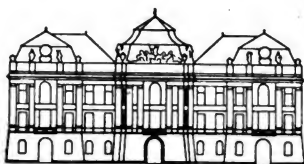

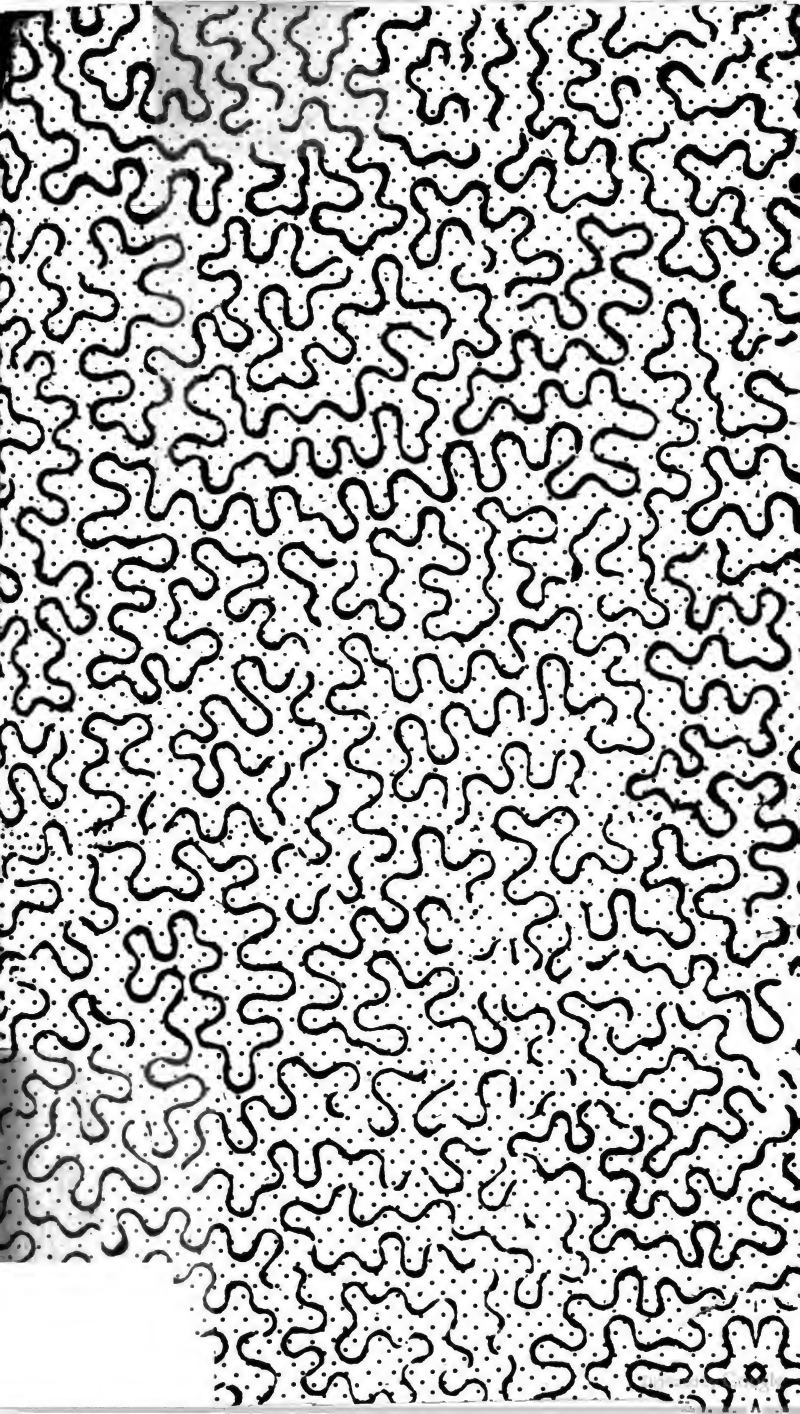

MENTEM ALIT ET EXCOLIT

K.K. HOFBIBLIOTHEK
ÖSTERR. NATIONALBIBLIOTHEK

4.Z.5

4. 7. 5.

MONASTICON PALATINUM

CHARTIS ET DIPLOMATIBUS
INSTRUCTUM
NOTITIIS AUTHENTICIS ILLUSTRATUM,

ADORNAVIT
STEPHANUS ALEXANDER
EPISCOPUS HELIOPOLENSIS, SUFFRAGANEUS
WORMATIENSIS.

T O M U S III.

MANNHEMII

TYPIS HOSPITALIS CIVICI, PER F. W. CORDON,
MDCCLCV.

4.2.5
3

PRÆMONENDA
DE
EUSSERTHAL *)
MONASTERIO ORDINIS CISTERCIENSIS,
DIOECESIS SPIRENSIS.

- *) In chartis & diplomatibus hujus monasterii fec. XII. XIII & XIV. conscriptis legitur *Uzerstal*, *Uzzerstal*, *Uferstal*, *Uszerstal*, latine *Uterina Vallis*, ut aliquantulum exprimeretur: *Extrema Vallis* ab *Eusserst*, *Utterst* & *Vallis*, *Tal*. Situm est haud procul ab *Anvilla*, *Anweiler*, cui Castrum celebre *Trifels* superimpositum conspicitur. Confer: *Nova subsid. Diplom. Tom. XII. pag. 84.* pagina ibi sequens sistit Abbatum seriem diplomaticam. quam excipiunt Chartæ a pag. 83 — 326. a N. XXII. — CLXI.

Primum Fundatorem innuit lapis muro chori juxta suggestum inclusus, qui manus sibi invicem innexas cum hac inscriptione refert :

ARMA DOMINI STEFFANI
STRENNUI AC NOBILIS MILITIS
DE MERLHEM QUI FUNDAT
HOC MONASTERIUM ANNO

1148.

loc. cit. pag. 130. N. XLIV. *Joannes* Archiepiscopus Trevirensis dimidieta-
tem monasterii construxisse perhibetur
& merito Confundator audit circa an.
1198. & in Charta sub N. LII. in Diplo-
mate *Heinrici Septimi* Romanorum Re-
gis An. MCCXXXIII. refertur : *Cum*
constet Nobis, Ecclesiam Uterine Val-
lis Cysterc. Ordinis à progenitoribus
Nostris fundatam.

Cum circa medium seculi XIII. ædi-
ficiis monasterii & reparandis novisque
excitandis media Abbatibus *Ludolfo* &
Stephano non sufficerent, recurrendum
fuit ad pias Benefactorum eleemosynas,
queis varii Episcopi concessere indul-
gentias.

Anno MCCLIII. *Arnoldus* Episco-
pus *Semigalliæ* in suis litteris ait : *Cum*
Pater Venerabilis Dominus Ludolfus
U.

Uterine Vallis Abbas ad honorem sancte & intemerate Genitricis Dei Claustri sui ambitum & Officinas ejusdem ad suorum famulorum Dei ibidem commorantium commodum & solamen edificare proponat nec proprie aliquatenus suppetant facultates ad tanti operis supplementum &c.

Anno MCCLVII. *Bartholomeus Episcopus de valle Ebron — pro reparatione seu constructione edificiorum ipsius Cenobii &c.*

Anno MCCLIX. *Eberhardus Constantiensis Episcopus — Cum Stephanus Abbas & Conventus Uterine Vallis.. ipsam Ecclesiam Consecrare proponant & quasdam alias officinas eidem Ecclesie congruentes inchoaverint opere sumptuoso nec ad id perficiendum eis proprie suppetant facultates &c.*

Eodem Anno *Jacobus Metensis Episcopus — Cum Venerabilis Ecclesia Monasterii Uterine Vallis Cyst. Ord. fundata in honore gloriose Dei Genitricis Marie virginis de novo debeat consecrari ac amabili opere & sumptuoso nec non laudabili restauretur.*

Eodem anno in litteris indulgentiarum ab *Eberhardo* Wormatiensi Episcopo concessis — *Cum Stephanus Abbas & Conventus Uterine Vallis ipsam Ecclesiam consecrare proponant & quasdam alias Officinas eidem Ecclesie congruentes inchoaverint opere sumptuoso, nec ad id perficiendum eis propriis suppetant facultates, nisi fidelium Xpi eleemosinis adjuvantur &c.*

Anno eodem *Heinricus* Jaccuensis Episcopus, & anno mox sequente *Bertholdus* Babenbergensis Episcopus sub eodem tenore, ut Wormatiensis suas dedere indulgentiarum litteras; quas omnes *Heinricus* Spirensis Episcopus approbavit. Accesserunt littere Archiepiscopi Treverensis, *Waltheri* Episcopi Argentinensis & *Eberhardi* Wormatiensis Episcopi pro die Dedicationis.

De Altarium Consecratione & Dedicatione ipsius Ecclesiae translata binæ loquuntur litteræ.

A.) Fr. *Jacobus* Dei gracia Episcopus Panidensis & Vicarius in Pontificalibus & Spiritualibus Venerabilis Patris Domini *Sybodonis* eadem gracia Episco-

Episcopi Spirensis honestis & sanctis viris Domino Abbati, Priori, Subpriori & Conventui monachorum *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. salutem & sinceram in Domino Caritatem. Diem Anniversariam Dedicationis Ecclesie Vestre, quam Dominica secunda post Pascha Resurrectionis Domini ab antiquo usque ad presens celebrare consuevistis, ad piam instanciam vestram, cum duo altaria in Ecclesia predicta in die invencionis sancte Crucis consecravimus, ad eandem diem Dedicationis ipsius ecclesie predictae Dedicationem ipsorum Altarium duximus transferendam. Vobis igitur Universis & singulis precipiendo tenore presencium firmiter demandamus, quatenus diem Dedicationis Anniversariam Ecclesie sepedicte in prefata die celebrare, habere & tenere diebus perpetuis studeatis, prout alie ecclesie Spirensis dioc. anniversaria ecclesiarum suarum consueverunt annis singulis celebrare.... Datum in *Uterina Valle* Anno Domini M^oCCC^oXI^o die tertia Maji invencione sancte Crucis.

B.) *Emicho* Dei gracia Episcopus Spirensis Universis Decanis, Camerarys, plebanis & vice-plebanis per nostram Dioecesin constitutis, ad quos presentes pervenerint, salutem in Domino sempiternam. Inter cunctas pastoralis sollicitudinis nostre curas illud nobis corditer insitum reputamus, ut ecclesias maxime personarum sub religionis habitu Domino famulancium nobis subjectas a noxys presertim vexacionibus temporalibus, in quantum possumus, relevemus, ut semotis infestationibus extraneis Divinis eo liberius possint Officijs inhiare. Cum itaque propter Dedicacionem Monasterii *Uterine Vallis* Ordinis Cisterc. nostre Dioecesis, quæ Dominica qua cantatur: *Misericordia Domini* hactenus consueverat celebrari, exigente statu temporis dicto monasterio multa incommoda sepius sint suborta, varique per populum ibidem concurrentem insultus enormes & scandala committantur, cupientes dicti monasterii utilitatibus intendere & hujusmodi insultibus & scandalis obviare, prefatam Dedicacionem singulis annis Dominica proxima ante Adventum

tum

tum Domini circumducimus & indicimus perpetuo sollempnitate debita celebrandam, mandantes vobis singulis & universis in virtute sancte Obediencie precipiendo firmiter & districte, quatenus eandem Dedicacionem per Nos circumductam & prefata Dominica ante Adventum Domini perpetuo peragendam in ecclesijs vestris & locis oportunis publicè & sollempniter nunciatis. Datum Anno Domini M^oCCC^oXXI^o. feria quarta post Lucie Virginis. (16. Dec.)

DIPLOMATARIUM

UTERINÆ VALLIS ut magis compleretur, argumenta saltem chartarum Tomo XII. *Nov. Subsidiorum Diplomaticorum* jam editarum hic intercalare placuit & è re visum est.

SUB ORTOLIBO ABBATE.

Nova Subf. Dipl. T. XII. p. 85.

Anno Dominice Incarnationis M. C. L. Littere donationis Domini *Rabodonis* Spirensis Episcopi & Dominorum fratrum suorum videlicet *Hartmanni* Comitis *Lobedenburc* & *Otdonis* Comitis de *Alreheim* super fundo & prediis Ecclesie *Uterine Vallis*. *Vid. Tom. XII. nov. Subsid. Diplomat. p. 88. sq.*

Anno Incarnationis Domini M. C. LVIII. — Littere super censu dando de tribus mansis in *Marrenheim*. *loc. cit. p. 92.*

Anno Dominice Incarnationis M. C. LX. III. — Littere super bonis in *Herboltesberge*. *loc. cit. p. 93.*

An-

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXVIII. — Littere Domini *Friderici* Imp. super Cappellam in *Merlheim* & omnia bona Domini *Stephani* & Domine *Gepe* fundatorum nostrorum. l. c. p. 95.

Littere Domini *Symonis* Comitis de *Saraponte* super abdicatione cappelle in *Merlheim*. l. c. p. 96.

Anno ab Incarn. Domini M. C. LXXVI. Littere super filvis, pascuis & aquis utendis in *Wandesheim*. l. c. p. 97.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXVI. — Littere super duobus mansis in *Swebechenheim* de quibus dantur duo denary nomine census. l. c. p. 100.

Littere donationis patrimony *Fob-*
mari Clerici. l. c. p. 101.

Anno Domini M. C. LXXVIII. — Littere *Friderici* Imp. super villam *Speth-*
esbach. l. c. p. 102.

SUB ALBERTO ABBATE.

Anno ab incarnatione Domini M. C. LXXIX. — Littere Domini *Godefridi* Episcopi Spirensis super Cappellam in *Merlheim*. l. c. p. 103.

Lit-

Littere *Ludewici* Comitis de *Sarwerde* super donacione bonorum in *Lobio*. l. c. p. 107.

Littere ejusdem Comitis super allodio in *Lobio*. l. c. p. 108.

Anno ab Incarnatione Domini M. C. LXXXI. — Littere donationis super villa *Spesbach* ex parte *Wezelonis* de *Berga*, l. c. p. 111.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXII. — Littere super minuta decima & pascuis in *Visbach*. l. c. p. 112.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXIII. — Littere super allodio in *Geilewilre* ex parte *Cuonradi* de *Riet* & *Adelheydis* uxoris sue. l. c. p. 114.

SUB ABBATE BECELINO.

Anno Verbi incarnati M. C. LXXXIII. Littere Compositionis inter monachos *Uterine Vallis* & Ecclesiam in *Wadegoze* super Silva *Howalt*. l. c. p. 115.

An. MCLXXXVI. — Privilegium *Friderici I.* Imp. Ecclesiæ *Vallis Uterinæ* concessum. *Subsid. Dipl. T. X.* p. 352.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXIX. — Littere Domini *Friderici* Imp.

Imp. super *Spehtesbach, Grevenhusen, Mettenbach & Rodenbach*. l. c. p. 118.

Anno Incarnationis Domini M. C. LXXXIX. — Littere Domini *Heinrici* Episcopi Argentinensis super villis in charta priori nominatis. l. c. p. 120.

SUB WICMANNO ABBATE.

Anno ab Incarnatione Domini M. C. XC. primo. — Littere super quibusdam bonis emptis erga Canonicos de *Omni-bus Sanctis*. l. c. p. 122.

Anno M. C. XC. II. — Littere super litem decisam inter *Metersheim & Marrenheim* loc. cit. p. 123.

Anno Incarnationis Dominice M. C. XC. III. — Littere Domini *Heinrici* Imperatoris de *Uterina Valle* & de Advocatia *Spethesbach* & de Almeinda predictorum locorum. l. c. p. 126.

Littere *Heinrici Sexti* Imp. super protectione *Uterine Vallis* & quod omnes homines sub Imperio possunt illi conferre bona sua. l. c. p. 129.

Littere super Anniversario Domini *Johannis* Archiepiscopi Trevirensis eciam Fundatoris nostri, qui construxit di-

dimidietatem monasterii nostri & alia multa bona nobis fecit. *l. c. p. 130.*

Anno M. CC. VI. — Littere super bonis in *Metersheim*, que contulit nobis *Cunradus* de *Solzvelt* & uxor sua. *loc. cit. p. 132.*

Anno Dominice Incarnationis MCCXII. Littere *Cunradi* Spirensis Episcopi de Curia nostra Spirensi & concambio de super facto. *l. c. p. 133.*

Anno Dominice Incarnationis M. CC. XIII. — Littere super absolutione decimarum quarundam, pro quibus damus V. solidos Metensis monete. *l. c. p. 135.*

SUB ABBATE MARTINO.

Littere super censu dando in *Wizzenburg* de bonis in *Metersheim*. Anno ab Incarnatione Domini M. CC. XIII. *loc. cit. p. 137.*

Littere super absolutione census prescripti à *Wolframo* Abbate *Wizzenburgensi* in *Metersheim*. *l. c. p. 139.*

Littere super absolutione dualis partis in decima minuta in *Metersheim* à Capitulo Majoris Ecclesie Spirensis Anno Domini M. CC. XXV. facta. *loc. cit. p. 141.*

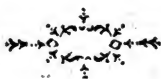
SUB

SUB MARQUARDO ABBATE.

Anno Dominice Incarnationis M. CC. XXIX. — Littere Domini *Heinrici* Regis Romanorum super *Heingereide* cum rusticis de *Goderamstein* & eorum complicibus controverfo. *loc. cit.* p. 142.

SUB ABBATE HEINRICO.

Anno Dominice Incarnationis M. CC. XXX. III. — Littere donationis *Heinrici VII.* Romanorum Regis super Ecclesiam in *Annewilre* ad Imperium spectantem cum omni jure suo deinceps, cum vacaverit, ab Ecclesia *Uterine Vallis* perpetuo possidendam. *loc. cit.* pag. 144.

I.

*Littere super empcione bonorum in
Sibeltingen. 1233.*

Notum sit omnibus presens scriptum cernentibus, quod Dominus *Sifridus miles de Meistersel* cognomento *Caput* & uxor ejus & *Sifridus* miles filius eorum venalia exponentes omnia que in *Sibeltingen* habebant in vineis, in agris, in pratis & aream unam que vulgo dicitur *hovestat*, ecclesie *Uterine Vallis* pro xxx tribus marcis puri argenti communicata manu vendiderunt mediante Domino *Hermann* de *Riepperc*, cui eandem pecuniam, quia sibi tenebantur; statim solverunt. Hujus rei testes sunt idem H. & Dominus H. *Uterine Vallis*, Dominus *Eberhardus Horenbaci* tunc dicti Abbates, qui contractum istum sigillis suis roborarunt, Dominus *Albertus de Offenbach*, Dominus etiam *Albero* tunc Major Cellerarius & fr. *Berwolphus* mercator, per quorum specialiter manus celebratus est idem contractus, & alii quam plures. Factum est autem Anno ab Incarnacione Domini M^oCC^oXXX^oIII^o. Indiccione VI. feliciter.

Anno

Anno Dominice Incarnationis M.CC. XXX.V. — Littere donationis bonorum in *Ulvensheim* ex parte *Hermanni de Rietberc*. loc. cit. p. 145.

Anno gratie Domini M.CC. XXX. VII. — Littere Donationis omnium bonorum Domini *Gebenonis* & uxoris ejus *Irmingardis de Veningen in Burnheim*. l. c. p. 146.

Anno Domini M.CC. XXXVII. — Littere, ne daremus denarios serviciales & quoddam jus, quod dicitur *Wegerume*. loc. cit. pag. 147.

Anno Gratie M.CC. XXXVII. — Littere confirmationis super decimam cum monasterio Hornbacensi permutatam à *Sifrido* Archiep. Mog. concessæ. l. c. p. 149.

Anno Domini M.CC. XL. — Littere super contambio facto de bonis in *Kalstat* pro bonis in *Damheim*. l. c. p. 150.

Anno Dominice Incarnationis M.CC. XLI. — Littere super decisione litis agrorum & pascuorum in *Harthusen* inter *Uterinam Vallem* & monasterium *Pontis Salutis*. l. c. p. 151.

Anno Dominice Incarnationis M.CC. XLIII. — *Joannes miles de Steinwilre* dictus *bant* cum consensu Abbatis *Sal-*
Monast. T. III. b sen-

senſis monaſterio *Uterine Vallis* cenſum XX. novem denariorum cujuſdam agri in *Merlheim* vendit. loc. cit. p. 152.

II.

Innocentii IV. PP. littere quod Archiepiſcopus Mogunt. & ſui Suffraganei protegant monaſterium Uterine Vallis.

Innocentius Epifcopus ſervus ſervorum Dei Venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Maguntinenſi & Suffraganeis ejus & dilectis filiis Abbatibus Prioribus, Decanis, Archidiaconis & aliis Eccleſiarum Prelatis in eorum Civitatibus & Dioceſibus conſtitutis, ad quos littere iſte pervenerint, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Non abſque dolore cordis & plurima turbacione didicimus, quod ita in plerisque partibus eccleſiaſtica cenſura diſſolvitur & Canonice ſententie ſeveritas enervatur, ut viri religioſi & hy maxime qui per ſedis Apoſtolice privilegia majori donati ſunt libertate paſſim à malefactoribus ſuis injurias ſuſtineant & rapinas, dum vix invenitur qui congrua illis protectione ſubveniat & pro fovenda pauperum innocentia ſe murum deſenſionis opponat.

Spe-

Specialiter autem dilecti filii Abbas & fratres monasterii *Uterine Vallis* Cisterc. Ord. Spiren. Dioc. tam de frequentibus injuriis quam de ipso cottidiano defectu justicie conquerentes ; Universitatem vestram litteris petierunt Apostolicis excitari ; ut ita videlicet eis in tribulationibus suis contra malefactores eorum prompta debeatis magnanimitate consurgere, quod ab angustis, quas sustinent & pressuris vestro possint presidio respirare. Ideoque Universitati vestre per Apostolica scripta mandamus atque precipimus, quatenus illos, qui possessiones vel res seu domos predictorum fratrum irreverenter invaserint aut ea injustè detinuerint, que predictis fratribus ex testamento decedentium relinquuntur seu in ipsos vel ipsorum aliquem contra Apostolice sedis indulta sententiam excommunicationis aut interdicti presumpserint promulgare vel decimas laborum de possessionibus habitis ante Concilium Generale, ante quod susceperunt ejusdem Ordinis instituta, quas propriis manibus aut sumptibus excolunt seu nutrimentis animalium ipsorum spretis Apostolice sedis privilegiis extorquere monitione premissa, si laici

b 2

fu-

fuerint, publice, Candelis accensis singuli vestrum in Diocesibus & Ecclesiis vestris excommunicationis sententia percellatis, si vero Clerici vel Canonici regulares seu monachi fuerint, eos appellatione remota, ab officio & beneficio suspendatis, neutram relaxaturi sententiam, donec predictis fratribus plenarie satisfaciant & tam laici quam Clerici seculares, qui pro violenta manuum injectione in eos vel eorum aliquem anathematis vinculo fuerint innodati, cum diocesani Episcopi litteris ad sedem Apostolicam venientes ab eodem vinculo mereantur absolvi. Datum *Laterani VII. Idus Aprilis*, Pontificatus nostri Anno primo. (1244.)

III.

Innocentis IV. PP. littere de decimis monasterii Uterine Vallis & Ecclesie Hornbacensis.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui *Uterine Vallis* Cisterc. Ord. Spir. Dioc. salutem & Apostolicam benedictionem. Ea que iudicio vel concordia terminantur, firma debent & illibata persistere & ne in recidive contencionis scrup-

pu-

pulum relabantur, Apostolico convenit presidio communiri. Ex parte siquidem vestra fuit propositum coram nobis, quod cum inter vos ex parte una & quondam *Wolframum* Abbatem & Conventum Hornbacensem Metensis Dioc. ex altera super quibusdam decimis quas ipsi in terminis Dioecesis Spirensis habebant, vobis contiguas permutandis communiter ageretur, tandem consentiente plebano loci ejusdem, mediante bone memorie *Cunrado* Episcopo Spirensi sic amicabiliter compositum extitit inter partes, quod vos decimas terminorum ipsorum scilicet de *Grinbach* sursum indirectum usque ad cacumen montis ejusdem deorsum usque ad rupem dictam *Winckelvels* & ab eadem rupe usque ad ambitum Claustrum tenere ac possidere perpetuo ac pro eis annum censum solvere predicto monasterio Hornbacensi & plebano nominato superius debeatis, prout in litteris super hoc confectis plenius dicitur contineri, quam compositionem Apostolico roborari munimine pecijstis. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati compositionem ipsam, sicut sine pravitare provide facta est & ab utraque parte sponte recepta & hac-

tenus pacifice observata authoritate Apostolica confirmamus & presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere vel ei ausu temerario contra ire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei & beatorum *Petri & Pauli* Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum *Lugduni* IX. Kal. Julii Pontificatus nostri Anno secundo. (1245.)

IV.

Innocentii PP. Littere Compositionis decime in Leyben & pascue in Vischbach & aliorum reddituum Monasterii Uterine Vallis.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui *Uterine Vallis* Cisterc. Ord. Spirensis Dioc. salutem & Apostolicam benedictionem. Ea que vel judicio vel concordia terminantur, firma debent & illibata persistere & ne in recidive contencionis scrupulum relabantur, Apostolico convenit presidio communiri. Ex parte vestra siquidem fuit propositum coram Nobis, quod cum inter vos
ex

ex parte una & quondam C. Abbatem
& Convntum Hornbacensem Metensis
Diocesis ex altera super decimis Gran-
gie de *Leyben* & pascuis Curie de *Visch-
bach* & aliis redditibus questio verte-
retur, tandem mediantibus bone me-
morie *Vldalrico* Episcopo Spirensi de
consensu *Ymmonis* plebani de *Visbach*
hujusmodi compositio inter partes ami-
cabiliter intervenit, quod scilicet ijdem
Abbas & Convntus prefatas decimas,
pascua & redditus concesserunt vobis
in perpetuum possidenda, pro quibus
omnibus vos certum censum in recog-
nitionem dominij tenemini eis & pre-
dicto plebano solvere annuatim, prout
in litteris super hoc confectis plenius
dicitur contineri, quam compositionem
Apostolico roborari munimine petijstis.
Nos igitur vestris supplicationibus in-
clinati compositionem ipsam sicut sine
pravitate provide facta est & ab utra-
que parte sponte recepta & hactenus
pacifice observata auctoritate Apostoli-
ca confirmamus & presentis scripti pa-
trocinio communimus. Nulli ergo om-
nino hominum liceat hanc paginam
nostre confirmationis infringere vel ei
ausu temerario contra ire, si quis autem

b 4

hoc

hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum *Petri & Pauli* Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum *Lugduni* IX. Kal. Julii Pontificatus nostri Anno secundo. (1245.)

V.

Innocentii PP. Littere Compositionis super quibusdam mansis, pascuis, silvis & aliis rebus monasterii Uterine Vallis.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cist. Ord. *Spirens.* Dioc. salutem & Apostolicam benedictionem. Ea que judicio vel concordia terminantur, firma debent & illibata persistere, ne in recidive contentionis scrupulum relabantur, Apostolico convenit presidio Communiri. Ex parte siquidem vestra fuit propositum coram Nobis, quod cum inter vos ex parte una & quondam G. Abbatem & Conventum *Hornbacensem* Ordinis sancti *Benedicti Metensis* Dioc. ex altera super quibusdam mansis, pascuis, silvis & rebus aliis ageretur, tandem mediante bone memorie *Udalrico Spirensi* Episcopo-

piscopo amicabilis inter vos compositio
intervenerit , prout in litteris super hoc
confectis plenius dicitur contineri, quam
Apostolico petiistis munimine roborari.
Vestris igitur justis precibus inclinati
compositionem eandem sicut rite sine
pravitate provide facta est & ab utraque
parte sponte recepta & hactenus obser-
vata, pacifice auctoritate apostolica con-
firmamus & presentis scripti patrocinio
communimus. Nulli ergo omnino ho-
minum liceat hanc paginam nostre Con-
firmacionis infringere vel ei ausu teme-
rario contraire, si quis autem hoc attemp-
tare presumpserit, indignationem Om-
nipotentis Dei & beatorum *Petri & Pauli*
Apostolorum ejus se noverit incursum.
Datum *Lugduni* XIII. Kal. Novembris
Pontificatus nostri Anno tercio. (1246,)

VI.

Littere super bonis emptis in
Offenbach. 1249.

Hugo miles de Offenbach omnibus
Xpi fidelibus presens scriptum intuen-
tibus salutem & subscriptis fidem adhi-
bere. Facile a memoria succedentium
labitur, quidquid scripto non roboratur.
Vestre innotescat universitati, quod Ego

ac uxor nostra *Lucgardis* pari consensu omnia bona nostra in *Offenbach* sita Abbati & Conventui *Vallis Uterine* pro LX. marcis vendidimus absolute, dictas vero marcas, uti nostra decrevit iussio, plenarie persolverunt, & ne a nostris heredibus in posterum valeant impulsari in prelibatis bonis Sigillum nostrum presenti cedula est appensum. Hujus rei testes sunt *Baldimarus* Burggravius in *Spigelberc*, *Wolframus* iudex in *Knütlsheim*, *Hugo* dictus *Havener*, *C.* miles in *Ottersheim*, *Otto* miles in *Buligesheim*, *Dietherus* de *Lustat*. Datum Anno Domini M^oCC^oXL^oIX^o.

Anno Gratie Domini M.CC.L. — Littere Domini *Heinrici* militis de *Gimminech* super bona in *Damheim*. l. c. p. 153.

VII.

Littere Domini de Fleckenstein super bona in *Dameheim*. c. 1250.

Rudolfus dictus de *Fleckenstein* Universis presentem cedulam inspecturis seu eciam audituris subscriptis fidem indubitataam adhibere. Tenore presentium scire cupio tam presentes quam posteros universos, quod *Cuno* & *Hugo* im-

militēs fratres dicti de Zeizinkeim ea bona que a me in Damheim in feodo tenuerunt, ecclesie Uterine Vallis de bona mea voluntate & consensu libera vendiderunt, iidem quoque fratres de Zeizinkeim dicta bona vendita cum quorundam bonorum medietate in Lustat fitorum & ab Erbone dicto Golder emptorum Compensantes eodem jure, quo priora tenuerant mihi recognoscunt. In cujus rei evidenciam & munimen presens scriptum dicte Uterine Vallis ecclesie meo sigillo tradidi roboratum. Interfuerunt huic facto testes Cunradus de Scharfenberc, Fridericus de Tan. H. de Otterbach. Johannes de Staffel, H. de Bannacker. Wolframus puller de Mundevelt. Bertoldus dictus Bogenner & plures alii fide digni.

Anno Domini M.CC. quinquagesimo primo — Littere super bonis in *Bebingen* quondam emptis erga Abbatem & Conventum in *Sunneshaim*, que *Cunradus de Stella* monasterio nostro comparavit. l. c. p. 154.

Anno Domini M.CC.LI. — Littere super predium in *Hohenstat*. l. c. p. 156.

- Anno

Anno Domini M.CC.LI. — Littere super censu dando vicario in *Heilgenstein* pro tertia parte decime minute in *Metersheim*. l. c. p. 157.

Anno Gratie Domini M.CC.LI. Littere contra inpeticionem *Hiltebrandi de Haselach* super quibusdam bonis in *Metersheim*. l. c. p. 159.

Anno Gratie Domini M.CC.LI. Littere donationis bonorum *Heinrici militis de Scharphenecke*. l. c. p. 160.

VIII.

*Littere donationis bonorum in Schi-
verstat Domine Elyse de Aneboz.*

1252.

Universis Xpi fidelibus hanc paginam inspecturis salutem & credere subnotatis. Ego *Dymarus* & uxor mea *Agnes* dicti de *Schiverstat* tenore presentium protestamur, quod universa bona in *Schiverstat*, que Venerabilibus & in Xpo dilectis Domino H. Abbati & Conventui *Uterine Vallis* ex collacione Venerabilis & beate memorie Domine *Elyse* dicte de *Aneboz* attinent, ab eisdem ad tempus tantum vite nostre excolenda recepimus in hunc modum, vide-

delicet ut eadem bona cum censu debito ad idem tempus procuremus & ex eisdem bonis predictis Dominis *Uterine Vallis* Annis singulis in Nativitate beate *Marie* Virginis sedecim maldra filiginis cum nostris vecturis in Civitatem *Spirensem* sine difficultate qualibet fideliter persolvamus. Quod si ego *Dymarus* ex hac vita decessero & uxor mea *Agnes* post mortem meam casta manere voluerit, dicta bona jure prefato ad tempus vite sue tantum nihilominus obtinebit, si vero cum alio contraxerit, dicta bona cum suis pertinentiis ad utilitatem dictorum Dominorum & loci *Uterine Vallis* revolventur, nec ipsa hujus occasione receptionis vel concessionis dictum locum vel predictos Dominos de cetero super eisdem bonis poterit impullare. Ego vero *Dymarus* si ipsam supervixerem, vel etiam Castus permansero, prefata bona ad tempus tantum vite mee, sicut etiam concessa sunt pro censu debito liberè possidebo. Hujus rei testis sunt *Cunradus de Schiverstat*, *Cunradus* filius *Spisarij*, *Volzo* & filius suus *Volzo de Schiverstat*, *Rudegerus* & frater suus *H.*, *Ulricus* & frater suus *Godefridus*, omnes isti de *Schiverstat*.
Et

Et quia sigillo proprio caruimus & ut hec rata & inconvulla permaneant, presentem paginam sigillo venerabilis Domini Abbatis de *Limpurc* studuimus communiri. Acta sunt autem hec Anno Domini M^oCC^o quinquagesimo secundo in festo sancti *Georgii* Martyris. 23. Apr.

IX.

Eugenii a) PP. littere super Confirmatione privilegiorum & libertate à decimis de terris quas excoluit propriis manibus monasterium Uterine Vallis.

Eugenius Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis *Eberhardo b) Abbati Monasterii Uterstal* ejusque fratribus tam presentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. Desiderium quod ad religionis cultum pertinere dinoscitur, effectum debet prosequente compleri, quatenus & devotionis sinceritas laudabiliter enitescat & utilitas postulata vires indubitanter assumat. Ea propter dilecti in Domino filii vestris justis petitionibus benigno concurrentes assensu, prefatam Ecclesiam,

fiam, in qua divino mancipati estis obsequio sub beati *Petri* & nostra protectione suscipimus & presentis scripti patrocinio communimus, statuentes ac quascunque possessiones, quecunque bona eadem ecclesia in presenciarum juste & canonice possidet aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium seu aliis justis modis prestante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus & illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus nominibus annotanda. Ex dono *Stephani* & *Gepe* uxoris atque *Adegardis* filie ipsius allodium de *Merlheim* & medietatem *Uzirstal*, quam idem *Stephanus* emit ab Abbate de *Wrdeio*, alteram medietatem *Uzerstal* ex dono *Artmanni* & *Ottonis* fratris ejus per manum illustris memorie *Cunradi* Romanorum Regis & *Grangiam* de *Sufenlenbach*. Sane laborum vestrorum, quos propriis manibus aut sumptibus colitis sive de incrementis vestrorum animalium nullas a vobis decimas presumat exigere. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat Ecclesiam eandem temere perturbare, aut ejus possessiones auferre vel ablatas
re-

retinere, imminuere seu aliquibus vexationibus fatigare, sed in concussa omnia & integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularive persona hanc nostre constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo terciove commonita, nec presumptionem suam congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se iudicio divino existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a sacratissimo corpore ac sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri *Jhesu Christi* aliena fiat atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat, Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri *Jhesu Christi*, quatenus & hic fructum actionis bone percipiant & apud supremum judicem premia eterne pacis inveniant Amen: Amen. c)

a) *Eugenius III.* PP. Creatus 6. Kal. Aprilis anni 1145. vixit annos 8. menses 4. dies 12. Obiit 7. Idus july anno salutis 1153.

b) *Eberhardus* iste Abbati *Ortolibo* in serie *Tomo XII.* Nov. *Subsid. Diplom.* pag. 85. anteponebatur

duſ eſt. Duo quoque *Ortolibi* Abbates ab an. 1150 — 1176. huic monaſterio præſuiſſe videtur, cum in Diplomate anni 1163. *Ortolibo* addatur *bone memorie* & in charta anni 1176. alius adhuc occurrit *Ortlibus* Abbas. l. c. pag. 93. & p. 100. ſq.

- c) In multis illius ævi Pontificum epistoſis deſunt anni Pontificatus, dies & annus. Hæc epistoſa inter annos 1145 — 1153. ponenda eſt.

SUB ABBATE LUDOLFO.

X.

Littere ſuper VI. ſolidis hall. in Oſſingen. 1253.

Ego *Heinricus de Winden* notum omnibus facio preſentem paginam inſpecturis, quod C. dictus *Hubeſchuhel de Oſſingen* ſibi ſuiſque heredibus vineam Infirmarie monachorum in *Uzerſtal* à Venerabilibus Domino L. Abbate & Conventu *Uterine Vallis* in hunc modum ſuſcepit jure hereditario poſſidentem ut annuatim de ipſa in feſto ſancti *Jacobi* decem & octo denarios & in feſto ſancti *Martini* tottidem dative monete in jam dicto monaſterio *Uterine Vallis* monachorum Infirmario reconfignet. Hoc adjecto, quod poſt ipſius obitum

Monast. T. III.

c

ſe-

senior heredum suorum, qui predictam vineam voluerit possidere, pensionem supra notatam tempore statuto in prenotato monasterio, sicut justum fuerit, presentabit. In hujus autem rei perpetuam caucionem prefatus C. sepedictis Dominis *Uterine Vallis* curiam suam pro suppignore posuit in hunc modum, ut si quando ipse vel heredes sui censum pretactum non persolverit temporibus adnotatis, sepedicta vinea cum curia pro suppignore posite sine retractione & impedimento quolibet ad Abbatem & Conventum *Uterine Vallis* transeat continuo potestatem, Testes horum sunt *H.* plebanus in *Oßingen*, *H.* scultetus, *Hugo mancus*, *H. urincel* & jurati ejusdem ville. Ut autem hujus rei habicio inconvulsa valeat in posterum permanere, presentem paginam mei sigilli munimine studui roborari. Acta sunt autem hec Anno Gratie Domini M^oCC^o quinquagesimo tercio feliciter.

Anno Gratie Domini M. CC. LIII. — Littere donationis omnium bonorum *Theodoricus militis de Uzingen* in *Merlheim*. l. c. p. 161.

Anno Domini M. CC. LIII. — Littere super quibusdam bonis emptis erga *Herman-*

mannum militem de Nusdorf. l. c. p. 164.

Anno gratie Domini M. CC. quinquagesimo quarto — Littere super dimidia urna olei in *Geckelingen* ad infirmariam *Uterine Vallis. loc. cit. p. 165.*

Anno Gratie Domini M. CC. L. III. Littere super dimidia urna olei ad infirmariam. *loc. cit. pag. 166.*

Anno Domini M. CC. LIII. — Littere de bonis in *Steinwilre, l. c. p. 168.*

Anno Domini M. CC. LV. — Littere super bonis emptis erga *Hugonem de Geigenheim in Offenbach. l. c. p. 169.*

XI.

Littere Alexandri PP. pro Uterina Valle de sepultura mortuorum preter excommunicatos & Usurarios manifestos.

Alexander *) Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui monasterii *Uterine Vallis* Cisterciensis Ordinis *Spirensis Dyocesis* salutem & Apostolicam benedictionem. Cum à nobis petitur, quod justum est & honestum,

c 2

tam

*) IV. ab an. 1254. VIII. Kal. jan. usque ad VIII. Kal. jun. 1261.

tam vigor equitatis, quam ordo exigit
tationis, ut id pro sollicitudine officii
nostri ad debitum perducatur effectum.
Ea propter dilecti in Domino filii vestris
iustis postulacionibus inclinati sepelien-
di in Monasterio vestro illorum corpo-
ra, qui sepeliri apud vos eligunt cum
decedunt, dummodo non sint publici
usurarii vel vinculo excommunicationis
astricti vel alias interdicta sit eis eccle-
siastica sepultura, liberam vobis conce-
dimus auctoritate presentium faculta-
tem, salvo jure ecclesiarum parochia-
lium, à quibus mortuorum corpora as-
sumuntur. Nulli ergo omnino homi-
num liceat hanc paginam nostre con-
cessionis infringere vel ei ausu temera-
rio contra ire. Si quis autem hoc at-
temptare presumpserit, indignationem
omnipotentis Dei & beatorum *Petri &
Pauli* Apostolorum ejus se noverit in-
cursurum. Datum *Laterani* III. Idus
jan. Pontificatus nostri anno secundo.
* (1256)

Alexandri PP. littere, quod Abbas & Conventus Monasterii Eufferthal non teneantur dare decimas de animalibus sociatis.

Alexander (IV.) Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui monasterii *Vallis Uterine* Cisterciensis Ordinis, Spirensis Diocesis salutem & Apostolicam benedictionem. Presignis Ordinis vestri religio fecunditate referta virtutum & meritorum conspicua sanctitate, nec non & devocionis sinceritas, quam reverenter & sedulo erga nos & Romanam exhibetis Ecclesiam, promeretur, ut vos Apostolici favoris plenitudine prosequentes, vobis assidue nos reddamus ad gratiam liberales. Sane sicut lecta nobis ex parte vestra peticio continebat, sepe contingit, quod vos de vestris animalibus societatem cum aliis contrahentes, ea ipsis ad certam partem custodienda traditis seu etiam nutrienda, vestris itaque supplicationibus inclinati, ut de contingente vos predictorum animalium seu fructuum eorundem porcione non teneamini cuiquam decimas solvere, nec ad eas sol-

vendas compelli possitis, auctoritate vobis presencium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario contra ire, si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei & beatorum *Petri & Pauli* Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum *Laterani* III. Idus januar. Pontificatus nostri anno II. (1256.)

Anno Domini M. CC. LVI. Littere super bonis in *Altheim* emptis erga *Conradum de Steinach*. l. c. p. 177.

XIII.

Littere super unam amam & dimidiam puri vini in Ettenkoben. 1256.

Judices Spirenses omnibus in perpetuum. Cum altercatio verteretur coram nobis super duobus jugeribus vinee sitis in *Vatenhoven* inter Venerabilem virum Dominum L. Abbatem & Conventum Monasterii *Uterine Vallis* Spir. dyoc. ex parte una & *Wernherum de Kannele* prespiterum nomine Capituli Spirensis ex altera, dicte partes in nos compromittentes sub certa pena super eisdem in presencia Capituli Spirensis predicti
tali-

taliter pronunciamus: dictus *Wernherus* quia in jure dictarum Vinearum possessionem evicit & ipsas, gaudebit ipsis quiete & ipsarum possessione & omne post ipsum suam quam nunc habet, prebendam habituri & tam ipse quam sui in eadem prebenda successores singulis annis in autumpno in eisdem vineis vel in villa *Etencoben* amam & dimidiam puri vini mensure Spirensis solvent dictis Abbati & Conventui *Uterine Vallis* sine qualibet contradiccione. In cujus facti testimonium presens instrumentum de consensu parcium confectum sigillis Capituli Spirensis & nostro sollempniter est communitum, Actum Anno Domini M^oCC^oLVI^o. tertio decimo Kalendas Novembris. (20. Oct.)

Anno Domini M.CC.L.VI. — Littere Compromissionis in arbitros super *Heingereide*, l. c. p. 170.

XIV.

Littere super bonis in Offenbach &c.

1256.

In nomine Domini Amen. Ego *Hermannus de Riethberc* notum facio Universis Xpi fidelibus presentibus & futuris, quod ego accedente consensu &

c 4

bona

bona voluntate conjugis mee nomine *Cristine de stralenberc* & trium sororum mearum videlicet *jutte de Magenheim*, *Elizabeth de Steina*, *Susanne* & *Rudolfi* mariti sui sororii mei *de Bazzendorf* & puerorum earundem sororum mearum quedam predia in *Offenbach* & in *Altheim* Domino *Ludolfo Abbati* & Conventui *Uterine Vallis* vendidi pro septingentis libris hall. in hunc modum videlicet, ut due partes dicte pecunie mihi proveniant quarum parcium loco quedam bona in *Lengenvelt* sorori mee *Elizabeth de steina*, quedam autem bona in *Swebichenheim* sorori mee *jutte de Magenheim* assignavi pro porcione ipsis duabus ex hac pecunia contingente, tertia vero pars pecunie cedit pro porcione sua sorori mee *Susanne* & marito suo *R. de Bazzendorf* superius memorato. Ut autem dicti Abbas & Conventus predia jam pretacta in *Offenbach* & in *Altheim* sine quolibet gravamine meo & omnium coheredum meorum jure proprietatis in posterum cum omnibus suis attinentiis libere possidere valeant & quiete, pecuniam pro ipsis prediis debitam mihi tenore presencium profiteor integre persolutam & inter cohe-

heredes meos sicut est predictum superius distributam, atque ut omnis materia malignandi & tocius ambiguitatis scrupulum radicitus in hoc commercio destruat, in robur perpetuum hujus facti ego & prefata conjux mea *Cristina* tres sepefate sorores mee cum sororio meo *R. de Bazzendorf* & omnes pueri earundem sororum mearum & ut breviter dixerim, omnes coheredes mei singuli sigillatim communicata manu renunciamus omni juri, quod in predictis prediis & eorum attinenciis habuimus, eorum proprietatem & plenum usufructum Abbati & Conventui memorato perpetuo tribuentes. Nos vero, qui sigilla propria habemus, in testimonium evidens futurorum contra omnes Abbatem & Conventum volentes in prediis prehabitis molestare, presentem litteram ipsis nostrorum sigillorum munimine confirmamus, ceteris coheredibus meis sigilla non habentibus in formam autem sigilli mei consencientibus. Testes horum sunt frater *Hermannus* senior de *Rithberc*, fr. *Burkardus* Cellerarius major & fr. *Hertericus* Mercator *Uterine Vallis*, *Anselmus* Clericus & frater suus Dominus *Waltherus* dictus *Knehtelin*

telin de Berwerstein, H. Cluphel, Dominus Hugo miles dictus Havenere, Dominus Anthonius de Kyrwilre; Utricus Cluphel, C. de stella, C. de Wint-hernheim, Wolfgerus Cives Spirenses, nobilis vir Johannes junior de Frankenstein, C. sacerdos de Wilre, Waltherus & Johannes frater ejus dicti de Heinvelt & alii quam plures. Acta sunt autem hec Anno Domini M^oCC^o quinquagesimo sexto.

Anno M.CC.L.VI. — Littera 'super sententia data contra rusticos. *loc. cit.* p. 171.

Anno Domini M.CC.L.VI. — Littere Domini *Heinrici* Spirensis Electi super confirmatione sententie contra rusticos. *l. c. p. 173.*

XV.

Littere donacionis Marquardi sculteti de nova civitate super omnia bona sua in Ettenkoben. 1256.

Ego *Heinricus* dictus de *Rupretis-burg* tenore presencium universis cupio declarare, quod *Marquardus* Scultetus de *Nova civitate* & uxor ejus *Dolmut*, communicata manu omnia bona que habebant in *Ethingovia* contulerunt

runt beate virgini *Marie* in *Uzerstal* pro salute animarum suarum libere & rationabiliter, quod vero intelligens Dominus meus Dux, jus in eisdem bonis sibi usurpare intendebat, quod factum nos sagaciori perquirentes sollertia intelleximus veridica relacione nobilium, nichil juris in eisdem bonis Dominum meum contingere qua propter Dominum Abbatem & Conventum dicti cenobii mediantibus viris nobilibus in *Kyrwilre* auctoritate Domini mei Ducis amicabiliter misimus cum omni jure in possessionem dictorum bonorum sub tali nichilominus forma, ut predictos Dominos ab omni impulsione Ducis defendere & sit, quod absit, occasione Domini Ducis prefatum monasterium super bonis tam pie nobis mediantibus collatis aliquod gravamen aut dampnum incurrerit, ad refusionem dampni me promptum exhibebo. Ne autem prefatorum bonorum tam sollempnis donacio ab aliquo vertatur in dubium, aut revoce-
tur in irritum, sigillo nostro cum testibus subscriptis presentem cedulam jussimus sollempniter insigniri. Hujus rei testes sunt *Waltherus Snitilin*, *Antonius de Kyrwilre*, *Billungus* ibidem,
Theo-

Theodericus de Rode & alij quam plures. Actum Anno Domini M^oCC^oLVI^o.

SUB ABBATE STEPHANO.

Anno Domini M.CC.L.VIII. — *Eberhardus* Episcopus Wormatiensis super duas libras hall. de bonis in *Abenheim*. l. c. p. 178.

XVI.

Alexandri PP. litteræ, ut Abbas & Conventus Monasterii Uterinæ Vallis possint possidere res seculares laicorum & clericorum ibidem professorum.

Alexander (IV) Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui monasterii *Uterine Vallis* Cystericiensis Ordinis Spirensis Dyocesis salutem & Apostolicam benedictionem. Devocionis vestre precibus inclinati presencium vobis auctoritate concedimus, ut possessiones & alia bona mobilia & immobilia, que liberas personas fratrum vestrorum mundi relicta vanitate ad vestrum monasterium convolantium & professionem facientium in eodem, jure successionis vel alio justo titulo, si remansissent in seculo, contigissent & que ipsi

ipſi potuiſſent libere aliis erogare, feodalibus rebus dumtaxat exceptis, valeatis petere, recipere ac etiam retinere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre ceſſionis infringere vel ei auſu temerario contra ire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, iudigationem Omnipotentis Dei & beatorum *Petri & Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Anagnie* Idus Junii Pontificatus noſtri anno quinto. (1259.)

Anno Domini M.CC.LX. — Littere donationis *bonorum* in *Offenbach* & in *Steinwilre* ex parte *Hugonis militis de Haverne*. l. c. p. 180.

Anno Domini M.CC.LX. — Littere ſuper bonis emptis erga heredes *Groſſonis* civis *Spirensis*. loc. cit. p. 182.

Anno Domini M.CC.LX. — Littere ſuper bonis emptis erga Conventum *ſancti Lamperti* ex parte heredum *Groſſonis*. l. c. p. 183.

Anno Domini M.CC.LXI. — Littere ſuper bonis in *Offenbach* & in *Altheim* reemptis erga Dominum Abbatem *Wizenburgensem*. loc. cit. pag. 184.

XVII.

Urbani PP. Littere super sententia excommunicationis contra Moniales in Kanskirchen.

Urbanus (IV) Episcopus Servus Servorum Dei dilecto filio Abbati Monasterii de *Werniuilerio* Cisterc. Ord. Meten. Dioc. Salutem & Apostolicam benedictionem. Sua nobis dilecti filii Abbas & Conventus Monasterii *Uterine Vallis* Cist. Ord. petitione monstrarunt, quod licet per sedem Apostolicam sit expresse inhibitus, ne aliquis infra certum spacium ab Abbaciis dicti ordinis eorumque Grangiis religiosam vel secularem domum construere valeat, nichilominus tamen *Bertha*, *Adelheidis* & quedam alie mulieres religiose Spiren. Dioc. falso dicentes, sibi esse a predicta sede indultum, ut oratorium & officinas eis necessarias possint, ubi velint, erigere, quanquam indultum huiusmodi non ostendant, quoddam Oratorium cum Officinis huiusmodi sub ordine sancte *Mariæ Magdalene* contra supradictam inhibitionem infra spatium ipsum juxta dictum Monasterium erigere susceperunt in eorundem Abbatis & Conventus pre-
ju-

judicium & gravamen, propter quod ipsi ad sedem Apostolicam recurrentes, dilecto filio Magistro *Dithero* Canonico Spirensi per nostras obtinuerunt litteras mandari, ut vocatis qui vocandi existerent & auditis hinc inde propositis, quod foret Canonicum, decernere appellatione remota curaret, faciens quod decerneret per censuram ecclesiasticam firmiter observari, dictus autem Canonicus in mulieres ipsas. pro eo quod citate legitime in prefixo sibi termino peremptorio comparere coram eo contumaciter non curarunt, propter hujusmodi earum manifestam contumaciam exigente justitia excommunicationis sententiam promulgavit. Quare dicti Abbas & Conventus humiliter petebant à nobis, ut sententiam ipsam robur faceremus firmitatis debitum obtinere. Ideoque discretioni tue per Apostolica scripta mandamus, quatenus eandem excommunicationis sententiam, sicut rationabiliter est prolata, facias auctoritate nostra usque ad satisfactionem condignam, appellatione remota, inviolabiliter observari. Datum apud *Urbem Veterem* XIII Kal. jan. Pontificatus nostri anno tercio. (1263.)

Anno

Anno Domini M.CC.LX.III. — Littere super moniales in *Kanskirchen* & super tres amas vini ad custodiam. l. c. p. 187.

Anno Domini M.CC.LX.V. — Littere, quod possimus habere bona nobis legata & comparata circa *hart* & *Winzingen*. l. c. p. 191.

XVIII.

Littere super curiis in Spira & in Hart & XVI. jugeribus vinearum & decem amaris vini ibidem. 1265.

Judices Spirenses. Anno Domini M^oCC^oLXV^o. in mense Septembri. *Mechtildis* Begina quondam *Mechtildis* dicte *Sunne* Civis Spirensis filia dum circa gregem Dominicum Abbatem videlicet & Conventum Monasterii sancte *Marie* in *Uterina Valle* non modicum dilectionis affectum haberet ex parte sui & fororis sue *Bernheidis*, cujus vices gessit & curam, utpote non sani intellectus, curiam cum domo in civitate Spirensi, curias & domos in oppido *Hart* nuncupato fitas, XVI. jugera vinearum ibidem, decem amarum vini gelturam perpetuam, nec non omnia que ipsas duas fo-

forores ex hereditate paterna attingebant, prefato monasterio libere contulit & donavit subjungens ut quicumque post se voluerit propinquior heres esse bonorum predictorum, antequam hereditatem attingat, ducentas marcas puri argenti solvat monasterio antedicto, quicumque vero de porcione hereditatis sororis *Bernheidis* anteposite de se nil facere valentis, intromittere se attemptaverit, quadraginta libras hall. Monasterio primum solvat, quas idem Monasterium in se recepit post obitum matris sororum predictarum, teneatur eciam idem eidem Monasterio in Octoginta talentis hall., quos idem monasterium expendit in edificacione Cellarii dicte Domus sit nichilominus ligatus ad refusionem omnium que dictis bonis rationabiliter super crescent.

Acta sunt presentibus Decano *sancti Widonis, Ph. & Rudolfo* Canonicis ibidem, Decano *sancte Trinitatis* & aliis in testimonium convocatis, quorum nomina continentur in littera sigillata. In cujus rei evidenciam has litteras nostro sigillo duximus muniendas. Datum anno & mense supradictis.

Monast. T. III.

d

Anno

Anno Dominice Incarnationis M.CC.
LX.V. Littere super tribus jurnalibus vi-
nearum in *Hafanecken*. l.c. p. 192.

XIX.

*Clementis PP. littere Confirmationis
Advocatie in Spehtesbach.*

Clemens (IV) Episcopus Servus Ser-
vorum Dei dilectis filiis Abbati & Con-
ventui Monasterii *Uterine Vallis* Cist.
Ord. Spiren. Dioc. salutem & Apostoli-
cam benedictionem. Cum à nobis pe-
titur, quod justum est & honestum, tam
vigor equitatis, quam ordo exigit ratio-
nis, ut id per sollicitudinem officii nostri
ad debitum perducatur effectum. Ex-
hibita siquidem Nobis vestra peticio con-
tinebat, quod cum quondam *Heinricus
de Meistersel* Advocatiam in *Spehtes-
bach* à Clare memorie *Heinrico* Roma-
norum Imperatore teneret in feodum,
idem *Heinricus* Advocatiam hujusmodi
& omne jus, quod ibidem habebat in
ejusdem Imperatoris manibus liberè re-
signavit, sicque dictus Imperator advo-
catiam ipsam & jus hujusmodi monas-
terio vestro contulit, recepto propter
hoc in cambium a quondam *Wilmanno*
Ab-

Abbate & Conventu vestri monasterii quodam allodio in *Longenvelt* tunc ad idem monasterium pertinente pro ut in patentibus litteris inde confectis plenius dicitur contineri. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quod super hjs provide factum est, ratum & firmum habentes id auctoritate Apostolica confirmamus & presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre Confirmationis infringere vel ei ausu temerario contra ire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum *Petri & Pauli* Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum *Viterbii* Idibus Maji Pontificatus nostri anno secundo. (1266.)

XX.

*Clementis PP. littere super fundo
Uterine Vallis.*

Clemens (IV) Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cist. Ord. Spiren. Dioc. salutem & Apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur, quod justum est & honestum, tam
d 2 vi

vigor equitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem Officii nostri ad debitum perducatur effectum. Exhibita siquidem Nobis vestra peticio continebat, quod bone memorie *Raboto*, Spirensis Episcopus & quondam *Hartmannus de Lobedenburc* & *Otdo de Alreheim* Comites fratres ipsius Episcopi *Uterinam Vallem* in qua vestrum monasterium est constructum & quedam alia jura ad ipsos communiter hereditario jure spectancia pro suarum & parentum suorum remedio animarum quondam O. Abbati ejusdem monasterii ejusque fratribus ac per ipsos prefato monasterio in perpetuum liberalitate pia ac provida contulerunt, pro ut in patentibus litteris inde confectis plenius dicitur contineri. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quod ab eisdem Episcopo & fratribus super hoc pie ac provide factum est, ratum & firmum habentes, id auctoritate Apostolica confirmamus & presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere vel ei ausu temerario contra ire, si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignatio-

tionem omnipotentis Dei & beatorum *Petri & Pauli* Apostolorum ejus se no-
verit incursum. Datum *Viterbii* Idi-
bus Maji Pontificatus nostri Anno secun-
do. (1266.)

XXI.

*Clementis PP. littere Confirmacionis
super Compositione inter Monasterium
Uterine Vallis & Rusticos; qui di-
cuntur Heingereide.*

Clemens (IV) Episcopus Servus Ser-
vorum Dei dilecto filio Decano Spirensi
salutem & Apostolicam benedictionem.
Exhibita Nobis dilectorum filiorum Ab-
batis & conventus Monasterii *Uterine
Vallis* Cisterc. ordinis peticio contine-
bat, quod cum inter ipsos ex parte una
& Rusticos de *Gotramstein* & *Nosdorf*
eorumque complices, qui heingereide
volgariter appellantur Spirensis Dioece-
sis super usuagio silve, quod volgariter
dicitur *Almeinde* ex altera fuisset orta
materia questionis, fuit tandem in *An-
tonium de Kirwilre*, *Waltherum de
Kestenberg* & *Heinricum de Otterbach*
eorumque collegas milites super hoc a
partibus juramento hinc inde prestito

concorditer compromissum, qui equum tulerunt arbitrium inter partes, prout in patentibus litteris confectis exinde plenius dicitur contineri. Nos itaque dictorum Abbatis & Conventus supplicationibus inclinati, discretioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus si est ita, arbitrium ipsum, sicut est equum & a partibus acceptatum, facias per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, firmiter observari. Datum *Viterbii* Idibus Maji Pontificatus nostri Anno secundo. (an. 1266.)

Anno Domini M.CC.LX. septimo — Littere renunciationis *Marquardi de nova Civitate* super bonis in *Ettenkoben*. l. c. p. 193.

Anno Domini M.CC.LXVII. — Littere super viginti maldris Siliginis in *Munerdevelt*. l. c. p. 194.

XXII.

Littera donacionis bonorum ex parte Domine Methildis dicte Sunen & sororis sue. 1267.

Judices Spirenses Universis Xpti fidelibus presentes litteras inspecturis salutem & credere subnotatis. Cito labitur

tur hominum tractatus nisi litteris & sigillis fuerit roboratus, qua propter ad Univerforum noticiam cupimus pervenire, quod *Methildis* Begina Spirensis filia quondam *Methildis* dicte *Sunin* coram nobis protestatione publica recognovit, se & sororem suam *Bernheidim* multa bona à Venerabili patre *Stephano* Abbate *Uterine Vallis* & Conventu ibidem pluries recepisse, ex eo quod dicta *Methildis* mater earum cum adhuc viveret, ipsas duas cum omnibus bonis suis eidem Abbati tanquam vero tutori commendaverat bonis omnibus in ipsius manibus resignatis, & hoc ideo quod predicta *Bernheidis* nullum ad aliquid boni habuit intellectum, quod factum matris ipsa filia tenuit semper ratum, a sui tutoris scilicet Abbatis jussu & Consilio non recedens. Item recognovit se & sororem teneri prefato Abbati & Conventui in centum talentis hallminus quinque libris, quod inquam debitum ex parte matris earum contractum pariter asseribat, & nec ipse Abbas & Conventus idem debitum in se recepissent, compulse fuissent eedem sorores vendidisse aut domum quam possidebant, aut dimidias vineas, quas ha-

bebant, quod de mobilibus suis nec solvere, nec vita vivere sine tutoris auxilio potuerunt. Item recognovit se & sororem teneri prefatis Abbati & Conventui in octoginta talentis hall: vel amplius, que ad reparandam domum & faciendum de novo Cellarium accesserunt. Hac igitur recognitione facta & matris ordinatione innovata, iterum donavit eadem bona videlicet curiam cum domo in qua sedebant, duas curias cum edificiis suppositis in *Hart*, sedecim jugera vinearum ibidem, decem & dimidiam amas gelture vini & omnia mobilia & immobilia que habebant vel videbantur habere in civitate Spirensi aut extra civitatem ubicunque Abbati & Conventui prenotatis, ita quod sorores ejusdem *Bernheidis* curam perpetuam gererent & sibimet secunde vel mettercie in necessariis omnibus, quamdiu viveret, providerent; adjungens, quod quicumque heredum ipsarum hec violare vel de bonis id est de parte *Bernheidis* se intromittere presumpserit & suam imo matris earum ordinationem infringere attemptaverit, centum talenta minus quinque libris prioris debiti Abbati & Conventui solvat primo, deinde

inde octoginta libras ad Cellarium computatas solvat eis. Teneatur nichilominus ipsis in pena ducentarum marcarum puri argenti solvendarum, antequam prefate sororis hereditatem attingat, Hereditate memorate *Methildis* Abbati & Conventui semper salva. Acta sunt hec presentibus *Th.* Cellerario, *H.* Custode, *Jo. de Heilgenstein*, fratre *Ber. H. Wismanno* fratribus seu monachis *H.* rectore de *sancto Georio*. *Al. Siden-
swanz*, *Erphone* scolare & aliis honestis in prescripte rei testimonium convocatis. In cujus rei cautelam presens scriptum nostro sigillo duximus roborandum. Datum anno Domini M^oCC^oLX^oVII^o. In Crastino beati *Andree* Apostoli. (1. Dec.)

Anno Dominice Incarnationis M. CC. LXVIII. — Littere absolutionis a Theloneo & a jure quod dicitur Ungeld & a censu aree & ab omni jure civili in *Landowe*. l. c. p. 195.

*Littere super Brotstadel & vinea in
Wizenburg. 1268.*

Judices Spirenses. Anno Domini
M^oCC^oLXVIII^o 7. Dec. in octava beati
Andrée comparentibus coram nobis Re-
ligiosis viris Abbate, Priore & Celle-
rario *Uterine Vallis* hora Vespertina
Heinricus de Wizenburg comparuit, à
quo Sacramentum calumpnie petatum
fuit super eo, quod directe responderat
alia vice coram nobis petitioni predic-
torum virorum petencium restitutionem
possessionem domus loci que vulgariter
dicitur *Brotstadel*, vinee & rerum alia-
rum, que dictus *List* possederat nomine
monasterii *Uterine Vallis*, quibus asse-
rebant se à dicto *H.* esse spoliatos, sed
idem nunc prestitum non fuit a dicto
H. licet altera pars ad hoc parata fuif-
set, unde nos eandem diem usque ad
horam primam crastine diei continua-
vimus, in qua hora presidentes prefati
Abbas & sui monachi comparentes &
nobiscum adversarium sacramentum ca-
lumpnie prestaturum expectantes diu
ultra horam prefixam petiverunt sibi
justitiam exhiberi super eo quod non
com-

comparuit & sacramentum calumpnie prestare recusavit, unde nos considerata pena juramentum prehabitu[m] prestare nolentes, videlicet, quod actor cadat ab actione instituta per sententiam judicantis, reus autem pro confesso habeatur & condempnetur in hiis capitulis, que in narratione sunt comprehensa, domum, locum, qui dicitur *Brotstadel* & vineam cum aliis rebus predictis Abati & Conventui *Uterine Vallis* per sententiam adjudicavimus diffinitam, eidem *H.* super predictis perpetuum silentium imponentes, contradictores nichilominus & rebelles excommunicationis sententia irretientes. Actum in Claustro Spirensi, Sabbato post *Nycho-lai* (8. Dec.) Anno Domini predicto.

Anno Domini M. CC. LX. octavo — Littere super decisione litis inter nos & *Heinricum* clericum pastorem Ecclesie in *Tan. loc. cit. pag. 197.*

Anno Domini M. CC. LX. octavo — Littere super vineis in *Berczabern. l. c. p. 198.*

Anno Domini M. CC. LXVIII. — Littere super vineis modò fatis. *l. c. p. 198.*

Anno Domini M. CC. LXVIII. — Littere super duobus urceis vini & una urna olei. *loc. cit. p. 199.* XXIV

XXIV.

Littere super donatione omnium bonorum Domine Methildis Uterine Valli facta. 1269.

Judices Spirenses omnibus in perpetuum. Eis que ad animarum salutem proficiunt, de facili adhibetur favor benivolus & consensus & expedit ea ut sedulo vigeant & inconvulsa permaneant testium & scripture munimine solidari. Unde sciant presentes & posterius, quod *Methildis* relicta *Cunradi* dicti *Howenstein* una cum nato suo *Heinrico* scolare habente annos discretionis presente *Walthero de Lingenvelt* dicti scholaris avunculo & suo infra annos tutore constituto & cum eis consentiente omnia bona sua tam in Curiis, areis, agris, vineis, censibus, pensionibus decimarum ac vini & aliarum rerum quocunque nomine censeantur, quam rerum mobilium ad eos in civitate Spirensi, *Kungesbach*, *Gumeltingen*, *Winzingen* & in *Hart* atque *Ottersheim* ad ipsos spectancia libere & pure pro salute animarum suarum titulo donationis inter vivos Viro religioso Domino *Stephano Abbati Uterine Vallis* nomine Monasterii

nafterii fui & Conventus ibidem dederunt in noſtra prefencia & resignaverunt eadem omni juri & poſſeſſioni quam haftenus in ipsis habebant renunciando, ita quod idem Abbas ſuusque Conventus & eorum ſucceſſores quieta eorundem bonorum gaudeant poſſeſſione & de ipsis ordinent, prout ipsis videbitur expedire. Nos igitur ad preces dicti Domini Abbatis & partis alterius ut predicta donacio cunctis prefentes litteras viſuris pateat & robur obtineat, hanc cartam ſuper hoc confectam ſigillo noſtro munitam cum teſtium nominibus, qui inter erant Monasterio *Uterine Valis* predicto conferimus conſervandam. Teſtes *Ditherus* Cellerarius & Magiſter *H. de Nicaſtel* prebendarius Majoris. *Swicgerus* dictus *Romanus*. *Bernholdus*, *Cunradus* dictus *Phaphelinus* & *Stephanus ſancti Germani* eccleſiarum Spirenfium Canonici. *Ulricus Cluphel* & *Heinricus de Wormatia* Cives Spirenfes & alii quam plures fide digni. Acta ſunt hec in Claſtro Spirenfis Eccleſie Anno Domini M^oCC^oLX^oIX^o in die *Petronille* virginis. (31. Maji.)

Anno Domini M.CC.LXIX. — Littere abſolucionis Decime Novalium in *Wandesheim*. l. c. p. 203. An-

Anno Domini M.CC.LX.IX. — Littera Domini *Heinrici* Episcopi Spirensis super donatione Domine *Methildis* bonorum in *Kungesbach*. l. c. p. 201.

Anno Domini M.CC.LX.IX. — Littere donationis bonorum in *Heiligenstein* ex parte *Berthradis* & *H.* filii sui. l. c. p. 202.

XXV.

Littere super libertate bonorum in Mulnhusen. 1270.

Nos *Fridericus Comes de Liningen* omnibus presens scriptum inspecturis salutem & credere subnotatis. Quia in instrumentis Venerabilium Dominorum nostrorum *C.* quondam Spirensis Episcopi ac *H.* ejusdem Ecclesie nunc existentis Episcopi nobis exhibitis plene didicimus, bona in villa *Mulnhusen* sita, cujus ville Advocacia ad nos pertinere dinoscitur, que quondam fuerunt *Zeis-zolfs* civis Spirensis & que nunc sui heredes possident, debere esse jure libera ob omni exactione vel petitione, ipsa sicut debemus ab omni exactione vel petitione libera dicimus & soluta, volentes & nostris officiatis, qui pro tempore

pore fuerint, sub obtentu nostre Gratie firmiter injungentes, ut predictos heredes & eorum successores in eisdem bonis ullatenus inquietent.

Datum Anno Domini M^oCC^oLXX^o.
In die beatorum Apostolorum *Petri & Pauli*. (29. Junii.)

Anno Domini M. CC. LXX. — Littere, ut bona nostra in *Mulhusen* sint libera & absoluta ab omni exactione. l. c. p. 205,

XXVI.

Littere super IIII. maldris Siliginis.
1271.

Magister *Cunradus* prebendarius Spirensis, Officialis Domini Prepositi ibidem presencium inspectoribus credere scriptis istis, *Marquardus* Advocatus de *Burnheim* & uxor ejus vendiderunt *Cunrado Kadoldo* civi Spirensi & *Agneti* filie sue converse IIII. modios filiginis annuos in Nativitate beate *Marie* solvendos de bonis suppositis pro XV. libris hall. sibi & suis heredibus vel successoribus ante domum, quam voluerint, Spire sine periculo, jure hereditario perpetuo presentandos, & si termino statuto non solverint, bona eadem ad
eos

eos vel eorum heredes seu successores
fine lite qualibet declinabunt, que in-
quam bona unus post unum heres he-
redem, ut bona indivisa maneant, pos-
sidebit, videlicet unum & dimidium
jugera in der *Cylen*. It. unum & dimi-
dium in *Queicheimer wege*, It. V. quar-
talia *Osterlant*. It. IX quartalia *ane-
wender* que pertingunt in *Bruchwiser
wec*. It. unum & dimidium, que per-
tingunt *Osterwisen*. Item unum in in-
feriori parte *Blettingesbomes*. It. unum
super *Oberholn*, It. unum juxta agros
Dominorum *sancti Germani*, hec solent
feminari. Item jugerum prati in *Wester-
wisen* pro Underphant publice obligata.
Et quia hec apud se in predicta villa
coram judice & rusticis tractaverant,
à Nobis petiverunt etiam confirmari.
Hujus rei testes sunt *Wolfgerus* rector
Capelle sancti *Jacobi*, *Bermannus*, *H.
cerdo*, *Fritzo* pelfifex, *H. windode* &
alii boni viri tam clerici quam laici in
prescripte rei testimonium convocati,
Unde nos presentes litteras duximus
figillandas. Actum Anno Domini M^o
CC^oLXX^oI^o. in vigilia *Agathe*. (4. Febr).

XXVII.

Littere super dimidia carrata vini & duobus quartalibus in Ettenkoben.

1271.

Nos *Sigelo & Ulricus* milites & frater noster *Jacobus de Meistersel* notum facimus universis tam presentibus quam futuris presentem litteram inspecturis, quod *Wolframus & frater suus Sigelo de Haselach* vendiderunt Conventui monialium *pontis salutis* tale feodum videlicet: dimidie carrate vini & duorum quartalium, quo dicti fratres a nobis infeodati fuerant in *Ettenkoben* pro XIX. libris hallensium sub nomine proprietatis libere & absolute à dictis conventibus de *Uterina Valle & ponte salutis* in perpetuum possidendum, accedente consensu nostro unanimi & voluntate. Prenominati vero fratres de *Haselach* in recompensam & in restaurum dicti feodi nobis duo jugera agrorum sitorum in *Haselach* legaverunt, quorum videlicet alterum dimidium situm est juxta *Leingruben* & aliud dimidium non longe distat ab eodem loco, & tendit ultra viam *Didensheimerorum*. Testes vero qui hujusmodi vendicioni pre-

Monast. Th. III. e fentes

sentes aderant sunt subscripti videlicet *Theodericus Cellerarius, Bruningus Grangiarius monachi Uterine Vallis, Helwicus junior conversus pontis salutis, Eberhardus & H. dictus schit milites de Altdorf & alii quam plures. In hujus rei testimonium & munimen presentem litteram prelibatis Conventibus Uterine Vallis & pontis salutis, solo sigillo nostro, quo communiter utimur porreximus roboratam. Acta sunt hec Anno Domini M^oCC^oLXX^o. primo.*

XXVIII.

Littere resignationis omnium bonorum Waltheri, que sibi ex hereditate provenerunt. 1272.

Judices Spirenses. Cum esset in nostra presencia *Waltherus* juvenis filius quondam *Dymari militis de Schiverstat* proposuit coram nobis, quod hereditatem, que sibi obvenerat ex successione paterna & materna, Omnipotenti Deo & beate *Marie* virgini matri sue Monasterio & Conventui in *Uzerstal* pro remedio anime sue decrevit offerre, cujus rei gratia protestatus est coram nobis, quod omnia bona mobilia & immo-

mobilia que ad ipsum devoluta fuerant ex hereditaria successione tam paterna quam materna titulo donacionis inter vivos transtulit & donavit in honorem beate virginis Domino Abbati & Conventui *Uterine Vallis*. Et ut hec donacio robur evidencius firmitatis obtineat de consensu Domini *Theodorici*, qui tunc presens erat, patruj ejusdem, qui auctoritate Domini Abbatis *Uterine Vallis* & permissione ipsius tutelam gessit, ejusdem *Waltheri* stabilivit & confirmavit donacionem factam per memoratum *Waltherum*. In cujus rei evidenciam presentem litteram ad petitionem ipsius *Waltheri* dedimus predicto Conventui *Uterine Vallis* sigillo nostro munitam. Acta sunt hec Anno Domini M^oCC^oLXXII^o. feria sexta proxima ante festum *Urbani* (20. Maji.) in clauistro Spirensi presentibus viris honestis Domino *H. post monasterium*, Domino *H. de Nycastel* & Magistro *H. Cymino* & *Wernhero de Caule* prebendariis Ecclesie Spirensis *C. plebano de sancto Marco*, *Bernhardo* Archipresbytero *C. de stella*, *Rodenburngero* & filio suo *Urtlibo* civibus Spirensibus & aliis bonis viris.

Littere super quinque uncias Spirenſes de III. jugeribus extra muros Spirenſes. Ad pytanciam. 1272.

Judices Spirenſes conſtare volumus Univerſis ad quos preſentes littere pervenerint, quod *Diethericus* Cellerarius major, *H. Kaufmannus* monachi monaſterii in *Uzerſtal* Cyſt. Ord. miſſi a Domino *Stephano* Abbate totoque Conventu predicti monaſterii coram Nobis conſtituti *Cunrado* dicto *Hergesheimer* quatuor jugera campeſtria ſita retro *vallem Spirenſem* jugeribus *Stelle* civis Spirenſis contigua pro quinque Unciis Spirenſibus annuis feſto *Martini* dicto monaſterio perſolvendis conceſſerunt & publice reſignarunt jure hereditario perpetuo poſſidenda, hoc adjecto, quod idem *Cunradus* ſuique heredes de eisdem quatuor jugeribus dabunt & perſolvent cenſum, quem eadem bona dare tenentur, ſcilicet in Nativitate beate virginis ſingulis annis duas uncias Spirenſes Eccleſie ſancte *Trinitatis* Spirenſi & eodem termino Conventui ſancti Sepulchri extra muros Spirenſes ſimiliter duas uncias Spirenſes dabunt & perſol-

solvent, que inquam quatuor jugera prefatus *Conradus* à predictis *D. Cellerario* & *H. Kaufmanno* nomine Abbatis & Conventus in *Ufzertal* coram nobis recepit sub modo & forma prenotatis. Ad majorem etiam Cautelam faciendam Monasterio predicto de censu suo prenotato Idem *Conradus* ei dedit & constituit in *Underphant* curiam suam quam inhabitat, cum suis attinenciis sitam inter novam & veterem portam, quem tollet monasterium, si ipse *Cunradus* vel ejus heredes festo *Martini*, ut dictum est, non solverint censum suum. In cujus rei testimonium presentes litteras partibus sigillo nostro dedimus communitas. Actum & Datum Anno Domini M^oCC^o LXX° secundo, in Craffino Exaltationis sancte Crucis. (15. Sept.)

Anno Domini M.CC.LXXII. — Littere absolucionis census ducentorum LX. cafeorum, quos singulis annis dabamus de agro quodam in *Emtersheim*. l. c. p. 186.

SUB ANSELMO ABBATE.

*Littera super tribus maldris Siliginis
in Rinzabern. 1272.*

Judices Spirenses. Constituti coram nobis duo villani de *Zabern*, unus qui dicitur cognomine *fritdac* & alter *Bertoldus* nomine confessi sunt, se teneri ad perpetuam pensionem trium modiorum siliginis magistro *H. de Nicastel* prebendario Spirensi, unus ex illis, scilicet *fritdac* duo maldra, alter vero scilicet *B.* unum, que sibi & *Heinrico* scolari suo ac matri ejusdem *Gertrudi* post mortem suam deputavit titulo donationis causa mortis, vel si ipsum ad religionem transire contigerit, ita quod singulis annis in Nativitate beate Virginis in villa *Zabern* uterque pensionem suam presentabit cum iusta mensura & approbata ejusdem loci & annonam bene purgatam ipsi Magistro *H.* vel ejus certo nuncio, quem ad hoc duxerit deputandum in ecclesia *Zabern* cum censu de bonis debito. Si vero ipsum cedere vel decedere contigerit, eodem jure solucionis obligati erunt predicto *H.* scolari & matri ejusdem *G.* memorate, si vero in dicto termino Nativitatis

tis solvere non potuerint, inducias habebunt dicti villani usque ad festum beati *Michaelis* proximo subsequens, in quo festo si forsan ipso die vel ante solvere neglexerint, ex tunc bona assignata eidem Magistro *H.* & predictis personis cedent libera & soluta disponenda de cetero per ipsum Magistrum *H.* seu personas per ipsum substitutas pro suæ libito voluntatis. Ad maiorem hujus pensionis solvende certitudinem Villanus, qui dicitur *fritdac* in Underphant assignavit Magistro *H.* & prefatis personis unum iuger vinee quod situm est *vor dem berge an den bersvelle*. It. unum iugerum *an der heide*. It. quartale *an der veltwisen* cum curia quam in habitat cum omni jure ad ipsam pertinente, ita tamen quod eo decedente dicta iugera et Curia apud duos heredes ipsius tantum perpetuo permaneant sic, quod uterque modium unum solvat. *Bertoldus* vero ei et prefatis personis assignavit duo iugera vinearum de novo plantata sita in loco *Nonnimberger* et pomerium juxta dotem ecclesie situm sub modo et forma prenotatis. In cujus rei testimonium presentem litteram sigillo judiciali prefatis Magistro *H.* et perso-

nis per eum substitutis damus commun-
nitam. Actum et Datum Anno Domini
M° CC° LXX° Craſtino *Innocentum.*
(29. Dec.)

XXXI.

*Littere super quatuor libras hall. de
curia dicta zu dem Meisen. Ad
pytanciam. 1273.*

Judices, Consules et universi Cives
Spirenses presencium inspectoribus cre-
dere subnotatis. *Cunradus Meiso* noster
conciwis emit cnriam quamdam *Fride-
rici Temis* in foro frumenti pro suis he-
redibus pro centum et decem libris hal-
lenf. et pro quatuor libris hallenf. an-
nuis solvendis Domino *Wolfgero de
sancto Jacobo*, duabus videlicet in Na-
tivitate beate *Marie* et duabus in festo
beati *Geory* jure hereditario secundum
consuetudinem Civitatis et Domino *Wolf-
gero* decedente hee quatuor libre hall.
ad Dominum *Fridericum* dicti *F.* filium
Temis eodem jure declinabunt, *Cun-
rado* tamen *Meisone* hoc salvo, vel
suis heredibus, ut quandocunque vene-
rit cum XVIII. libris hall. promptis an-
te terminos predictos redimendi, unam lib-

libram annuam liberam sine contradic-
tione habeat facultatem , et sic , si vo-
luerit , redimat totum censum , Acta sunt
hec presentibus *H. advocato. F. Tbischo*
Civium Magistris, G. Scheffeln, El. nig-
ro, M. Lambesbuch, S. pullo, Ber-
manno, S. de Columba, Alberto ad-
vocato, El. de Elephante, Consulibus;
Dietmaro, et Bernhoho, fratribus et
aliis concivibus nostris per Syfridum
Camerarium in testimonium hujusmodi
convocatis, unde nos ad preces parcium
sigillo nostre Civitatis roboravimus pre-
sens scriptum. Datum et Actum Anno
Domini M°CC°LXX°tercio, In Annun-
ciacione beate Virginis. (25. Martij.)

Anno Domini M. CC. septuagesimo
tertio — Littere reemtionis decem soli-
dorum hall. erga conventum *sancti*
Lamperti. l. c. p. 206.

XXXII.

Littere super IIII. maldris. vid. 1271.
an. 1273.

Judices Spirenses tenore presencium
prostemur et constare volumus univer-
sis, quod cum *Cunradus* dictus *Kadolt*
quondam civis Spirensis nunc defunc-

tus Conventui Monasterii *Uterine Val-*
lis sive in *Uzerstal* donacione inter vi-
vos quinque jugera vinearum sita in *Di-*
densheim et quatuor modios filiginis an-
nue pensionis solvendos perpetuo per
Marquardum Advocatum in *Burnheim*
ac heredes ejusdem in remedium anime
sue pure et simpliciter contulerit et pu-
blice resignarit post obitum ipsius *Cun-*
radi due filie ejusdem *Agnes* Conversa
et *Werndrudis* et *Cunradus* *Windode*
maritus ejus una cum *Sigulone de Co-*
lumba tutore seu manu fideli dictarum
filiarum a dicto quondam *C.* constituto
in nostra presenciam constituti predictam
donacionem factam ab ipso *C.* nunc de-
functo se ratam et gratam habere con-
fidentes, dicto monasterio predicta bona
scilicet vineas et pensionem publice re-
signarunt coram nobis, renunciantes in
super pro se et suis heredibus omni juri,
actioni seu inpeticioni, que eis occasione
hereditatis seu tuicionis in dictis bonis
competere posset precise coram nobis.
Ne autem in posterum prefatus Conven-
tus in ipsis bonis a quoquam valeat mo-
lestari, et quod predicta omnia et sin-
gula perpetuo in suo robore maneant
valitura, presentes litteras ad preces
par-

parcium nostro sigillo fideliter duximus roborandas. Testes sunt *Benzo de Columba*, *Ul.* et *Waltherus* Clerici, *H. mercator*, *Al.* de domo Spirensi et *Bertextor* monachi seu conversi dicti Claustrii et *H.* filius *Anzonis* senior Carnifex et plures alii. Acta sunt hec Spire Anno Domini M^oCC^oLXXIII^o. Sabbato infra Octavas Pentecostes. (30. Maji.)

SUB JOANNE ABBATE.

XXXIII.

Littere super unam Urnam olei ad Infirmaryam monachorum. 1274.

Notum sit omnibus tam presentibus quam posteris, quod accedente et approbante consensu Reverendi patris Domini *Johannis* Abbatis et totius conventus *Uterine Vallis* ex parte fr. *B.* infirmarii monachorum dicte domus talis contractus initus est cum Venerabili matrona dicta *Methilde* relicta quondam *Wilhelmi*, quod bona que habuit in *Gotramestein* videlicet Domum lapideam cum pomerio sibi adjacente et unum jugerum vinee situm in loco qui vulgariter dicitur *Bleke* vendidit eidem Infirmario nomine dicte Abbacie pro quatuor

tuor libris et dimidia hall. tali pacto, predicta mulier memorata bona titulo hypothecae quod vulgo dicitur Underphant, debeat habere usu fructuario ad tempus vite sue pro una urna olei annuatim in festo sancti *Martini* hiemalis ad infirmitorium dicti *Claustri* infirmario presentanda, salvo tamen priori censu de area prenominatorum bonorum, quem dare debet omnibus annis predicta Matrona loco et tempore constituto. Sic igitur cautum est sepedicto Infirmario aut alteri loco ejus subrogato, quod quandocunque prelibata Matrona in festo *Martini* non dederit oleum memoratum, sicut est pretactum, continuo potest ipse Infirmarius omnia bona premissa in suam redigere potestatem, idem fiat post obitum matrone sepius memorate. Huic contractui interfuerunt *Landoldus* plebanus in *Gotramestein*, *Wolwer* et *C. de Altdorf* milites, *Bert.* frater *Hermani de Sibeltingen*, *H. Kleinemez*, *Wernerus* institutor de *Wolmesheim*, *Cunradus de Albrechtswilre* et alii quam plures fide digni. Ut autem hec rata et inconvulsa omni tempore perseverent, de consensu utriusque partis Sigillum Domini Metensis presentibus est ap-

appenfum. Actum Anno gratie M^oCC^o LXX^oIII. Menfe Aprili.

Anno Domini M.CC. LXXIII. —
Littere Domini *Rudolfi* Regis Romanorum super *Heingereide*. l. c. p. 206.

Anno Domini M.CC. LXX. quarto. —
Littere super abfolucione minute decime per census quatuor unciarum hall. in *Wandesheim*. l. c. p. 208.

Anno Domini M.CC. LXX. quarto. —
Littere super quatuordecim talentis olei ad infirmariam monachorum *Uterine Vallis*. l. c. p. 209.

XXXIV.

Gregorii PP. littere super Leuben & Herboltesberge ad Monasterium Uterine Vallis.

Gregorius (X.) Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cisterc. Ord. Spirens. Dioc. salutem et Apostolicam benedictionem. Cum à Nobis petitur, quod est justum et honestum, tam vigor equitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum. Ea propter dilecti in Domino filii

filiis vestris iustis postulacionibus 'grato concurrentes assensu, personas vestras et Monasterium *Uterine Vallis*, in quo divino vacatis obsequio cum omnibus bonis que in presenciarum rationabiliter possident aut in futurum iustis modis prestante Domino poterit adipisci, sub beati *Petri* et nostra protectione suscipimus; specialiter autem Grangiam de *Loyben* cum redditibus frumenti, feni et aliarum rerum ac aliis pertinentiis suis, pascua de *Vischbach*, quatuor mansos terre in *Herboltesberge*, terras quoque possessiones et alia bona vestra, sicut ea omnia iuste ac pacifice possidetis vobis et per vos eidem monasterio auctoritate Apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre protectionis et confirmationis infringere vel ei ausu temerario contra ire, si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei et beatorum *Petri* et *Pauli* Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum *Anagnie* II Idus octobris Pontificatus nostri anno tercio decimo. (1274).

XXXV.

Donatio omnium bonorum in Schiverstat à Walthero & parentibus suis Uterine Valli facta. 1274.

Judices Spirenses tenore prefencium protestamur publice et constare volumus universis, quod *Theodericus* cellerarius *Uterine Vallis* Curator *Waltheri* filii quondam *Ditmari militis de Schiverstat* constitutus coram Nobis in figura judicii una cum *Walthero* predicto, universa bona, que ipsum *Waltherum* ex obitu patris ac matris sue contingunt et alias undecunque scilicet propria et hereditaria jugera Campestria, prata, curtes, areas, silvas et census, quorum situs est in *Schiverstat*, Item vineas in *Wachenheim*, quorum bonorum curam idem *Theodericus* gessit, eidem *Walthero*, qui sedecim annos etatis habuit, coram Nobis in manus suas liberè resignavit, qua resignatione facta idem *Waltherus* deliberato animo et bona voluntate universa bona predicta et singula Abbati et Conventui *Uterine Vallis* in remedium anime sue et suorum contulit libere et precise Domino *Johanni* Abbati, *H. priori*, *Th. Cellerario*, *H. merca-*

catori ibidem ea pro toto conventu presentibus libere resignando, ita tamen, quod iidem Abbas et Conventus in domo Abbatis ipsum *Waltherum*, quam diu voluerit stare permittet, et ei prebenda, que uni monacho dari consuevit, dabunt. Item quinque ulnas grisei panni annuatim et caligas et calcios quibus eget et nichilominus ei viginti modios filiginis sine suis expensis et laboribus ante domum, quam voluerit in Nativitate beate Virginis *Spiram* presentabunt, cum quibus faciet, quod sibi viderit expedire. Si vero in Claustro stare noluerit, triginta modios filiginis ipsi *Walthero Spiram* ad dies vite sue sub forma predicta ipsi Abbas et Conventus presentabunt. Adjectum fuit etiam quod ipsi *Walthero* hanc donacionem non liceat revocare et quod de bonis predictis nullatenus se deinceps intromittere poterit neque debet. Hujus rei testes sunt *Hugo Spisarius* Canonicus sancti *Widonis Eudungus* Officialis Domini Prepositi *Spirensis*, *Heinricus* plebanus sancte crucis, *Ludolfus*, *H.* ac Magister *Bruningus* Causidici, *H.* Archipresbyter, *Johannestabellio*, *H.* Scultetus *Spirensis* et *Sigulo pullus* et alii Clerici et Lai-

Laici fide digni. Ut autem predicta omnia & singula in suo robore perseverent perpetuo valitura, ad preces & consensum partium hinc inde sub testimonio testium prescriptorum Sigillum nostrum huic instrumento publico duximus appendendum. Acta sunt hec coram Nobis in Claustro spirensi presentibus Domino Abbate, monachis & *Walthero* ac testibus predictis Anno Domini M^oCC^oLXX^oIII^o. post *Severini* Episcopi feria quarta. (28. Oct.)

Anno Domini M.CC.LXXIII. — Lit-
tere super IIII. Solidos hall. ad Hospi-
tale *Uterine Vallis*. l. c. p. 210.

XXXVI.

*Collatio bonorum Domine Gute de
Wilenstein. 1274.*

Nos *Wernherus* miseratione Divina
Abbas in *Franckendal* tenore presen-
cium notum facimus Universis, quod
venerabilis Pater Dominus *Johannes*
Abbas totusque conventus *Uterine Val-
lis* bona sua sita in *Bintersheim* videli-
cet curiam & XXIII. jugera agri ara-
bilis, que honorabilis matrona *Guta* re-
lictā Domini *Joannis de Wilenstein* post
Monast. T. III. f obi-

obitum ejusdem mariti justo emptionis titulo acquisita ipsis in puram elemosinam contulit, Concesserunt *Cunrado* dicto *de Munnesheim* ejusque successoribus jure hereditario possidenda, ita tamen quod semper senior heredum singulariter succedat in eisdem bonis pro viginti maldris filiginis et uno maldro tritici ipsis in Civitatem Wormaciensem seu ad quemcunque locum infra unum miliare voluerint in Nativitate beate *Marie* sine dampno ipsorum & expensis annis singulis presentandis. Preterea edificia dicte curie in eadem firmitate & valore quo eis assignata sunt, studeant conservare. Hijs nichilominus adjectum, quodsi dictus *C.* vel heredes sui circa culturam predictorum bonorum desides et remissi fuerint comprobati seu prehabitam Censum pensionem die non solverint memorato, prelibati Abbas & Conventus de proventibus fructuum dictorum bonorum presentis tunc anni III^{or} libras deneriorum Wormatiensium & ad hoc Censum predictum recipient contradicte qualibet non obstante. Insuper bona concessa sepe facto *C.* in suam possunt redigere potestatem. Hec omnia ob reverenciam Venerabilium virorum

rum Domini *Johannis Abbatis & Con-*
ventus Uterine Vallis sigilli nostri mu-
 nimine duximus confirmanda. Actum
 anno Domini M^oCC^oLXX quarto.

XXXVII.

Littere super vineas in Bubenwilre.

1275.

Judices Spirenses prefencium inspec-
 toribus credere subnotatis. Tenore pre-
 fencium ad noticiam univerforum volu-
 mus pervenire, quod *Hugo miles de*
Bellenheim dictus *Havener Zelo* piete-
 tis attactus bona sua subscripta, que ipse
 multis retroactis temporibus pacifice
 tenuit & possedit Abbati & Conventui
Uterine Vallis contulit propter Deum
 videlicet vineas suas in *Altenvorst* & in
Bubenwilre hijs terminis distinctas in
Altenvorst apud pratum II. jugera, It
 in *Mulenbuhel* unum juger & dimidium.
 It. in *Altenvorst* ame *Geren* duo jugera
 & dimidium It. *Schelhornes Gehe*
 unum jugerum It. *Schelhornes* jugerum
 longum. It. *Schelhornes* dimidium ju-
 gerum in planicie apud tugurium. It.
Krises morgen apud tugurium It. *Sche-*
lehornes jugerum in Valle. It. unum

f 2

&

& dimidium jugerum zu *ebben eirde*.
It. *antiqui lupi* unum & dimidium jugerum. It. unum & dimidium jugerum *Hermanni de prato* versus montem. It. *Nardenbert* unum & dimidium jugerum, qui dabit Nobis quartam partem proventuum. It. *Schelehornes* duo jugera *an der phleggen* oben an *Scepten eirden*. It. retro *Bubenwilre* an der Gaszen unum jugerum & dimidium. Hec bona memoratus *Hugo* miles in manus nostras resignata liberaliter prefatis Abbati & Conventui peciit assignari sub hac forma, ut ijdem Abbas & Conventus annuatim XX carratas fimi & cultores totidem eisdem vineis superducant. Insuper medietatem proventuum dictarum vinearum ipsi militi annis singulis, quamdiu vixerit, absque dampno suo & labore ad quemcunque locum infra duo miliaria circa *Bellenheim* voluerit, presentabunt & nichilominus ipso decedente de eisdem vineis heredibus uxoris sue *Petrisse* tredecim libras *Spirenses* presentabunt. Nos vero secundum voluntatem ipsius donatoris dicta bona prenominationis Abbati & Conventui assignavimus cum effectu & misimus eos in possessionem dictorum bonorum

norum & ea ab ipsis decrevimus jure perpetuo possidenda et nichilominus in robur et firmitatem hujus donacionis facte inter vivos sigillum nostrum ad rogatum dicti *Havenarii* cum ipsius sigillo duximus presentibus appendendum. Huic donacioni facte coram Magistro *H. caufidico de Augusta*, cui Nos vices nostras commisimus in hac parte interfuerunt Dominus *Hugo Cantor Spirensis*, *Berngerus plebanus in Hergesheim*, *H. de Wiszen*, *Diderich* et frater ejus, *Conradus Otdo milites de Hergesheim*, *Hartmannus & Crafdo de Queicheim*, *Egeno de Steinwilre*, *Theodoricus monachus de Herte*, *Theodoricus major Cellerarius Uterine Vallis*, *Wilhelmus filius sororis Havenarii*, *Cunradus Cellerarius ejusdem* et alii quam plures fide digni in prescripte rei testimonium convocati. Acta sunt hec *Spire* Anno Domini M^oCC^oLXXV^o. mense Majo.

Anno gratie M. CC. LXX. quinto —
Littere super unam urnam olei in *Bochingen* ad infirmariam monachorum *Uterine Vallis*. l. c. p. 212.

XXXVIII.

Littere donacionis bonorum in Bubenwilre. Ad Custodiam. 1275.

Judices Spirenses presencium inspectoribus credere subnotatis. Tenore presencium ad noticiam universorum volumus pervenire, quod *Hugo miles de Bellenheim* dictus *Havenarius* Zelo pietatis attactus bona sua subscripta, que ipse multis retro actis temporibus pacifice tenuit Abbati et Conventui *Uterine Vallis* contulit propter Deum, videlicet omnes porcos suos et duo jugera vinearum sita in *Altenvorst*, de quibus ad altare sancte *Katherine* ibidem sacerdos constituetur perpetuo celebraturus, ad quod eciam lumen ardebit in perpetuum et nomen ejus et uxoris sue *Petrisse* libro ejusdem altaris in Canone ascribetur. Item unum juger et dimidium vinearum in *Mulenbuhel* eisdem contulit, ut ex eis et predictis lumen perpetuum fiat ad altare virginis gloriose. Item quinque viros sibi jure proprietatis attinentes videlicet, *Fridericum* seniore de *Bubenwilre* et quatuor filios ejus *Sigulonem*, *Johannem*, *Heinricum* et *Fridericum* cum omni
ni

ni jure suo donavit eisdem servituros. Item vineas suas in *Altenworst* et in *Bubenwilre* eis contulit sub hac forma, ut ipsi viginti carratas fimi annuatim et cultores totidem eisdem vineis superducant. Insuper medietatem proventuum dictarum vinearum ipsi militi annis singulis, quamdiu vixerit, absque dampno suo et labore, ad quemcunque locum infra duo miliaria circa *Bellenheim* voluerit, assignabunt et nichilominus ipso decedente de eisdem vineis heredibus uxoris sue *Petrisse* tredecim libras *Spirensium* presentabunt. Preterea equum ambulanti cum coopertura eisdem donavit, apud quos etiam percipere sepulturam ecclesiasticam preelegit. Item de quinque jugeribus ageris in terminis *Bellenheim* constituit ab eorundem jugerum possessoribus Custodi jam dicti Cenobii annuatim duo maldra spelte ad conficiendas hostias in Nativitate beate *Marie* perpetuo presentari. Hec igitur bona memoratus *Hugo Havenarius* miles in nostras manus resignata liberaliter prefatis Abbati et Conventui peciit assignari et nichilominus hanc donacionem inter vivos rite ac sollempniter factam sigil-

lis Venerabilis Patris ac Domini nostri *Friderici* Spirensis Episcopi, Capituli ibidem, nostro, Domini *Hugonis* Cantoris Ecclesie Spirensis ac suo petivit humiliter roborari. Huic donacioni facte coram Magistro *H. Causidico de Augusta*, cui nos predicti iudices vices nostras commisimus in hac parte, interfuerunt Dominus *Hugo de Spigelberg* Cantor predictus, *Berngerus* plebanus in *Hergesheim*, *H. de Wiefzen Dithericus* et frater ejus, *Cunradus*, *Otto* hij milites de *Hergesheim*, *Hartmannus* et *Crafto de Queichen*, *Egeno de Steinwilre*, *Didericus* monachus de *Herde* Confessor ipsius *Havenarii*, *Wilhelmus* filius sororis *Havenarii*, *Cunradus* Cellerarius ejusdem, *Theodericus* Cellerarius Major *Uterine Vallis* et alii quam plures fide digni in prescripte rei testimonium convocati. Nos *Fridericus* Episcopus, Capitulum Spirense, iudices et *Hugo* Cantor predicti profitemur predictam donacionem rite a *Havenario* milite factam et eam esse veram et ut perpetuo maneant valitura, sigilla nostra una cum sigillo ipsius *Hugonis*, *Havenarii militis*, ad rogatum ipsius *Havenarii* huic instrumento publico

lico duximus appendenda. Acta sunt
hec *Spire* Anno Domini M^oCC^oLXX^oV.

XXXIX.

*Littere super donacione IIII. maldro-
rum Silig. 1276.*

Judices Spirenses Anno Domini M.
CC.LXXVI. in Octava Epiphanie (13.
Jan.) Magister *Heinricus de Nicaſtel* pre-
bendarius Spirensis et H. Scholaris ipsius
quatuor modios Siliginis annuos et per-
petuos, quos habent in villa *Zabern*
Abbati et Conventui *Uterine Vallis* con-
tulerunt liberaliter propter Deum, ita
tamen, quod prefatus H. Scholaris dictis
quatuor modiis gaudeat in vita sua.
Testes hujus donacionis sunt. Dominus
H. plebanus sancte Crucis, *Drutwinus*
prespiter nepos ejusdem, frater H. mi-
les dictus de Breteheim, frater H. mo-
nachus *Uterine Vallis*, fr. *Sifridus* Ma-
gister Curie in *Spira*. C. Scholaris Ma-
gistri H. de *Nicaſtel* supra dicti et alii
quam plures fide digni. Nos igitur ad
preces ipsorum sigillo nostro roboravi-
mus presens scriptum. Actum Anno et
die prenotatis.

*Littere super Urnam Olei in Noszdorf
ad infirmariam monachorum. 1276.*

Judices Spirenſes tenore preſentium
ad noticiam Univerſorum volumus per-
venire, quod *Bertoldus de Noszdorf*
dictus *Bietze* in preſentia noſtri conſti-
tutus profitebatur ſe ſuosque heredes
obligatos fore ad ſolvendam penſionem
annuam, videlicet unam urnam olei aut
unum maldrum piſe bone ac purgate,
quam feliciſ memorie pater ſuus pro
remedio anime ſue perpetuo in die ſan-
cti *Martini* ad Infirmatorium monacho-
rum *Uterine Vallis* conſtituit preſen-
tari de bonis ſuis, videlicet orto conſito
arboribus nucum ſito apud curiam *H.*
militis dicti *Baungerter*, in villa pre-
notata. Preterea dictus *Bert.* male con-
ſuetudini, quam pro jure uſurpaverat,
aſſerens ſibi debere dari ab Infirmario
preſati monaſterii annuatim duos foccos
vel duas cyrotecas, in noſtra preſentia
renunciavit. In cujus facti evidenciam
& munimen infirmario ſepedicti monaſ-
terii preſens ſcriptum contulimus ſigilli
noſtri munimine roboratum. Datum
Anno Domini M^oCC^oLXXVI^o. Menſe
Majo. XLI.

XLI.

Littere super sex unciiis hall. & dimidia in Oßingen & in Burnheim, 1276.

Ego Cunradus Dominus de Schuppen tenore presencium recognosco, profiteor & protestor, quod fideles mei *Welp & Margareta de Gotramestein* conjuges, *Welpf, Otdo, Sifridus & Cunradus* eorundem filii communicata manu meo adhibito beneplacito & consensu vendiderunt Viris religiosis Domino Abbati & Conventui *Uterine Vallis* censum sex uncearum & dimidie hallens. in *Oßingen & in Burnheim* proprietatis titulo, perpetuo recipiendum, quem a me predicti conjuges hactenus in feodo habuerunt, resignaverunt itaque memorati conjuges mihi in recompensam ejusdem census quinque quartalia vinearum apud villam *Sibeltingen* dicta in *hindirßen vorst* sita, & eadem una cum pueris suis predictis à me in feodo receperunt, hoc adjecto, quod si prefatus Conventus ab aliquibus in memoratis censibus gravaretur, memorata quinque quartalia vinearum nunc mihi resignata ipsi Conventui loco census predicti cedant proprietatis titulo ipsisque gaudeat

deat liberaliter perpetuo sine quorumlibet inpeticione. Hujus vendicionis testes sunt *Sibotdo* Clericus de *Annewilre*, *Eberhardus* de *Mulnhusen*, *Andreas* de *Gotramestein*, *C. de Altdorf* ibidem, *Otdo* de *jungenheim*, *Hugo* de *Zeizinkeim* milites & *Marquardus* dictus *Kaufman* advocatus. In quorum omnium testimonium & cautelam perpetuo valituram sigillum meum una cum sigillo *Marquardi* dicti *Kaufman* advocati Serenissimi Domini R. Regis Romanorum Officiati presentibus est appensum. Actum & Datum Anno Domini M^oCC^oLXX^oVI^o. feria quinta ante festum beati *Johannis Baptiste*. (18. Junij.)

SUB ABBATE ARNOLDO.

XLII.

Littere super tribus domibus sitis an der Ertbruste. 1277.

Judices Spirense. Causam, que vertebatur inter reverendos viros Abbatem & Conventum *Uterine Vallis* ex parte una & Priorem & Conventum fratrum Ordinis sancti *Augustini* seu *Adelheidim*
et

et *Werndrudim* conversas super tribus domibus sitis in *der Ertbruste*, Dominus *H. de sancta Cruce* et Magister *Ludolfus* advocatus sibi assumentes arbitrio pena viginti marcarum vallato, quas pars contraveniens Nobis dimidias et arbitris dabit dimidias taliter deciderunt, quod dictus Prior et Conventus sancti *Augustini*, predictæ cause et domibus cum omni jure quod eis compete-
bat contra prefatum Dominum Abbatem et Conventum et contra conversas abrenunciando cesserunt simpliciter et precise procurando, nichilominus sub pena predicta nomen ipsorum de predictis domibus intabulatum detabulari et nomen Domini Abbatis et Conventus *Uterine Vallis* de eisdem domibus intabulari. Acta sunt hec in Claustro *Spi-*
rensi presentibus Cellerario et fratre *Dietherico* nomine sui Abbatis et Conventus, fratre *Johanne* suppriori et fratre *Ditmaro* nomine Prioris et Conventus sui, Domino *Heilmanno*, Domino *Budungo* prebendario sancti *Martini* et aliis probis viris, unde nos ad preces parcium sigillo nostro et sigillo conventus predictorum fratrum sancti *Augustini* roboravimus presens scriptum. Nos
fra-

frater *Johannes* Supprior et Conventus Ordinis sancti *Augustini* de domo *Spiren*si dantes testimonium et consensum de premissis sigillum nostri conventus presentibus duximus apponendum. Actum Anno Domini M^oCC^oLXXVII^o. *Perpetue & Felicitatis.* (7. Mart.)

XLIII.

Littere compositionis inter monachos Uterine Vallis & rusticos in Hohenstat super quadam semita. 1277.

Judices *Spiren*ses tenore presencium ad noticiam universorum volumus pervenire, quod *Theodericus* major Cellerarius & procurator virorum religiosorum Abbatis & Conventus *Uterine Vallis* nomine eorum contra villanos universos in *Superiori Hohenstat* citatos & comparentes in figura judicii proposuit, quod dicti Villani pro Almeinda habuerunt limitem tendentem per pratum inferius juxta eandem villam distinguentem terminos sive quod vulgo dicitur *marken villarum Hohenstat superioris & inferioris*, quem limitem sive viam proprietatis titulo Abbati & Conventui consensu unanimi vendiderunt

runt pro tribus libris denariorum *Ane-
wilre*; quas ipsi villani ab eis receptas
ad chori sui structuram & edificium con-
verterunt, tali adjecta nichilominus con-
dicione, ut in testimonium juste empcio-
nis claustrum *Uterine Vallis* annuatim
in festo sancti *Martini* ad ecclesiam
Superioris Hohenstat unum fertonem
cere perpetuo presentaret, quibus rite
solutis dicti Villani Abbatem & Conven-
tum prelibatos in prefato limite nite-
bantur contra justiciam impedire, tan-
dem post multas allegationes hinc inde
habitas dicti villani habito inter se con-
silio, jus empcionis, ut dictum est, ani-
mo deliberato & voluntate spontanea
recognoverunt, Abbati & Conventui
memoratis, asserentes sibi vel villanis in
inferiori Hohenstat nullum jus compe-
tere debere in eadem via, renunciantes
nichilominus pro se suisque heredibus
ac successoribus omni questioni, actioni
seu juri sibi ex quacunque causa in ipso
limite competenti, obligantes insuper
se & suos heredes quod quicunque sepe-
dictis Abbati & Conventui in eadem via
contra justitiam verbo vel opere impe-
dimentum quodcunque intulerit & gra-
vamen, nobis iudicibus seu nostris suc-
ces-

cessoribus nomine pene in decem libras Spirenses teneatur, salvo jure proprietatis prescripti conventus in via prenotata & expensis dampni & querele. In hujus igitur compositionis certam evidenciam Nos ad petitionem parcium sigillum nostrum huic instrumento duximus appendendum. Actum Anno Domini M^oCC^oLXXVII^o. feria secunda proxima post *Letare*. (8. Martij.)

XLIV.

*Littere super V. tinas vini in Sibeltin-
gen. Ad Infirmaryam Monachorum.*

1277.

Nos *Johannes miles* dictus de *Meti* adtestacione presencium dilucide profitemur quod accedente consensu filiorum nostrorum *Heinrici* et *Johannis* reditus quinque amarum vini in *Sibeltin-
tingen* tempore vindemie solvendarum in vineis et ab ipsarum possessoribus subnotatis, quarum *Hertwicus* procurator noster sui que heredes dant unam amam et dimidiam de vinea dicta vulgariter *hucke* iidem dant unam de vinea picta *Worste wingert* et alia parte vinee dicta *doppelbret*. It. *Heinricus Winzeler*
et

et sui heredes dant amam de jugere sito apud pontem. It. *Cunradus Glade* sui que heredes dant amam de duali parte jugeris sita retro *Hermannum Advocatum*. It. *Heinricus Veldunc* sui que heredes dant dimidiam amam de jugere vinee sito versus *Gotramestein*. Hos inquam redditus vendidimus fratri *Jacobo Infirmario Uterine Vallis* nomine Infirmarie sue & publice resignavimus perpetuo quiete & pacifice percipiendos pro quindecim talentis hall. nobis modo debito persolutis. Preterea vineas jam prescriptas assignavimus jam dicte Infirmarie nomine *Claustri prelibati* titulo ypotece quod vulgo dicitur *Underphant* tali interposita condicione, ut si quando possessores ipsarum vinearum redditus prescriptos non solverint modo ac termino prenotato, tunc omnes vinee memorate cedent infirmarie *Uterine Vallis* perpetuo proprietatis titulo possidende nostris heredibus & coheredibus vel ipsarum vinearum possessoribus seu quibuscunque hominibus non valentibus contraire. Preterea sepe dicte vinee sine consensu Infirmarii & *Conventus Uterine Vallis* nec vendi debent, nec aliquo censu ullatenus obligari. Nos igitur

tur ad hujus legitimi contractus evidenciam, robur & memoriam sigillum nostrum una cum Sigillo filii nostri memorati *H.* huic instrumento publico duximus appendendum. Actum Anno gratie M^oCC^oLXX^oVII^o. mense Marcio in presenciam testium subscriptorum, qui sunt *H.* prior *Uterine Vallis*, *Cunradus* Custos, *Lampertus* Magister in *Geilenwiltre*, *C.* vinitor ibidem, *Cunradus* miles de *Altdorf*, *Burkardus* miles de *Bochingen*, *C.* retro ecclesiam & possessores vinearum in littera prenotati.

XLV.

Littere super duobus jugeribus vinearum ad Officium Custodie. 1277.

Nos *Johannes Miles de Meti* dictus adtestatione presencium dilucide profiteamur, quod accedente consensu filiorum nostrorum *Heinrici* & *Johannis* vendidimus fratri *Cunrado* Custodi monasterii *Uterine Vallis* nomine Custodie ejusdem Claustrum duo jugera vinee sita in terminis ville *Sibeltingen* in loco qui vulgariter dicitur *Ginnenbach* pro decem & novem talentis hall., assignantes

tes ea Custodie jam dicti Clauſtri ab omni exactione & cenſu libera perpetuo proprietatis titulo poſſidenda contradictione heredum vel coheredum noſtrorum ſeu quorumcunque hominum non obſtante. Acta ſunt hec Anno Domini M^oCC^oLXX^oVII^o. menſe Marcio coram teſtibus ſubnotatis, qui ſunt Dominus *Arnoldus* Abbas *Uterine Vallis H.* prior; *Jacobus* Infirmarius ibidem; *Wolverus* & *C. de Altdorf* milites, *Hertwicus* procurator noſter, *C. Kiſelhart*. Ut igitur hec rata & inconvulſa perpetuo perſeuerent, nos preſenti ſcripto ſigillum noſtrum una cum ſigillo filii noſtri prelibati *H.* duximus appendendum.

Anno Domini M. CC. LXXVII. —
Littere donacionis omnium bonorum ex parte Domine *Jrmele* in *Wolmesheim*.
l. c. p. 213.

XLVI.

Littere ſuper III. libris hall. de curia ſita juxta portam Reni. 1277.

Judices Spirenſes tenore preſencium ad noticiam univerſorum volumus pervenire; quod viri Venerabiles Dominus

Arnoldus Abbas & Conventus *Uterine Vallis* in nostra presencia constituti concesserunt *Heinrico* & uxori sue *Demudi* dicte *Welhen* curiam suam sitam apud portam *Reni* in Civitate *Spirensi* pro censu annuali videlicet quindecim unceis denariorum, media parte ejusdem census in Nativitate beate *Marie*, reliqua vero in Nativitate Domini persolvenda. Prelibati etiam *H.* & *D.* obligaverunt etiam unam amam vini censualis in *Bubenwilre* & unum jugerum vinee situm ibidem titulo hypotece, quod vulgo dicitur *Underphant* Dominis prenotatis sub tali condicione, ut si infra terminum in Curia jam concessa domum cum Cellario ad valorem viginti librarum non edificaverint, ut promiserunt, tunc ipsa bona hypotece titulo obligata cum curia concessa ad proprietatem *Minorum Uterine Vallis* transibunt contradictione qualibet non obstante. Hijs adjectum est, quod cum uterque videlicet *H.* & *D.* de vite hujus medio fuerint evocati, curia prefata ad Dominium jam dicti conventus revertentur & amaprescripta vini censualis cedet perpetuo ad solacium ejusdem conventus ut ipsorum Anniversarium annuatim modo debito

bito peragatur. Preterea sepedicti Abbas & Conventus eisdem curie sue possessoribus contulerunt plenam fraternitatem omniumque bonorum que apud eos fiunt, participium & communionem ecclesiastice sepulture. In hujus igitur facti certam evidenciam, robur & memoriam Nos huic instrumento publico sigillum nostrum una cum sigillo Domini Abbatis prenominati ad petitionem utriusque partis duximus appendendum. Actum anno gratie M^oCC^o LXXVII. mense...

Anno gratie M.CC.LXXVII. — Littere super sex maldris Siliginis & duali parte unius maldri in *Barbelrode* ad pitanciam. l. c. p. 215.

XLVII.

Littere absolucionis bonorum in Bubenwilre. 1278.

Nos *Fridericus miles dictus de Tan*tenore presencium protestamur & constare volumus universis, quod Villani de *Bubenwilre*, cujus ville jurisdictio ad Nos pleno jure spectare dinoscitur, in figura judicii ejusdem ville viros religiosos Abbatem & Conventum *Uterine*

Vallis traxerunt in Causam et impetebant pro dando jure quod vulgo dicitur *dische phenninge* de bonis suis sitis in *Altenvorst*, que bona iidem Abbas & Conventus ex donacione seu legacione felicitis memorie Domini *Hugonis militis de Bellenheim* dicti *Havener* jam dudum vero proprietatis titulo possederunt, e contra dicti Abbas & Conventus legitimo testimonio comprobaverunt & per sententiam scabinorum seu juratorum ejusdem ville confirmaverunt, quod bona prelibata tam ex donatoris libertate, quam ex temporis prescriptione ab omnibus censibus seu juribus quocunque vocabulo censeantur, perpetuo libera esse debeant & soluta, quam sententiam rite & racionabiliter latam, utpote juri consonam presentis scripti ac sigilli nostri patrocinio confirmamus, dantes has nostre auctoritatis litteras Conventui *Uterine Vallis* in testimonium predictorum. Actum Anno Domini M^oCC^oLXX^o octavo.

Anno Domini M. CC. LXX. VIII. —
Littere super bonis in *Damheim* quod sint absoluta ab omni exactione seu precaria. l. c. p. 216.

Anno

Anno Domini M.CC.LXX. octavo —
Littere absolutionis bonorum in *Buben-
wilre* ab omni impetitione census seu
juris quod dicitur *Tmesphenninge*. l. c.
p. 221.

Anno Domini M.CC. LXXIX. — Lit-
tere super decisione litis inter nos & vil-
lanos de *Offinbach* super *Almeinda*. l.
c. p. 218.

XLVIII.

*Littere judicum super Decimis in
Altdorf. 1280.*

Judices Spirenses. Noverint univer-
si presencium inspectores, quod Domi-
nus *Johannes Miles* dictus de *Meti* in
judicio constitutus coram nobis una cum
filiis suis *Johanne* Canonico Spirensi &
Heinrico milite recognovit se liberali-
ter & in toto titulo proprietatis vendi-
disse viris religiosi Domino *Arnoldo*
Abbati totique Conventui *Uterine Val-
lis* Cisterciensis Ordinis, Spirensis Dyo-
cesis totam decimam in *Altdorf* majorem
& minorem cum pleno jure & integritate
habendam & perpetuo ac vero proprie-
tatis titulo possidendam, de consensu
honorabilium virorum Abbatis & Con-

ventus monasterii Wizenburgensis Ordinis sancti *Benedicti*, a quibus dictam de . nam tenuerat titulo feodali, quibus etiam in recompensam & restaurum resignavit universa bona sua in *Winden*, castro & jure patronatus ibidem exceptis, que bona in feodum habenda sicut dictam decimam in *Altdorf* recepit ab eisdem, Confessus est etiam, quod bona sua proprietaria in *Altdorf* in recompensam dedisset *H. dicto Schiet*, *C. dicto Jungen*, *Eberhardo* & *Bertholdo* militibus ibidem, quos ipse de eadem decima, quam habuit ab Ecclesia Wizenburgensi in feodo ulterius infeodavit. Et quod post liberam resignacionem per dictos milites de ipsa decima sibi factam coram Dominis judicibus ville *Altdorf* & coram sculteto juratisque & aliis quam pluribus fide dignis, quorum nomina sunt subscripta, sepe dictis Abbati *Uterine Vallis*, *Heinrico* Cellerario & fratri *Erphoni* nomine totius Conventus ad hoc missis prelibatus Dominus *Johannes* una cum filiis suis de consensu militum prescriptorum ibidem presencium & id fieri rogancium dictam decimam cum pleno jure tradidisset & resignasset & scultetus nomine judicum
eos-

eosdem Abbatem & Conventum in possessionem veram & nudam misisset decime supra scripte, prout hec conscripta & subdictorum Abbatis & Conventus Wizenburgensis & ipsius Johannis sigillum plenius continentur, quibus rogati sigillum nostrum appendimus in instrumento publico super hijs confecto, quod una cum sigillis appensis verum esse recognoscimus & protestamur. Preterea ad securandum dictos Abbatem & Conventum *Uterine Vallis* plenius in premissis, prefati *Heinrici & Johannis* filii ipsius coram nobis & eciam iudicibus & scabinis ville *Altdorf* se fidejussores constituerunt & Warandos pro pueris ejusdem Domini *Johannis* nondum adultis & nomine fidejussionis *C. dictus Binthinberger & H. dictus Schiet* milites curias suas in prehabita villa ypothece titulo ipsis Abbati & Conventui tradiderunt & resignaverunt in figura judicii super eo, quod pueri ipsius *Johannis* postquam ad maturam & legitimam pervenerint etatem, dicta bona similiter tradant & resignent ipsis Abbati & Conventui eis debite renunciando, & quod rata habeant & observent univërſa circa vendicionem dicte de-

eime facta per Dominum *Johannem* prelibatum, alioquin si id factum non fuerit, quodcunque dampnum vel incommodum Abbas & Conventus prefati ex hoc sustinuerint, ab hoc eos indempnes reddant penitus & absolvant, vel ipsi Abbas & Conventus super dicta bona *Cunradi* & *Heinrici* militum prescriptorum eis ypothecis titulo constituta & ad personas ac bona filiorum *Johannis* predictorum respectum habebunt & omnia bona eorum erunt ipsis Abbati & Conventui obligata, donec indempnes penitus absolvantur, super quibus omnibus actis rite & rationabiliter coram nobis hoc instrumentum publicum nostri sigilli munimine ad rogatum parcius decrevimus roborari ad premissorum perpetuum firmamentum. Testes, qui resignacioni premisse facte in *Altdorf* interfuerunt sunt milites prescripti videlicet *C. Binthenberger* & *H. dictus Schiet*. Item *Eberhardus* & *C. de Gotdramestein* milites. Item jurati & hubarij *Marcus* scultetus, *C.* filius sculteti, *Eusel*, *Cunradus*, *Banplini*, *Brumezzer*, *Hermannus* filius sculteti, *Gerwinus*, *Eberhardus* filius *Alberti* & alii fide digni. Acta sunt hec coram nobis
Anno

Anno Domini M^oCC^oLXXX. in Domini-
ca ante Ascensionem Domini proxima
(26. Maji.) presente Magistro *Johanne*
tabellione & quam pluribus fide dignis.

XLIX.

Littere super Decimam totam in Alt-
dorf. 1280.

Johannes miles dictus de Meti Uni-
versis presencium inspectoribus fidem
subscriptis adhibere. Quoniam ea que
geruntur in tempore, labuntur cum
tempore, ob hoc prudens decrevit An-
tiquitas, cui sancti Patres sanxerunt re-
verenciam exhibendam, ut ea que ra-
cionabiliter gesta sunt, scriptorum ac
sigillorum munimine roborentur. Hinc
est quod ad perpetuam rei memoriam
renovandam cunctorum noticie cupimus
declarari, quod nos totam decimam ville
Altdorf Spir. Dyoc. majorem & mino-
rem, quam ab Abbate & Conventu de
Wizenburg ordinis sancti Benedicti in
feodo tenuimus & quam Heinrich
Schiet, Conradus dictus juvenis, Ger-
hardus & Bertholdus fratres milites de
Altdorf similiter à nobis jure feodi te-
nuerunt juste & legitime vendicionis
con-

contractu seu titulo vendidimus & vendidisse pleno jure nos presentibus Confitemur viris religiosi Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cist. Ord. Spir. Dyoc. pro quadam summa pecunie nobis numerate & integraliter persoluite ad habendum, tenendum, utendum, possidendum, faciendum ac disponendum de eadem decima, quod ipsis & suo monasterio viderint expedire, transferentes & donantes eis & in ipsos omne jus, quod nobis in dicta decima competeat & in manus eorum idem jus absolute, libere & plenarie resignantes, Et tradidimus ac tradimus accedente consensu & auctoritate predicti Domini Abbatis de *Wizenburc* & Conventus ejusdem loci dicte Decime possessionem vel quasi liberam & vacuum ac intrandi eandem & occupandi tanquam suam propriam presenti scripto ipsis damus plenam & liberam potestatem, Confitentes dictam pecuniam in nostros usus fore conversam & constituentes nos & nostros liberos & heredes Universos warrantos hujusmodi decime predictis Abbati & Conventui adversus omnem hominem seu Collegium vel Collegia ut est juris, et si quis occasione nostri prefata-

fatum Monasterium seu Abbatem et Conventum super predicta decima in toto vel in parte inpecierit, molestaverit aut gravaverit in judicio vel extra, de hoc ipsos secundum scripti juris exigentiam liberabimus ac indemnes reddemus. Recunciantes excepcioni pecunie non numerate, non tradite non recepte et in utilitatem nostram non converse, restitutioni doli mali, beneficio constitutionis, quo deceptis ultra dimidiam justi precii subvenitur et generaliter omni juris auxilio Canonici et Civilis cunctisque defensionibus et excepcionibus et litteris à sede Apostolica vel aliunde impetratis vel impetrandis ad presens et in posterum venire et juvari possemus de jure vel de facto contra hujusmodi vendicionis contractum seu presens ius instrumentum. Accessit in omnibus hijs sollempnis voluntas consensus et auctoritas predicti Domini Abbatis et Conventus de *Wizenburch* nec non militum prescriptorum, quibus Abbati et Conventui bona sita in Winden nobis attinencia cum omnibus suis pertinentenciis, excepto jure patronatus et castro et insuper redditus seu pensionem sex maldrorum filiginis et dimidii qui
de

de bonis *Rulini* in *Offenbach* fitis annis singulis persolvantur, prout hec bona in speciali instrumento plenius declarantur, ita ut eadem bona omnia ab ipsis jure feodi teneamus sicut predictam decimam ab eis prius tenuimus, prefatis vero militibus bona nostra in *Altdorf* jure proprietatis habenda et possidenda dedimus in recompensam, Accedente quoque pleno et benivolo consensu *Johannis* Canonici *Spirensis* et *Heinrici* militis filiorum et heredum nostrorum, qui viva et expressa voce renunciaverunt omni juri et actioni sibi in prehabita decima ex quacunque causa competenti seu competitura ac promiserunt prelibatis Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Warandiam una nobiscum secundum formam a nobis superscriptam. In cujus rei evidenciam, robur et memoriam nos *Johannes* miles una cum Domino Abbate *Uterine Vallis*, militibus quoque de *Altdorf* ac filiis nostris prenominationis hoc publicum instrumentum sigillo Domini Abbatis de *Wizenburg* et Conventus ejusdem loci, judicum *Spirensium* ac nostro petivimus et obtinuimus roborari. Nos Abbas et Conventus de *Wizenburg*,
ju-

judices quoque Spirenses ad petitionem predictorum sigilla nostra presenti scripto duximus apponenda in robur et testimonium prescriptorum et nos milites sepedicti de *Altdorf*; quia sigilla propria non habemus sigillum judicum Spirensium petimus hijs appendi. Nos vero *Johannes* et *Heinricus* predicti sigillo patris nostri Domini *Johannis* pre-nominati contenti sumus, sigilla propria non habentes. Actum et Datum Anno Domini M^o CC^o LXXX° Mense Majo.

Anno Domini M. CC. LXXX. — Littere super bonis in *Wizzenburg*. l. c. p. 224.

L.

Littere super Curiam in Altdorf.
1280.

Judices Spirenses. Quoniam ab humana cicius elabuntur memoria, que nec voce nec scripto seu eciam autenticis perennantur, ad noticiam igitur cunctorum presentibus cupimus pervenire, quod *Mnrgareta de Altdorf* begina nata quondam *Gerhardi* militis ibidem constituta in judicio coram Nobis

bis recognovit, se dedisse et tradidisse Domine Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Cist. Ord. Spir. Dyoc. curiam et domum suam in *Altdorf* fitas cum pomerio adjacente, ita quod ipsi sibi dabunt et sine dampno ipsius *Margarete* ei presentabunt ante quamcunque domum voluerit in *Spira* cum mensura spirrensi sex modios Siliginis, quam diu vixerit et non ultra, quas curiam et domum cum pomerio predicto *H. majori Cellerario Domino Humberto, Heinricho* quondam *Kaufmanno* et *Ernfrido* fratribus dicti claustrum nomine Abbatis et Conventus predictorum ad hoc missis in jure coram Nobis similiter donavit et tradidit ac publice resignavit cum pleno jure et integritate sibi in bonis predictis ex causa quacunque competenti, e converso dicti cellerarius et fratres predicti nomine Abbatis et Conventus ac suo recognoverunt se eidem *Margarete* teneri in dicta pensione et promiserunt ac monasterium suum ad hoc obligaverunt, quod singulis annis in Nativitate sancte Marie dabunt sex modios Siliginis predictos *Margarete* et presentabunt sibi eosdem ut est dictum. Super quo duo instrumenta unum tenorem continencia
super

super hijs confecta ad rogatum parcium,
quarum quelibet unum reservabit, nos-
tro sigillo roboravimus. Testes sunt
Magister *Cunradus* & *Johannes* tabel-
liones nostri, *Johannes*, *Bernh.* & *Wal-*
terus clerici nostri, ac dicti monachi.
Actum & datum Anno Domini M^oCC^o
LXXX°, feria quinta ante *Martini*.
(7. Nov.)

Anno Domini M.CC.LXXX. — Lit-
tere super fedecim amis vini ad hospi-
tale nostrum in *Arbotsheim*. l. c. p. 222.

LI.

Littere judicum Spirensium super bo-
nis in Wolmesheim. 1281.

Judices Spirenses Anno Domini M^o
CC^oLXXXI^o. Sabbato post Purificacio-
nem beate virginis (8. Febr.) constituta
in judicio coram Nobis *Irmengardis*
de Wolmesheim universa bona & singu-
la que habuit in *Wolmesheim* vel alias
ubique cum omni jure & integritate
sicut ea hactenus pacifice habuit & pos-
sedit multis annis, accedente ad hoc con-
sensu *Fritelonis de Frekenvelt*, *Frite-*
lonis de Scheide & *Heinrici* pellificis
civis Spirensis donavit, tradidit pure &
Monast. Th. III. h sim^a

simpliciter ac liberaliter donacione inter vivos religiosi viri Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyft. Ord. Spir. Dyoc. in remedium anime sue & suorum cedens in continenti ipsis Abbati & Conventui possessionem bonorum predictorum, que ipsis coram nobis publice resignavit, renunciavit quoque eadem *Irmengardis* omnibus exceptionibus doli mali, in factum actioni, sine causa & ex injusta causa, omni auxilio juris Canonici & Civilis, per quod presens donacio nunc vel in posterum posset aliquatenus impediri et specialiter juribus et defensionibus, que dicunt renunciationem generalem non valere. Preterea predicti *Fritelo*, *Fritelo* et *Heinricus* dicte Matrone in predictam donacionem coram Nobis presentes consenserunt liberaliter et juraverunt, quod ipsi per se vel per alios contra hujusmodi donacionem nullo modo veniant, sed etiam se ratum habituros per se et suos sub juramento prestitito promiserunt, et promiserunt se effecturos sub ypotheca rerum suarum, quod *Ditherus* dictus *Zungelin de Heilgenstein* in hujusmodi donacionem consenciat, nec contraveniat per se vel per suos ullo modo. Super qui-

quibus omnibus actis coram nobis hoc publicum instrumentum nostro sigillo ad rogatum dicte *Irmengardis, Fritelonis, Fritelonis* et *H.* predictorum roboramus. Actum Anno et die prenotatis presentibus Magistro *Cunone* Canonico *Sancti Widonis, Anshelmo* milite de *Wolmesheim, C. de Heilgenstein*, fratre *H. Cellerario* et *Kaufmanno* monachis Magistro *C.* et *Johanne* tabellionibus, *Johanne, Walthero* et *Bert.* Clericis et aliis fide dignis vocatis ad hoc et rogatis.

LII.

Littere super curia & vineis in Wachenheim ex parte Domini Johannis de sancta Cruce. 1281.

Judices Curie Spirensis. Noverint universi quod constitutus in judicio coram nobis *Johannes* dictus de *Cruce* Prebendarius Spirensis Ecclesie, donationem inter vivos cum pleno jure et integritate bona sua universa, si qua habet et hactenus habuit et quiete possedit in villa *Wachenheim* videlicet Curiam suam et Domum cum decem jugeribus vinearum et aliis bonis suis, si

h 2 qua

qua ibi habet, quocunque nomine censeantur, Abbati et Conventui in *Uzers-tal* donavit, Edidit et Cellerario majori ac *Kaufmanno* fratribus dicti claustronomine Abbatis et Conventus bona eadem recipientibus ipsa bona liberaliter, pure et simpliciter in remedium anime sue coram nobis publice resignavit. Hoc anno Domini M^oCC^oLXXX primo feria secunda post *Invocavit* (3. Martij) presentibus Domino *Wilhelmo* Decano *santi Germani*, *H. de Neckerowe*, *H. plebano* Hospitalis, *Johanne Rauce*, *Bruningo Razman*, *Craftone*, *Ber. scriba* nostro et *Johanne* tabellione et aliis fide dignis. Super quo has patentes litteras ad rogatum dicti *Johannis* sub testimonio dictorum testium nostro sigillo roboramus. Actum Anno et die prenotatis.

LIII.

Littere super quatuor maldris Siliginis in Ottersheim. 1282.

Judices Spirenses ad cunctorum noticiam cupimus pervenire, quod *Theodericus* dictus *Lange de Ottersheim* et *Agnes* uxor sua constituti in judicio coram nobis confessi sunt se vendidisse Domini.

mino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* quatuor modios filiginis dative mensure Spirensis annuos et perpetuos presentandoseis in *Landowe* usque ad Nativitatem sancte *Marie* ante quamcunque domum voluerint sine eorum periculo, laboribus et expensis pro duodecim talentis et quatuor unciiis hall., que se confessi sunt ad plenum se recepisse et in usus suos convertisse & constituerunt eis bona subscripta in ypothecam quod vulgo dicitur underphant ac ipsis liberaliter unanimi consensu tradiderunt et resignaverunt bona hujusmodi publice coram nobis pro dicta pensione sub hac pena, ad quam se sponte obligaverunt, videlicet, quod si in solucione dicte pensionis in parte vel in toto fuerint negligentes, dicta bona nomine pene in crastino nativitatis ipso facto ad dictos Abbatem et Conventum proprietatis titulo redibunt libere et precise. Juravit eciam dicta *Agnes* quod ipsa bona, que asseruit esse dotem suam per se vel per alium nunquam de cetero repetat ullo modo. Confessi sunt eciam dicti *Theod. & A.* se dictis Abbati et Conventui bona predicta eciam in iudicio seculari coram *Cunrado* dicto

Wirt sculteto de *Ottersheim* et juratis ibidem sub testimonio testium subscriptorum tradidisse & publice resignasse et tandem eadem bona recepisse a dictis Abbate & Conventu jure hereditario ipsis duobus & uni tantum heredum suorum successive perpetuo possidenda sub conditionibus antedictis, ut bona maneant indivisa. Hec est descriptio bonorum, que locata sunt pro Underphant in campo dicto *uf deme flur imme grunde* prope dotem duo jugera. It. duale juxta *Berthelinum* ultra viam dictam *fursterwec*. It. duale juxta *Grasewec*. It. unum jugerum prope illum de *Buligesheim* tendens super *langen anewande*. It. in monte *uffe den luszten* unum jugerum. It. dimidium jugerum juxta crucem. It. jugerum juxta *Volzonem Groffen de Spira an der hohen anewanden*. It. in alio campo qui dicitur *superior arena* ante silvam dictam *hart* duo jugera & dimidium *anewender*. It. unum jugerum et dimidium *zu jbenloche*. It. dimidium jugerum ultra *Mulhufer wec*. It. dimidium jugerum in *inferiori arena* retro villam. Fidejussores super warandia debita facienda sunt *H.* dictus *wise* & *C.* scultetus qui dicitur *Wirt*. Acta sunt hec
An-

Anno Domini M° CC° LXXXII° feria quarta post Pentecosten (20. Maji.) coram juratis ville *Ottersheim* qui sunt *Bernhardus H.* dictus *Wise*, *Heichet* Carnifex & *H.* filius suus, *Bergmann Heinburge*, hy jurati It. *Friderich Stolle*, *Sigulo* *Colonus Retzelini* & *C.* frater suus, *Hugo* filius sculteti & tres filij Domine *Anne Hauge* & alij quam plures fide digni, in prescripti contractus testimonium convocati. In cujus rei certam evidenciam, robur et memoriam hoc publicum instrumentum predictis Abbati et Conventui contulimus sigilli nostri munimine roboratum.

LIV.

Littere donacionis Domini Rudegeri militis de Otterbach & Irmengardis super XXX jugera agrorum & XVI. pratorum in Landowe. 1282.

Judices Spirenses ad noticiam Universorum volumus pervenire, quod Anno Domini M° CC° LXXXII°. *Rudegerus* miles dictus *de Otterbach* et *Irmengardis* uxor sua constituti in judicio coram nobis publice contulerunt, tradiderunt et resignarunt titulo donacionis inter vi-

h 4 vos

vos Monasterio *Uterine Vallis* in puram elemosinam propter Deum XXX. jugera agri arabilis et XV. jugera ac dimidium pratorum sita in terminis civitatis *Landowe* perpetuo proprietatis titulo possidenda, cunctis suis heredibus vel coheredibus seu quibuscunque hominibus non valentibus contraire, quod apud Conventum dicti loci ipsorum donatorum ac progenitorum memoria perpetua habeatur, in cujus donacionis certam evidenciam robur et memoriam hoc publicum Instrumentum Abbati et Conventui ipsius Monasterii contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Acta sunt hec Anno Domini prenotato coram Nobis *Eberhardo*, judice Domino *Wilhelmo* Decano *sancti Germani*, *Eberhardo* milite dicto de *Mulnhuse*, *Burkardo* filio *Andree de Gotramstein* et *H.* dicto *Vilherre* Notario judicis et aliis quam pluribus fide dignis.

Anno Domini M.CC. LXXXII. —
Littere Domini *Heinrici* de *Bannacker* contra rusticos, quod debet nos defendere, tueri et manu tenere, l.c. p. 226.

Anno Domini M. CC. LXXXIII. —
Littere Domini *Friderici Comitis de Lin-*
nin-

ningen super confirmatione sentencie contra rusticos. l. c. p. 227.

Anno Domini M. CC. LXXXIII. —
sententia modo memorata contra rusticos in generali iudicio per universos milites. l. c. p. 230.

IV.

*Littere super Testamento Magistri
Erlewinii. 1283.*

In nomine Domini Amen. Quoniam ut legalis sancio attestatur, humana fragilitas mortis precipue cogitatione turbata nequit memoria plures res consequi, idcirco Ego Magister *Erlewinus* clericus *Wizzenburgensis* licet debilis corpore, sanus tamen mente, de extremis cogitans testamentum meum ordino, dispono et statuo modum in hunc. Religiosis viris Abbati et Conventui *Uterine Vallis* domum meam, quam inhabitato do, lego. Item vineas meas apud *Wizzenburg* sitas, scilicet duo jugera sita *imne phlenzere* apud murum. Item dimidium iuger in *Wilremarke* eisdem Abbati et fratribus do, lego. Item prefatos Abbatem et Conventum executores testamenti mei constituo et ordino,

h 5

ut

ut ipsi universa legata infra scripta a me relicta distribuunt, dispensent et ordinent, prout in hac ultima voluntate mea plenius declarabo. Volo igitur statuo et ordino ut post meum decessum larga detur in carnibus, pane et vino (omissa: fort. *elemosina*). Item do, lego duas libras hallensium beginis et solitariis devocioribus. Item fratribus Clingenſis Monasterii libram hallensium. Item fratribus de domo Theutonica in *Wizenburg* libram hallensium. Item fratribus Augustinensibus in *Wizenburg* libram hallensium. Item monialibus in *ponte salutis* libram hallensium. Item monialibus in *Baden* libram hallensium. Item Predicatoribus in Civitate Spirensi quinque solidos hallensium. Item Minoribus fratribus in *Wizenburg* quinque solidos hallensium. Item ad fabricam *sancti Petri* in *Wizenburg* decem solidos hallensium. Item quatuor sacerdotibus unctioni mee cooperantibus libram hallensium, unicuique quinque solidos hallensium *). Item ad *sanctum Michaellem* quinque solidos hallensium. Item ad fabricam *sancti Stephani* libram hal-

*) Valor unius libræ hallensium sunt viginti solidi hallensium.

hallensium. Item Campanariis tres solidos hallensium unicuique sex hallenses. Item quinque solidos hallensium offerendos per triginta dies. Item sacerdoti celebranti ad *sanctum Johannem* quinque solidos hallensium et triginta hallenses. Item socio suo ibidem quinque solidos hallensium. Item sacerdoti in *Gartwingart* libram hallensium. Item famule mihi ministranti et perseveranti libram hallensium. Item ancille mee *jutde*, si ad meum duraverit obitum vestes mee cedent ei exceptis tribus lectis et cultura. Ego inquam *Erlewinus* lego hec de rebus meis mobilibus, si haberi possunt constituendo, ut supra, Dominum Abbatem vel suos successores et Conventum *Uterine Vallis* fideles executores super premissis. Quidquid vero residui fuerit in rebus mobilibus pretaxatis dispertiatur monasteriis monachorum et monialium *Cyterciensium* per industriam Abbatis predicti, prout videbitur eidem Abbati salubrius expedire anime mee, taliter, quod summus iudex *jhesus Xpus* requirat ab Abbate predicto vel suis successoribus, et sic voluntatem meam ultimam transfero in Abbatem predictum et Conventum, ne
vi-

videar decedere intestatus. Actum Anno Domini M^oCC^oLXXXIII^o in vigilia beati *Thome* Apostoli (20. Dec.) in presencia testium subscriptorum, qui huic testamento vocati et rogati interfuerunt videlicet Domino Abbate *Arnoldo Uterine Vallis*, H. Priore, *Johanne* Camerario et *Johanne* Cantore monachis ejusdem loci. Item Magistro *Rulino* Officiali Domini Prepositi Majoris Ecclesie Spirensis, H. plebano *sancti Johannis* in *Wizenburg* et socio suo sacerdote ad *sanctum Stephanum* celebrante. Nos Magister R. Officialis Domini Prepositi Spirensis ad petitionem dicti Magistri *Erlewini* huic testimonio sigillum Domini Prepositi predicti ad causas duximus presentibus appendendum.

Anno Domini L.CC.LXXX. quarto. Littere super quibusdam bonis emtis erga *Nycholaum* de *Anthenwilre*. l. c. p. 234.

LVI.

Littere super tredecim maldris Siliginis cum dimidio in Scheide.

1284.

Omnibus prefencium inspectoribus *Burcgozus de Scheide* noticiam subscriptorum. Tenore prefencium publice profiteor, quod *Agnes* filia dicte *Waltfoitin de forhenloch* bona sua infra scripta in banno ville *Scheide* sita videlicet: quatuor jugera pratorum dicta *des scharphenberges wise*. It. dimidium quartale agrorum juxta fabricam situm. It. quartale agrorum situm ex opposito fontis dicti *Kweeburne*. It. dimidium quartale agrorum situm *uf der hole*. It. quartale agrorum situm ex opposito curie dicte *Kaltofens hof* provida deliberacione prehabita mihi et meis heredibus concessit jure hereditario perpetuo possidenda ita videlicet, quod ego et mei heredes eidem *Agneti* suisque heredibus vel quibuscunque aliis, quibus ipsa id vendiderit, donaverit aut legaverit de eisdem tredecim modios siliginis et dimidium communis mensure predicte ville *Scheide* annuatim persolvere debeamus, predictum quoque

que frumentum annis singulis ipsis aut ipsorum nuncio in Nativitate beate Virginis mensurabitur apud *Scheide* et statim sine dilacione super quamcunque domum infra duo miliaria a predicta villa *Scheide* sitam; voluerint seu elegerint annuatim nos eis prefatam pensionem debemus sub nostris expensis, vectura et periculo presentare. Ad maiorem autem certitudinem predictæ pensionis ego pro me et meis heredibus ortum meum in dicta villa juxta curiam dictam *der Borechechers hof* situm pro subpignore obligavi. Ceterum omnes census de predictis bonis solvendos ego meique heredes nomine predictæ *Agnetis* ejusque heredum seu eorum quibus hujusmodi pensionem ipsam vendiderit, donaverit aut legaverit; debemus statutis terminis solvere annuatim. Ad hec omnia bona predicta semper apud seniores inter heredes meos integraliter remanere debebunt perpetuo indivisa, quocunque vero anno ego vel mei heredes dictam pensionem contra voluntatem ipsius *Agnetis* aut eorum, quibus tunc fuerit persolvenda, non persolverimus plene in termino supra dicto; ipso facto omnia bona predicta cum

cum ipso subpignore ad ipsam *Agnetim* seu ad eos, quibus tunc solvenda erit pensio supradicta, sine contradictione cum omni jure libere devolvi debent. Adjectum est etiam, quod quibuscunque prefata *Agnes* predictam pensionem in parte vel in toto vendiderit, donaverit aut legaverit eisdem in omnibus predictis sicut et ipsi *Agneti* ego et mei heredes debebimus secundum modum prescriptum per omnia obedire. In premissorum omnium robur et testimonium honorabiles Domini judices Spirenses et Dominus *Richwinus de Schonenburg* Canonicus Ecclesie Spirensis, qui gubernat officium sculteti prefate ville *Scheide* sigilla sua ad meam et prefate *Agnetis* petitionem presentibus appenderunt. Nos judices Spirenses et *Richwinus de Schonenburg* Canonicus Ecclesie Spirensis supra dicti ad preces predictorum *Burgozzi* et *Agnetis* nostra presentibus sigilla appendimus in evidenciam omnium predictorum. Datum feria sexta post festum omnium sanctorum (3. Nov.) Anno Domini M^o CC^o LXXX°. quarto.

LVII.

*Littere super octo Uncijs hall. in
Offenbach. 1284.*

Universis Xpi fidelibus presentes litteras inspecturis Magister *Rulinus* Officialis Domini Prepositi Majoris Ecclesie Spirensis credere subnotatis. Ad noticiam univerforum volumus pervenire quod constituti coram nobis in figura iudicii procuratores Monasterii *Uterine Vallis* videlicet fr. *Rudegerus* et fr. *Heinricus* confessi sunt se nomine Abbatis et Conventus concessisse curiam suam sitam in *Offenbach* apud fontem Domino *Abbeloni* militi ibidem suisque heredibus jure hereditario possidendam pro octo uncis hall. sibi annuatim in festo sancti *Martini* perpetuo persolvendis, dictus vero *Abbelo* et uxor sua *Xpina* communicata manu et unanimi consensu curiam suam quam inhabitant in jam dicta villa obligaverunt ypothece titulo quod vulgo dicitur *underphant* prelibatis Abbati et Conventui *Uterine Vallis*, sub tali condicione, ut si quando dictus *Abbelo* miles vel sui successores censum prehabitum solvere neglexerint termino supra scripto, ex tunc
utre-

utrequē curie cum suis attinentiis cedent
predicto Monasterio jure proprietatis
perpetuo possidende, cunctis heredibus
jam dicti *Abbelonis* militis vel cohere-
dibus seu quibuscunque hominibus non
valentibus contra ire. Nos igitur ad
petitionem parcium duo paria littera-
rum eundem tenorem habencia conscri-
bi fecimus utrique parti unam dantes,
quibus sigillum nostrum apposuimus in
premissorum robur et perpetuum firma-
mentum. Acta sunt hec Anno Domini
M^oCC^oLXXX^o quarto feria secunda an-
te festum beati *Martini* (6. Nov.) coram
testibus subnotatis, *Gerhardus & Ra-
mungus milites de Offenbach*, *Ansel-
mus de Nuzdorf*. It. *Wolframus & fi-
lius suus Johannes de Offenbach*, *Ru-
digerus Butenkeimer & frater suus
Dithericus*. Item *Cunradus Sutor*.

LVIII.

*Littere cujusdam aree dicte Zumē
Schelren. 1285.*

Judices Spirenses. Anno Domini
M^oCC^oLXXX^oV^o. in crastino conversio-
nis beati *Pauli* Constituti coram nobis
in judicio *Heilmannus* prebendarius
Monast. Th. III. i Ec.

Ecclesie Spirensis dictus *de Wado* tutor seu curator quatuor puerorum *Cunradi* fororii sui dicti *Schelre* pistoris una cum ipso *Cunrado* confessi sunt se vendidisse justo vendicionis titulo Domino Abbati et Conventui Monasterii in *Uzerstal* Cist. Ord. Spir. Dyoc. quandam aream contiguam domui ipsius *Cunradi* et domui ipsorum monachorum retro Ecclesiam sancti *Mauricii* sitam ipsis pueris scilicet *Adelheidi*, *Methildi*, *juthe* & *Elizabet* attinentem pro decem et novem libris hall. pecunie numerate, in utilitatem ipsorum puerorum converse, ut dicebant, confessi sunt etiam, quod ipsam aream nomine puerorum venditam ipsis Abbati et Conventui seu *H. Kaufmanno* confratri eorum procuratori eorum constituto coram iudice seculari scilicet *H. Cluphel* sculteto Spirensi tradidissent et resignassent presentibus *Volzone* in *Salzove*, *Guntramo* in *hertgazeu*, *Rudolfo* *Kazeman*, *Cunrado* de *Vorst*, & *Benzone* dicto *Griben* pro testibus ad hoc vocatis et per dictum scultetum super hoc eis datis. Ad maiorem etiam evidentiam premissorum, dicti *Cunradus* & *Heilmannus* una cum *Adelheide* & *Methilde* duobus pueris pre-

predictis etatis legitime existentibus dicto fratri *H.* et *Gerlaco* Cellerario dicti Monasterii nomine ipsorum Abbatis et conventus dictam aream tradiderunt etiam coram nobis et publice ac liberaliter resignarunt, caverunt etiam et fidejussores se in solidum constituerunt predicti *Heilmannus*, *Cunradus* et duo pueri predicti scilicet *Adelheidis* et *Methildis* pro duobus aliis pueris infra annos constitutis scilicet pro dicta *jutha* et *Elizabet*, quod ipsi cum ad annos maturos pervenerint, etiam resignent ipsis monachis ipsam aream et quod ratam habeant dictam vendicionem et etiam pro plena warandia aree antedictæ. In cujus rei testimonium ad preces parcium has litteras nostro sigillo communimus. Actum anno Domini M^oCC^oLXXXV^o. in Crastino Conversionis beati *Pauli* ante dicto. (26 Jan.)

*Littere super VI. libras hall. ex parte
Rudegeri et Irmengardis super eorun-
dem bonis in Brunneheim apud
Landowe. 1285.*

Nos Consules et Scabini de Civita-
te *Landowe* tenore presencium ad no-
ticiam Univerforum volumus perveni-
re, quod cum *Rudigerus miles de Ot-
terbach* et uxor sua *Irmengardis Zelo*
Divine gracie inflammati Abbati totique
Conventui *Uterine Vallis* bona sua sita
in *Marchia* ville quondam dicte *Brun-
neheim* apud *Landowe* videlicet trigin-
ta jugera agrorum et quindecim jugera
pratorum ac dimidium contulerint ac
tradiderint donacione inter vivos et
publice in figura judicii *Spirensis* resig-
naverint vero ac perpetuo proprietatis
titulo possidenda, ipse et conventus pre-
dicta bona eodem anno *Cunrado* dicto
Kaudtemar civi *Landowensi* suisque
heredibus, sicut jam pridem a predictis
donatoribus concessa fuerant, locave-
runt et concesserunt jure hereditario
perpetuo possidenda pro sex talentis hall.
ecclesie sue perpetualiter in curiam eo-
rundem in *Landowe* annis singulis per-
fol.

solvendis divisim, media parte in festo sancti *Martini*, et reliqua in festo sancti *Jahannis Baptiste* sub tali condicione, quod si dictus *C.* vel sui heredes supra scriptis diebus terminalibus censum præhabitu solvere neglexerint, inducias habebunt ad quindenam immediate sequentem solvendi eosdem census sub tali forma, quod si tunc negligentes extiterint in solvendo dictos census, ex tunc predictus Abbas suusque Conventus eosdem census ab ipsis requirent secundum jus et consuetudinem civitatis *Landowensis* et ad hoc exequenda bona prescripta una cum assignatis pro *Underphant* sepedicto Abbati et Conventui erunt obligata titulo hypotece. Hec autem sunt bona pro *underphant* assignata, videlicet sex jugera agrorum et dimidium in quatuor partibus ante silvam marchie *Queicheim*. It. unum et dimidium supra viam que dicitur *Rodewec*. It. tertia pars jugeri non longe ab eisdem. It. dimidium jugerum ultra viam predictam *Rodewec*. It. duo dualia versus vallem que tenditur juxta *Nusdorf* almende. It. duo jugera in duobus locis ultra viam que venit à *Spira* in *Landowe*. It. unum juger juxta viam que

vergit à *Landowe* in *Nusdorf*. li. dimidium juger juxta inferiores arbores *Burnheim*. It. duale supra viam que venit à *Landowe* versus *Nusdorf*. It. unum et dimidium supra *Calcoven*. It. unum juger et dimidium que tendunt supra viam que venit a *Spira* in *Gotramestein*. It. duale juxta *Almeindam Nusdorf*. Item duale juxta agrum Domine que dicta est *Habeniten*. Item dimidium juger supra viam que venit à *Spira* in *Gotramestein*. It. dimidium juger apud *Geitingen*. It. duo jugera et dimidium supra *Almeinde Mulnhusen*. It. dimidium super eandem *Almeindam*. It. duale supra viam qua venit a *Spira* in *Gotramestein*. It. quinque jugera preter quartale in quatuor locis sita imme *Steingeboze*. It. duale vinee supra *Almendam Landowe*. It. tria jugera pratorum in duobus locis supra viam que tendit ultra viam que venit a *Lutramessvors* versus *Rodenwec*. It. unum juger supra eandem viam juxta predictam *Dominam Habeniten*. It. Undecim jugera et dimidium supra eandem viam. Interpignus additum et obligatum pro antedictis censibus sunt duo jugera agri sita in marchia *Utzingen*

gen et finiencia supra marchiam *Volmesheim*. De omnibus hijs bonis dabit dictus C. et sui heredes annuatim ad Capellam in *Brunheim* viginti hallenses. In horum omnium perpetuum firmentum presens scriptum sepedictis Abbati et Conventui contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Datum Anno Domini M^oCC^o octogesimo quinto mense februario.

LX.

Littere donationis Waltheri super omnia bona sua in Schiverstat et in Wachenheim. 1285.

Judices Spirenses. Anno Domini M^oCC^oLXXX^oV. feria quinta post Dominicam *jubilate* (7. Junii.) *Waltherus* filius quondam *Diemari militis de Schiverstat* donacione inter vivos dedit, tradidit et resignavit publice coram nobis Domino Abbati et Conventui de *Uzerstal* curiam suam, jugera campestria prata et alia bona que habet in *Schiverstat* et habuit dicta die quocunque nomine censeantur, una cum vineis suis in *Wachenheim*, nec non universa et singula bona sua que nunc habet vel

acquiret in futurum, cum pleno jure sibi in hijs competenti tam mobilia quam immobilia, ita quod ipsum pascent seu expensas ei dabunt ad tempus vite sue, ita quod comedet in domo Domini Abbatis omni die et annuatim ipsi Abbas et Conventus ipsi *Walthero* de dictis bonis dabunt viginti modios filiginis, quinque ulnas grisei panni, calcios et caligas ad suam necessitatem dum vixerit. Hoc adjecto si idem *Waltherus* ab eis recesserit, triginta modios filiginis annuatim sibi dabunt et nullos calcios, pannum, caligas vel expensas, sed pro omnibus triginta modios, ut est dictum, nec ipse *Waltherus* donacionem predictam poterit nunc vel impofteram retrahere. Hujus rei testes sunt multi qui continentur in littera sigillata, et *Gerlacus* Cellerarius nomine Abbatis et Conventus in *Uzerstal* ad hoc missus ab ipso *Walthero* recepit coram nobis tradicionem et resignacionem bonorum predictorum super quibus omnibus actis coram nobis ad rogatum parciū damus has literas nostro sigillo communitas. Actum ut supra.

Anno

Anno Domini M. CC. LXXX. quinto.
— Littere super lite fedata de prato in
Geroltshheim sito, l. c. p. 235.

LXI.

*Ad S. Martinum. Littere super curiam
& vineas. 1285.*

Judices Spirenses. Noverint uni-
versi presencium inspectores, quod con-
stitutus in judicio coram Nobis *Hein-*
ricus plebanus Ecclesie sancti Martini
sub *Cropfesberg* donatione inter vivos
tradidit et resignavit liberaliter et pub-
lice coram nobis bona infra scripta, re-
tento sibi usu fructu bonorum eorundem
tantum ad tempora vite sue Abbati et
Conventui *Uterine Vallis* nomine ip-
sius monasterii, scilicet: Curiam ad sanc-
tum Martinum cum suis pertinenciis
que fuit quondam *Anshelmi*. It. unum
juger vinee, quod fuit *Burkardi* dapi-
feri. It. juger vinee, quod fuit *Theo-*
derici. Item juger vinee in *Vorst*, quod
fuit *Herbordi*. It. juger vinee, quod
fuit dicti *Schulere* et juger vinee in *Bu-*
benwilre, recognoscens quod ipse ple-
banus et quondam *Ella* ejus neptis etiam
antea dicta bona coram sculteto et ju-
i 5 ratis.

ratis apud *sanctum Martinum* prefatis Abbati et Conventui tradiderunt, quem usum fructum bonorum predictorum ipse plebanus sibi retinuit, substantia bonorum ipsis Abbati et Conventui semper salva, et in recognitionem translati dominii promisit eisdem Abbati et Conventui solidum hallensium annuatim, dum vixerit, in festo beati *Martini* se daturum. In cujus rei evidenciam damus prefatis Abbati et Conventui has patentes litteras ad rogatum ipsius *H.* plebani nostro sigillo communitas. Acta sunt hec in vigilia nativitatis sancte *Mariæ* (7. Sept.) Anno Domini M^oCC^o LXXXV° presentibus *Rudungo* et *Arnoldo de Bernhusen* prebendariis Spirensibus Magistris *Johanne* et *Gervico* Advocatis, fratre *H.* antiquo Cellerario, fratre *Hunberto* et fratre *H.* Magistro Curie *Ernesto* et aliis fide dignis.

Anno Domini M. CC. LXXX. quinto. — Littere donationis, quod bona in *Queichheim* debent cedere infirmis et decumbentibus in Monasterio *Uterine Vallis*. l. c. p. 236.

Anno Domini M. CC. LXXXVI. — Littere super absolucione quorundam bonorum in *Lachen*. l. c. p. 238.

Anno

Anno Domini M. CC. LXXXVI. —
Littere super compromissione in arbitros
circa silvam juxta *Lobium*. l. c. p. 239.

Anno Domini M. CC. LXXXVI. —
Littere super lite sopita de sylva *Loy-*
ben inter nos et Conventum in *Horn-*
bach. l. c. p. 242.

LXII.

Littere super libertatibus in Swebechin-
gen et in Burnheim. vid. an. 1268.
mense febr. 1286.

Nos *Emicho Comes de Liningen* et
Katharina conjugales ac Universitas
Civitatis *Landowe* Universis presentem
litteram inspecturis seu eciam audituris
veritatis testimonium acceptare. Licet
affectu sincero religionem Cystericiensem
cunctis merito venerandam universali-
ter diligamus, precipue tamen eccle-
siam beate Virginis de *Uterina Valle*
gratia specialis amoris prosequimur et
favoris, hinc est, quod ejusdem eccle-
sie de *Uterina Valle* utilitati pariter et
quieti quantum possumus in districtu
nostro et nunc et in posterum providere
volentes, quasdam libertates, quas pro
salute animarum nostrarum et interven-
tu

tu dilecti nobis *Arnoldi* Abbatis et fratrum suorum dicte Ecclesie concedimus presenti cedule duximus annotandas, imprimis videlicet indulgentes, ut in civitate nostra *Landowe* a theloneo et eo jure quod dicitur *Ungelt*, a censu de area, quam in eadem possident civitate et ab omni censu seu exactione ab aliis solvendis hominibus prefata *Uterine Vallis* ecclesia sit libera penitus et exempta, excepto eo, quod de vino, quod in predicta civitate vendunt seu vendent, solvere debent hoc quod vulgariter dicitur *Ungelt* in futurum, de vino inquam, quod vendent ad brocam. Preterea permittimus ecclesie memorate, quod de bonis in *Burnheim*, que nunc habet, nullam exactionem cuiquam de cetero solvere teneantur. De dimidio eciam maldro avene, que vulgo *Schutzhaber* appellatur, ipsam in *Damheim* absolventes. Insuper quoque in *Swebechenheim* de eo jure, quod *Wegerume* vulgariter nuncupatur, antedictam *Uterine Vallis* ecclesiam decrevimus fore liberam et quietam. Et ut hec nostre donacionis auctoritas in omne tempus reliquum perpetuam obtineat firmitatem, presentem cedulam necessarium sta-

Statuimus nostrorum sigillorum munimine roborandam. Datum apud *Landowe* Anno Dominice Incarnacionis M^oCC^o octogesimo sexto.

LXIII.

Littera penalis super V. libr. hall. & XX. maldra silig. & XX. maldra spelte ad hospitale in Spira. 1286.

Judices Spirenses. Noverint presentium inspectores, quod coram nobis in judicio probatum est, quod quondam *Gotsmannus* civis Spirensis jacens in extremis, mentis suæ compos, licet eger corpore, volens saluti anime sue providere, suum condidit testamentum et fecit in hunc modum, scilicet quod quinque libre hall. annui census, qui dantur per Magistros hospitalis et viginti modii Siliginis et viginti modii spelte annue et perpetue pensionis, qui dantur annuatim de bonis ipsius *Gotsmanni* in terminis ville *Bellenheim* sitis, vendi debent, quolibet anno per Magistros novi hospitalis et cum denariis inde provenientibus una cum quinque predictis infirmis ibidem ad prebendam eis prius deputatam, que nihilominus
eis

eis dabitur, comparari et dari carnes recentes quolibet anno perpetuo bis in septimana scilicet in secunda et in quarta feria, et si tunc sunt dies jejunii, recentes pisces, albi panes et bonum clarum vinum, in quantum dicti redditus Siliginis et Spelte seu denarii inde provenientes et dicte quinque libre hall. se extendunt, seu de hiis habere potest, quolibet absente dolo, quod ipsis Magistris faciendum fideliter commisit in animas eorum et super juramentum per Magistros, qui nunc sunt vel erunt in hospitali prestitum seu prestandum hospitali, hac pena adjecta, quod si ipsi Magistri aliquo anno vel septimana predicta non fecerint ut est dictum, Dominus Abbas et Conventus de *Utters-tal* habebunt plenam potestatem dicta bona ad se trahendi et sibi retinendi, ita quod quatuor remedia inde faciant et inter fratres Conventus ibidem singulis terminis quatuor temporum anni in piscibus, albo pane et in vino pro servicio proportionaliter dividant redditus ante dictos et dictas quinque libras, sicut fieri est consuetum, ut tunc memoriam animarum ipsius *Gotsmanni* et *Selfridis* uxoris sue defunctorum faciant

cient et habeant, alioquin dicti redditus redibunt ad hospitale, si autem venit in dubium dictos redditus infirmis hospitalis esse distributos et datos integre, ut est dictum, si Abbas et Conventus predicti carere noluerint, magister existens in hospitali, Celleraria seu procuratrix infirmorum et cocus ibidem, quorum juramento crederetur, in hac parte jurabunt, se infirmis dictos redditus integre ministrasse et dedisse, ut tenentur, dabunt et ministri hospitalis singulis quatuor temporibus anni sacerdoti novi hospitalis simulam unam, que emitur pro duobus hallensibus et plebano sancti *Georii* unam, ut Anniversarium *Gotsmanni* et uxoris sue peragant, ut tenentur, et per populum eorum memoriam facere rogent in Ecclesiis eorum, que simul dabuntur de bonis antedictis et quicunque bona seu redditus habuerint, easdem simulas eis dabunt. In cujus rei evidenciam ad preces *Conradi de Wintdernheim*, *Conradi de Wizenburg* et *Heiderime* sororis quondam *Gotsmanni* executorum testamenti ejusdem sigillum nostrum una cum sigillo *Johannis* plebani sancti *Georii* Confessoris, *Gotsmanni* et *Johannis* Notarii Civium *Spiren-*
fium

sum qui testamentum scripsit, hijs duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCC^oLXXXVI.

LXIV.

Littere donacionis bonorum in Hohenstat. 1287.

Judices Spirenses tenore presencium ad noticiam univerforum volumus pervenire, quod Anno Domini M^oCC^oLXXX^oVII^o. Constituta coram nobis in figura judicii Venerabilis matrona Domina *Elizabeth* dicta *Greven* universa bona sita in *Hohenstat*, que ante duos annos presentibus scabinis predicte ville Ecclesie *Uterine Vallis*, ut confitebatur, tradidit in puram elemosynam propter Deum, ad dictam donacionem confirmandam et ratificandam donacione inter vivos tradidit et resignavit fratri *H.* antiquo cellerario et fr. *H.* Magistro curie in *Spira* nomine dicte ecclesie vero ac perpetuo proprietatis titulo possidenda; renuncians pro se suisque heredibus seu coheredibus omni juris auxilio, quo dicta donacio posset in posteram infirmari, fietque ei vive et defuncte, quod in litteris super hoc confectis et si-

figillo monasterii figillatis plenius continetur. In cujus donacionis perpetuum argumentum hoc publicum instrumentum ad rogatum ipsius donatricis prefato monasterio contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Actum die sancte *Scolastice* virginis (10. Febr.) anni prenotati, coram testibus subnotatis in prescripte donacionis testimonium convocatis, qui sunt *Waltherus* Notarius, *Bertoldus* plebanus sancti *Mauritii* & frater suus *Cunradus*, *Fridericus* de *Garthahe*, *Suicgerus* de *Brussella*, *H. Keller* et alii quam plures fide digni.

LXV.

Littere donationis bonorum in Bubenwilre. 1287.

Judices Spirenses. Tenore presentium ad noticiam Univerforum volumus pervenire, quod anno Domini M^oCC^o LXXX° septimo in die sancte *Scolastice* virginis (10. Febr.) constitute coram nobis in figura judicii venerabilis matrona Domina *Agnes* dicta de *Walthalben* et filie sue *Drutlint* et *Lucgart* contulerunt, tradiderunt et resignaverunt donatione inter vivos universa bona sua,
Monast. T. III. k que

que habent in marchia ville *Buwendilre* in vineis, redditibus, domibus seu quocunque vocabulo censeantur, Fratri *H. Cellerario* et fr. *H. magistro curie in Spira* nomine Monasterii *Uterine Vallis* in puram elemosinam propter Deum vero ac perpetuo proprietatis titulo possidenda, retento sibi nichilominus usufructu in eisdem bonis tantum tempore vite sue, ipsis vero decedentibus proventus dictorum bonorum cedent integraliter monasterio prelibato et fient de ipsis remedia pro animabus earum, prout in litteris super hoc confectis et sigillo prefati monasterii sigillatis plenius continentur, et renunciaverunt pro se suisque heredibus ac coheredibus omni juris beneficio canonici vel civilis, per quod dicta donacio posset in posterum infirmari. In cujus donacionis perpetuum argumentum hoc publicum instrumentum ad rogatum ipsarum donatricum prefato monasterio contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Actum Anno et die prenotatis coram testibus subnotatis in prescripte donacionis testimonium convocatis, qui sunt *Waltherus* Notarius, *Bertholdus* plebanus sancti *Mauricii* et frater suus
Cun-

*Cunradus, Fridericus de Gartahe,
Swiggerus de Brussella, H. Keller et
alii quam plures fide digni.*

LXVI.

*Super bonis Domini Erphonis Decani
sancti Widonis. 1287.*

Coram Nobis iudicibus Spirensibus
in forma iudicii constitutus Dominus
Erpho Decanus Ecclesie sancti *Widonis*
Spirensis vendidit et tradidit et se ven-
disse et tradidisse publice est confessus,
curiam suam cum suis attinentiis sitam
esse dem lande in villa *Ditensheim* ac
vineas nec non universa bona sua, que
habet in marchia ejusdem ville *Ditens-*
heim Venerabilibus in Xpo Abbati et
Conventui Monasterii *Uterine Vallis* et
eorum Monasterio memorato pro pretio
centum et decem librarum hallensium
usualium et bonorum, quod utique pre-
tium confessus est prefatus Dominus De-
canus ab eisdem Abbate et Conventu
plene et integraliter recepisse et in ejus
utilitatem fore conversum, transferens
in eosdem Abbatem et Conventum nec
non Monasterium eorum predictum pos-
sessionem, proprietatem, dominium et
k 2 aliud

aliud quodlibet jus, quod sibi in dictis bonis competere poterat aut debebat, constituit etiam se warandum eorundem honorum generaliter adversus omnem hominem, ut est juris, renuncians publice et expresse exceptioni pecunie non numerate, non ponderate, non tradite, nec recepte, nec solute, doli mali, in factum actioni, beneficio restitutionis in integrum, et quo deceptis ultra dimidium justii pretii subvenitur, nec non litteris seu privilegiis quibuscunque à sede Apostolica vel aliunde impetratis aut impetrandis sub quacunque forma cunctisque juris clausulis Canonici et Civilis, Consuetudinarii et statuti publici et privati quibus juvari potest quoquo modo, contra presentem venditionis contractum in judicio vel extra per se vel per alium aut per alios in posterum vel ad presens. In quorum evidentiam et probationem perpetuam sigillum curie Spirensis appendi fecimus ad presentes. Ad petitionem Domini Decani supradicti. Datum et Actum Anno Domini M^oCC^oLXXX septimo, feria tertia ante festum Ascensionis Domini, (24. Maij) presentibus Magistro *Marcio* Canonico sancti *Germani*, Magistro *H.*

H. Phisico Canonico sancti *Widonis*, Domino *Johanne* prebendario ejusdem sancti *Widonis* ecclesiarum *Spirensium*, *Walthero de Slegeltal* et *Cunrado* tabellione curie *Spirensis* et aliis quam pluribus fide dignis ad hoc vocatis specialiter et rogatis.

Anno M.CC.LXXX. octavo. — Littere donationis super vineas Domini *Hartmudi* in *Didensheim*. l. c. p. 244.

Anno Domini M.CC.LXXXVIII. — Littere super absolutione unius Urne olei, quam dedimus Ecclesie in *Mornesheim*. l. c. p. 245.

LXVII.

Littere super prato in Gensen. 1288.

Nos *Alexander* Decanus totumque Capitulum Ecclesie *Spirensis* notum facimus prefencium inspectoribus universis, quod nos communi tractatu locavimus et confitemur nos locasse in emphiteosim *Hedewigi* sorori Domini *Cunradi* prescripti prebendarii quondam Ecclesie *Spirensis* dicti de *Gospolczheim* et suis heredibus pratum quod dictus quondam prebendarius Ecclesie nostre *Spirensis* legavit, quod idem preben-

darius olim emit a *Diterico de Duden-
wilre* situm in terminis ville *Genssen*
pro annuo censu duorum modiorum tri-
tici nobis annis singulis dando et pre-
sentando a dicta *Hedewige* et suis here-
dibus, ut est subscriptum, in civitate
Spirensi super granarium nostrum in
festo Nativitatis beate Virginis *Marie*
vel ante non obstante grandine, exer-
citu et sterilitate seu alio casu fortuito
qualicunque ipsius *Hedewigis* et here-
dum suorum periculo, laboribus et ex-
pensis ita videlicet quod post mortem
dictæ *Hedewigis* senior semper ejus he-
rès dictum pratum habeat, possideat
et nos de censu annuo expediat, quem-
admodum est prescriptum pro indiviso
et sic de uno herede seniore post mor-
tem ejus in tunc heredem seniore vi-
ventem dictum pratum in divisum trans-
iet in perpetuum successive fraude et
dolo penitus circumscriptis. Et si dicta
Hedewigis et ejus heredes seu heres
senior, ut est dictum, in solucione dicti
annui census aliquo anno seu termino
fuerint negligentes aut remissi, quod
absit, ex tunc dictum pratum ad nos
absque qualibet contradictione devol-
vetur, quod vulgariter dicitur *ufgeholt*,
post

post quindenam proximam a dicto termino numerando et nobis liberum et locandum cuicunque voluerimus dictum pratum integraliter remanebit. In quorum evidenciam et probacionem perpetuam prefate *Hedewigi* et suis heredibus has litteras sigillo judicum Spirensium tradidimus sigillatas, quod ad nostram petitionem presentibus est appensum. Et nos iudices Spirenses sigillum nostrum ad petitionem Venerabilium in Xpo Dominorum Decani et Capituli predictorum appendimus hijs litteris in testimonium omnium premisorum. Datum et Actum Anno Domini M^oCC^oLXXX^oVIII^o. In Crastino beati *Johannis Baptiste*. (25. Junii.)

LXVIII.

*Littere super terciam partem bonorum
Sigelonis dicti Groz de nova
Civitate. 1288.*

Ego *Sigulo* dictus *Groz* civis *Nove civitatis* tenore presencium publice profiteor et protestor, quod cum ego jam dudum accedente consensu et libera voluntate *Kunegundis* uxoris mee *Sigulonem* scolarem filium *Wernheri* filii
k 4 mei

mei in tertia parte bonorum meorum
mobiliū et immobiliū post obitum
seu decessum felicis memorie conjugis
mee jam pridem defuncte cum predicta
Kunegunde quomodolibet conquisto-
rum et quocunque titulo possessorum he-
redem legitime constituerim et mihi
deputaverim ac substituerim successorem,
Bertoldo dicto *Gans* tunc sculteto nove
Civitatis ipsi *siguloni* nepoti meo tutore
ad conservacionem eorundem bonorum
a me legitime deputato et provide con-
stituto, coram quo *B.* sculteto iudicio
presidenti per sententiam est obtentum
et lucide declaratum, quod sepedicta
bona absque quolibet prejudicio filio-
rum seu quorumlibet heredum meorum
et nulla eorum contradictione obstan-
te cuicunque mihi placet libere dare
possum, et nunc idem *Sigulo* nepos
meus Monasterium in *Uzerstal* divina
inspiracione voluntarie sit ingressus de
tutoris sui prefati consensu, post suam
recepcionem divino nutu libere confe-
rens se et sua. Ego pie devocioni et
salubri ejus ad Deum conversioni affectu
pio congratulans et congaudens ejus
quoque donacionem prefatam dicto mo-
nasterio factam approbans et quantum
pos-

possum et debeo ratificans et confirmans loco dicti *Sigulonis* nepotis mei *Cenobium* ipsum in *Uzerstal* heredem prefate tercie partis bonorum meorum mobilium et immobilium ordino et constituo pleno jure, precise volens, ut in ipsa tercia parte loco dicti pueri hereditario jure mihi succedat monasterium memoratum nullius impediante contradictione qualibet vel obstante. Ita tamen quod de universitate dictorum bonorum meorum cum *Kunegunde* prefata conquisitorum, excipio redditus sex maldrorum *Siliginis* et redditus unius ame vini, excipio etiam dimidium juger vinee situm in *Didensheim*, que pro remedio anime mee deputavi aliis piis locis. Sepredictam itaque terciam partem bonorum meorum prefatum puerum, imo loco ipsius dictum cenobium jure hereditario contingentem de voluntate et assensu prefate *K.* uxoris mee jam voluntarie et libere resignavi et de consensu antedicti tutoris à Venerabili Domino Abbate in *Uzerstal* pro annuo censu recepi retento mihi de voluntate ipsius Abbatis usufructu in ipsis bonis pro tempore vite mee et libera facultate utendi bonis ipsis et pro necessitate

manifesta et evidenti. si ingruerit, bona eadem distrahendi vel etiam commutandi absque dolo quolibet et prejudicio Monasterii memorati, Profiteor insuper per presentes, quod ego preter terciam partem predictam redditus octo maldrorum Siliginis, que habeo in *Veningen* donacione inter vivos de consensu *K. uxoris mee* predictae eidem monasterio in *Uzerstal* in remedium anime mee tradidi seu donavi, de quibus taliter ordinavi, ut monachis ejusdem loci anniversarium meum et dicte *K. uxoris mee* et nostrorum progenitorum bis in anno agentibus scilicet feria quarta quatuor temporum post Dominicam invocavit et feria quarta ebdomade pentecostes eisdem diebus refectio procuretur. Actum in *Nova Civitate* Anno Domini M^oCC^oLXXX^o octavo, presentibus discretis viris *Johanne* sculteto *nove Civitatis* et *Johanne* Magistro Civium ibidem, *Hermann* dicto *Mezeler*, *Gotsmann*o, *Brungero*, *Heilmann*o filio *Sigulonis de Durenkeim*, *Gotfrido* dicto *Kesclrinc*, *Bertramo de Vische-lingen*, *Bertoldo* dicto *Gans*, in horum itaque robur et perpetuam firmitatem presentes litteras sigillo *Nove Civitatis* pecij. communiri.

LXIX.

*Littere super decem solidos in vico
Cerdonum. Ad pytanciam.*

1289.

Coram nobis iudicibus Spirensibus in forma iudicii constituta *Margareta* conversa filia dicti de *Gumersheim* redditus decem solidorum hall. super curia *Cunradi de Tanneſtat* sita in Civitate Spirensi apud *Schetzelinum* viris religiosi Abbati et Conventui in *Uzers-tal* donavit et tradidit pro subpignore in solucionem duarum librarum hall. quas ipsa *Margareta* de domo sua sita etiam in civitate Spirensi apud Predicatores prefatis Abbati et Conventui dare tenetur annis singulis nomine census, quos quidem redditus decem solidorum hall. prefatus *Cunradus de Tanneſtat* eciam in nostra presencia in iure constitutus promisit annis singulis pro se et suis heredibus dare et assignare absque fraude supradictis Abbati et Conventui, suscipiens dictam suam curiam coram Nobis à Monasterio memorato. Prefata eciam *Margareta* promisit dictos fratres in dictis redditibus eis ab ea pro subpignore obligatis nullo modo de-
ce-

cetero impedire. In quorum evidenciam sigillum nostrum appendi fecimus ad presentes ad petitionem parcium predictarum. Datum Anno Domini M^oCC^o LXXX^oIX^o, feria sexta post Purificationem beate virginis *Marie*. (4. Febr.)

Anno Domini M.CC.LXXX.IX. — Littere Compromissionis in alios arbitros super *Heingereide*. l. c. p. 246.

Anno Domini M.CC.LXXXIX. — Littere super sententiam datam contra rusticos per juris peritos super *Heingereide*. l. c. p. 251.

Eodem anno sententia modo dicta contra rusticos per jurisperitos et milites. l. c. p. 255.

LXX.

Littere donacionis bonorum in Bebingen in recompensam bonorum in Otterstat. 1289.

Coram nobis iudicibus Spirensibus constitutus in jure *Volmarus* dictus *Knolcz* civis Spirensis, omnia et singula, que Domina *Bertha de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* fecit, ordinavit et disposuit de bonis in *Bebingen* et de bonis suis universis que ha-

habuit in Civitate Spirensi, que dudum se asserit donasse eidem Domine *Berthen* et banno, excepta sua curia, quam inhabitat sita in civitate spirensi, que quidem bona universa dicta Domina *Bertha* Abbati et Conventui Monasterii de *Uzerstal* in *Bebingen* predicta in recompensam bonorum ipsorum Abbatis et Conventus in *Otterstat* sitorum dicto *Volmaro* Donatorum ab eisdem Abbate et Conventu donavit et tradidit et bona que habuit in banno Civitatis Spirensis predicta, excepta dicta curia in recompensam eorundem bonorum de *Otterstat* et donatorum *Cunrado Stella* civi Spirensi donavit pro bonis suis in *Bebingen* sitis quibuscunque, que idem *Stella* dictis Abbati et Conventui pro dictis bonis in *Otterstat Knolczoni* donatis donavit et tradidit in recompensam eorundem, ratificavit et rata habere promisit, nec contra ea aliququaliter facere vel venire, prout in litteris nostris nec non Civitatis Spirensis ac dicti Abbatis et Conventus plenius est expressum. In quorum evidenciam sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCC^oLXXX^oIX. feria sexta post *Letare*. (25 Martii.)

LXXI.

*Concambium inter bona in Bebingen
et Otterstatt. 1289.*

Nos judices, consules nec non Universi Cives Spirenses notum facimus presencium inspectoribus universis, quod nos litteram subscriptam nobis ab honesta matrona Domina *Bertha* filia quondam *Wernheri de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* exhibitam vidimus non abolitam non cancelatam nec in aliqua sui parte viciatam et eam de verbo ad verbum perlegimus hunc tenorem continentem — Nos judices, Consules et Universi Cives Spirenses tenore presencium publice protestamur, quod honesta matrona Domina *Bertha* filia quondam *Wernheri de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* constituta coram nobis et *Burcardo* dicto *frunt* sculteto nostre Civitatis Spirensis probavit legitime per tres testes ydoneos. per ipsum scultetum secundum jus et consuetudinem nostre civitatis ad hoc datas videlicet per *Johannem de Rorhus* fratrem suum *Petrum* fratrem *Volmari* dicti *Knoltz* et *Berngerum* filium sororis ejusdem
Vol.

Volmari, quod idem *Volmarus* dictus *Knoltz Irmengarde* dicta *Zarten* uxore sua vivente, universa omnia et singula bona sua immobilia in Civitate Spirensi et extra ubicunque sita, predictæ Domine *Berthe* pleno jure dedit, tradidit et publice resignavit, quam donacionem et tradicionem et resignacionem predictorum bonorum idem *Volmarus* ipsi *Berthe* illo tempore facere de jure potuit secundum jus et consuetudinem Spirensis Civitatis, super quibus omnibus dictus *Burckardus* scultetus ex debito sui officii dedit hos in testes videlicet *Johannem* dictum *Kranich* et *Heinricum* de *Colonia* civium Magistros, *Johannem* de *Rorhus*, *Sifridum* *Rethschelin*, *Bernhohum* de *Corona*, *Voltzonem* in *deme Salczhove*, *Volmarum* dictum *Knoltz*, *Marquardum* dictum *Lamesbuch*, *Heinricum* dictum *Kluphel*, *Cunradum* et *Bernhohum* fratres de *Columba* et *Cunradum* *Retschelin* Consules Spirenses et alios quam plures fide dignos, et nos in evidenciam omnium premissorum ad preces dictarum parcium has patentes litteras nostre Civitatis sigillo communimus, Datum Anno Domini M^oCC^oLXXXIX^o. feria secunda

cunda proxima post Dominicam *Oculi mei super.*— Cum igitur ex tenore dictarum litterarum invenimus dictam Dominam *Bertham* habere potestatem et auctoritatem ordinandi, faciendi et disponendi de bonis Universis dicti *Volmari Knoltzonis* quod ei placuerit secundum jus et consuetudinem civitatis Spirensis sentenciando unanimiter pronunciamus omnia que dicta *Bertha* inferius ordinavit, fecit et disposuit de quibusdam bonis dicti *Volmari Knoltzonis* valere debere perpetuo et persistere omni robore firmitatis, contradiccione quolibet non obstante. Que quidem Domina *Bertha* coram Nobis et *Burchardo* dicto *frunt* sculteto nostre civitatis predictae constituta de consensu et libera voluntate dicti *Volmari Knoltzonis* universa bona que idem *Knoltzo* habuit in terminis et in villa *Bebingen* videlicet, tertia pars decime de *Bebingen* et media pars juris patronatus ecclesie de *Bebingen* ejusdem et alia bona quecunque habet et habuit ibidem viris religiosiis et in Xpo honorandis Domino Abbati et Conventui Monasterii de *Uzerstal* Ord. Cist. Spir. Dyoc. donavit et tradidit et se donasse et tradidisse publice

lice est confessa in recompensam universorum bonorum, que dicti Dominus Abbas et Conventus in villa et terminis *Otterstat* habent, qualiacunque sint, dicte Domine *Berthe de Rorhus* pro bonis ejusdem et aliis bonis subscriptis nomine Cambii a dictis Domino Abbate et Conventu coram Nobis antea traditorum. *Cunradus* etiam dictus *Stella* noster concivis Spirensis sororius dicti *Volmari* curiam suam dictam *Hubhof* cum agris, pratis, pascuis et nemoribus et bonis aliis quibuscunque, que in villa et terminis *Bebingen* habet cum universis eorum attinenciis pro dicta Domina *Bertha* et nomine ejusdem dictis Abbati et Conventui de *Uzerstal* etiam in recompensam dictorum bonorum Abbatis et Conventus predictorum sitorum in *Otterstat* dicte Domine *Berthe* superius donatorum donavit, tradidit et assignavit simpliciter absque dolo, vice versa autem dicta Domina *Bertha* universa bona in banno civitatis Spirensis sita ad dictum *Knolczonem* ex successione quondam sui foceri, patris videlicet dicti *Cunradi sterre* devoluta, excepta curia sua dicta *zume Sterren* in Civitate Spirensi sita, quam ipse *Knoltz* in-

Monast. T. III. ha-

habitat, donavit et tradidit *Cunrado Sterre* predicto nomine Cambii et in recompensam dictorum bonorum ipsius *Cunradi* in *Bebingen* sitorum scilicet curie dicte *Hobhof* et bonorum aliorum superius specificatorum, que dictus *Cunradus Stelle* dictis Dominis Abbati et Conventui pro dicta Domina *Bertha* donavit superius pure, simpliciter, irrevocabiliter et in totum, Domina *Bertha* etiam prenotata ad hoc in persona propria centum libras hall. dictis Abbati et Conventui Monasterii de *Uzerstal* in recompensam dictorum bonorum de *Otterstat* donavit coram Nobis, tradidit et assignavit, et promiserunt unanimiter tam dicti Dominus Abbas et Conventus, quam Domina *Bertha* et etiam *Cunradus Sterre* predicti unus alterum in bonis ad unumquemque ipsorum nomine Cambii devolutis, ut supra scriptum est, non impedire, non turbare, nec impetere vel aliquo modo molestare, sed se velle omnia et singula prenarrata, rata habere atque grata, quemadmodum superius est expressum, fraude et dolo penitus circumscriptis. Super quibus dictus *Burchardus* scultetus Spirensis ex debito sui Officii dedit hos in testes

videlicet *Johannem* dictum *Kranich* et *Heinricum* de *Colonia* civium Magistros, *Johannem* de *Rorhus*, *Sifridum* *Retschelin*, *Bernhohum* de *Corona*, *Volczonem* in deme *Salzhove*, *Volmarum* dictum *Knoltz*, *Marquardum* dictum *Lambesbuch*, *Heinricum* dictum *Kluphel* *Cunradum* et *Bernhohum* fratres de *Columba* et *Cunradum* *Retschelin* consules *Spirenses* et alios quam plures fide dignos. Et nos in testimonium et evidenciam omnium predictorum et singulorum ad petitionem et instanciam dictarum parcium sigillum nostre Civitatis *Spirensis* appendimus ad presentes. Datum et Actum Anno Domini M^oCC^o LXXX° nono, Sabbato post Dominicam *Letare*. (26. Martii.)

Anno Domini M.CC.LXXXIX. — Littere Domini *Rudolfi* Regis de *Heingereide* super compromissione in arbitros. l. c. p. 348.

Anno Domini M.CC.LXXXIX. — Littere super censu dando de infula *Reini* dicta *Wolfauwe*. l. c. p. 250.

*Littere super V. amis vini in Buben-
wilre ad infirmariam. 1289.*

Judices Spirenses. Constitutis in
presencia nostra *Adelheide* filia quon-
dam *Cunonis militis de Godramestein*
et *Volzone* marito ejus ex parte una et
Heinrico dicto *Wolver milite de God-
ramstein* filio dicte *Adelheidis* ex altera
renunciaverunt *Adelheidis* et *Volzo*
predicti libere unanimi consensu omni
juri et actioni, quod vel quam habe-
bant vel habere poterant, communiter
vel divisim in bonis mobilibus et juri-
bus quibuscunque à dicto *H.* milite pos-
sessis vel quasi ex quacunque institutio-
ne vel successione vel quavis alia causa
ad ipsum pervenerint prestitis ab ipsis
A. et *V.* corporaliter juramentis, quod
nunquam contra predicta veniant in par-
te vel in toto per se vel alios fraude et
dolo penitus circumscriptis et hoc idem
promiserunt se facturos in judicio secu-
lari, ubi et quando a dicto *H.* milite fue-
rint requisiti. Predictus etiam *H.* dictus
Wolver miles dedit, cessit et transtulit
in predictam *A.* matrem suam ac pueros
suos, quos ex ea genuit vel generare
po-

poterit in futurum prefatus *Volzo* omne jus et actionem, quod vel quam habet idem *H.* miles vel habere videtur nunc vel eciam in posterum habiturus est ex successione materna in bonis que dicta *Adelheidis* mater ejus in *Clingen* possidet et novem libris hall. in quibus ipsi *Adelh.* Magister *Witdego* Canonicus *Spi-*rensis tenetur et quinque amis vini annui redditus in *Franckenwilre*, quos pater dicti *H.* militis ipsi *Adelheidi*, quo ad viveret tantum deputaverat, et hec fecit sepefatus *H.* miles ea condicione et modo, quod si dicta *Adelh.* et pueri sui predicti omnes sine liberis seu heredibus descendantibus ab ipsis decesserint, omnia bona predicta ad ipsum *H.* vel heredes suos, qui pro tempore fuerint, libere revertantur, nec *Volzonis* predicti heredes alii aliquod sibi jus vindicare valeant unquam in predictis, habebit eciam *Volzo* predictus post obitum *Alh.* predictae jus quod secundum consuetudinem patrie viri in bonis mulierum habere solent, non aliam duceret uxorem, tunc bona predicta apud pueros, quos ipse ex dicta *Adelheide* genuit, libere remanebunt, ipso *V.* excluso, hujusmodi autem pueris non ex-

istentibus, idem *Vol.* usumfructum in bonis predictis libere habebit ad dies vite sue tantum, nec bona predicta vendi vel permutari possunt vel debent sine consensu dicti *H.* militis, et hec omnia et singula predicta fecit dictus *H.* miles nomine suo et uxoris sue legitime et promisit etiam in iudicio seculari in locis competentibus, ubi et quando ipse requisitus fuerit eandem donacionem, cessionem et translacionem se facturum. In hec omnia et singula partes predictae unanimiter per omnia consenserunt et predictis contente fuerunt, rogantes et supplicantes ut ad robur et evidenciam premissorum sigillum nostrum presentibus appendere curaremus. Nos igitur ad instantiam partium predictarum sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Datum et Actum presentibus *Engelfrido* presbitero rectore ecclesie in *Frisbach*, *Johanne* filio *Isfridi de Andernaco* clerico et aliis fide dignis Anno Domini M^o CC^o LXXX° nono. Feria quarta post festum beati *Jacobi* Apostoli. (27. Julii.)

LXXIII.

Littere empcionis bonorum in Bebingen pro MC. libris hallensium.

1289.

Judices, Consules et universi cives Spirenses. Quoniam ea que in tempore geruntur, oblivionis devio adimuntur, expedit ea subsidio scripturarum roborari, ea propter tenore presencium profiteamur publice protestando, quod constituti coram nobis et *Burchardo* dicto *Fruent* sculteto Spirensi honesta matrona Domina *Bertha* relicta quondam *Cunonis* dicti *de Stella* civis Spirensis et sui liberi videlicet Domina *Ytha* uxor *Friederici* dicti *Sömer*, *Wernherus*, *Elizabeth* & *Cunradus* dictus *Bickenbach* ac *Johannes* dictus *Druckint* quondam filiaſter dicte Domine *Berthen* pro se tantum solo manibus coadunatis et unanimi consensu ipsorum omnium vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse publice sunt confessi viris religiosiſ et in Xpo honorandis Domino *Arnoldo* Abbati Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. dyoc. totique Conventui ejusdem Monasterii in *Uzerstal* iusto vendicionis titulo curiam eorum
l 4 fitam

fitam in villa *Bebingen*, decimam, agros campestres, prata et universa ac singula bona in terminis dicte ville *Bebingen* sita, quocunque nomine censeantur, que bona eis jure hereditario a quondam *Cunrado* seniore dicto *Stella* obvenerunt, cum omni jure eis in bonis predictis ex quacunque causa competenti, pro mille et Centum libris hallensium bonorum, cujus pecunie trecentas libras hall. dicti Abbas et Conventus dictis personis scilicet Domine *Berthen* et suis liberis predictis solverunt, tradiderunt et numeraverunt, prout ipsa Domina *Bertha* et dicti sui liberi publice sunt confessi coram nobis, hoc adjecto, quod prefati Dominus Abbas et Conventus per sollempnem stipulationem interpositam octingentas libras hall. adhuc solvendas eisdem dictis personis infra quadringennium a festo Purificationis beate Virginis *Marie* proxime nunc venturo solvere et dare promiserunt; inter ipsos etiam Abbatem et Conventum ac *Bertham* nec non suos liberos utraque parte in hoc consenciente taliter est conventum, quod ipse Abbas et Conventus in solucione dictarum octingentarum librarum hall. de dictis bonis

bonis in *Bebingen* fitis, ipsis *Berthen* et liberis suis dabunt annuatim ducentos modios Siliginis dative, cum qua mercator pagare potest mercatorem et eosdem ducentos modios eis ante domum suam, quam in *Spira* elegerint, annis singulis in festo Nativitatis sancte *Marie* presentare debent eorum Vecturis, periculo, laboribus et expensis. Adjectum est etiam, quod quocunque anno infra quadrigennum ante purificationem sancte *Marie* prefati Abbas et Conventus quadringentas libras hall. ipsi *Berthen* et suis liberis dederint, a pensione centum modiorum Siliginis erunt penitus absoluti. Et si alias quadringentas libras hall. infra ipsum quadrigennum ante purificationem sancte Genitricis Dei prefate *Berthen* ac suis liberis dederint, a tota pensione ducentorum modiorum Siliginis erunt penitus absoluti, si vero, quod absit, in solucione prefate pecunie infra quadrigennum erunt negligentes in parte vel in toto, ad ipsam pensionem, si quam cum quadringentis libris hall. infra predictum quadrigennum non reemerunt, perpetuo ipsi *Berthe* et suis liberis ac eorum heredibus solvere et tradere atque

dare tenebuntur de bonis antedictis, ad quod prefati Abbas et suus Conventus Monasterii de *Uzerstal* dicta bona, se et suum Monasterium predictum ac eorum successores perpetuo obligarunt, quæ inquam bona predicta cum suis attinenciis et juribus universis sibi in ipsis bonis predictis competentibus nobis communiter sentenciantibus, quod id facere possunt, dicta *Bertha* et sui liberi supradicti memoratis Abbati et Conventui seu eorum monasterio sepefato tradiderunt liberaliter et publice resignaverunt. Promittentes coram Nobis et *Burchardo* sculteto antedicto de curia, decima et bonis omnibus antedictis eisdem Dominis Abbati et Conventui seu ipsorum Monasterio de *Uzerstal* predicto se facturos Warandiam per annum et diem juxta dicte civitatis nostre consuetudinem generalem. Renunciantes ad hec expresse pro se et suis successoribus quibuscunque excepcioni pecunie non numerate, non tradite non recepte nec solute, doli mali, in factum accioni, beneficio restitutionis in integrum et quo deceptis ultra dimidium justi precij subvenitur, nec non litteris, seu privilegiis quibuscunque a sede apostolica vel aliun-

aliunde impetratis aut impetrandis, cunctisque juris clausulis Canonici et Civilis, consuetudinis et statuti, publici et privati, quibus iidem venditores juvari vel venire possent per se vel alios ex causa qualicunque in posterum vel ad presens contra hunc contractum publicum seu etiam instrumentum se et suos successores ad predicta omnia et singula perpetuo servanda litteris presentibus obligantes. Super quibus omnibus prefatus *Burchardus* dictus *frunt* scultetus spirensis ex debito sui Officii secundum jus et consuetudinem dicte nostre civitatis dedit hos in testes, *Johannem* dictum *Kranich* et *Cunradum de Columba* civium Magistros, *Sifridum* dictum *Retschelin*, *Bernholum de Corona*, *Volzonem in dem Salzhove*, *Marquardum* dictum *Lamesbuch*, *Heinricum* dictum *Kluphel*, *Ebelinum ante monasterium*, *Cunradum* dictum *Retschelin*, *Bernholum de Columba*, *Wernherum* dictum *Sydinswantz* et *Knolzonem* dictum *Zoller* consules Spirenses et quam plures alios fide dignos. Et nos in testimonium et evidenciam omnium premissorum ad preces dictarum parcium in predicta omnia utrinque consencientium damus
has

has patentes litteras sigilli nostre civitatis predicte munimine roboratas. Actum et datum Anno Domini M^o CC^o LXXXIX°. in Craſtino beatorum Symonis et Jude Apoſtolorum. (29. Oct.)

LXXIV.

Littera penalis Uterine Vallis.

1289.

Nos frater *Arnoldus* dictus Abbas totusque Conventus *Uterine Vallis* tenore preſencium profiteſcemur publice nos recepisse à felicis memorie *Heiden- drut* et filio suo *Gerlaco* monacho nostro octoginta talenta hallensium et comparasse cum eis à *Burkardo milite de Got- drameſtein* redditus perpetuos viginti et unius maldrorum Siliginis super bonis in Morensheim, ad hoc nos preſentibus obligantes, quod eosdem redditus annuatim fratri *Gerlaco* prefato pro sua infirmitate in infirmariam nostram assignabimus tantum tempore vite sue, ipso vero decedente, dicti redditus perpetuo assignabuntur in prefatam nostram infirmariam pro solacio infirmorum et maxime decumbentium, sub tali pena quod si nos vel nostri successores dictos

red-

redditus quocunque anno ad alios usus, quam prescriptum est, converterimus, eodem anno ipsi redditus Canonicis ecclesie sancti *Petri* in *Wormacia* dabuntur pro eorum beneplacito illo anno disponendi salva nobis semper proprietate dictorum reddituum, qui annis sequentibus, cum prescripta tenuerimus, ad nos devolventur sub pena et conditionibus prenotatis. In cujus rei testimonium presentem litteram Venerandis Dominis Canonicis prefate Ecclesie sancti *Petri* contulimus sigilli nostri munimine roboratam. Datum Anno Domini M^oCC^oLXXX nono.

Anno Domini M.CC.LXXX nono—
Littere Domini *Friderici* Episcopi *Spirensis* super Ecclesiam et decimam in *Bebingen*. l. c. p. 259.

SUB ABBATE GERLACO.

LXXV.

Littere ex parte Sigelonis super quedam debita nobis tradita. 1290.

Coram nobis iudicibus *Spirensibus* in figura iudicii constitutus *Sigelo* dictus *Magnus Civis Nove Civitatis* omnia debita in quibus *Heinricum* dictum
Dur-

Durrewirt , *Hugonem* filium suum ,
Hiltegundim uxorem filii sui , *Sifridum*
filium dictum *Heime* et *Mezam* ejus so-
rorem sibi asserit obligatos et omnes ac-
tiones , impetitiones et requisitiones sibi
erga easdem personas ex quacunque
causa usque in diem hodiernum com-
petentes et omne jus sibi competens in
eisdem Domino Abbati et Conventui
Monasterii de *Uzerstal* donavit , cessit
et deputavit causa specialis amicitie ,
quam habet erga dictos fratres seu or-
dinem eorum et precipue propter Deum
pure simpliciter , irrevocabiliter et in
totum , promittens fide prestita ab eo-
dem predictos Abbatem et Conventum
in dictis debitis , actionibus , impeticio-
nibus et requisitionibus ac juri nulla te-
nus impedire , nec hanc donacionem re-
vocare seu cessionem , sed se easdem
velle ratas habere atque gratas , quem
ad modum est prescriptum fraude et
dolo penitus circumscriptis. In quorum
evidenciam sigillum nostrum ad peticio-
nem dicti *Sigelonis* appendimus huic
scripto. Datum Anno Domini M^oCC^o
XC^o. Sabbato ante Dominicam *Invocavit*
(18. Febr.) , presentibus Domino *Engel-*
frido rectore Ecclesie in *Frisbach* et
aliis

aliis quam pluribus fide dignis testibus
ad hoc vocatis specialiter et rogatis.

LXXVI.

Super XXX Solidis hall. & XII.

Solidis hall. in Annwilre.

1290.

Ego *Adelheidis Sibelonis de Annwilre* quondam sculteti relicta tenore
presencium profiteor et protestor me a
Venerabili Domino *Gerlaco Abbate*
Uterine Vallis et ejusdem loci conven-
tu recepisse bona subscripta, que quon-
dam fuerunt Domini *Wernheri militis*
de Valckenberc et fratrum suorum vi-
delicet unum juger prati situm juxta
Katzenburne. It. IIII. jugera prati sita
juxta pratum monialis. It. quartale pra-
ti situm supra ripam juxta monialem.
It. unum juger prati et dimidium infra
viam et pratum monialis. It. quatuor
jugera agri arabilis zu *Vrauenhusen*
uber in monte *Madelberge*. It. unum
juger super veterem *Kalcgruben*. It.
curiam *Heinrici* pistoris de *nova Civi-*
tate. It. unum juger juxta herden dich
jure hereditario possidenda, hoc tamen
pacto interjecto, ut Ecclesie *Uterine Val-*
lis

lis ego vel heredum meorum unus tantum post obitum meum senior, qui prescripta bona possederit, annis singulis censum triginta solidorum hall. in festo beati *Martini* solvere teneamur. Item profiteor et protestor me a predictis Domiuo *Gerlaco* Abbate et ejus conventu recepisse bona, que quondam fuerunt femine religiose *Agnetis* dicte *monialis* videlicet medietatem curie mee, in qua nunc resideo. It. quatuor jugera prati, sub hac etiam forma, ut sepedicte Ecclesie *Uterine Vallis* censum duodecim solidorum hall. ad solacium conventus annis singulis Ego vel heres meus, qui bona prenotata possederit, in festo beati *Georgij* solvere teneamur. Quodsi censum prescriptum diebus prefixis solvere neglexerimus, omnia bona prescripta ad Ecclesiam *Uterine Vallis* libere revertantur. In hujus igitur facti memoriam et robur dicte Ecclesie *Uterine Vallis* presentes litteras Sigillo Civitatis *Annewilre* contuli roboratas. Actum et Datum Anno Domini M^oCC^o LXXX°. Dominica prima post octavam Pentecostes. (4. Junij.)

LXXVII.

*Littere super VII jugera Vinearum
in Frankenwilre. 1292.*

Ego *Heinricus miles de Scharpfen-
ecke* notum esse cupio presencium in-
spectoribus universis, quod cum *Eber-
hardus* quondam Cellerarius strenui
militis *Johannis Metensis* patris mei VI.
jugera vinearum et dimidium, quod ha-
bebat in terminis seu confinio ville
Frankenwilre justo proprietatis titulo
ad se spectantes donacione inter vivos
dudum donaverit et libere contulerit
religiosis viris Abbati et Conventui Mo-
nasterii in *Uzerstal* et earundem vi-
nearum proprietatem atque dominium
in figura judicii coram *Vilmanno* scul-
teto et juratis ville *Frankenwilre*, qui
vulgariter vocantur *hubner* Domino *Ar-
noldo* Abbati et Conventui prenotatis
presente Domino et fratre *Cunrado*
quondam Custode in *Uzerstal* specia-
liter ad hoc misso publice resignaverit
et insuper possessionem earundem vi-
nearum amplius quam per annum pre-
fato monasterio cesserit et postmodum
Abbas et Conventus prescripti easdem
vineas, retenta sibi earum proprietate

Monast. Th. III.

m

pre-

predicto *Eberhardo* pro annuo censu excolendas concesserint sive locaverint, Idemque *Fberhardus* prescriptus cum novissime peregrinari vellet, omnia prescripta recognoverit et protestatus fuerit coram *Vilmanno* sculteto prescripto et *Veldungo de Sibeltingen*, *Hertwico de Sibeltingen* civibus Landowensibus *Richardo de Frankenwiltre*, presente etiam prefato fratre *Cunrado* quondam Custode, premissamque donacionem suam pro posse confirmaverit atque professus fuerit se prescriptas vineas nomine monasterii in *Uzerstal* possedisse et earum proprietatem ad ipsum monasterium ex sua donacione libere pertinere, defuncto in peregrinatione *Eberhardo* sepe dicto, *Gudelmannus*, sororius ipsius nomine suo et uxoris sue sororis sepedicti *Eberh.* et liberorum ejus conatus est in possessione sepedictarum vinearum predictum monasterium impedire dicens ad se eas et ad uxorem et filios suos jure hereditario pertinere, quo comperto ego *H. de Scharphenecke miles* prefatus omnem actionem et quid quid juris competebat, *Gudelmanno* et uxori ac filiis suis seu quibuscunque *Eberhardi* donatoris prescripti defuncti

ti

ti emi ab ipsis pro certa summa pecunie, prefatusque Gudermannus nomine suo et uxoris ac liberorum suorum prescriptorum in figura iudicii coram sculteto *Vilmanno* et juratis, qui dicuntur *hubner* in *Frankenwilre* cessit mihi omnem actionem, quam habebat et omne jus quod in vineis antedictis prenominati *Eberhardi* heredibus compete-
bat, quo facto Ego *H.* instructus et diligenter informatus, quod actio prescriptorum heredum *Eberhardi* fuit irrationabilis et injusta et jus ipsorum quod minus provide emeram, ut premissum est, erat invalidum et infirmum, propter salutem anime mee omni actioni sive juri cuicunque quod ex prescripta emptione in prenotatis vineis mihi vel meis heredibus quibuscunque competere poterat, quoquo modo totaliter libere et absolute cessi nomine meo et honeste matrone *Luccgardis* uxoris mee et omnium heredum meorum et easdem vineas, quas modico tempore occasione prefate emptionis de facto non de jure possedi, Domino *Gerlaco* Abbati et Conventui in *Uzerstal* libere resignavi coram *Vilmanno* sculteto et juratis in *Frankenwilre* in figura iudicii secularis,

m 2

ris, eosdemque Abbatem et Conventum in *Uzerstal* ab omni inpeticione mea et heredum meorum quorumcunque nec non ab inpeticione *Gudelmanni* et uxoris ac liberorum ejus ac heredum quorumlibet *Eberhardi* sepedicti liberavi totaliter et absolvi et presentibus pronuncio penitus absolutos, proprietatem et justam possessionem antedictarum vinearum monasterio in *Uzerstal* lucide recognoscens et constituens me warandum earundem vinearum monasterio sepedicto meque presentibus firmiter obligans et astringens ad refarciendum plenarie omne dampnum, quod ex actione sive impedimento prestito a me vel meis heredibus vel etiam à *Gudelmanno* vel uxore sua prescriptis vel eorum heredibus Monasterio in *Uzerstal* incurrere contigerit vel etiam sustinere. Actum in *Frankenwilre* coram testibus subnotatis *Johanne Metensi* milite patre meo, fratre *Johanne* Cantore in *Uzerstal*, *Hugone* plebano in *Franckenwilre*, Fratre *H.* dicto *Speht* converso, *Hermann* Advocato de *Sibeltingen*, *Vilmanno* sculteto in *Frankenwilre*, *Heimone* de *Servelingen*, *H.* dicto *Brunig*, *C. juxta ripam*, *Si-*
ge-

gelone de Hainmbach; C. dicto Wolf, H. dicto Brehter, Cuncelmanno, C. dicto Hagen et Siguardo juratis judicii in Frankenwilre, in quo facta est resignatio prenotata. In cuius rei testimonium presentem litteram meo sigillo predictis religiosus tradidi communitam. Actum et Datum Anno Domini M^oCC^oXC^oII^o. in Annunciacione beate Marie Virginis. (25. Mart.)

LXXVIII.

Littere civitatis Spirensis super donatione Methildis supra fate. 1292.

Nos iudices, Consules et universi cives Spirenses cunctis presencium inspectoribus cupimus esse notum, quod vir religiosus frater *Heinricus* major cellerarius monasterii de *Uzerstal* coram nobis et dicto *Sprosse, Engelmanni* sculteti Spirensis nuncio constitutus loco Abbatis et Conventus Monasterii de *Uzerstal* probavit per tres testes ydoneos et juratos legitime videlicet *Cunradum de Vorst, Sifridum de Wizenburg* et *Beinherum Elseszer* concives nostros per iudicium ad hoc datos, juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis.

rensis, quod *Methildis de Kungesbach* quondam conversa nostra concivis, dum vixit et id facere potuit, donavit et tradidit libere et absolute Domino Abbati et Conventui Monasterii de *Uzers-tal* seu eidem monasterio omnia bona sua mobilia et immobilia in quocunque valore existant in civitate et extra Civitatem Spirensen ubique locorum sita, pure, simpliciter, irrevocabiliter et in totum. Hac condicione adjecta, quod frater *Heinricus* monachus dicti monasterii ipsius *Methildis* filius aliquod remedium in salutem anime ipsius *Methildis*, si vellet, faceret de dictis bonis absque dolo, qui quidem frater *Heinricus* dicte quondam *Methildis* filius coram nobis et dicti sculteti nuncio constitutus confessus fuit, se fecisse remedia, que voluit et quod vellet nullum facere usquequo. Super quibus dictus nuncius sculteti Spirensis hos dedit in testes, videlicet *H.* dictum *Kluphel* et *C.* dictum *Betzzeln* civium Magistros, *Bernhohum* ad coronam, *Marquardum Lambesbuch*, *Johannem Kranich*, *Volzonem in Salzhove*, *Eberlinum* ante monasterium, *Gotschalcum* dictum *Clobelauch*, *Bernhohum* et *Cunradum*
ad

ad Columbam fratres *Knolzonem Zoller* et *Wernherum* dictum *Sydeswantz* consules *Spirenses* et quam plures alios fide dignos, Et nos in testimonium premissorum nostre civitatis sigillum ad preces dicti *Cellerarii* et fratris *H.* appendimus huic scripto. Datum Anno Domini M^oCC^o nonagesimo secundo, quarta feria ante *Nicolai.* (3. Dec.)

Anno Domini M.CC.XC. secundo — Littere super concambio facto de pratis inter nos et villanos de *Queicheim.* l. c. p. 261.

Anno Domini M.CC.XC.III. — Littere donationis fundi laci ex parte Domini *Wirici de Duna.* l. c. p. 262.

Anno Domini M.CC.XCIII. — Littere super unam urnam olei ad pitanciam. l. c. p. 264.

LXXIX.

Littere compositionis inter monachos Uterine Vallis et Villanos in Hohenstat super viam. 1294.

Sciunt cuncti presencium inspectores, quod Anno Domini M^oCC^oXC^o quarto sexto Kalendas Marcii (24. Febr.) tota universitas villanorum in *Hohenstat*
m 4 con-

constituta in Cimiterio ville predictæ inferiori coram magistro *Johanne* nostro Tabellione à nobis iudicibus Spirensibus ad hoc specialiter transmissio ad audiendum confessionem eorundem Villanorum auctoritate nostra et vice iudicum Spirensium vendidit et tradidit et recognovit se vendidisse et tradidisse religiosi viris Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyf. Ord. Spir. Dyoc. viam seu stratam markam seu districtum ville sue a marka ville *Superioris Hohenstat* distinguentem cum omni jure et utilitate, quod vel que ipsis et eorum posteris competere poterat vel etiam competeat in via predicta, pro duabus libris hall. pecunie numerate et pro dimidia libra cere, quam inquam pecuniam confessi sunt se integraliter recepisse et in usus ecclesie ipsorum totaliter esse conversam et quod prefati religiosi dictam dimidiam libram cere annuatim prenotate ecclesie in *Hohenstat* ad luminaria ipsius tribuat et persolvat contradiccione quolibet amputata. Renunciavit etiam Universitas omnibus exceptionibus seu juribus quibuscunque, que ratione Almende seu alio jure quocunque ipsis vel

eq.

eorum posteris in prescripta strata pro communi utilitate ville prelibate vendita et in proprietatem monasterii prefati translata competere poterant vel etiam competebat, promittentes stipulationem coram dicto Magistro *Johanne* à nobis et auctoritate nostra ad hoc transmissio sollempni pro se et suis posteris universis, quod nec ratione consuetudinis cujuscunque, nec aliquo alio jure, in judicio vel extra per se vel per alios dictos Dominum Abbatem et Conventum inquietent aliquatenus seu perturbent, nec quidquam juris in dicta strata sibi aut sue universitati in communi vel in speciali de cetero vendicabunt. In quorum omnium testimonium ad preces dicte universitatis secundum confessionem ipsorum coram tabellione nostro factam et ad hoc destinatum, ut predictum est, has litteras de Consensu parcium dedimus nostri sigilli munimine communitas. Datum et Actum Anno Domini et die quo supra.

*Littere super commutatione agrorum
in Wolmesheim. 1294.*

Nos Scabini seu Consules in *Landowe* constare volumus universis presentium inspectoribus, quod coram nobis constituti *Hunfridus* Advocatus in *Landowe* ac *Hertelinus* frater ejus confessi sunt, commutasse Domino *Gerlaco* Abbati et Conventui in *Uzerstal* de suis agris in marchia ville *Wolmesheim* sitis sex jugera minus uno quartali, quorum unum duale situm est prope fontem qui dicitur *Arbotsheimer burne*, tria vero jugera sita sunt in campo retro curiam predictorum Dominorum prope arborem que vocatur *edelinger*, duo quoque jugera sita sunt in Campo ab inferiori parte ville *Wolmesheim* prope arborem *Herdensium*, que protendunt per collem versus marchiam ville *Mornshheim*, commutaverunt autem seu cambierunt prescriptos agros suos cum predictis Dominis Abbate et Conventu pro sex jugeribus minus uno quartali sitis apud *Wolmesheim* suorum agrorum, quorum tria jugera tenduntur ultra stratum, que de *Wolmesheim* ducit in *Landowe*,

owe, unum vero duale de eadem strata protenditur versus marchiam ville *Mulnhusen*, unum autem iuger et dimidium pertingit de strata predicta a loco prope *hutteboum* per medios agros predictorum *Hunfridi* et *Hertelini*. Item dimidium iuger quod protenditur ab agro *Petri* sororii predictorum *Hunfridi* et *Hertelini* per vallem vicinam. Ad cuius concambii ratihabitionem, quod utrinque de suis propriis bonis fecerunt, predicti fratres *Hunfr.* et *Hertel.* se et suos successores, presentibus obligant, volentes ut de cetero supradicti Domini prescriptos agros iusto titulo proprietatis possideant absque censu. In cuius rei testimonium et robur presens cedula ad petitionem predictorum fratrum *Hunfr.* et *Hertelini* sigillo communitatis civium in *Landowe* est communita. Datum Anno Domini M^o CC^o XC^o III. Sabbato post diem pasche. (4. April.)

LXXXI.

Littere super domum in vico sancte Trinitatis ex parte Domini Petri prebendarii Ecclesie sancte Trinitatis.

1294.

Nos judices Spirenses ad Univerſorum noticiam volumus pervenire, quod conſtituti in noſtra preſencia *Petrus* prebendarius Ecclesie *sancte Trinitatis* Spirensis et *Werndrudis* neptis ejus pari voto et conſenſu unanimi tradiderunt et dederunt donacione inter vivos, domum ipſorum ſitam in vico *sancte Trinitatis* ex oppoſito putei inter domum Converſe dicte *Druzen* et domum *Ulrici* dicti *Gebene de Veningen* Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* pure et ſimpliciter propter Deum, ita ſane quodſi ad tantam devenerint inopiam, antequam hujus vite gemitus exſolverent naturales, quod abſit, quod ipſos mendicare contingeret, tunc pro ſua Urgente neceſſitate dictam domum vendendi liberam habebunt facultatem, contradic-tione predictorum Domini Abbatis et Conventus qualibet non obſtante. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces prefatorum

P.

P. et Wern. huic pagine est appensum.
Actum et Datum feria quarta post Do-
minicam *Cantate* (19. Maji.) Anno Do-
mini M^oCC^oXC^o quarto.

Anno Domini M.CC.XCV. — Littere
super ama vini in *Glifzencellen*. l. c. p.
265.

LXXXII.

*Littere super XV. maldris Siliginis et
quartale feni de bonis in Berthusen
monialium sancte Clare ex parte
Domine Elsen dicte Berthen.*

1295.

Nos iudices, Consules et Universi
Cives Spirenses cunctis presencium in-
spectoribus cupimus esse notum, quod
coram Nobis et dicto *Sprosze* nuncio
Sculteti Spirensis in publico constituti
Heinricus dictus *Bart* filius quondam
Rudelmanni Elsa, *Theila* converse fi-
lie quondam dicte *Robin* concives nostri
talem inter se fecerunt ordinacionem et
composicionem, quod quilibet eorum
porcionem suam omnium bonorum ipsis
ab avo suo quondam *Heinrico* dicto *Bart*
concive nostro Obvenientium, ubicun-
que sunt sita pleno jure et proprietatis
ti-

titulo habere, tenere et possidere debet perpetuo, ita ut quevis eorum cum eadem sua porcione in dictis bonis omnibus et singulis, possit facere, dispo-
nere et ordinare juxta sue beneplacitum voluntatis, absque aliorum vel alter-
utrius eorum qualibet reclamazione, qualitercunque etiam dictus eorum avus *Heinricus* dictus *Bart* olim disposuerit et ordinaverit de bonis eisdem debere fieri inter ipsos, quam quidem ordina-
cionem eorum predictam confessi sunt omnes et quelibet eorum spontanee se fecisse, promittentes eam perpetuo ob-
servare et nullatenus violare. Deinde prefate sorores *Elsa* et *Heila* porciones suas et quelibet earum porcionem suam bonorum subscriptorum et omnium alio-
rum bonorum immobilium sitorum extra Civitatem Spirensensem et ejus preur-
bium prefato *Heinrico* et suis heredi-
bus in emphiteosim locaverunt et concesserunt et se locasse et concessisse pre-
sentibus publice recognoscunt, que de ejus avo predicto ad eos, ut prescrip-
tum est, pervenerunt, pro annua pen-
sione triginta modiorum Siliginis dati-
vi in Nativitate beate Virginis et unius
quartalis feni in festo beati *Johannis*
Bap

Baptiste danda annis singulis et presentanda in civitatem Spirensensem annonam super quamcunque domum voluerint, et fenum ante orreum, quod voluerint ipse sorores vel heredes earum juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis ipsius *Heinrici* vel heredum suorum periculo, laboribus et expensis, non obstante grandine, exercitu, sterilitate seu alio casu fortuito qualicunque ad hec ad cautelam majorem ipse *Heinricus* porcionem suam dictorum bonorum dictis sororibus et earum heredibus pro dicta pensione obligat in subpignus juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis. Hec vero est specificacio dictorum bonorum: Curia in *Berthusen* juxta curiam dicte *Swen* — Item XVI jugera ex alia parte leproforum in strata versus *Heilgenstein*. Item quinque jugera juxta fontem sancte *Afre*. Item X jugera juxta *Berthusen*. Item duo jugera super que esse dicuntur vel tendunt dicta sedecim jugera. Item I. juger ein anewender juxta Dominas de *Baden*. Item I. juger uf Swebechenheimer weg, super quo unus Marstein est positus. Item quinque jugera an Swebechenheimer strasze. Item in parvo
cam-

campo quinque jugera. Item sex jugera in eodem parvo campo in uno frusto. Item in eodem campo duo jugera. Item uf Heilgensteiner velde tria jugera. Item super eodem campo unum juger. Item super eodem campo unum juger et dimidium. Item duo jugera apud 'agros leproforum, uf Barthuser velde. Item unum juger et dimidium super eodem campo. It. iterum super eodem campo duodecim jugera. It. inferius eadem duo jugera. It. unum juger versus *Hart-husen*. It. nevent *Berthusen* decem et septem jugera. It. sex jugera stofzent uf Heilgensteiner Mühlenweg. Item unum juger et dimidium, que tendunt super quatuor jugera *Cunradi de Vorst*. It. unum juger est Anewender super eodem campo. Item Silva zen Dunsen. It. super Hochfilden pratum juxta *Retschelinum* et omnia alia bona immobilia extra Spiram et ejus prearbum sita, que quondam fuerunt *Heinrici Bart* senioris, que eis obvenerunt de eodem avo suo, quem ad modum est prescriptum. Super quibus dicti sculteti nuncios hos dedit in testes scilicet *Johannem Cranich* et *Wernherum Sydenswantz* Civium Magistros, *Bernhohum ad Coronum,*

nam, Marquardum Lamesbuch, Vol-
ezonem in Saltzhof, Ebelinum ante
monasterium, Gotschalcum Clobelauch,
Bernhohum et Cunradum fratres ad
Columbam, Heinricum Cluphel, Cun-
radum Betscheln et Knoltzonem Zol-
ner Consules Spirenses ac quam plures
alios fide dignos. Et nos in testimonium
eorundem nostre Civitatis sigillum ad
preces dictarum parcium appendimus
huic scripto. Datum Anno Domini M^o
CC^oXC^o. V. feria quarta post Vincula
Petri. (3. Aug.)

LXXXIII.

*Littere emptionis IIII. librarum et
duorum hall. super domum juxta ve-
terem Berschelinum. Ad pytancius.*
1296.

Nos judices, consules et universi ci-
ves Spirenses omnibus presencium in-
spectoribus cupimus esse notum, quod
coram nobis et Cunrado dicto Lames-
buch sculteto Spirensi, constituti in pub-
lico Cunradus ad Columbam, Knolzo
Zolner et Rudolfus Razman Magistri
sive procuratores hospitalis novi Spiren-
sis prope sanctum Georium nomine ejus-
dem

Monast. T. III. n dem

dem vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse de nostra libera voluntate et consensu expresse presentibus recognoscunt, annuos census perpetuos quatuor librarum hall. et duorum hall. quos dictum Hospitale habet super domo sita ex opposito curie dictæ *zume alten Retschlen* que quondam fuit *Nibelungi* in vico salis, dandos annis singulis hijs terminis, in festo beati *Georii* due libre, et relique due libre in Nativitate beate Virginis juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis, de domo predicta Religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Dyoc. Spir. pro pretio septuaginta librarum hall. legalium et bonorum, quod utique precium confessi sunt dicti Magistri seu procuratores nomine dicti Hospitalis se recepisse à prefatis religiosis et in utilitatem ipsius Hospitalis convertisse scilicet ad comparisonem bonorum in *Ugelnheim* integraliter et complete, constituentes se *Warandos* nomine prehabiti hospitalis iidem Magistri dictorum censuum quatuor librarum hall. et duorum hall. super domo prelibata dandorum de eadem ut dictum est, adversus quemlibet
per

per annum et diem juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis Generalem. super quibus dictus scultetus dedit in testes scilicet *Johannem* dictum *Kranich* et *Wernherum Sydenswanz* civium Magistros, *Bernhohum* ad coronam, *Marquardum Lamesbuch*, *Ebelinum* ante Monasterium, *Volzonem* in *Salzhove*, *Gotschalcum Klobelauch*, *Bernhohum* et *Gunradum* fratres ad *Columbam*, *Heinricum* dictum *Retscheln* et *Knolzonem* dictum *Zolner* Consules Spirenses et quam plures alios fide dignos. Et Nos in testimonium eorundem nostre Civitatis sigillum ad preces dictarum parcium appendimus huic scripto. Datum Anno Domini M^oCC^oXC^o sexto, feria quarta post Circumcisionem Domini. (3. Jan.)

LXXXIV.

Littere empcionis villarum Grevenhusen, Mettenbach et Rodenbach.
1296.

In nomine Domini Amen. Ego *Johannes* Armiger filius strenui quondam militis *Johannis Metensis* et Ego *Agnes de Hohenvels* conjux *Johannis* armige-

ri prenotati presentibus publice profitemur, quod nos pariter constituti in presencia honesti viri *Cunradi* sculteti Lutrensis sub Advocati illustris Regis Romanorum Domini *Adolphi* per *Spir-cogiam* et Scabinorum Civitatis in *Landowe* Religiosis viris Domino *Gerlaco* Abbati et Conventui in *Uzerstal* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. producentis quinquaginta libris hall. pecunie numerate vendidimus atque tradidimus nosque vendidisse ac tradidisse publice confessi sumus villas *Grevenhusen*, *Mertenbach*, *Rotenbach* cum jure Advocatie seu jurisdictionis temporalis cujuscunque earundem villarum nomine feodi ab eodem monasterio dudum mihi *Johanni* et meis progenitoribus competentis et cum decem et octo jugeribus pratorum justo proprietatis titulo ad nos spectancium cum censibus eciam seu proven-tibus aliis universis, aquis, pascuis, vijs et rivis et alijs juribus ac utilitatibus quibuscunque in predictis villis aut earum terminis, qui *Gemercke* vulgariter nominantur, a nobis ex quacunque causa habitis actenus vel possessis specialiter autem a loco, quo fluvius dictus *Sulz* et rivus dictus *Queiche* confluunt

fluunt versus ascensum ejusdem fluvij dicti *Queiche* a parte dextra precise usque ad terminos marchie ville *Bernesbach*, quidquid proventuum vel bonorum ex quacunque causa possedimus vel habuimus usque in presens religionis vendidimus memoratis, que omnia prenotata pari consensu et manu communicata ad stratam publicam et Regiam resignavimus in manum Abbatis prescripti justo vendicionis titulo et stipulatione presenti legittime transferentes in ejus et cenobij sui dominium, possessionem et proprietatem omnia jura, proventus et utilitates que nobis nomine feodi ab Ecclesia eadem in *Uzerstal* dudum habiti, ut est dictum, vel certe successionem hereditaria aut proprietatis titulo seu aliis quibuscunque de causis in predictis villis aut bonis sitis vel constitutis in earundem villarum terminis vel confinijs circumquaque precise aliququaliter competeabant vel competere videbantur. In super Ego *Agnes* prescripta omni juri dotis mee, profecticie vel adventicie, ac litteris quibuscunque super dote mea habitis, quantum ad hunc duntaxat articulum specialiter renunciavi simpliciter et in to-

tum ipsamque dotem meam in predictis villis aut bonis mihi competentem cum omni jure voluntarie et solempniter abjuravi tactis corporaliter sacrosanctis, sub ejusdem juramenti attestatione, promittens et firmiter attingens, quod nunquam per me vel per alium repetam dicta bona. Renunciavimus insuper et presentibus renunciamus Nos Johannes et Agnes conjuges prenotati publice et expresse pro nobis et nostris heredibus universis excepcioni doli mali, pacti conventi Epistole Divi *Hadriani* et constitutioni presenti, restitutioni in integrum, actioni in factum, pecunie non numerate, non tradite, non solute et qua deceptis ultra dimidium justi precij subvenitur, Vellejane cui Ego *Agnes* specialiter renunciavi pro me beneficioque fori cujuscunque cunctisque juris clausulis et auxiliis canonici et civilis, consuetudinarii et statuti, publici et privati, quibus contra premissa vendicionis contractum per nos vel per alios in judicio vel extra ad presens vel in posterum venire possemus, Religiosos prescriptos in quietam possessionem predictarum villarum, jurium et bonorum inquietando, impediendo vel aliququaliter per-

perturbando fraude et dolo penitus circumscriptis. Actum in *Queich* Anno Domini M^oCC^oXC^oVI^o in nonis Marcij (7. Mart.) coram testibus subnotatis *Johanne de Meti* Canonico Ecclesie Spirensis, *Cunrado* subadvocato prescripto, *H. milite de Mulnhoven* et *Johanne* fratre ejus, *Hunfrido* advocato et *Hertelino* fratre Magistro civium in *Landowe*, *C. dicto Keudamar*, *C. Heimburge*, *Johanne* filio petri, *Heilmanno Smalz* Scabinis in *Landowe*, *Friderico* et *Volmaro* civibus in *Landowe* ac aliis fide dignis vocatis testibus et rogatis. In robur itaque et testimonium omnium premissorum nos *Johannes* et *Agnes* venditores prescripti sigillo mei *Johannis* prescripti has litteras communivimus, quas eciam ad certitudinem firmiorem sigillo judicum Spirensium, sigillo *Cunradi* subadvocati prescripti, Sigillo quoque Civitatis in *Landowe* ac Sigillo *Johannis* Spirensis Canonici concorditer et instanter petivimus communiri. Nos iudices Spirenses ad preces venditorum et conjugum prescriptorum recognoscencium et fatencium premissa universa et singula coram nobis in figura judicii Sigillum nostrum apposuimus

huic carte. Ego quoque *Cunradus* subadvocatus prescriptus, qui personaliter interfui prenarratis, sigillum meum apposui ad presentes. Sed et Nos Scabini in *Landowe* cum omnia prenarrata acta fuerint legittime et sollempniter coram nobis, sigillum nostre Civitatis in *Landowe* appendi procuravimus ad hanc cartam, quam etiam Ego *Johanes Metensis* Spirensis Canonicus ad preces predicti *Johannis* fratris mei et nobilis Matrone conjugis ejus prescriptæ sigillo proprio consignavi. Datum Anno et mense prenotatis in Dominica qua cantatur *judica me Deus*. Facta est hec recognicio *Johannis* et *Agnētis* conjugum prescriptorum coram nobis iudicibus Spirensibus et renunciatio communicata manu prescriptorum bonorum in figura judicii tempore date prescripte in presencia fratris *H. de Remichingen* monachi de *Alba*, *H. militis de Scharphenecke*, *Heinrici* eciam et *Ans helmi de Uzingen* fratrum et aliis fide dignis vocatis testibus specialiter et rogatis presentibus et videntibus antedicta.

LXXXV.

*Littere super VII. libras hall. ex parte
Lucgardis. 1296.*

Nos iudices, Consules et universi
Cives Spirenses Cunctis presencium in-
spectoribus cupimus esse notum, quod
coram Nobis et *Engelmanno de Gu-
mersheim* sculteto Spirensi constituti in
publico *C.* dictus *Byger* ex una et *Mar-
gareta* ejus legitima ex parte altera
concives nostri dictus *C.* donavit, tra-
didit et assignavit ac se donasse, tradi-
disse et assignasse presentibus recognos-
cit prefate *Margarete* sue legitime om-
nia bona sua mobilia et immobilia qua-
liacunque et ubicunque locorum sita
sint, que nunc habent et in posterum ac-
quiret, pure simpliciter, irrevocabiliter
et in totum, ut ipsa, si eum supravixe-
rit, post mortem ejus bona eadem re-
cipiat et habeat, ac cum ipsis faciat,
ordinet et disponat juxta sue benepla-
citum voluntatis, heredum suorum quo-
rumcunque contradiccione qualibet non
obstante, vice versa vero ipsa *Mar.*
donavit, cessit et assignavit et se donasse,
cessisse et assignasse presentibus recog-
noscit prefato *C.* suo marito omnia bo-

na sua mobilia et immobilia presenciam
et futura ubicunque locorum sita et po-
testatem consimilem super ipsa, sicut
ipse C. ei superius predonavit videlicet
si ipse eam supervixerit, quod ex tunc
ipsa teneat et habeat cum ipsis dispen-
dendo et ordinando prout voluerit absque
dolo, et confessi sunt utrinque, hec fecisse
donacione simplici inter vivos. Ita quod
eam non possint revocare. Super quibus
dictus scultetus hos dedit in testes scilicet
Marquardum Lamesbuch et C. ad Co-
lumbam civium Magistros, *Bernhohum*
ad coronam, *Ebelinum* ante monaste-
rium, *Johannem Cranich*, *Wolczonem*
in *Salzhove*, *Gotschalcum Klobelauch*,
Bernhohum ad *Columbam*, *H. Klup-
phel*, C. *Retfcheln*, *Knoltzonem Zolner*
et *Wernherum* dictum *Sidenswantz* Con-
sules Spirenses et quam plures alios fide
dignos. Et nos in testimonium eorun-
dem nostre Civitatis sigillum ad preces
predictorum conjugum appendimus huic
scripto. Datum Anno Domini M^oCC^o
XCVI^o. in Crastino beati *Jacobi*. (26. Jul.)

Anno Domini M.CC.XCVI. — Littere
Domini *Adolfi* Rom. Regis super con-
firmatione omnium privilegiorum supe-
rius relatorum super *Heingereide* l. c.
p. 266. An-

Anno Domini M.CC.XC.VI. — Lit-
tere super XX maldris Siliginis in *Ha-*
nenbach. l. c. p. 271.

LXXXVI.

Littere super domum sitam in curia
quondam dicti Tbesheim. Ad pytan-
ciam Uterine Vallis. 1297.

Noverint Cuncti presencium inspec-
tores, quod coram nobis *Rudolfo* Offi-
ciali Domini Prepositi Spirensis in figu-
ra iudicii constituti *Heilmannus* pan-
nifex et *Glismudis* ejus legitima re-
cognoverit et publice sunt confessi, se
justo vendicionis titulo vendidisse *Ge-*
zele converse de *Meckenheim* censum
quatuor solidorum hall. super domo eo-
rum sita in curia quondam *Tbischen* in
platea *sancti Bartholomei* ex opposito
Domine dicte *Muterstedern* pro tribus
libris hallens. numerate pecunie et re-
cepte, tali condicione apposita, ut quan-
docunque dictus census annuus et per-
petuus predictæ *Gezele* in Nativitate bea-
te virginis et suis successoribus solutus
non fuerit plenarie et in totum, quod
exinde dictus census duplicatus secun-
dum consuetudinis civitatis Spirensis de-
inde

inde persolvatur, promittentes dicti conjuges dictam vendicionem habere ratam perpetuo atque firmam, renunciantes simpliciter et precise omnibus exceptionibus per que posset contra premissa aliququaliter suffragari. Actum et Datum anno Domini M^oCC^oXCVII^o, feria secunda post Dominicam *invocavit*. (4. Martii.)

LXXXVII.

Littere super VIII libras XX. hall. et super IX maldra bladi et V. Capponibus in Scheide. 1297.

Judices Spirenses. Constitutus coram Nobis in figura judicii *Cunradus* Campanarius de *Scheiden* tradidit et donavit seque dudum donasse et tradidisse in villa *Scheiden* coram juratis in figura judicii secularis ac resignasse publice confessus est, religiosus viris Domino *Gerlaco* Abbati quondam *Uterine Vallis* et Conventui duas partes censuum subscriptorum videlicet undecim uncias hall. super prato sita oben an der Scharphenberger wise et continet duo jugera. It. duas libras cum dimidia et viginti hallenses super prato continente quatuor

tuor jugera et dimidium sita uf dem underwege. It. quinque solidos hall. super pomerio quod fuit olim *Hedewigis* uxoris dicti *Steinhuser*. Item unam libram hall. et unum capponem super uno jugere orti, quem possidet *Ernestus* filius *Hugonis* in *Scheiden*. It. quatuor uncie hall. super orto, quem possidet *Hugo* frater *Herneſti* predicti. It. triginta solidos denariorum *Wizenburgensium* et duos cappones super curia dicti *Schuchriter* sita bi der glammen. It. duas libras denariorum et duos cappones super curia quam ipse *C. Campanarius* olim inhabitavit. Donavit insuper dictus *C.* et se donasse ac legitime resignasse confessus est eisdem religiosis duas partes reddituum bladi, quos habet in *Schwabenwilre* videlicet novem octalium sub tali forma quod ipsi *Abbas* et *Conventus* post mortem ipsius *C.* debent duas partes bonorum seu reddituum prescriptorum libere possidere, nec licebit ipsi *Cunrado* hujusmodi donationem mutare quovis modo. Tertiam vero partem residuam censuum predictorum et bladi prescripti confessus est Dominus *Cunradus* ad proprietatem et dispositionem *Adelheidis* post ipsius *Cunradi*

radi obitum pertinere. In quorum omnium testimonium ad preces dicti C. sigillum nostrum apposuimus ad presentes. Datum Anno Domini M^oCC^oXC^o VII°. feria sexta post octavas Ascensionis Domini. (31. Maji.)

SUB HENRICO ABBATE.

Anno Domini M.CC.XC.VIII. — Littere donationis Domini *Adolfi* Regis Rom. super Ecclesiam in *Annewilre*. l. c. p. 273.

Anno Domini M.CC. nonagesimo octavo. — Littere super aquam dictam *Salmenzuc* cum suis attinencijs. l. c. p. 272.

LXXXVIII.

Littere donacionis Friderici procuratoris et Agnetis super bonis in Kungesbach, Rupersberc et Musbach.

1298.

Nos iudices curie Spirensis tenore presencium constare cupimus universis, quod constituti coram Nobis in figura iudicii *Fridericus de Kungesbach* quondam procurator Domini de *Franckenstein* et *Agnes* ejus conjux legitima. Anno Domini M^oCC^oXC^oVIII^o feria sexta
an.

ante festum Palmarum (28. Martii.) pari voto et unanimi consensu dederunt, tradiderunt et donaverunt animo donandi donacione inter vivos pure et simpliciter in remedium animarum suarum Abbati et Conventui monasterii *Uterine Vallis* curiam suam sitam in dicta villa *Kungesbach* quam inhabitant, cum attinentiis suis ita videlicet quod ipsi *Emichoni* eorum confratri viginti libras hallens. super eadem curia sibi à dictis conjugibus in antea deputatas dent, assignent et persolvant. Item dederunt et donaverunt donacione inter vivos eisdem Abbati et Conventui simpliciter in remedium animarum suarum ex nunc in antea communicata manu et propria voluntate seu consensu irrevocabiliter et in totum bona infra scripta sita in terminis sive Marcka dicte ville *Kungesbach*, videlicet duo jugera cum dimidio vinearum sita retro curiam predictam; Item unum cum dimidio tendencia ultra viam juxta *Sygelonem* dictum *Atzenhusen* dicta in agro. Item duo jugera imme hage, quod unum est pratum. Item duale imme letten juxta duale hospitalis. Item unum cum dimidio in der twerchgaszin. Item unum
juger

juger imme hungiln juxta *Bertoldum* dictum *Wilderich*. It. dimidium an dem Wingartberge juxta Abbatem de *Limburg*. It. duale imme Neckiln juxta *Hartlibum* pistorem de *Gumiltingen*. It. duo jugera juxta dictum *Mor an der Munichismuren*. It. dimidium juger prati vendidimus infra inferius villa *Kungesbach* juxta ripam. It. in villa et terminis sive marcka ville *Rupersburg* unum cum dimidio jugera vinearum juxta *Petrum de Selsen* an der *Hohenburg*. It. II. in den Welhin setzen juxta *Wernherum militem de Rupersburg*. It. duale in dem Welhen setzen juxta dictum *Ulricum Berkorn*. It. quatuor jugera bi der hohin muren juxta dictum *Kune de Didensheim*. Item in marcka ville *Musbach* unam vineam que dicitur in *deme rode*. Ita tamen quod ipsi Abbas et Conventus predictis conjugibus, quamdiu vixerint et quamdiu voluerint, vel quando ipsis de predictis bonis cedere placuerit, vel alteri eorum, uno decedente dictorum bonorum suis laboribus et expensis dent et assignent. Post decessum vero amborum conjugum predictorum prefata bona ad ipsos Abbatem et Conventum
re-

decim libras super hiis bonis videlicet Curia prefati *Theorici* in *Landowe* sita et domo una in villa *Kungesbach* ante curiam suam ultra viam sitam. Preterea prefata Agnes consensu mariti sui accedente dedit donacione inter vivos Abbati et Conventui predictis bona infra scripta, retento sibi usu fructu de eisdem quamdiu advixerit sub hac conditione et forma, quod postquam viam univ[er]se carnis fuerit ingressa, dicti Abbas et Conventus debent assignare *Elizabeth* sorori ejusdem *Agnetis*, *Emerchoni* filio ejus monacho monasterii predicti, *Nicolao* et *Erhardo* fratribus, filiis fratris predicti *Emerchonis* XXX libras hall. super bonis eorundem, que habent in *Ringeinheim*. Item super domo et orto Ceru[rum] adjacente in villa *Rupersburg* vel ipsis heredibus relinquere bona prius specificata et hoc erit in optione Abbatis et Conventus prescriptorum. Insuper adjectum est per conjuges antedictos, quod si persone vel heredes prescripti seu aliquis ex eis contra premissa vel aliquod premissorum ausus quicquam fuerit attemptare seu Abbatem et Conventum predictos in bonis dictis molestare vel impedire quoquo modo, quod eis seu alicui ipsorum competere posset in premissis pro portione ipsos vel eum contingente, carere debent omnino. Preterea dicti conjuges ordinant, statuunt, quod aque ductus transiens per curiam in *Kungesbach* supradictam, per aliquem possessorem dicte curie mutari et impediri non debet ullo modo, sed ad pratum dicto-

dictorum Abbatis et Conventus continue decurrat quando et quociens fuerit opportunum, promittentes bona fide et sollempni stipulatione pro se et suis heredibus contra predictas donacionem seu ordinacionem nolle venire per se vel per alios in iudicio vel extra, publice vel occulte quomodolibet ad presens vel in futurum. In quorum omnium sigillum nostrum ad preces dictorum conjugum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum anno et die prenotatis.

LXXXIX.

Taxacio prebende in Bebingen.
1298.

Nos *Petrus de Fleckenstein* Prepositus Majoris Ecclesie Spirensis notum facimus universis presentem litteram inspecturis, quod constituti coram nobis sub anno Domini M^oCC^o nonagesimo octavo Abbas et Conventus Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. ordinaverunt et constituerunt prebendam plebano seu vicario perpetuo duraturam. Ex nostro mandato speciali Vicario seu plebano in eorum ecclesia *Bebingen* celebranti scilicet triginta quatuor modios Siliginis nec non totam minutam decimam sive in pecudibus, in
q 2 feno

feno seu in aliis fructibus ad minutam decimam pertinentibus, exceptis rebus seu bonis dicti cenobii, que tunc temporis in dicta villa seu terminis ipsius *Bebingen* habebant. Ordinatum fuit etiam, quod dictus Abbas et Conventus deberent dare thaurum, aprum et arietem ipsi ville quandocunque fuerit necessarium, dictus vero plebanus deberet tenere et servare dicta animalia suis laboribus et expensis. Huic ordinationi et Consensui interfuerunt discreti viri videlicet *Landolfus* Decanus de *Gotramstein*, *Friczo* de *Nusdorf* portarius ejusdem Decanatus et *Johannes* plebanus de *Westheim* et quam plures alii specialiter ad premissa vocati. Datum Anno et die prenotatis.

XC.

*Littere super duo jugera et dimidium agrorum in Offenbach. *)*

F. Dei gratia Prepositus Herdenſis Eccleſie omnibus in perpetuum. Tenore

*) Juxta Codicem pergamenum Copialem hæc charta intra annos MCCLXXX et XCIX. ponenda inter *Volpertum* et *Heinricum* Præpositos eſſe videtur.

nore presencium protestor, quod cum Conventus *Uterine Vallis* fratrem meum *B.* in confratrem meum recepisset, Ego de consensu et bona voluntate fratris mei *Nibelungi* et sororum mearum prefato fratri meo *B.* nullum potius heredem quam Xpum constituere volens juxta illud Davidicum: *Dominus pars hereditatis mee*, duo jugera agriculture et dimidium sita in campo dicto *War-mansauge* in *Offenbach* de patrimonio nostro libere contradidi prelibato conventui, verum cum juxta assercionem *Alberti Coloni Herdensis ecclesie* dicta jugera essent coadjacencia et affinia agris herdensis ecclesie, juxta consilium ejusdem Coloni sui *A. Herdensis ecclesie* duo jugera et dimidium in eodem campo sita in concambio conventui supradicto assignavit. In cujus rei testimonium presentem cedulam tradidi *Uterine Vallis* conventui meo sigillo roboratam....

XCI.

Littere super una libra hall. in Albrehtswilre. Ad pytanciam.

1299.

Ego *Heinricus de Ramersbach* dictus *Advocatus in Albrehtswilre* profiteor et publice recognosco, quod ego de consensu *Adelheidis* uxoris mee communicata manu vendidi religiosis viris *Domino H. Abbati et Conventui in Uzerstal* redditus unius libre hall. perpetuos in festo beati *Martini* annis singulis dicto cenobio integraliter persolvendos pro duodecim libris hall. et uno octali seu maldro Siliginis, quam pecuniam atque bladum me fateor presentibus a religiosis predictis integraliter recepisse, pro assecuratione autem predictæ libre hall. dictis religiosis bona subscripta nomine ypotece sive subpignoris obligavi, dimidium juger vinee in dem *Glimendal* juxta magnam arbo-rem nucum. It. *Wimares halben morgen* in *huncelnloche*. It. dimidiam aream sive ortum dimidium attingentem curiam meam. It. unum juger vinee quod habeo situm in *Blibach*. It. quartale vinee situm in *der dinkelerden*,
juxta

juxta quartale *Sibelonis*, Tenebuntur autem dicti religiosi de Orto predicto duos hallenses et de dimidio jugero sito in *Glimendal* antedicto, alios duos hallenses ecclesie in *Albrethswilre* solvere annuatim, quos tamen quatuor hallenses ego in festo *Martini* et heredes mei cum prescripta libra annuatim tenebimur presentare religiosis eisdem. Factus est autem contractus prescriptus in *Albrethswilre* adhibita omni solemnitate consueta, presentibus juratis ville testibus subnotatis *Ditzone*, *Hartmanno* fratre ejus, *Sigelone* sculteto, *H. de Kanskirchen* et *Diderico* fratre ejus, et *Sibelone* fratre eorundem. Ad robur autem prescriptorum sigillo Domini *Cunradi de Than* judicis dicte ville hanc cartam pecii communiri. Et Ego *Cunradus de Than* miles prescriptus ad confirmationem prescriptorum sigillum meum ad preces *Heinrici* venditoris prescripti apposui huic carte. Datum Anno Domini M^oCC^oXC^oIX^o. in Crastino invencionis sancte Crucis. (4. Maji.)

XCH.

Littere super II maldris Siliginis et uno avene et super sex talentis olei in Wolmesheim et super sexta parte molendini in Waltrorbach.

1299.

Judices Curie Spirensis ad cunctorum presencium inspectorum noticiam cupimus pervenire, quod Anno Domini M^oCC^oXC^oIX. XIII. Kal. oct. (19.Sept.) *Methildis* filia quondam *Hartmanni* dicti *Heiden* cerdonis de *Annewilre* in nostra presencia et figura judicii constituta religiosi viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* dicte *Dyoc-*
pio ducta affectu in remedium animarum ipsius et suorum progenitorum dedit et tradidit ac donavit pure, libere simpliciter, irrevocabiliter et in totum jure proprio et in perpetuum redditus annuos videlicet unum et dimidium modium Siliginis, unum avene modium, sex libras olei in *Wolmesheim* unum agrum, unum agri pratum cum fructibus sexte partis ibidem ac redditus sexte partis unius modii cum sexte partis molendini in *Waltrorbach* in quorum possessione omnium et percepcione fuit do-

donacione perfecta inter vivos ad habendum et tenendum ac possidendum ac etiam ordinandum disponendumque cum illis omnibus prout ipsis fratribus et monasterio eorum videbitur expedire, retento sibi usu fructu eorundem, quamdiu vixerit et excepto, prefatas quoque pensiones sive redditus profite-
mur Nos Abbas et Conventus predicti antefate *Mehtildi* reconcessisse pro certa pensione videlicet dimidietate unius libre cere nobis singulis annis, hoc anno excepto, in nativitate beate *Mariæ* virginis persolvenda, ad quam pensionem dandam eadem *Mehtildis* se astrinxit, renuncians omni excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficiis restitutionis in integrum, Vellejani, dotis seu donacionis propter nuptias ac omni juris auxilio civilis, statuti, consuetudinis per que contra predictam donacionem venire posset in posterum vel ad presens. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

XCIII.

*Littere super V. maldra Siliginis in
Heiligenstein. Ad pytanciam.*

1299.

Judices Curie Spirensis. Noverint
Universi presencium inspectores, quod
constituti coram Nobis in figura judi-
cii *Heilmannus* filius *Ludewici de Hei-
ligenstein* et *Elizabeth* uxor ejus legit-
tima recognoverunt et publice sunt con-
fessi se condaxisse bona infra scripta
sita in predicta villa *Heiligenstein* et
terminis ejusdem sibi et suis heredibus
secundum modum et condiciones infra
scriptas ab Abbate et Conventu Mo-
nasterii *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir.
Dyoc. videlicet: domum, orreum, cu-
riam et ortum quondam *de Sunnen-
dack* et quinque jugera agri contigua
apud *Franckenstaze*, septem quoque
jugera agrorum in loco, qui dicitur
primus Campus. Duo eciam jugera
agrorum in via versus *Harthusen* et
unum juger ac dimidium prope altam
stratam, insuper jugerum unum et quin-
que quartalia jugeris versus *Marren-
heim* pro quinque modiis siliginis an-
nis singulis in Nativitate beate *Marie*
Vir-

Virginis ad curiam ipsorum Abbatis et
Conventus in *Spira* presentandis eorum
laboribus et expensis, grandine, steri-
litate, exercitu aut aliquo alio casu for-
tuitu non obstante. Recognoverunt
eciam dicti conjuges, quod postquam
ambo viam univérse carnis ingressi fue-
rint, quod senior heres eorum dicta bo-
na tenebit et possidebit indivisa pro
dicta pensione quinque modiorum sili-
ginis ut dictum est, superius assignanda
et eciam presentanda. Constituerunt
quoque iidem conjuges et se constituisse
publice sunt confessi nomine ypotece
seu subpignoris prefatis Abbati et Con-
ventui tria jugera sua campestria sita
in terminis dictæ ville *Heiligenstein* pro-
pe quercus, ita videlicet, quod sine
eorum consensu expresso et permissione
prescripta bona cum subpignore pre-
dicto non alienent, distrahant, permu-
tent, dividant, inter heredes, sed ab
uno herede seniore indivisa possidean-
tur indivise. Adjectum est eciam, quod
si ipsi conjuges aut alter eorum, seu
heres eorum senior contra premissa vel
aliquod de premissis quoque modo ve-
nerint aut venire presumpserint, ex
tunc sepefati Abbas et Conventus ha-
be-

bebunt liberam facultatem propria auctoritate sepedicta bona cum subpignore sibi attrahendi, tollendi et uti jure quod vulgariter dicitur *uffholn* et aliis vel alii locandi, concedendi, disponendi et ordinandi cum ipsis bonis prout eis visum fuerit expedire contradiccione conjugum, heredum aut heredis seu cujuscunque alterius non obstante. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad rogatum eorundem conjugum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M^oCC^oXC^o nono VIII. Idus Decembris. (6. Dec.)

XCIV.

*Littere super bona quondam Dietheri
Ortulani in Spira. 1300.*

Nos *Fridericus* Dei gratia *Spirensis* Episcopus cunctis presencium inspectoribus cupimus esse notum, quod *Otto* dictus *Broceln Spisarius* *) noster de

no.
*) *Spisarius*. *Speiser*: in monasteriis quibusdam superest officium eines Brod Speisers. Brod Spender, Brood Spenner, Truchses, Ober-Küchenmeister, Dapifer. Dieses Amt war ehemals eines von den Stift-Bremischen Erb-ämtern. *Joh. Rode in regist. bonor. Dat Cammerer-amt heben nu de van Lunebergen: Item dat Brod-Spenner-amt, Bremisch wörter-buch.*

nostro nec non Decani et Capituli Ecclesie nostre Spirensis consensu expresso et libera voluntate bona infra scripta ad Officium suum dictum *Spisamit* spectantia locavit et concessit suo et successorum suorum nomine in dicto officio et se locasse et Concessisse presentibus recognoscit in emphiteosim *Bertholdo* filio *Wernheri de Gumirsheim* Carnifici civi Spirensi et suis heredibus pro annua pensione XII. maldrorum siliginis dative ipsi *Ottoni* et suis in dicto officio successoribus annis singulis in perpetuum danda in Nativitate beate *Mariæ* virginis et presentanda per ipsum *Bertholdum* et ejus heredes in civitate Spirensi ante quamcunque domum voluerint dictus *Otto* aut ejus dicti successores absque omni dampno eorum, non obstante grandine, exercitu, sterilitate, incendio seu casu alio fortuito qualicunque. Et in subpignus dictus *Bertholdus* prefato *Ottoni* et suis in dicto Officio successoribus V. jugera in fine tendencia contigua versus civitatem Spirensensem designanda de XII. jugeribus emptis per ipsum *Bertholdum* ab heredibus quondam Domine dicte *Lamesbuchin* obligavit et obligat per presentes

tes more debito et consueto, quorum bonorum sic locatorum specificatio talis est scilicet VIII. jugera am Spiren reine in Eckilmannis ibidem. Item II. jugera apud Dominam dictam *blindin*. It. III. jugera bi dem emertheu wege apud *Sygelonem Krieg*. It. I. juger apud Diebbrucken penes *Conradum* dictum *Frimersheimer*. It. VI. jugera apud dictam *blindin*. It. I. juger super bergvelde inter agros *Rethselini*. It. in eodem campo II. jugera apud *Cunradum de Columba*. It. super *Leimgrubin* II. jugera apud pueros dicte *Zolerin*. It. III. jugera apud *harthuser* weg ultra ripam apud Dominam dictam *Lambsbuchin*. It. I. juger et est anewender apud agros hospitalis. It. I. juger apud eosdem agros hospitalis. It. I. juger apud *stellam*. It. tria jugera apud dictum *de Rorhs*. It. I. juger apud Dominos de *sancto Germano* et hoc est anwinder. It. III. jugera tendencia super agros predictorum Dominorum de *sancto Germano*. It. VI. apud *Arnoldum*. It. II. apud illum *de Columba*. It. II. jugera apud dictos Dominos de *sancto Germano*. It. II. jugera in dem merhs apud pueros *Sy. dicti Hun*. It. III. jugera apud *Hohenackern* apud Dominum

num de *sancto Egidio*. In quorum evidenciam atque robur, cum hec noscamus, Ecclesie nostre Spirensis et dicti O. Spisarii nec non ejus in dicto officio successorum fore utilitas et profectus, presentes litteras nostri F. Episcopi nec non Capituli Ecclesie nostre Spirensis sigillorum munimine *Bertholdo* prefato et suis heredibus tradimus roboratas. Et nos *Eberhardus* Decanus Ecclesie Spirensis totumque Capitulum tenore presencium recognoscimus et publice profitemur, premissam locacionem et omnia prenarrata de nostro scitu, jussu et voluntate acta esse et ea in toto vel in parte ratificamus et affirmamus utpote utilia atque bona et Ecclesie nostre et omnibus personis Ecclesie nostre officium predictum obtinentibus sigillum nostri Capituli prefati Domini Episcopi sigillo coappendimus ad presentes in robur et testimonium omnium prescriptorum. Datum Anno Domini M^oCCC^o in Crastino beati *Bartholomei*. (25. Aug.)

XCV.

*Littere super tribus maldris Siliginis
ad pitanciam. 1301.*

Univerſa negocia, que in ſolido ſtatu ſtare cupiunt, cum teſtimonio litterarum ſiunt firmiora. Noverint igitur preſencium inſpectores univerſi, quod ego *Gerbode* dictus *Gelman* et mei pueri *Johannes Gerbut*, *Petrus* et *Margareta de Dirbach* cum aſſenſu et nutu eorum vendidi, vendidiſſe preſencium me recognosco honorabili Domino *H. Abbati* et *Conventui Uterine Vallis tria maldra Siliginis* pro *XIII. libris* et *X. Solidis hall. numerate pecunie perpetuorum reddituum Spirensis menſure preſentanda ſingulis annis in oppidum *Landowe* in nativitate beate Virginis *Marie* ad quamcunque domum decreverint meis vecturis et expenſis. Subpignora autem eis dedi, conſtitui et aſſignavi *IX. jugera agrorum juxta abietem prope *Fridericum*, de quibus dedi et do annuatim dimidiam libram cere nomine census in *Cloſeberg*, eciam aſſignavi eis *III. jugera prati in medio ville *Dirbach*, de quorum uno juxta *Arnoldum* dabo *I. denar*, in curiam dicti***

dicti *Strucheleres*, de alio prato juxta Scultetum nichil do. De dimidio prato juxta *Arnoldum* bime stege III^{or} den: ad Ecclesiam in *Rude* dabo Ego et mei heredes et nichil plus. Confiteor etiam me promississe filios meos *jacobum* et *Nicholaum* minores annis inducere ad predictorum subpignorum resignacionem, cum ad annos pervenerint discrecionis. Tradidi etiam predictis Religiosis et assignavi fidejussores *jacobum* scultetum fratrem meum et *joannem* filium meum seniore et *Wernherum* de *Bullenkeim* filiastrum dicti *Profeters*, quorum si unus decesserit, alij duo se obstagio presentabunt, usque dum tercius fidejussor subrogetur, quos quidem fidejussores warandos ad annum substitui in assercione omnium premissorum. Adjectum est etiam ordinationi jam premisse, quod sepedicta subpignora non debent variari vel dissociari ullo modo et unus vel duo heredum nobis annonam presentare. Actum anno Domini M^oCCC^o primo, feria quarta post Dominicam Invocavit. (22. Febr.) Coram sculteto in *Rude*, *jacobo* dicto *Gerboden* sun et *C.* dicto, herre et *Lenherre* in curiam dicti *Struchelere*

Monast. T. III.

p

et

et *Friderici* et *Frizschen* et *Wolframi* dicti *hubere*, *Rudigero* sculteto *C.* dicto *Urine*, *Gerboto* dicto *Grasser*, petro filio *Gerbutonis* junioris, *Heilmanno* dicto *holteln*. In cujus rei testimonium presentem litteram eisdem tradidi honestorum virorum videlicet *Nicolai* Decani in *Bliswilre* et Domini *H.* plebani in *Rode* sigillis communitum.

XCVI.

Littere super III. maldris filiginis in Albirswilre. 1301.

Noverint universi presencium inspectores, quod Ego *Sygulo* Advocatus in *Albirswilre* absque legitima et liberis et Ego *Petrus* filiafter *Heinrici* quondam Advocati predictae ville et *Margaretha* uxor mea legitima unanimi consensu vendidimus et vendidisse nos profitemur honorabili Domino *Heinrico* Abbati et Conventui *Uterine Vallis* tria maldra filiginis *Spirensis* mensure annis singulis in nativitate beate Virginis in Civitatem *Landowen* ante quamcunque decreverint domum presentare nostris vecturis et expensis. Nos nostrosque Successores perpetualiter promit-

mitteremus pro XII. libris et V. solidis hall. pecunie numerate pro affecuracione omnium predictorum, trium maldorum prelibatis viris religiosi bona subscripta, in *Albirswilre* nomine ypothece sive subpignoris obligamus sive resignamus I. juger vinee in den siben morgen juxta duo jugera Dominorum *Uterine Vallis*, Item I. juger vinee in Huncenloch cum arboribus attinentibus juxta dimidium juger *Heinrici de Hanenbach*. Item curiam quamdam Domine dicte *Friderun* cum domibus, edificijs et ortis attinentibus juxta curiam Domini plebani predictae ville, dedimus autem de jugere prescripto in den siben morgin II. hallenses censuales in cujusdam Domini Metensis dictam *hubhof* in *Kanskirchen* et de curia prescripta quondam dicte *Friderun* VI. hall. ad ecclesiam predictae ville *Albirswilre*, quos quidem VIII. hall. censuales tenebimur nuncio dicti cenobij in die sancti *Martini* in sepedicta villa presentare et ipsi ecclesie persolvere tanquam veri possessores, et propter varias invenciones cavicius evitandas, adjectum est eciam ordinationi premisse jam, quod predicta pignora non dissolventur in partes plu-

res quam prescriptum est, neque ullo modo varientur, et nos et nostri heredes predicta III. maldra filiginis, sicut superius est expressum, insimul et integre perpetuo presentemus contradictione qualibet non obstante. Factus est autem contractus prescriptorum in prescripta villa *Albirswilre* adhibita omni sollemnitate consueta in figura judicij ex utroque latere ripe dicte *Queichin* presentibus juratis ville testibus subnotatis *Heinrico* plebano predictae ville, *Diderico* Schulteto, *H.* Sculteto in *Kanskirchen*, *H.* dicto *Fuse*, *H.* dicto *Spiheler*, *C.* dicto *Wiseman*, *Hemmone* pistore, *H.* dicto *Babist*, *Sibelone* carnifice, et *C.* hospite sororio suo, *Diderico* dicto *Virsman* carnifice, *Hartmanno* residente prope fontem et *Dizone* fratre suo. Hi XII. vulgarie dicti hubere in empzione antedicta et resignacione omnium prescriptarum aderant fr. *johannes* monachus dictus *Cerdo* et fr. *C.* conversus dictus *Eichwalt* monachus *Uterine Vallis*. In cujus rei testimonium presentem litteram eisdem tradidimus honestorum virorum videlicet Domini *Landolfi* Decani de *Gotdramestein* et Domini *H.* plebani nostri in *Albirswilre* sigillis communi-

munitam. Datum anno Domini M^oCCC^o
primo in die Sancti *Georgij* martiris.
(23. Apr.)

XCVII.

*Littere super sex maldris filiginis et
super una libra hallensium et una ur-
na olei in Mornsheim. 1301.*

Univerſa negocia que in ſolido ſtatu
ſtare cupiunt, cum teſtimonio litterarum
fiunt firmiora. Noverint igitur preſen-
cium inſpectores univerſi, quod ego
Waltherus de Mornesheim filius quon-
dam *Friderici de Buheln* cum aſſenſu et
nutu *Elsen* uxoris mee legittime ven-
didi, vendidiſſe preſencium me recog-
noſco honorabili Domino *H. Abbati* et
Conventui *Uterine Vallis* duo maldra
ſiliginis annis ſingulis in Nativitate be-
ate virginis in predicta villa perpetua-
liter perſolvenda pro octo libris et de-
cem ſolidis hall. pecunie numerate. Sub-
pignora autem eis dedi, conſtitui et as-
ſignavi alterum dimidium jugerum pra-
torum juxta heidenbrunne. Item unum
juger pratorum amme Ride. Ego
Wernherus fororius predicti *Waltheri*
et *Metza* uxor mea legittima eciam pro-
ſite-

fitemur et publice recognoscimus nos in eadem villa *Mornesheim* vendidisse predictis viris religiosis unam libram hall. in die Sancti *Martini* et unum maldrum siliginis in Nativitate beate Virginis annis singulis in predicta villa dicto Cenobio integraliter persolvendum pro XVI. libris et XV. Solidis hall. pecunie numerate pro assecuratione autem predictorum dictis religiosis bona subscripta nomine ypotece sive subpignoris obligavimus tercium dimidium jugerum pratorum niden amme Quecburne. It. II. jugerum agri oben auf deme Katzendal. Item dimidium juger agri in der auwen. It. unum juger agri juxta blanken morgen versus ymphe-linger marc. Ego *Heinricus* dictus *Glokener*, et *Metza* uxor mea legitima in *Mornesheim* eciam vendidimus et vendidisse nos profitemur predictis viris religiosis unum maldrum siliginis in Nativitate beate Virginis annis singulis in predicta villa presentare pro quatuor libris et V. solidis hall. pecunie numerate, suppignora autem eis dedimus et resignavimus alterum dimidium jugerum agri juxta dotem in deme hubnacker. It. duo jugera agri zu Nivern in

in terminis ville *Gekelingen*. It. unum
juger agri in *Wilersgrunde*. It. ein
zweiteil juxta fontem dictum *hunger-*
burne. It. dimidium zu loche juxta Do-
minos *uterine vallis*. It. ein virteil jux-
ta nucum inferioris montis. Ego *Di-*
poldus Scultetus in *Mornesheim* et uxor
mea *Gude* recognoscimus nos vendidisse
prelibatis viris religiosis unum maldrum
filiginis annis singulis persolvendum die
et termino prenotatis pro quatuor libris
et V. solidis hall. pecunie numerate, sub-
pignora autem eis dedimus et in figura
judicii predictæ ville resignavimus duo
jugera agri in der auwen juxta dimidi-
um juger Dominorum *Uterine Vallis*.
Item unum juger agri zu *heilgenburne*
juxta V. jugera Dominorum prescripto-
rum. Ego vero *Heilmannus* frater
Dipoldi predicti de consensu *heilen*
uxoris mee vendidi antedictis viris re-
ligiosis unum maldrum filiginis in pre-
dicta villa *Mornesheim* annis singulis
in Nativitate beate Virginis presentare
pro quatuor libris et V. solidis hall. pe-
cunie numerate, pro assecuratione autem
sepedictis viris religiosis bona subscrip-
ta nomine ypothece obligavimus ein
Zweiteil amme Kungeswege juxta den

Zweiteil Dominorum *Uterine Vallis*.
It. ein **Zweiteil** amme Kungeswege
juxta alterum dimidium jugerum agri
gein deme bruwel Dominorum *Sancte*
Walpurc. Ego *Marquardus de Mor-*
nesheim presentibus profiteor et publi-
ce recognosco quod de assensu et nutu
Giseln uxoris mee legitime vendidi se-
pedictis viris religiosis unam urnam olei
perpetuam in die Sancti *Martini* in pre-
fata villa annis singulis presentandam
pro quinque libris et XV. solidis hall.
pecunie numerate. Subpignora autem
eis dedi, constitui et assignavi curiam
meam juxta curiam *Merkelini* filij mei.
It. dimidium juger agri an dem market-
wege. It. unum juger agri an deme
Huchelheimer wege versus *Gekelingen*.
Factus est autem contractus omnium pre-
scriptorum in sepedicta villa *Mornes-*
heim, adhibita omni sollempnitate con-
sueti presentibus juratis ville testibus
subnotatis, *Dipoldo* sculteto, *Gerlaco*
fratre suo et *Heilmanno* fratre eorun-
dem et C. dicto *Ingenheimer*, *Vollone*
fabro de *Steinwilre*, H. dicto *Wetzfus*,
hy prescripti dicti habere. H. dicto
Swab, *Merkelino* dicto *Campenario*,
Ulrico dicto *Reideil*. In empcione au-
tem

tem et resignatione omnium premisso-
rum excepto uno maldro filiginis, ade-
rat fr. *Sifridus* Conversus qui asserens
se prescripta emisse ad pitanciam et so-
laciū Conventus monasterii *Uterine
Vallis*. In cuius rei testimonium pre-
sentem litteram eisdem tradidimus ho-
nestorum virorum scilicet Domini *Ny-
colai* Decani de *Bliswilre* et Domini
Gerhardi plebani de *Mornesheim* sigil-
lis communitam. Datum anno Domini
M^oCCC^o primo in die Sancti *Georgii*
martiris. (23. Apr.)

XCVIII.

*Littere super lite sedata contra Mar-
garetam de nova Civitate super bonis
Wernlini. 1301.*

Nos iudices Curie Spirensis recog-
noscimus per presentes, quod constitutis
coram nobis in figura iudicii Anno Do-
mini M^oCCC^o primo feria quarta ante
festum beati *Martini*, (8. Nov.)
Cunrado Cellerario Majori Monasterii
in *Uzerstal* et *Margareta* relicta quon-
dam *Heilmanni* Opidani *Nove Civita-
tis*, dictus Cellerarius nomine Abbatis
et Conventus Monasterij predicti, dicta

verò *Margareta* pro se et suis heredibus quibuscunque in Magistrum *Heinricum de Maguncia* prebendarium Ecclesie Spirenensis et *johannem* dictum *Goezman* civem predictæ nove Civitatis super omnibus controversijs, que inter dictos Abbatem et Conventum ex parte una et ipsam *Margaretam* ex altera super bonis quibuscunque quondam Wernlini civis dicti Opidi tanquam in arbitros, arbitratores seu amicabilem compositores sub pena centum librarum hallen. et sub periculo causarum seu cause que inter eos vertebantur, compromiserunt libera voluntate, promittentes se servaturos et non venturos quoquo modo contra ordinationem, compositionem seu etiam pronunciationem dictorum arbitrorum, et dantes eis potestatem, ut ambo pronuncient vel alter eorum in scriptis vel sine scriptis sub hac forma, quod si quam parciū servare pronunciationem dictorum vel alterius eorum non contigerit, ipsa pars contraveniens parti servanti arbitrium seu pronunciationem centum libras hallensium solvere debet et nichilominus causam perdet. Quod commissum seu arbitrium dicti Magister *Heinricus* et *joannes* in se sub forma

ex-

expressa superius receperunt. In quorum omnium premissorum robur et evidentiam sigillum curie Spirensis ad preces dictarum parcium presentibus duximus appendendum. Datum anno Domini predicto Sabbato ante festum beati *Nicolai*.

XCIX.

Littere super tribus maldris filiginis in Slegildal. 1301.

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod constituti coram nobis Officiale Domini Prepositi Spirensis in figura judicij anno Domini M^oCCC^o primo in vigilia beati Andree Apostoli (29. Nov.) *Eybertus de Slegeldal* et *Agnes* conjux ejus legitima pari voto et unanimi consensu vendiderunt et se iusto vendicionis titulo vendidisse publice recognoverunt religiosis viris Abbati et Conventui *Uterine Vallis* pensionem annuam et perpetuam trium modiorum filiginis legalis *Wiczenburgensis* mensure, promittentes bona fide nec non obligantes se suosque heredes et successores universos ad dandam et presentandam prefatam pensionem singulis annis

iii

in Nativitate beate *Marie* virginis in curiam eorundem Abbatis et Conventus in *Wizenburg* vel ante aliam domum, quam voluerint infra muros Civitatis ejusdem, ipsorum conjugum periculo, laboribus et expensis, grandine, exercitu, sterilitate vel quovis alio casu fortuito non obstante pro duodecim libris hall. et quatuor unciarum bonorum et legalium, quam quidem pecuniam dicti conjuges eis numeratam, traditam et solutam fore integraliter ab eisdem et in suos evidentes usus conversam publice recognorunt. Renunciantes exceptioni non numerate &c. (sequuntur clausulæ ut 22. jul. 1309.) Prestitit quoque prefata *Agnes* fidem nomine juramenti de non veniendo contra premissa ratione dotis vel ex alia causa qualicunque. Constituentes nichilominus dicti conjuges communicata manu eisdem Abbati et Conventui pro dicta pensione solvenda, ut est dictum pro subpignore bona infra scripta videlicet, tria jugera campestria an dem lache tendentes super pomerium. It. tria jugera pratorum dicta *Karlin wise* sita an dem etzinbirboime. It. die halbe breite wise juxta silvam *Godberti* sita in terminis sive marka

-ka ville *Slegildal*, que quidem bona si non solveretur dicta pensio, ut prescriptum est, contradictione quorumcunque non obstante ad eosdem Abbatem et Conventum libere devoluentur ipso facto ita quod disponere valeant de eisdem de cetero prout eis videbitur melius expedire. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad prece dictarum parcium presentibus duximus appendendum. Actum et Datum anno et die prenotatis.

C.

Littere super tribus maldris filiginis in Dirbach ad pitanciam. 1301.

Notum sit universis presentes litteras inspecturis, quod ego *Cunradus* dictus *Suner de Dirbach* cum assensu et nutu *Margarete* uxoris mee legitime vendidi ac vendidisse publice recognosco Venerabili Domino *H. Abbati* et Conventui Monasterij *Uterine Vallis tria maldra filiginis in Nativitate beate Marie Virginis annis singulis Spirensis mensure in Civitatem Landowe* ante quamcunque domum decreverint, presentare meis vecturis et expensis pro duodecim libris et decem solidis hall.
pecu.

pecunie numerate, pro assecuratione autem predictorum trium maldrorum prelibatis viris religiosi bona subscripta in predicta villa Dirbach nomine ypothece sive subpignoris obligavi et publice resignavi tria jugera terre arabilis juxta portam quondam fridere. It. duo jugera bime holderstocke. It. unum jugerame einode quondam *Gobelmanni*. It. unum der eigen morgen an dem bloche. Item II. jugera prati ame kanel reine. It. curiam quondam *Adelheidis* cum edificiis et ortis juxta curiam quondam *Bernhelmi* cum edificiis et ortis juxta curiam Dominarum de *Kanskirchen*, dedi autem de bonis prescriptis decem denarios Wizenburgenses censuales scilicet de curia quondam *Bernhelmi* tres denarios. Item de duobus jugeribus bime holderstocke II. denarios in curiam Domini de *Fleckenstein*. It. de tribus jugeribus juxta portam Friders III. denarios. It. de II. jugere pratorum I. denar. in curiam Domini Decani de *Spira*. It. de I. jugere an dem bloche unum hallensem ad Ecclesiam dicte ville *Barbelrode*. predictos autem denarios promisi eis presentare in Nativitate beate Virginis ut nomine Cenobij predicti censum

sum perfolvent tanquam veri possessores et propter varias invenciones evitandas. Adjectum est etiam ordinacioni jam premisse, quod prescripta subpignora non debent minui per aliquam vendicionem neque variari per aliquam mutacionem vel addi per aliquos census et ab uno vel ad majus à duobus heredum meorum, qui prescripta subpignora possederint post obitum meum predicta tria maldra filiginis censualia cum denariis prescriptis, sicut superius est expressum insimul et integraliter in predictam civitatem *Landowe* perpetuo presententur contradicitione qualibet non obstante. Factus est autem contractus omnium prescriptorum in predicta villa *Barbelrode* adhibita omni sollemnitate consueta presentibus juratis ville et aliis fide dignis testibus subnotatis, Domino *C. Vicario* majoris ecclesie Spirensis et *Wilhelmo Domicello* fratre suo, Domino *H. plebano* predicte ville, *Rudegero dicto Vaut*, *H. dicto heckman*, *Mengoto de Wilre*, *C. sartore*, *Sibotdone* et fratre suo *C. de Winden*, *Jacobo domicello*. In empcione autem et resignacione premissorum aderat fr. *Johannes dictus Cerdo de Spira* monachus prefate

te

te ecclesie Uterine Vallis. Ne autem super huius vendicionis contractu nullus in posterum valeat vacillare, presentem cedula[m] ipsi Cenobio Uterine Vallis contuli honestorum virorum videlicet Domini *Nicolai* Decani de *Bliswilre* et Domini *H.* plebani in sepedicta villa *Rode* sigillis munimine roboratam. Actum anno Domini M^oCCC^o primo Dominica ante *Lucie* Virginis. (10. Dec.)

CI.

Littere super tribus maldris filiginis in Barbelrode ad pitanciam. 1301.

Noverint igitur tam presentes quam futuri ad quos pervenerit presens scriptum, quod ego *Bertoldus* faber de *Barbelrode* cum assensu heredum meorum videlicet filie mee *Elsen* et *Ludewici* mariti sui et filie mee *Margarete* et *Johannis* mariti sui et *Anne* et *Wernheri* puerorum meorum vendidimus et vendidisse nos profitemur honorabili Domino *H.* Abbati et Conventui Monasterij *Uterine Vallis* tria maldra filiginis *Spi*rensis mensure annis singulis in Nativitate beate *Marie* Virginis in civitatem *Landowe* ante quamcunque domum decre-

creverint, presentare nostris vecturis et
expensis nos nostrosque successores per-
petualiter promittimus pro XII. libris
et X. solidis hall. pecunie numerate.
Pro assecuratione autem predictorum
trium maldrorum prelibatis viris reli-
giosis bona subscripta in *Barbelrode* no-
mine ypothece sive subpignoris obliga-
vimus et resignavimus tria jugera terre
arabilis uf der eben juxta novem jugera
Domine dicte *Lutern*. Item unum ju-
ger dicta Geinsemorgen amme Geisze-
barte juxta Dominas *Sancte Clare* de
Spira. It. duo jugera in der horbach
juxta predictas Dominas *Sancte Clare*.
It. unum juger pratorum situm in me-
dio pratorum Dominarum de *Alta* ver-
sus arborem dictam *Linde*. It. unum ju-
ger vinee juxta *Johannem* fabrum fili-
astrum predicti venditoris *Bert*. versus
silvam dictam *Sclaseich*. It. Curiam me-
am cum domibus et edificijs et ortis at-
tinentibus juxta curiam Domini pleba-
ni predicte ville *Rode*, dedimus autem
de bonis prescriptis XIII. denarios *Wi-*
tzenburgenses scilicet de tribus jugeri-
bus uf der Eben, III. denarios et de duo-
bus jugeribus in der horbach II. dena-
rios et de vinea versus *Sclaseich* II. de-

Monast. T. III.

q

nari-

narios in Curiam Domini Abbatis de *Witzenburg*. It. de curia mea juxta plebanum II. denarios in curiam Domini Decani de *Spira*. It. de jugere dicto Geinsfemorgen V. denarios ad ecclesiam predictæ ville *Rode*, de prato vero versus arborem dictam *Linde* nichil dedimus, quod liberum est. prescriptos autem denarios *Witzenburgenses* censuales nos et nostri heredes tenebimur et promissimus ad loca prescripta annis singulis presentare. Profiniteor eciam Ego *Bert.* me promississe pueros meos *Annam* et *Johannem* minores annis inducere ad predictorum subpignorum resignacionem, cum ad annos pervenerint discretionis, et super hoc constitui fidejussores *Wernherum* fratrem meum fabrum de *Bullenkeim* et *Johannem* filiastrum meum fabrum de *Rode*, quorum si unus decesserit, alter se obstagio presentabit usque dum alius loco illius subrogetur. Adjectum est eciam ordinacioni jam premisse, quod sepedicta subpignora non dissolventur in partes plures quam prescriptum est, neque ullo modo varientur et unus vel ad majus duo heredum predicta tria maldra filiginis censualia sicut superius est expressum, insimul et
inte-

integraliter perpetuo presentabunt contradictione qualibet non obstante. Factus est autem contractus prescriptorum in sepe nominata villa *Rode* adhibita omni sollemnitate consueta in figura iudicii presentibus juratis ville testibus subnotatis Domino *C.* vicario majoris Ecclesie Spirensis, Domino *H.* plebano antedictæ ville, *Jacobo Sculteto, Meingoto, C.* dicto *herre, Dielmanno* et fratre suo *Johanne C. Domicello, Johanne sartore, Ludovico de Mulnhoven, Johanne filio Meingoti C.* dicto *Suner de Ditburch, Wernhero fabro de Bullenkeim, C. Sculteto de Winden.* In empzione autem et resignacione omnium prescriptorum aderant fr. *Johannes* dictus *Cerdo de Spira* et fratres *Johannes* dictus *de Rode* monachi predicti monasterii *Uterine Vallis*, ne autem in predictum Cenobium a quoquam hominum possit aut debeat in posterum aliqua calumnia suboriri, presentem cedulam ipsi Cenobio *Uterine Vallis* contulimus honestorum virorum videlicet Domini *Nicholai de Bliswilre* et Domini *H.* plebani in sepe dicta villa *Rode* sigillis munimine roboratam. Actum anno Domini M^oCCC^o primo in die Exaltacionis sancte Crucis. (14. Dec.) q 2 An-

Anno Dominice Incarnationis M·CCC· primo. — Littere quod Curia nostra *Spire* omnimode sit libera et exempta. l. c. p. 275.

Anno Domini M·CCC· primo. — Littere super piscariam in *Metersheim* ex parte *Johannis de Vorst* Civis *Spiren-*
sis l. c. p. 277.

CII.

Littere super sententia data contra
Margaretam super bonis Wernlini.
1302.

Ego Magister *Heinricus de Mogun-*
cia prebendarius Ecclesie *Spiren-*
biter assumptus una cum *Johanne* Cive
de *Nova Civitate* dicto *Goczman* a re-
ligiosis et honestis viris Abbate et Con-
ventu Monasterii in *Uzerstal* ordinis
Cyfterc. ex parte una et *Margareta*
relictā quondam *Heilmanni an der*
brucken ex altera, in causis que inter
eos vertebantur super bonis quondam
Wernlini civis de *Nova Civitate* de man-
dato et consensu dicti *Johannis* coarbi-
tri mei sentencialiter pronuncio hijs
scriptis predicta bona spectare ad Ab-
batem

batem et Conventum predictos et prefatam *Margaretam* et suos heredes nichil juris habere in bonis prefatis nec se debere ulterius intromittere de eisdem et se curaturam, quod heredes sui cujuscunque sexus sint, juris, si quid habere videbantur, renuncient cum (omissum *ad*) annos legitimos venerint, nec dictos religiosos et honestos viros impediant directe vel indirecte publice vel occulte in eisdem. Pronuncio etiam eadem auctoritate, quod prefata relicta habitare debeat in curia dicti quondam *Wernlini* usque ad festum beati *Johannis Baptistæ* et ex tunc dictam curiam ipsis fratribus dimittet liberam et penitus absolutam. Arbitrans etiam dico et pronuncio dictos religiosos debere expedire et dare prefate *Mar.* et heredibus suis legatum, quod dictus *Wernlinus* ipsis dinoscitur reliquisse. Item de consensu etiam mei College et socii prefati pronuntio, quod sepedicti *Abbas* et *Conventus* dent et assignent prefate *Mar.* XX. libras hallens. usque ad festum *Epiphanie Domini* proximum, ut eo libencius pro se et suis heredibus juri, si quod haberet, in bonis renunciet supradictis. Ego *johannes*

prefatus hijs omnibus interfui et confiteor prefatum Magistrum *H.* de consensu meo et mandato meo et suo nomine predicta omnia pronunciasse, qua pronunciacione facta in presencia parcium predictarum et petencium pronunciari, ipse partes in continenti ipsi pronunciacioni facte in presencia Magistri *Cunradi* Notarij curie Spirensis et nostra videlicet mei et *Heinrici* et *Johannis* consenserunt et eam approbarunt juxta omnes ejus articulos promittentes se ipsam pronunciationem per omnia fideliter servaturas. In quorum omnium robur et evidenciam. Ego Magister *H.* sigillum meum duxi presentibus appendendum. Et ego *Johannes* quod sigillum proprium non habeo sigillum, *H.* dicti *Gier* viceplebani *Nove Civitatis* in testimonium premissorum appendi presentibus procuravi. Et Ego dictus *Gier* predictus ad preces predicti *Johannis* sigillum meum duxi presentibus apponendum. Actum et datum anno Domini M^oCCC^o secundo, feria quarta ante Epiphaniam Domini. (3. Jan.)

Anno Domini M.CCC.II. — Littere super bonis collatis ex parte *Johannis de Wolmesheim*. l. c. p. 27S.

CIII.

*Littere super pratum juxta Almeinde
in Merlheim. 1302.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
Noverint cuncti presencium inspectores,
quod *Ernestus* dictus *Enseln de Merl-*
heim feria tertia post Dominicam *Re-*
miniscere (20. Martii.) sub anno Domi-
ni M^oCCC^o secundo in nostra presencia
constitutus assignavit, tradidit et dona-
vit donacione inter vivos Religiosis Vi-
ris Domino Abbati et Conventui mo-
nasterij in *Usserstal* pratum contiguum
Almeinde ville *Merlheim* tendens im-
mediate super ripam dictam *Queiche*, re-
cognoscens se donasse ac resignasse dic-
tum pratum eisdem religiosis pure, sim-
pliciter, irrevocabliler et libera volun-
tate, dans eisdem ex nunc auctoritate
propria per presentes ingrediendi dicti
prati possessionem et deinceps retinen-
di plenam et liberam potestatem pro-
mittens etiam omni dolo seu fraude pro-
cul pulsus grata et firma habere inviola-
biliter omnia superius expressa, renun-
cians nichilominus pro se suisque here-
dibus ac successoribus omni questioni
actioni seu juri sibi ex quacunque in dic-

to prato competenti causa. Datum et
Actum die et anno Domini, quo supra.

CIV.

Littere super novem maldra filiginis.

1302.

Noverint universi presencium inspectores, quod *Volgerus de Odinsheim* et *Gertrudis* ejus conjux legitima coram Nobis Officiali Domini Prepositi Spirensis in figura judicij constituti sub anno Domini M^oCCC^oII^o. Sabbato proximo ante Dominicam qua cantatur, *quasi modo geniti* (28. Apr.) vendiderunt coadunatis manibus et consensu unanimi et se justo vendicionis titulo vendidisse religiosiis viris Abbati et Conventui monasterij in *Uzerstal* pensionem annuam et perpetuam novem maldrorum filiginis boni et legalis Spirensis mensure pro triginta sex libris hall. bonorum et legalium numerate pecunie, tradite et in eorum usus converse solvendam et presentandam eisdem singulis annis et perpetuo in Nativitate beate *Marie* Virginis vel proxima die sequente sine fraude super domum eorundem infra muros Opidi *Landowe* seu aliam quam-

cun-

cunque voluerint dicti monachi infra muros eosdem absque ipsorum monachorum periculo, laboribus et expensis, grandine, exercitu, sterilitate seu quovis alio casu fortuito non obstante, de bonis infra scriptis publice sunt confessi, videlicet de prato quod tendit super *Vogelsang*. It. de dimidio jugere vinearum apud *Kunigbourg*. It. de duali vinee super *Steinbohel*. It. de dimidio jugere super *heczinackar*. It. uno jugere agri campestris retro *pleckin*, It. uno jugere campestris infra *Rudelmannum* in via qua itur *Rusbach*. It. uno jugere campestris infra *Dominam heilridin* in confinio marche *Odinsheim* sitis in terminis sive marka ville *heinvelt*, que possidet *Johannes* filius *Meinharti* dicti *Zarte*. It. de parte curie olim *Rudgeri* filii quondam dicti *Dollen*. It. de tertia parte duorum jugerum vinearum sitarum an deme *Steinbuhele*, que tendunt super marcham ville *Wilre*. It. de dimidio jugere vinee cum arboribus tendente versus *Heinvelt* super prata. It. de longo jugere quod tendit super *Reydstul*. It. uno jugere apud *Gotzonam* divitem retro *Heintzeinacker* sitis in villa et terminis ville *Hein-*

velt supradicto, que tenet et possidet *Johannes* filius dicte *Dresselerin* de *Rode*. It. de duobus jugeribus vinearum minus uno quartali dictis *anewendern*. It. de jugere cum dimidio agri campestris inferius apud *hanwisen*. It. de uno quartali apud *Smidebrunne* fitis in terminis ville *Rosbach*, que relicta quondam dicti *Rat* mater olim *Mengotz* etiam defuncti possidet atque tenet. It. de duali agri cum arboribus inferius apud stratam. Item de duali prati *bidem vere*. It. de duobus jugeribus agri superius apud stratam. It. de uno agro apud curiam quandam dicti *Rat*, inferius apud viam. It. de quinque quartalibus agri tendentibus super *bedeweg* fitis in villa seu terminis ville *Rosbach*, que tenet et possidet relicta dicti *Haune*. It. de duobus jugeribus campistris super *Grafewege*. It. de duobus fitis retro *Riprechtishecke* dictis *Hartungin acker* fitis in terminis ville *Gekelingen*, que *Ebelinus* dictus *Dechan de Odinsheim* possidet atque tenet, qui etiam possessores eodem anno et die in nostra presenciam in figura judicij similiter constituti, primo videlicet *Johannes* filius *Meinhardi* dicti *Zarte* duos modios

dios filiginis de predicta pensione de bonis eum contingentibus supradictis. It. Johannes filius Domine dicte *Dresselern de Rode* duos modios filiginis. It. relicta quondam dicti *Kat* mater olim *Mengoti de Rosbach* novem quartas filiginis, quod vulgariter dicitur *nun Virnzal*. It. relicta quondam dicti *Hau-ne* tres quartas filiginis. It. *Ebelinus* dictus *Dechan de Odinsheim* duos modios filiginis, quilibet de bonis eum contingentibus supradictis de eadem pensione eisdem Abbati et Conventui singulis annis in modum vendicionis supradictum eis factum per conjuges supradictos se solvere et presentare debere nomine dicti *Volgeri* ex titulo vendicionis per ipsos eidem *Vol.* facte pro certa summa pecunie ipsis tradite et solute et in eorum usus verse publice recognoverunt immo promiserunt dictis Abbati et Conventui stipulantibus et ad solvendum, quilibet prout eum contingit, sicut superius est expressum, se et suos heredes in omnem modum prescriptum solempniter adstrinxerunt, renunciantes excepcioni non numerate pecunie, non tradite, non solute tam dicti conjuges, quam etiam possessores supradicti

dicti pro se et suis heredibus seu successoribus universis exceptioni doli mali, actioni in factum, beneficio restitutionis in integrum, privilegiis impetratis vel impetrandis a sede Apostolica vel aliunde et quo deceptis ultra dimidium justii precii, subvenitur et cunctis alijs clausulis et exceptionibus juris et facti, quibus contra premissa vel aliquod premissorum venire possent per se vel per alios in judicio vel extra ad presens vel in posterum, directe vel indirecte, publice vel occulte, imo omnia et singula supradicta rata, grata et firma habere promiserunt et tenere bona fide perpetuo et inviolabiliter, quemadmodum sunt prescripta. Si quis vero vel si qui predictorum in parte pensionis eum vel eos contingentem dicto termino fuerint negligentes, bona eorundem qui negligentes fuerint, supradicta pro Subpignore constituta ad eosdem Abbatem et Conventum statim ipso facto omni judiciorum strepitu cessante devolventur et sunt liberaliter devoluta, prout etiam sponte elegerunt possessores supradicti, ita quod ipsi Abbas et Conventus ordinare et disponere valeant de eisdem, prout ipsis expedire videbitur,

bitur, contradictione quorumcunque non obstante. In cujus rei testimonium figillum nostrum presentibus litteris ad preces omnium predictorum duximus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis. Testes empcionis pensionis quatuor maldrorum in *Heinvelt* sunt *Ulricus* Scultetus et *Gozzo* frater ejus, *Hertelinus de Sibeltingen*, *Rudelmannus*, *Bertoldus*, *Bernhardus* et *Stephanus* frater ejus, *Ulricus Ebelinus de Odinsheim*, *Johannes der Zarten* Sun. Item testes super tria maldra in *Rosbach* sunt hij, *Bertoldus* plebanus et *H.* frater suus, *Walterus* Seultetus, *Hermannus*, *Symon*, *Ulmannus*, *C.* dictus *Batzendorf*, *Fricemannus*. Item testes super duo maldra in *Gekelingen* videlicet *C. faber*, *Germannus*, *H. Kinde Vater* Sun, *Hartmudus de Efschebach*, *C. filius Theodorici*, *Wolfelmus* filius *Ottonis* et *Johannes Deikhus*.

*Littere super IIII. jugeribus agrorum
ex parte Cunradi molitoris de Merl-
heim. 1302.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
Noverint universi presencium Inspecto-
res, quod *Cunradus* molitor de *Kadolz-
wilre* feria secunda post Dominicam
Quasi modo geniti sub anno Domini
M^oCCC^o secundo in nostra presencia
in figura judicii constitutus memor
salutis anime sue nec non benefi-
ciorum retro evolutis temporibus sibi
impenforum per religiosos viros Domi-
num Abbatem et Conventum in *U-
zersdal* cessit, tradidit ac donavit dona-
cione inter vivos predictis religiosis pu-
re, simpliciter, irrevocabiliter tria jüge-
ra cum dimidio agrorum campestrium
tendencium super ripam dictam *Bi-
bach* in terminis ville *Queicheim*, que
a dicto *Vogt de Queicheim*, ut asseri-
tur, comparavit resignans dicta jugera
spontanee et libera voluntate religiosis
premissis, dans eisdem ex nunc per pre-
sentes auctoritate propria ingrediendi
possessionem dictorum bonorum ac de-
inceps retinendi plenam et liberam po-
testa-

testatem, promittens bona fide rata et firma habere inviolabiliter et perpetuo omnia supradicta. Datum die et anno premissis.

CVI.

*Littere super X. maldris filiginis in
Gotramstein. 1302.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis. Noverint nniversi presencium inspectores, quod strenuus vir *Heinricus* dictus *Wolfer miles de Gotramestein* et Domina *Margareta* conjux sua legitima in nostra presencia in figura judicii constituti feria quarta ante Dominicam qua cantatur *Cantate* sub anno Domini M^o CCC^o secundo vendiderunt coadunatis manibus et consensu unanimi et se vendidisse iusto vendicionis titulo religiosi viris Abbati et Conventui monasterii in *Uzerstal* Ord. Cyst. pensionem annuam et perpetuam sex modiorum filiginis legalis Spirensis mensure pro decem et septem libris hall, numerate pecunie et solute et in eorum utilitatem converte dandam eisdem Abbati et Conventui seu solvendam in *Gotramestein* singulis annis et perpetuo in Nativitate beate
Marie

Marie Virginis de bonis infra scriptis, grandine, exercitu, sterilitate vel alio quovis casu fortuito non obstante, presentibus publice sunt confessi, que etiam bona pro dicta pensione solvenda ut predictum est, eisdem sponte et liberaliter pro subpignore substituerunt, ita quod dicta bona sibi attrahere valeant et pro sua voluntate disponere de eisdem, si ipsi conjuges vel eorundem bonorum possessor in solucione dicte pensionis aliquo anno vel termino fuerint negligentes, contradictione qualicunque non obstante et se idipsum fecisse coram sculteto et juratis in *Gotramestein* communicata mann sunt confessi. Bona autem sunt hec, videlicet duo cum dimidio jugera pratorum sita *an deme Kanel* prope molendinum dictum *Kintingen*. It. jugera quinque pratorum et quartale *die Nuwe Wise* sita prope prata *Petri de Landowe* terminis dicte ville *Gotramestein*, que etiam bona apud unum tantum heredem permanebunt perpetuo indivisa. Preterea confessi sunt dicti conjuges se teneri iisdem Abbati et Conventui ex titulo vendicionis in quatuor modijs filiginis solvendis in Nativitate beate *Marie* Virginis singulis annis et per

perpetuo de bonis infra scriptis pro eadem pensione pro subpignore constitutis, videlicet de duobus jugeribus sitis *vor dem Vorste* tendentibus super *Kanskircher wec*. It. de jugere et dimidio *of der leimgruben* juxta dictum *Brechernem*. It. de dimidio tendente uber *holzwec*, juxta *holderbuss*. It. de tribus jugeribus prope *Meszerfmidesshecke*. It. de tribus jugeribus tendentibus uf den *Landower* juxta *Hugonem de Annewilre*, que quidem bona similiter apud unum heredem perpetuo permanebunt indivisa. renunciaverunt etiam dicti conjuges excepcioni non numerate (cum alijs clausulis) immo omnia et singula. quemadmodum prescripta sunt, promiserunt bona fide perpetuo et inviolabiliter observare. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces dictorum conjugum duximus presentibus appendendum. Actum et datum anno et die prenotatis. Testes hujus rei sunt *Burkardus Niger* et *Albertus* frater ejus, *C. Wels*, *Bert.* scultetus et *Hertwich* filius ejus, *C. brehter*, *C. Lapidica*, *H. sub Galice*, *Volzo Drudechen*, et *Reiche*.

CVII.

Littere super quatuor maldra Siliginis in Albrechtswilre et super tria in Dirbach et super tria maldra in Barbelrode. Ad pytanciam. 1302.

Officialis Domini Prepositi Spirensis. Noverint Universi presencium inspectores, quod Sygulo quondam Scultetus in *Albrechtswilre* et Petrus filiafter *Heinrici* quondam Advocati ibidem, nec non *Margareta* conjux dicti *Petri* legitima in nostra presencia in figura judicij constituti Anno Domini M^oCCC^o secundo crastino Exaltacionis sancte crucis (15. Sept.) recognoverunt publice et confessi sunt pari voto et unanimi consensu olim vendidisse justo vendicionis titulo religiosis viris Abbati et Conventui Monasterij in *Ufferstal* tria maldra filiginis boni et legalis Spirensis mensure annue et perpetue pensionis eisdem ante quamcunque domum voluerint in Civitate *Landowe* in Nativitate beate *Marie* virginis singulis annis presentanda absque ipsorum Abbatis et Conventus periculo laboribus et expensis, grandine, exercitu, sterilitate, vel quovis alio casu fortuito non obstante,

pro

pro duodecim libris et quinque solidis hall. bonorum numerate pecunie, tradite et solute, ratificantes et presentibus confirmantes unanimi consensu vendicionem supradictam, obligantes nichilominus se suosque heredes ac successores ad solvendum singulis annis predicto termino simul et indivisim pensionem supradictam, et ut magis cautum fiat Abbati et Conventui supradicti ipsis pro subpignore constituerunt bona infra-scripta, videlicet, unum iuger vinee an den siben morgen juxta duo jugera monachorum *Uterine Vallis*. It. unum iuger vinee in *hunzenloche* prope dimidium iuger *Heinrici de Hanenbach*. Item curiam quondam dicte *Friederun* cum domibus, edificiis et ortis eidem attinentibus juxta curiam plebani ibidem in villa et terminis ville *Allbrehteswilre* sita. Item addiderunt unum cum dimidio jugera vinearum in *kungesgrunde* sita prope vineam *Dyezonis*. It. unum quartale vinee in *Glimendal* prope dictum *Fuse*. It. dimidium iuger prope *magnum nucum*. Item duo jugera an deme *Kirchberge* prope viam qua itur *Annewilre* in terminis ejusdem ville sita, que ipsi *Sygulo et Petrus*

trus, ut asserunt justo iudicio in generali placito à *Heinrico* olim Advocato de *Albrehtswilre* predicto ante sedecim libris hall. obtinuerunt seu evicerunt, que quidem omnia bona non dissolventur de cetero, nec in plures partes, quam nunc sunt, dividuntur. Preterea constituti coram nobis in figura iudicii Anno et die prenotatis *Benzo* et *Cunradus* filii *Metze* in monte recognoverunt et publice confessi sunt se olim vendidisse Abbati et Conventui predictis Unum maldrum filiginis legalis mensure consuete in *Landowe* annue et perpetue pensionis infra Nativitatem beate *Marie* Virginis et festum beati *Michaelis* Archangeli in Civitate *Landowe* ante quamcunque domum voluerint suis laboribus et expensis, grandine, exercitu, sterilitate vel alio quovis casu non obstante similiter singulis annis presentandum pro quatuor libris hall. pecunie numerate tradite et solute ratificantes et confirmantes suo et successorum suorum nomine vendicionem supradictam, constituentes nichilominus Abbati et Conventui supradictis pro subpig-nore bona infra-scripta, videlicet, unum iuger prati apud *Cunradum* hospitem
ten-

tendens versus *kolkenbecher weg*. It.
dimidium juger vinee apud *Dinkel er-*
de apud juger *Wernheri de Hanenbach*.
It. unum ortum an dem *Eilpfulle* ten-
dentem super viam. Preterea *Cunra-*
du dictus *Suner de thierbach* simili-
ter eodem anno et die coram Nobis in
figura judicii constitutus recognovit et
confessus est, se olim vendidisse de con-
sensu et libera voluntate uxoris sue le-
gittime, prout in littera sub Sigillo De-
cani in *Bliswilre* et plebani in *Barbel-*
rode super hoc confecta continetur
eisdem Abbati et Conventui tria mal-
dra filiginis legalis mensure consuete in
Landowc annue et perpetue pensionis
in Nativitate beate *Marie* Virginis in
Civitate *Landowe*, ante quamcunque
domum voluerint, sua vectura, periculo,
laboribus et expensis, grandine, exerci-
tu, sterilitate seu quocunque alio casu
fortuito non obstante, eodem modo sin-
gulis annis presentanda pro duodecim
libris hall. et decem solidis pecunie nu-
merate, tradite et solute ratificans et
confirmans suo et uxoris sue predicte
nomine vendicionem supradictam, con-
stituens nichilominus eisdem pro sub-
pignore bona infra scripta, videlicet, tria

jugera campeſtria ſita juxta portam quondam dicti *Frider.* It. duo jugera *bi dem holderſtock.* It. unum juger *an dem einode,* quod quondam fuit *Gobelmanni.* It. unum juger quod dicitur *der eigen morgen an dem bloche.* It. unum juger cum dimidio pratorum *an deme kanelreine.* Item curiam que quondam fuit *Adelheidis* cum edificijs et Ortis attinentibus ſitam juxta curiam quondam *Bernhelmi* ſitam juxta curiam *Dominarum de kanskirchen* cum ſuis edificijs et ortis. Preterea *Bertoldus* faber de *Barbelnrode* ſimiliter eodem anno et die in noſtra preſencia conſtitutus recognovit publice et confeſſus eſt ſe olim vendidiſſe de conſenſu et libera voluntate liberorum ſuorum prout in littera ſub ſigillo Decani in *Bliswilre* et plebani in *Barbelnrode* ſuper hoc conſecta continetur, eiſdem Abbati et Conventui tria maldra ſiliginis legalis menſure conſuete in *Landowe* in dictum oppidum eiſdem Abbati et Conventui ante quamcunque domum voluerint, abſque ipſorum labore, periculis et expenſis, grandine exercitu, ſterilitate aut quovis alio caſu fortuito non obſtante ſingulis annis in Nativitate beate *Marie* vir-

virginis presentanda pro duodecim libris et decem solidis hall. bonorum numerate pecunie, tradite et solute, ratificans et confirmans vendicionem supradictam presentibus obligans nichilominus se et suos heredes ad solvendum singulis annis, prout scriptum est, pensionem supradictam, constituit etiam eisdem Abbati et Conventui pro subpignore bona infra scripta, videlicet, tria jugera agri campestris uf der eben, juxta novem jugera Domine dicte *Lutern*. Item unum juger vinee dictum *der Gense morgen an dem Geisse barre* juxta Dominas *Sancte Clare* in *Spira*. It. duo jugera in der *horbach* juxta predictas Dominas *Sancte Clare*. It. unum juger pratorum situm in medio pratorum *Dominarum de Alba* versus *Tyliam*. It. juger vinee juxta *Johannem* fabrum filiastrum predicti *Bertoldi* venditoris versus silvam dictam *Schlaffeit*. It. curiam suam cum domibus, edificiis et ortis attinentibus juxta curiam plebani dicte ville *Barbelnrode*, nec eadem bona plures heredes quam duo ad majus possidebunt, que quidem bona omnia supradicta, si in aliquo anno vel termino predictorum in solucione dicte pensionis

r 4 ipsi

ipſi vel eorum heredes negligentes fuerint ad prefatos Abbatem et Conventum liberaliter devolventur, contradictione quorumcunque non obſtante. Promiſerunt eciam dicti venditores omnes inſimiliter predictam vendicionem ac omnia ſupradicta pro ſe ſuiſque heredi- bus bona fide rata, grata et firma habere perpetuo et inviolabiliter, nec contravenire aut contravenienti conſentire in iudicio vel extra, per ſe aut alios, publice vel occulte, renunciantes exceptioni non numerate &c. (*clauſula ſæpius allegatae &c.*) quoquo modo. In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus duximus appendendum.

CVIII.

Littere ſuper quatuor maldris Spelte ad pitanciam. 1302.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Noverint univerſi preſencium inſpectores, qued *Wernherus* filiaſter quondam *FridERICI de Boheln* et *Methildis* ejus conjnx legittima coram nuncio noſtro jurato, quem ſpecialiter ad hoc deſtinavimus conſtituti Anno Domini
M°

M^oCCC^oII^o. feria secunda post *Andree* Apostoli (3. Dec.) vendiderunt iusto vendicionis titulo, communicata manu et consensu unanimi et se vendidisse publice sunt confessi religiosi viri Abbati et Conventui Monasterii in *Uzerstal* pensionem annuam et perpetuam quatuor maldrorum spelte legalis solvendam et presentandam eisdem singulis annis et perpetuo in Nativitate beate *Marie* Virginis in villa *Mornesheim*, grandine, exercitu, sterilitate vel quovis alio casu fortuito non obstante, pro duodecim libris hall. bonorum et legalium numerate pecunie, tradite et solute et in usus eorum perverse, promittentes bona fide et presentibus obligantes se suosque heredes ac successores ad solvendum eisdem singulis annis ut prescriptum est, pensionem supradictam, et ut magis cautum fiat, eisdem Abbati et Conventui, dicti conjuges bona infra-scripta ipsis pro subpignore constituerunt videlicet duo jugera campestria dicta *zu pfaffenwiese*. It. nnum cum dimidio iuger pratorum sita in loco dicto *amme ride* in terminis sive marka ville *Mornesheim*, que quidem subpignora si dicti conjuges vel eorum heredes ali-

quo anno vel termino in solucione dicte pensionis vel parte negligentes extiterint ad ipsos Abbatem et Conventum devolventur ipso facto, contradictione quorumcunque non obstante et de ipsis disponent, prout eorum placuerit voluntati. Renunciaverunt eciam dicti conjuges excepcioni non numerate &c. (*alia adduntur clausulæ ut 22. Jul. 1309* —) quoquo modo. Immo omnia et singula premissa rata, grata et firma habere promiserunt perpetuo et inviolabiliter, quemadmodum est prescriptum, debent eciam dicta bona seu subpignora apud unum tantum heredem permanere perpetuo indivisa. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces dictorum duximus presentibus appendendum. Actum et Datum ut supra.

Anno Domini M.CCC.III. — Littere Domini *Alberti* Rom. Regis super confirmatione privilegiorum prescriptorum super *Heingereide. loc. cit. p. 280.*

Anno Domini M.CCC.III. — Littere *Alberti* Rom. Regis super confirmatione Ecclesie in *Annewilre. l. c. p. 284.*

CIX.

*Littere donacionis omnis hereditatis
Bertholdi et Lucgardis Schader in
Merlheim. 1303.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis. Noverint universi presencium inspectores, quod *Bertholdus* et *Luckardis* conjuges de Schiverstadt sani corpore et mente presentibus fratre *Rudgero de Uzerstal* et *Alberto* jurato ville *Merlheim* et aliis quam pluribus fide dignis testibus ad hoc specialiter vocatis et rogatis coram nobis constituti in figura judicii sub anno Domini M^o CGC^o III°. feria tertia post octavam Epiphanie (15. Jan.) dederunt, cesserunt, resignaverunt et assignarunt omnem hereditatem, que eos contingere posset ex parte *Hartungi* dicti *Schader de Merlheim* patris dicti *Bert.* in agris, domibus et ortis seu ceteris mobilibus et immobilibus nunc possessis vel in posterum possidendis acquisitis vel acquirendis, religiosi viri Domino Abbati et Conventui monasterii in *Uzerstal* donacione inter vivos pure, simpliciter, irrevocabiliter et sine fraude ad habendum, possidendum et deinceps prout ipsis expedire,

pcdīre viderit disponendum cum eisdem dantes eis ex nunc ingrediendi possessionem dicte hereditatis seu dictorum bonorum auctoritate propria et deinceps retinendi plenam ac liberam potestatem, renunciantes nichilominus omnibus excepcionibus, allegacionibus, defensionibus, nec non omni auxilio juris Canonici vel civilis, quibus ipsi vel alteri eorum venire possent contra premissa, immo omnia premissa promiserunt hinc inde rata, grata, firma habere inviolabiliter bona fide. Datum et Actum die et anno premissis.

CX.

Littere super duabus domibus in platea Sancti Bartholomei. Ad py-taneiam. 1303.

Judices Curie Spirensis. Noverint Universi presencium inspectores, quod constituti coram Nobis in figura judicii *Gezela* conversa dicta *de Mekenheim* pio mota affectu liberaliter donavit donatione inter vivos atque tradidit et se tradidisse nec non donasse publice est confessa, religiosi viri Abbati et Conventui Monasterii in *Uzerstal* Ord. Cyst. omne

omne jus, quod ipsi Gezele competit seu competere potest in duabus domibus, quarum una sita est in platea Sancti Bartholomei quondam dicti *Tbesche* sita ex opposito Domine dicte *Muttersteden*, reliqua vero domus sita est in contrata sive platea que dicitur *Heinrici* dicti *Swemmer* Sancti Bartholomei predicti juxta domum dicti *Kleiber*, dicta etiam *zu deme engen huse*, transferens in ipsos jus et dominium si quod habet in eisdem domibus antedictis pure, simpliciter et in totum fraude et dolo penitus circumscriptis. Renunciavit quoque dicta *Gezela* omni juri et excepcioni, quibus dictam donacionem per se vel interpositam personam in judicio vel extra, publice vel occulte irritare posset quoquo modo in posterum vel ad presens. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces prefate *Gezele* presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oIII^o Sabbato ante *Oculi*. (9. Martii.)

Anno Domini M.CCC.III. — Littere super bonis reemptis in *Ofsingen* erga monasterium *Pontis salutis*. l. c. p. 279.

CXI.

Littere super XL. hallens. ad infirmariam monachorum Uterine Vallis.

1303.

Officialis Domini Prepositi Spirensis, Noverint universi, quod *Heilmannus* dictus *Durinkeimer* de *Nova Civitate* in nostra presencia constitutus Anno Domini M^oCCC^o tercio, feria sexta infra festum Pasche (12. Apr.) confessus est et publice recognovit, se teneri et obligatum esse monasterio in *Uzerstal* in quadraginta hallens. singulis annis nomine census de vinea sua sita in *der Hawenlach* et se ad Infirmariam dicti Monasterii singulis annis et perpetuo in festo beati *Martini* debere solvere censum supradictum, unde sibi precepimus et precipimus per presentes, ut predictum censum solvat annuatim, sicut est confessus sub pena excommunicationis in ipsum ferenda, nostra monicione ex nunc premissa si in premissis negligens fuerit aut remissus. Actum et Datum ut supra.

CXII.

CXII.

Littere donacionis bonorum in Bubenwilre. 1303.

In nomine Domini Amen. Nos iudices Spirenses scire volumus universos presencium inspectores, quod coram Nobis constitutus *Heinricus* dictus *Mottenbecher de Bubenwilre* resignavit, tradidit pariter ac donavit omnia bona sua mobilia ac immobilia, que jam possidet vel in posterum habiturus est ubicunque locorum, ad manus filii sui fratris *Heinrici* monachi *Uterine Vallis, Valhonis* filii quondam dicti *Libing de Bubenwilre* nec non *Dieterici de Gliszenwilre* filiastrum dicti *Damian* talimodo ut ipsi predicti tres sint executores omnium bonorum postquam migraverit ab hac vita tali ordinacione *Heinrici* predicti mediante, ut bona sua immobilia infra scripta scilicet, curia sua sita in predicta villa *Bubenwilre* cum omnibus suis pertinenciis, unum iuger vinee *andeme holczwege*, unum iuger vinee *and Gerzebore*, dimidium iuger vinee *andem Bauholcze*, dimidium iuger prati juxta ortum dicti *Kemerer* sitis in terminis ville ejusdem *Bubenwilre* libera aucto-

auctoritate ipsorum vendantur, et alia bona sua mobilia similiter vendicionis titulo per dictos tres executores in pecuniam convertentur, quibus rite, ut scriptum est, plenè peractis et pecunia de omnibus predictis in unum collecta, prefati tres executores eandem pecuniam in redditus perpetuos convertant sex modiorum filiginis Monasterio seu Conventui *Uterine Vallis* solvendorum, ita videlicet, ut in die Sancti *Egidij* Abbatis predicto Conventui in piscibus vel aliis escibilibus pitancia de tribus modiis filiginis in remedium dicti *H. de Mottenbach* et *Demudis* uxoris sue legitime ministretur, reliquos verò tres modios filiginis percipient *Demudis* et *Gutha* filie *Gernoti de Gliszewilre* pro tempore vite sue tantum, ipsis vero de hac vita migrantibus predicti tres modii filiginis ad Conventum Monasterij predicti plena auctoritate transibunt distribuendi fratribus in refectorio monasterij predicti in festo predicto beati *Egidij* Abbatis, sicut in supradictis est expressum, videlicet Ut Anniversarius dies sepelicti *H. de Modenbach* et *Demudis* uxoris ejus legitime una omnium Carorum suorum die prenotato in eodem Cenobio

bio in perpetuum peragatur. Preterea Nos iudices Spirenses predicti dictum remedium ad instantiam *H. donatoris* predicti tali pena vallamus et perpetuo volumus observari, ut si procurator predicti Conventus in aliquo anno prefatos sex modios filiginis ad alios usus monasterij, quam prescriptum est, disponderent seu ordinarent, tunc eodem anno tantum dicti sex modii filiginis duobus vel tribus heredibus prefati *H. donatoris* magis propinquioribus aut plebano predictae ville *Bubenwilre*, qui tunc pro tempore fuerit, si heredes predicti *H.* non inveniantur, integraliter tribuantur condicione seu contradictione qualibet non obstante, salva tamen proprietate Conventus Monasterii *Uterine Vallis* in predictis sex modiis filiginis, licet ea, que prescripta sunt in distributione dicte filiginis a procuratore dicti monasterii minus rite peragantur, ad ipsos fratres Conventus predicti sex modii predicti devolventur sub pena et condicionibus prenotatis. In quorum evidenciam et probacionem firmam sigillum duximus presentibus appendendum. Datum et Actum Anno Domini M^oCCC^o tercio, in die beati *Marci* Evangeliste, (25. Apr.)

CXIII.

*Littere super duo maldra filiginis in
Heiligenstein. ad pytanciam. 1303.*

Noverint universi presencium inspectores, quod *Lucgardis* relictæ quondam *Kunonis* dicti *an deme thor* Civis Spirensis constituta coram Nobis in figura judicii publice recognovit se contulisse, donasse et tradidisse pro remedio anime sue redditus duorum maldrorum filiginis annue pensionis Abbati et Conventui monasterij *Uterine Vallis* Ord. Cyft. Spir. Dyoc. legalis et dative in Nativitate beate *Marie* Virginis, post mortem ipsius *Lucgardis* laboribus et expensis ante quamcunque domum Abbatis et Conventus predicti in Civitate Spirensi voluerint per heredem ipsius *Lucgardis*, quicumque pro tempore fuerit, sine eorum laboribus et expensis ex quatuor jugeribus agri campestris fitis in terminis ville *Heiligenstein* tendentibus versus *Methersheim* super triam viam juxta *Bruningum* dicti *de Vorst*, Abati et Conventui predictis perpetuo solvendorum ac presentandorum. Adjectum est etiam ex bona voluntate Abbatis et Conventus predictorum quod

quod dicta *Lucgardis* vel ejus heres tantum, quicumque fuerit, dictam pensionem emere poterit super aliis agris vel possessionibus quibuscunque duorum maldrorum filiginis Abbati et Conventui predictis terminis superscriptis, atque solvendorum, sicut superius est expressum, que empta et acceptata super agris seu possessionibus quibuscunque, que dictis Abbati et Conventui videbuntur equivalentes seu eque competentes, sicut agri prenotati, ex tunc heres dicte *Lucgardis*, quicumque fuerit, a solutione dicte pensionis erit absolutus liber et immunis. Preterea dicta *Lucgardis* statuit et ordinavit, ut tantum unus heredum suorum in dictis agris sibi succedere debeat et apud eundem indivisim et integraliter remanere et quod pensio dictorum maldrorum in remedium ipsius *Lucgardis* ac progenitorum suorum predicto Conventui in pitancia ministretur. In quorum evidenciam omnium premissorum Nos iudices predicti Sigillum Curie Spirensis ad preces predictorum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^o III° feria secunda ante Ascensionem Domini. (13. Maji.)

CXIV.

*Littere super quibusdam agris in
Queicheim permutatis. 1303.*

Nos Consules opidi in Landowe tenore prefencium constare volumus universis, quod constituti coram nobis sub Anno Domini M^oCCC^o tercio feria quinta ante festum Pentecostes (23. Maji.) *Heinricus* dictus *Schwarzgran* et *Gutta* uxor ejusdem confessi sunt quosdam in terminis ville *Queicheim* agros, super quibus lis inter ipsos ex una et religiosos viros Dominum *H.* Abbatem et Conventum Monasterii in *Uzerstal* ex parte altera vertebatur se per modum concambij dedisse, resignasse et assignasse pro agris dictorum religiosorum, ad cujus ratihabicionem dictus *H.* fide data nomine juramenti et *Guta* ejus collateralis juramento prestito corporali se astrinxerunt. Datum die et anno premisis et hec ad petitionem parcium sub sigillo nostro omnibus, quorum interest, cupimus esse nota,

*Littere abrenunciacionis facte per
Margaretam pro se et suis heredibus
super Wernlini bona. 1303.*

Judices Curie Spirensis universis ad
quos presentes pervenerint, salutem et
credere subnotatis. Noveritis, quod
in figura judicii coram nobis *Margare-
ta* relicta quondam *Heilmanni* Opidani
Nove Civitatis recognovit quod post
compromissum et arbitrii pronuncia-
cionem factam super litibus et contro-
versis inter eam et Monasterium *Ute-
rine Kallis* habitis idem monasterium
super bonis quondam *Wernlini* civis
ejusdem *Nove Civitatis* indebite mole-
stavit, cui vexacioni voluntarie promi-
sit fide data sub omnium rerum suarum
periculo, quod de cetero super predictis
bonis ipsum Monasterium per se aut su-
os heredes nullatenus molestabit, quod
eciam *Engelmannus* Scultetus Spirensis
firmiter procurare et adimplere promi-
sit, procurabunt quoque *Engelmannus*
et *Margareta* predicti prefatos heredes
cum ad legitimam pervenerint etatem,
rata et grata habituros ac observaturos
omnia supradicta. Insuper dicta *Mar-*

gareta confessa est se a Domino Abbate et Conventu dicti monasterij propter vexationes perpetuo removendas, viginti libras hallensium in numerata pecunia recepisse. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^o tercio, feria sexta ante festum *Margarete* virginis. (19. Jul.)

CXVI.

Littere donacionis Adelheidis Begine in Merlheim super omnia bona ipsius ibidem et domum in Landowe.

1303.

Judices Curie Spirensis. Constituta coram Nobis in figura judicii *Adelheidis* begina in *Merlheim* residens filia quon-
Hermani dicti *Schellewart de Lewenberg* armigcri se et sua tradidit, dedit et donavit donacione inter vivos ac specialiter domum suam in *Landowe* prope Augustinenfes et *Ketzelarii* domos sitam Monasterio *Uterine Vallis* Ord. Cysterc. Spir. Dyoc. ita quod omnia mobilia et immobilia, que habet aut habebit bona eadem begina, post obitum ipsius sine omni quorumlibet contradictione

tione cedent monasterio prenotato. In
cujus rei testimonium sigillum nostrum
ad preces dicte begine presentibus est
appensum. Actum Anno Domini M^o
CCC^o tercio in crastino Sancti Nicolai
Episcopi. (7, Dec.)

Anno Domini M.CCC.III. — Litte-
re super X. maldra filiginis et octo tri-
tici in *Wishen* ex parte Domini *Wirici*
de *Dunis* l. c. p. 282.

CXVII.

Littere super Concambium factum de
Almende et de pratello in Bebingen.
1303.

Nos *Eberhardus de Altdorf* miles
Advocatus et judex ville *Bebingen* te-
nore prefencium ad noticiam univer-
forum volumus pervenire, Universita-
tem Villanorum de *Bebingen* Concam-
bium fecisse cum Domino Abbate et
Conventu *Uterine Vallis* in Almend
dicta *Luzzelrich* et via tendente a por-
ta curie predictorum Dominorum de *U-*
zerstal in predicta villa *Bebingen* usque
ad ripam, de qua semita aliquamdiu
prelibatus Conventus dimidiam libram
s 4 cere

cere ad Ecclesiam prefate ville dederunt, quam Almeindam cum ipsa via ab ipsa cera absoluta ipsi villani contulerunt, tradiderunt et in Abbatis et Conventus manus resignaverunt ipsis perpetuo proprietatis titulo pacifice possidenda. Preterea in recompensam et restaurum predictæ Almeinde ac vie prescripte sepedicti Abbatis et Conventus contulerunt pratellum dictum *bizze* juxta villam situm memoratis villanis in Almeindam resignaverunt et in communem usum ipsis deputaverunt, in qua tamen Almeinda memoratus Abbas et Conventus communionem cum ipsis rusticis rite habebunt. Nos igitur ad petitionem parcium prescriptum concambium sigillo nostro censuimus roborandum. Acta sunt hec publice Anno Domini M^oCCC^o tercio in die Sancti Johannis Ewangeliste (27. Dec.) coram hijs testibus videlicet *Werinberto* Viceplebano, *Johanne* Suppriere, *Heinrico Ruse* monachis *Uterine Vallis*, *Rudolfo* Sculteto memorate ville, *Merkelone* preconone et jurato, *Volzone*, *Rudegero*, *Gervalco*, *Paulo*, *Mudelino*, *Kunone*, *Alberto* juratis et alijs quam pluribus fide dignis, in prescripte Commutacionis testimonium vocatis.

CXVIII.

CXVIII.

Empcio bonorum in Clein Vischlingen.
1304.

Ego Kuno miles dictus de Kirwilre notum facio presencium inspectoribus universis, quod bona mea sita in *Clein Vischelingen*, que quondam fuerunt *Erphonis militis de Wingarten*, eadem bona integraliter et in eternum vendidi et iusto empcionis titulo ad emendum dedi Viris religiosis Abbati suoque Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. Dyoc. pro sexcentis et quinque libris hall. bonorum, quos ab eisdem recepi integraliter in pecunia numerata, eandemque pecuniam in usus meos et meorum confiteor eciam convertisse, et ideo ob iuste Warandie dictorum bonorum caucionem faciendam fidejussores sunt *Conradus de Vrisenheim*, *Symundus de Bechoven* meus filiaſter milites, *Wilhelmus de Franchenstein*, *Johannes* ibidem, *Anthonius de Kirwilre* et *Paulus armigeri*, qui tamdiu fidejussores esse tenebuntur, quo usque pueri mei in annos maturos devenerint et discretionis, quod et ipsi eisdem bonis merito abrenunciare possint et debeant, prout justum

s 5

tum fuerit et consonum rationi, qui etiam fidejussores, si moniti fuerint obstagia et expensas facere tenebuntur in oppido *Landowe* simul in uno hospicio publico et aperto vel quilibet eorum loco sui cum uno servo et equo ibidem facere poterit et debebit, quorum etiam fidejussorum si interim unus eorum decesserit siue plures extunc infra unum mensem alium vel alios eque ydoneos fidejussores in locum defuncti seu defunctorum substituere teneor et promisi, alioquin fidejussores superstites super hoc commoniti expensas et obstagia modo predicto facere tenebuntur, quousque substituatur alius fidejussor utpote superius est expressum. In quorum omnium evidenciam sigillum Universitatis in *Landowe* una cum meo presentibus sunt appensa. Et nos Consules seu Universitas de *Landowe* ad rogatum *Kunonis* militis predicti profitemur sigillum nostrum presentibus appendisse in testimonium clarius premissorum. Datum Anno Domini M^oCCC^o quarto feria quinta post octavam Trinitatis. (4. Junij.)

CXIX.

*Littere super donacione Heinrici et
Damburgis bonorum in Bullenkeim.*

1304.

Que aguntur in tempore, ne simul
labantur cum tempore, opus est, ut
scripturarum memoria perhennentur.
Nos igitur iudices Curie Spirensis ad
universorum presencium et futurorum
noticiam volumus pervenire, quod con-
stituta in nostra presencia et iudicii fi-
gura *Damburgis* filia dicti *Koph de
Bullenkeim* uxor legitima *H.* quondam
filii *H.* dicti *an der Strafsen* sub anno
Domini M^oCCC^o quarto feria secunda
proxima ante festum beate *Katherine*
virginis (16. Nov.), compos mentis sue
ad memoriam reducens, quod vita hu-
mana velut umbra evanescit et dies Do-
mini sicut fur in nocte veniet, propter
quod diem messonis extreme pro posse
suo conata est bonis operibus prevenire,
bona in instrumento subscripto sub ve-
teri sigillo nostre Curie Spirensis con-
fecto ad ipsam secundarium tenorem in-
strumenti ejusdem pertinencia, mota pio
affectu, legavit, dedit, tradidit et dona-
vit de voluntate et consensu Heinrici
mari-

mariti sui predicti, religiosi viris Abbat
ti et Conventui monasterii *Uterine Val
lis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. in suorum pro
genitorum animarum remedium pure
et simpliciter propter Deum, ita vide
licet, quod maritus ejus predictus, quo
ad vixerit, usumfructum habeat in eis
dem, post mortem quoque ipsorum con
jugum ad dictum monasterium, ut supe
rius est expressum, libere cujushibet con
tradictione non obstante, devolvantur.
Testes hujus sunt *Nicolaus* Sacerdos
dictus *Koph* frater *Damburgis* predictae,
Wernherus dictus *Mulich* Cappellarius
Capelle Sancti *Jacobi* Spirensis, *Bur
kardus* de *Friburg*, *Hugo* de *Thurego*
Clerici, frater *Rudegerus* Conversus
Monasterii supradicti, fr. *Reinhardus*
dictus *Elsefzer*, *Cunradus* de *Johenin
gen* laici, *Metza* de *Mulihoven*, *Metza*
de *Kanale* ejus famula, *Adelheidis* dicta
Blenken et *C.* ejus filius ad hoc specia
liter vocati et rogati. In quorum om
nium testimonium et evidenciam sigil
lum nostrum ud petitionem prefate
Damburgis presentibus duximus ap
pendendum. Actum et Datum anno et
die prenotatis. Tenor autem instru
menti supradicti talis est — Coram no
bis

bis iudicibus Curie Spirensis in forma iudicii constituti *Heinricus* filius *Heinrici* dicti *an der Straszen* quondam et *Damburgis* ejus uxor legitima filia dicti *Koph de Bullenkeim* inter se de bonis subscriptis in terminis ville *Bullenkeim* sitis taliter ordinaverant, quod ipsa *Damburgis* bona eadem, si ipsa dictum *Heinricum* ejus maritum supervixerit, legare debet et potest ad quecumque loca vel quibuscunque personis, prout salutis anime dicti *H.* et ipsius *Damburgis* melius videbitur expedire, et quod ipsa *Damburgis*, si ad tantam infirmitatem pervenerit, quod de morte timeatur, quod ex tunc dicto ejus marito vivente bona eadem similiter legare debet propter Deum et in ipsorum animarum remedium et salutem. Ita videlicet, quod eadem bona ad utriusque heredes nullo modo devolventur, salvo tamen usufructu bonorum eorundem dicto *H.* pro tempore sue vite, que quidem bona dictus *H.* in modum eundem prefate *Damburgi* ejus uxori asserentes se liberos invicem non habere, donavit et tradidit donacione inter vivos pure, irrevocabiliter, simpliciter et in totum. In quorum evidenciam sigillum nostrum
pre-

presentibus est appensum ad petitionem
parcium predictarum. Specificacio ve-
ro predictorum bonorum hec est, Tria
jugera cum dimidio versus *Emphelin-*
gen stœszet uf des sprös Wise neben der
Kûlisen. It. unum iuger neben *herthe-*
lin des voutes lune. Item tria jugera
minus quarta parte neben *Wernher Bô-*
tis an *Müusteringer* phad. It. unum ju-
ger cum dimidio au dem *Bunse*. It. bi
Buthenkeim unum duale. It. unum ju-
ger bi *Nuheim* an der *Eppengafzen*.
It. duo jugera an deme *huttebôme*.
Datum et Actum Anno Domini M^oCCC^o
LXXXVII. feria quinta post *Margare-*
te (25. Jul.) presentibus Cappellanis
Sancti *Jacobi* et Sancti *Georij* Capella-
nis Spirensibus *Nicholao* fratre dicte
Damburgis, *Utone* Clerico nostro de
Emphelingen *C. de Heiligenstein* cive
Spirensi et *Engelmanno* fratre dicti
Cappellani Sancti *Jacobi* et *C. dicto*
Krugelin testibus ad hoc vocatis speci-
aliter et rogatis.

CXX.

*Littere recepcionis unius libre de curia
zume Rotenschilte. Item littere super
unam libram hall. de domo Vol-
zonis. 1304.*

Nos Judices, Consules et universi Cives
Spirenses omnibus presencium inspecto-
ribus cupimus esse notum, quod coram
Nobis et *Ulrico* dicto *Kluphel* Sculteto
Spirensi constituti in publico Dominus
Johannes dictus *Gumersheimer* preben-
darius Ecclesie Spir. et *Fritzo* dictus
Gumersheimer pellifex Concivis noster
confessi sunt et presentibus publice re-
cognoscunt, religiosos viros Abbatem
et Conventum Monasterij *Uterine Val-
lis* Ord. Cyst. censum annum unius li-
bre hall. quem ipse Dominus *Johannes*
et *Fritzo* se habere dicebant super Cu-
ria domibus cum suis attinentijs, que
quondam erant *Gozonis* dicti *ad rufum
clipeum* sub eadem condicione, quod
idem census ab ipsis pro sedecim libris
reemi posset, reemisse et eliberasse pro
sedecim libris hall. bonorum, quos hal-
lenses confessi sunt se recepisse et in eo-
rum utilitatem integraliter convertisse,
quitantes et absolventes pro se et suis
here.

heredibus dictam curiam cum suis attinentijs, de censu eodem et pactum facientes de ulterius non petendo. Item constituti similiter coram Nobis et dicto Sculteto *Volzo* mediator et *Jutha* ejus uxor legitima concives nostri manibus coadunatis vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse presentibus recognoscunt dictis Abbati et Conventui censum annum unius libre hall. super domibus ipsorum conjugum sitis *Spire* retro Curiam Abbatis et Conventus predictorum contiguas dompi dicti *Hengest* pro quindecim libris hall. legalium, quos hallenses iidem conjuges confessi sunt recepisse se et in utilitatem eorum convertisse integre et complete, constituentes se Warandos dicti census super domibus jam dictis per annum et diem secundum jus et consuetudinem Civitatis Spirensis et solvetur idem census hijs terminis annuatim scilicet medietas in Nativitate beate Virginis et reliqua medietas in festo beati *Georij* eciam juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis, super quibus dictus Scultetus hos dedit in testes scilicet *Gotschalcum* dictum *Schaf de sine* et *Sifridum* dictum *Siden* civium Magistros,
Ulri.

Ulricum de Roshus, Sigelmannum, Guntramum, Heinricum de Colonia, Cunradum Netinger, Engelmannum de Gumersheim, Jacobum de Luterberg, Johannem Fuhs, Heinricum de vico Sallis, Cunradum zume Griesen, Nozmanum, Johannem de Laugenbrucken, Heinricum Oden, Frizonem pellificem, Volzonem futorem, Joannem fabrum, Schullonem piscatorem, Hugonem de Swebeckenhaim, Wernherum textorem, Bert. piscatorem et dictum Koph de Bulkenheim Consules Spirenses et quam plures alios fide dignos. Et Nos in testimonium eorundem nostre Civitatis Sigillum ad preces dictarum parcium appendimus huic scripto. Datum Anno Domini M^oCCC^o quarto feria sexta post festum beati *Bartholomei* Apostoli. (26. Aug.)

CXXI.

Littere empcionis et resignacionis bonorum in Cleinvischelingen Domine Argente filie Kunonis militis. 1304.

Judices Curie Spirensis tenore presencium in publicam deducimus noticiam, quod in nostra presenciam et judicii

Monast. T. III. t figu.

figura constituti *Kuno de Kirwilre* miles et ejus filia dicta *Algente*, confessus est idem miles se vendidisse, resignasse et tradidisse jure proprietatis et in perpetuum pro se et suis heredibus religiosi Viri Abbati et Conventui Monasterij *Uterine Vallis* nostre Dyoc. Ord. Cisterc. bona sua universa que habuit in villa *Cleine Vischeligen* scilicet agros campestres, prata, domum et aream que quondam fuerunt *Orphonis militis de Wingarten* pro sexcentis et quinque libris hall. sibi traditis, solutis et numeratis ex parte honeste matrone *Agnetis* dicte *Walheimern* et *Lucgardis* filie sue, et promisit predictam vendicionem ratam et firmam tenere et non contra venire de jure seu consuetudine vel aliqua ratione, renunciando omni exceptioni, per quam contra predicta in judicio vel extra ad presens vel in posterum per se vel per alium venire posset quoquo modo. Insuper filia sua predicta dicta *Algente* presens confessa est et recognovit, se predictae vendicioni consentire ac omni juri ac actioni, si quod vel si qua sibi competeret ad presens vel competere posset in futurum in predictis bonis vel ad predicta bona, re-

renunciavit sponte et libere coram Nobis, promitens se contra predictam vendicionem nunquam venturam in iudicio vel extra, de jure vel de facto aliqua ratione, sed ipsam ratam ac firmam habituram pro se et suis heredibus nunc et semper. Testes in quorum presencia hec acta sunt, rogati ac vocati sunt *C. de Vrissenheim*, *Johannes de Than* milites, *Anthoni* Armiger filius fratris predicti *Cunonis* frater, *H. dictus Walhemer*, *Wilhelmus de Liethenstein*, *H. Magister Curie in Geilewilre*, qui predictis omnibus interfuerunt. In quorum omnium et singulorum evidenciam et testimonium Sigillum curie nostre ad petitionem *Cunonis* et ejus filie *Algente* predictorum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^oIII^o. feria sexta proxima post festum beati *Luce Ewangeliste*.
(23. Oct.)

CXXII.

*Littere super domum et vineam sub
Castro Winzingen fitas ex parte Do-
mini C. de Winzingen. ad pytanciam.*

1304.

Judices Curie Spirensis constare vo-
lumus **U**niversis et Singulis, quibus pre-
sentes littere exhibite vel lecte fuerint,
quod Dominus *Cunradus* Majoris Ec-
clesie Spirensis Prebendarius dictus *de
Winzingen* Constitutus coram Nobis in
figura judicij tradidit et donavit et se
tradidisse et donasse confessus est in pu-
ram elemosynam in remedium anime
sue Monasterio *Uterine Vallis* domum
suam sitam sub Castro *Winzingen* et vi-
neam suam ibidem sitam in loco dicto
in den Crucen, ut de proventibus pre-
dicte domus et vinee infra pascha et
Pentecosten Conventui dicti Monasterij
feriis sextis in pitancia piscium annis siu-
gulis serviatur. Quodsi dictus proven-
tus quocunque anno ad alios usus, quam
prescriptum est, conversi fuerint, eodem
anno Capitulum Majoris Ecclesie pre-
dicte dictos proventus ad usum suum re-
cipiet et convertet, salva tamen sem-
per proprietate dictorum proventuum
dicti

dicti monasterij de dicta domo et vinea cum annis sequentibus que fecerint que sunt dicta. In cujus rei testimonium presentem litteram dicto monasterio sigillo Curie Spirensis tradidimus communitam. Datum Anno Domini M^o CCC^o quarto feria quarta ante Cecilie Virginis. (18. Nov.)

CXXIII.

Littere supra unam libram hall. de duabus domibus juxta molendinum in Landowe. 1304.

Nos Consules et Magistri Civium de Landowe notum facimus prefencium inspectoribus universis, quod *Cunradus* dictus *Storm* et *Metza* conjuges nostri Cives constituti coram Nobis recognoverunt publice et aperte et spontanea voluntate, ipsos manu communi et consensu Unanimi utrobique vendidisse unam libram hall. bonorum annui redditus et perpetui viris religiosis scilicet Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyst. pro tredecim libris hall., quos à prefatis religiosis recepisse eciam recognoverunt integraliter et complete et in usus eorum utiliter convertisse, et

prefatos redditus scilicet libram hall-
antedicti conjuges vel eorum heredes
antedictis religiosis persolvere debebunt
et promiserunt singulis annis in festo
Martini in perpetuum hyemali, et ob
caucionis beneficium reddituum predic-
torum sepedicti conjuges duas domus
contiguas juxta molendinum et estuari-
um infra muros *Landowe* sitas in sub-
pignus obligasse eciam sunt confessi,
quod eciam subpignus, si per ignis ex-
ustionem desierit, vel aliter alias quo-
quo modo, nichilominus tamen prefati
religiosi ad aream et fundum predicta-
rum domorum respectum et potestatem
habebunt pro redditibus antedictis et
in premissorum omnium evidenciam et
memoriam valituram nos Consules an-
tedicti ad rogatum *Conradi dicti Sturm*
et *Metze* conjugum predictorum profi-
temur Sigillum nostrum Universitatis
nostre presentibus appendisse. Datum
Anno Domini M^oCCC^o quarto feria sex-
ta ante *Nicolai* Episcopi. (4. Dec.)

CXXIV.

Littere donacionis super Curiam Uterine Vallis ex parte H. dicti Rotbart.

Ad pitanciam. 1305.

Quoniam omnium habere memoriam potius divinitatis quam humanitatis dinoscitur interesse, igitur ne ea que aguntur in tempore, similiter labantur cum tempore, opus est, ut scripturarum memorie commendentur. Idcirco Nos iudices Curie Spirensis ad universorum tam presenciam quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod constitutus coram Nobis *Heinricus* dictus *Rotbart de Schiverflat* ad memoriam revocans, quod testante Apostolo, omnes stabimus ante tribunal Xpi recepturi prout in corpore gessimus sive bonum sive malum fuerit, domum et curiam cum orto et pratis quas vel que habet in villa *Schiverflat* cum suis pertinentiis sitas apud Curiam Dominarum *de Sancto Lamperto* in vico *Elle* de consensu et spontanea atque libera voluntate personarum infra-scriptarum liberorum ac heredum suorum, videlicet *Heilmanni, Agnetis uxoris, Nycolai, Johannis, Cunradi, Hedewigis, Gude, Cunradi Colre*

*de Harthusen, Johannis filii dicti Dyel de Danneſtat, Wernheri et Gezele uxoris ejus legitime, Cunradi et ejus uxoris legitime in remedium anime ſue ac ſuorum progenitorum Religioſis viris Abbati et Conventui Monafterij Uterine Vallis Cyſter. ord. pleno jure dedit, tradidit et donatione inter vivos donavit atque in manus procuratoris eorundem Abbatis et Conventus reſignavit ſimpliciter et irrevocabiliter, fraude et dolo penitus circumſcriptis. Renunciavit quoque predictus H. una cum liberis et heredibus ſuis predictis preſentibus et aſſtantibus expreſſe omni exceptioni et auxilio juris Canonici et Civilis quibus contra donationem predictam ſeu ipſius formam venire poſſent per ſe vel per alium aut alios, directe vel indirecte, publice vel occulte aliqualiter in futurum. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces perſonarum predictarum preſentibus duximus appendendum. Datum et Actum Anno Domini M^oCCC^oV^o in Dominica qua cantatur *Cantate*, (16. Maji.)*

CXXV.

Littere super Wolfauwe contra impetitionem villanorum de Lingenvelt.

1305.

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
Ex parte Decani et Capituli Ecclesie Sancti Germani Spirensis coram Nobis in jure querimonia fuit proposita, quod licet proprias predii dicti *Wolfesauwe* juxta *Remm* versus *Reinsheim* ad ecclesiam eorum pertineret et in possessione dicti predii sint et fuerint a tempore quo non extat memoria, ut dicebant, ad idem predium locare consueverunt administratoribus et Magistris Curie in *Metersheim* pro certo censu, Scultetus tamen et jurati in *Lengenvelt* auctoritate propria se de dicto predio intromittere et sibi usurpare ac etiam predictos conductores et per consequens Decanum et Capitulum predictos in prefata possessione perturbare presumerunt, quamvis Decanus et Capitulum predicti se offerrent ad parendum juri coram Nobis. Cum igitur coram Nobis de consensu utriusque partis actum esset, ut deinceps Scultetus jurati et Communitas prefata Prefatos Dominos vel possidentes

t 5

nomi-

nomine dictorum Dominorum in possessione dicti predii non turbarent, quousque idem predium secundum jus evincerent vel obtinerent, prefatique Decanus et Capitulum tam coram iudice, quam coram aliis probis et honestis de consensu parcium eligendis se optulerunt facere justicie complementum, ipsis sub pena excommunicationis injungimus, ne amplius hujusmodi molestacionem et turbacionem possessionis facere presumant auctoritate propria, nisi prius idem predium per viam justicie obtinuerint, prout postulat ordo juris. Actum coram Nobis Anno Domini M^o CCC^o V^o feria tertia post festum beati *Barnabe* Apostoli (15. Junij.) presentibus fratre *Paulo* Ordinis hospitalis Sancti *Johannis* gerente vices Commendatoris in *Heimbach*, *Sigulone* dicto *Guntram* Cive Spirensi, Domino *Benzone* Decano, Magistro *Marcio* et *H. de Augusta* Canonicis Ecclesie Sancti *Germani* predictae, ac aliis pluribus fide dignis. In cujus rei testimonium Sigillum nostrum presentibus est appensum.

CXXVI.

Littere super una libra hall. in Servelingen. Ad pitanciam, 1305.

Nos Consules et universi Cives in Landowe sub attestazione presencium litterarum, quod constituti coram Nobis *Rudewinus de Servelingen* filius *Heimonis*, Concivis noster et *Gerlindis* uxor sua legitima recognoverunt se vendidisse et resignasse Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. unam libram hall. censualem in festo Sancti *Martini* perpetuo solvendam pro tredecim libris hall. et dimidia, quam pecuniam, dictus *Rudewinus* et uxor sua confessi sunt se recepisse, renunciantes omni juris auxilio, quocunque nomine censeatur, quo juvari possent ad rehabicionem libre censualis prelibate, promittentes quod *Warandiam* dictis Abbati et Conventui ut moris et juris est, de libra censuali prehabita contra omnes. Datur autem hec libra de duobus jugeribus pratorum et quartali insimul sitis in prato dicto *Osterwise* versus *Almeinde* ville *Servelingen* juxta parvum et recurvum iuger prati, quod ad Curiam dictorum mona-

nachorum in *Mulnhusen* dinoscitur pertinere, et quod prefatus *Rudewinus* dictum pratum ante hanc suam vendicionem concesserat *Bertoldo* dicto *Minner* et *Petro* filiastro dicti *Stulcer* villanis de *Servelingen* annuatim pro tredecim Unciis hallensium, ipse *Rudwinus* sibi unam Unciam censualem retinuit in festo prehabito persolvendam, quam Unciam dictis religiosis contulit in subpignus, prefati vero villani scilicet *Bertoldus* et *Petrus* ut possent obtinere pratum memoratum pro tredecim Unciis censualibus, ut est dictum, quilibet eorum curiam suam in *Servelingen* in subpignus pro novem unciis hall. obligavit, sciendum eciam, quod si unus eorum vel heredes negligentes fuerint in solucione partis sue scilicet, medietate dicti census, dicti Abbas et Conventus tam pratum prehabitu, quam curias amborum et unciam censualem dicti *Rudewini* ad se traherent et exinde id ipsum pratum et eandem unciam tanquam bona propria perpetuo possidebunt, dictis vero Villanis scilicet *Bertoldo* et *Petro* a dictis religiosis cuilibet curiam suam pro novem Unciis hallensium redimere tunc licebit. Si autem
unus

unus eorum vel heres unus eorum censum totalem tredecim unciarum dare promiserit et tempore debito dederit, omnia prescripta subpignora totaliter obtinebit. In cujus rei testimonium sigillum nostre universitatis ad preces dictorum *Rudewini et Gerlindis, Bertoldi et Petri* et uxorum eorundem presentibus est appensum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^o quinto. XII. Kal. Julij. (20. Junij.)

CXXVII.

Littere donacionis prati in Gumersheim. 1305.

Judices Curie Spirensis tenore prefencium in publicam deducimus noticiam, quod Anno Domini M^oCCC^o quinto feria tertia proxima ante festum beate *Margarete* (13. Julij.) in nostra prefencia et judicii figura constituta *Gerlindis* relicta quondam *Cunradi* dicti *Mulich* curatrix *Cunradi, Nycolai et Catherine* liberorum suorum data per nos, omne jus quod habuit, seu quod sibi compecijt super prato suo in loco dicto *Morsfurthe* in villa et terminis *Gumersheim* quondam locato *Cunrado*
dicto

dicto *Mulich* predicto ejus marito ab Abbate et Conventu Monasterii *Uterine Vallis* ad manus et potestatem Abbatis et Conventus predictorum de consensu liberorum suorum predictorum cum omni jure et pertinenciis suis libere resignavit atque renunciavit omni juri et actioni, per que contra premissam resignacionem venire posset pro se et suis heredibus per se vel per alios aut alium, in judicio vel extra, directe vel indirecte, publice vel occulte, fraude et dolo penitus circumscriptis. In cujus resignacionis atque renunciacionis testimonium sigillum nostrum ad petitionem prefate *Gerlindis*, presentibus duimus appendendum. Actum et Datum Anno et Die prenotatis.

CXXVIII.

Littere super unam libram hall. de domo Domine dicte Kadolten ex parte ejusdem Domine. Ad pytanciam.

1305.

Officialis Domini Prepositi Spirensis. Noverint Universi presencium inspectores, quod honesta Matrona *Margareta* dicta *Kadoltin* corpore et mente sana

na in nostra presencia constituta Anno Domini M^oCCC^o quinto feria quinta post *Bartholomei* (26. Aug.) de salute anime sue cogitans dedit et legavit ad refectionem fratrum Predicatorum domus Spirensis unam libram hall. Item ad pitanciam piscium sextis feriis in estate fratrum Monasterii in *Uzerstal* unam libram hall. Item ad refectionem sororum monasterii in *Nuwenburg* prope *Heidelberc* unam libram hall. Item ad refectionem sororum monasterii in *Heilsbrucken* unam libram hall. annuorum et perpetuorum reddituum, ipsis fratribus et sororibus post diem obitus sui singulis annis et perpetuo de domo sua sita *bi der Winbrucken* in Civitate Spirensi ex opposito domus *zu deme judenhut* et suis pertinentiis in jejunio quatuor temporum, quod erit post Exaltacionis Sancte Crucis et in jejunio quatuor temporum quod erit incipiente jejunio quadragesimali per possessorem dicte domus et suarum attinenciarum solvendorum, ut ipsius *Margarete* et *Christine* dicte *Zarthe* quondam sororis ipsius *Margarethe* anniversaria propter hoc peragant eorum memoriam habeant singulis annis et earum parentum

tum, et hanc voluit esse suam ultimam voluntatem, et si jure testamenti non valeant, saltem valeant jure Codicillorum seu cujuscunque alterius ultime voluntatis. In cujus rei testimonium Sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum Anno et Die prefatis.

CXXIX.

Littere super VII. libris hall. in Landowe. Ad pitanciam. 1305.

Nos Consules, et Magister Civium de *Landowe* Universis ad quos presentes littere pervenerint, noticiam subscriptorum. Constituti coram Nobis *Folmarus* faber et *Methildis* conjuges cives nostri recognoverunt voluntarie et consensu unanimi sana mente sano corpore non coacti non decepti nec aliqua fraudulentia circumventi, quod ob salutem animarum suarum et omnium progenitorum suorum legaverint, deputaverint et dederint donatione inter vivos Septem libras hall. annui redditus in perpetuum Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyst. et duas partes curie eorum site juxta Capellam, et de pre-

predictis septem libris cedent annuatim in Festo *Martini* una scilicet libra de domo dicta *Blidenmeister* sita versus lapideam domum Monachorum *Uterine Vallis*, It. viginti uncie cum una de domo *Schillingi* Cerdonis et de duabus vineis sitis apud *Steingelze* in subpignus positis. It. heredes *Burnheimerij* dabunt eciam annuatim unam libram de sex jugeribus pratorum sitorum versus patibulum et versus molendinum dictum *Damheimer Müle*. Preterea *Reinherus de Imeshalden* vel heredes sui simili modo dabunt duos solidos hall. de uno orto retro horreum latomorum apud *Sanctum Justinum*, residuum autem predictarum librarum septem supplebunt Abbas et Conventus antedicti. Insuper in Anniversario ipsius *Folmari* semper dabuntur tres libre hall. ad Conventui pitanciam ministrandam. Simili modo in Anniversario *Methildis* etiam predictæ tres libre hall. eadem caritate ministrantur, et una libra Sextis feriis in estate pro piscibus in coquinam, et in evidenciam omnium premissorum et memoriam valituram, Nos Consules de *Landowe* antedicti ad rogatum et petitionem *Folmari* et *Methildis* conjugum

Monast. T. III. u gum

gum predictorum profitemur Sigillum
Universitatis nostre presentibus appen-
disse. Datum Anno Domini M^oCCC^oV^o.
mense Augusti.

CXXX.

*Littere super tribus maldris filiginis
in Mornsheim ad pitanciam. 1305.*

Nos Magister Civium ac Universi
Consules de *Landowe* ad Univerforum
tam presencium quam futurorum noti-
ciam volumus pervenire, quod ad nos-
tram presenciam venerunt *Cunradus*
dictus *Ingenheimer* et *Bertha* legitima
ejus de *Mornesheim* recognoverunt et
publice confessi sunt, se tria maldra fili-
ginis annue pensionis pro quindecim li-
bris hall. minus quinque solidis bono-
rum et legalium viris religiosis Domino
Abbati et Conventui *Uterine Vallis*
ord. Cist. Spir. Dyoc. justo vendicionis
titulo super bonis suis infra scriptis per
eos prefatis viris Abbati et Conventui
pro subpignore substitutis legitime ven-
didisse, dandos et presentandos eisdem
singulis annis in Nativitate beate virgi-
nis *Marie* in Curiam ipsorum *Mornes-
heim* omni occasione remota et pericu-
lo

lo non obstante, si autem aliquo anno dicta tria maldra filiginis data seu soluta non fuerint, ut est dictum, dicti religiosi potestatem habebunt, confiscandi et ad se trahendi dicta bona subpignore constituta secundum quod est juris. Renunciaverunt etiam conjuges predicti se dictam pecuniam videlicet XV, libras hall. minus V. solidis a prefatis viris religiosis integraliter recepisse et in suos usus proprios convertisse, renunciantes pro se ipsis et suorum heredum singulis et universis excepcioni pecunie non numerate non solute, tradite neque date, doli mali ac omni auxilio juris Canonici et Civilis per quod contra premissa possent procedere quoquo modo. Hec autem sunt bona pro subpignore data, situs et specificacio eorundem videlicet in marchia *Mornesheim* predicta tria jugera pratorum in loco dicto *Cunewinkel*. Item unum juger arabilis terre attingens prefatis pratis et prato Sacerdotis ejusdem ville. It. duo jugera agri zu *Loche imme grunde*. Hujus rei testes sunt *Dippoldus* scultetus dicte ville *Mornesheim* et *Heilmannus* frater ejus et *C.* filius quondam militis de *Grunébach* et *C.* dictus *Schoze marschalch* et

alii quam plures fide digni. In quorum omnium testimonium atque robur Nos Magister Civium de Landowve Sigillum nostre Civitatis ad petitionem prefatorum conjugum *C Ingenheimers* et *Berthe* prefate ville presentibus duximus apponendum. Datum et Actum anno Domini M^oCCC^o quinto in vigilia *Mathei* Ewangeliste. (20. Sept.)

CXXXI.

Littere super domum sitam an der Ertbruste in Curia Lapididarum, 1305.

Judices Curie Spirensis cunctis prefencium inspectoribus volumus esse notum, quod coram Nobis Anno Domini M^oCCC^o quinto, Sabbato post festum beati *Martini* (13. Nov.) constitute publice in figura judicii *Bertha*, *Mezza* et *Agnes* begine filie quondam *Ludewici de Nyderluge* pari voto et unanimi consensu dederunt, tradiderunt et assignaverunt ac se dedisse, tradidisse et assignasse donacionem inter vivos irrevocabiliter sunt confesse, domum suam sitam in Civitate Spirensi in loco dicto *an der Ertbruste* in curia Lapididarum ac universa et singula bona sua mobilia et immobi-

mobilia, que nunc habent aut imposterum habebunt undecunque seu que reliquerunt post mortem earum omnium religiosus viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* simpliciter et propter Deum et suarum ac progenitorum suorum omnium animarum remedium et salutem, promittentes donacionem huiusmodi ratam habere et nullatenus contra eam facere seu venire, renunciantes pariter omni excepcioni, defensionis et juri Canonico et Civili, quibus juvari possent ad veniendum contra premissa per se vel per alios in iudicio vel extra in posterum vel ad presens fraude et dolo penitus circumscriptis. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum ad preces dictarum sororum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

CXXXII.

Littere super tres amas vini, ad S. Martinum. 1305.

¶ Iudices Curie Spirensis, ad universorum noticiam presencium inspectorum volumus pervenire, quod coram Nobis in figura iudicii constituti religiosi viri-

u 3

Ab-

Abbas et Conventus Monasterii *Uterine Vallis* Cyft. Ord. Spir. Dyoc. habita super hoc plena deliberacione locaverunt et concesserunt ac se locasse et concessisse in emphiteosim presentibus recognoscunt curiam suam sitam in villa dicta *ad Sanctum Martinum* ex opposito ecclesie cum duabus pecijs vinearum in terminis dicte ville sitis, una videlicet in loco dicto *an dem Scúdeck*, alia vero *an der kalkgruben* nec non cum omni jure et onere, prout ipsa curia ad ipsos Abbatem et Conventum dinoscitur pertinere, *Ottoni de Mulnhoven Armigero* et *Demudi* ejus uxori legitime *de Cropfesberc* et eorum heredibus pro censu annuo perpetuo trium Urceorum vini de dictis vineis excrescentis dandis annis singulis tempore vindemiarum, vice versa vero constituti coram Nobis dicti conjuges dicta bona in modum predictum recipientes ad majorem dicti census securitatem bona subscripta in subpignus consensu unanimi obligarunt, que inquam bona cum bonis locatis prescriptis apud unum heredum dictorum conjugum indivisa perpetuo permanebunt, bonorum vero in subpignus obligatorum specificacio hec est, videlicet

licet : IIII. jugera pratorum sita *an dem Westwege* de quibus dictis conjugibus census unius libre hall. cedit annuatim. It. censum decem solidorum hall. quem habent super bonis *Engelmari* oben an der *Smidegaszen* daz da *windetame Zinkelin* in terminis dicte ville. Renunciaverunt quoque dicte partes hinc inde excepcioni omni, defensionis et auxilio juris, quibus ipsi vel eorum successores vel heredes venire possent contra premissa in parte vel in toto in posterum vel ad presens, fraude et dolo penitus circumscriptis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces dictarum parcium presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^o quinto feria sexta post festum beati *Andree* Apostoli. (3. Dec.)

SUB ABBATE CUNRADO.

CXXXIII.

Littere donacionis C. dicti Starken et Drutlindis omnium bonorum suorum in Mulnhusen. 1306.

Nos Judices Curie Spirensis notum fieri cupimus universis, quod *Cunradus*

dus dictus *Starke* et *Druthlindis* conjuges de *Wilenstein* nunc coloni Dominorum de *Uzerstal* in curia eorundem in *Mulnhusen* coram nobis constituti in figura judicii presentibus Domino C. Abbate *Uterine Vallis* et fr. H. dicto *Walheimer* et Magistro *Walthero* visico et C. dicto *Zurne* et aliis quam pluribus fide dignis testibus sub anno Domini M^oCCC^oVI^o pridie Kathedre Sancti *Petri*. (21. Febr.) dederunt, assignaverunt omnia bona mobilia nunc habita seu immobilia in futurum possidenda, empta vel emenda, conquistata vel conquirenda religiosiis viris Domino Abbati et Conventui in *Uzerstal* donacione inter vivos pure simpliciter irrevocabiliter et sine fraude ad habendum possidendum et deinceps prout Deus in futurum providere disposuerit cum eisdem, dantes eisdem ex nunc omnium bonorum possessorum et possidendorum post mortem amborum ingrediendi possessionem et deinceps retinendi plenariam potestatem, renunciantes nichilominus pro se suisque heredibus omnibus excepcionibus, allegacionibus &c. (aliae sequuntur clausulae saepius recitatae,) imo premissa omnia communicata manu promiserunt

ferunt hinc inde rata, grata, firma habere inviolabiliter bona fide. Datum et Actum die et anno quo supra.

CXXXIV.

*Littere donacionis omnium bonorum
Lipmanni et Metze conjugum de
Merlheim. 1306,*

Nos Judices Curie Spirensis notum facimus universis presencium inspecto-ribus, quod *Lipmannus* et *Metza* con-
juges de *Merlheim* coram Nobis consti-
tuti in figura judicii presentibus Domi-
no Cunrado Abbate *Uterine Vallis*, fra-
tre *Johanne* majore Cellerario, fratre
H. dicto Walheimer, fratre *Rudegero*
Magistro in *Spira* et Magistro *Walthero*
visico et aliis quam pluribus fide dig-
nis, testibus sub Anno Domini M^oCCC^o
sexto in vigilia kathedre *Petri* (21.
Febr.) dederunt, cefferunt, resignave-
runt et assignarunt omnia bona mobi-
lia seu immobilia vel qualicunque no-
mine censeantur nunc possessa vel in fu-
turum possidenda, empta vel emenda,
conquisita vel conquirenda, religiosi-
s vi-
ris Domino Abbati et Conventui pre-
dicti monasterii donacione inter vivos
u 5 pure

pure simpliciter, irrevocabiliter et sine fraude ad habendum, possidendum et deinceps prout ipsis expedire viderit, disponendum cum eisdem, dantes eisdem ex nunc dictorum bonorum ingrediendi possessionem et deinceps retinendi plenariam potestatem, renunciantes nichilominus omnibus excepcionibus, allegacionibus, defensionibus nec non omni auxilio Juris Canonici vel civilis, quibus ipsi vel alter eorum venire possent contra premissa, immo premissa omnia promiserunt hinc inde rata et grata ac firma habere inviolabiliter bona fide. Specificacio autem bonorum hec est, videlicet in terminis ville *Queicheim* septem jugera et dimidium terre arabilis quorum duo et dimidium jacent inter agros monachorum. It. dimidium ibidem tendens versus ripam dictam *Birbach*. It. II. an dem Gekelinger wege. It. duo dimidia über den rucke. It. II. jugera juxta markam seu terminos ville *Merlheim*. It. in terminis dicte ville duo dimidia jugera pratorum juxta *Johannem von der Belden*. It. in terminis ville *Merlheim* dimidium juger terre arabilis inter ripas. Item domum quam habent in *Merlheim*. It. in terminis ville

le *Offenbach* unum iuger prati in der *Afcheiden*. Sciendum insuper, quod predictus Abbas et Conventus prefati monasterii promiserunt prelibatis conjugibus de prescriptis bonis pensionem XII. maldrorum siliginis ad dies vite eorum se daturus, ita videlicet, ut post mortem unius sex maldra cedant ecclesie nominate, post transitum autem amborum à totali pensione in perpetuum erimus absoluti. Datum et Actum die et Anno quo supra.

CXXXV.

Littere super tria maldra siliginis super molendino ex parte Wernheri dicti Gans. In Nova Civitate. 1306.

Nos Johannes Advocatus ac Universitas Civium Opidi *Nove Civitatis* tenore presencium profiteamur, quod frater *Heinricus* Conversus dictus *Erbenheimer* nomine religiosorum virorum Abbatis et Conventus de *Uzerstal* vivo testimonio bonorum virorum, videlicet *Heinrici* dicti *Roder* de *Winzingen*, *Hartmudi* filii quondam dicti *Hellenger* et *Rauber* de *Hart* rationabiliter dilucidavit et probavit, qui videlicet

licet predicti testes juramento astricti dixerunt se probabiliter et rationabiliter scire, quod honorabiles, religiosi viri Abbas et Conventus de *Uzerstal* ord. Cyster. prefati à viginti annis et amplius receperunt et justo titulo possiderunt tria maldra filiginis annui census, que videlicet maldra data sunt et dabuntur singulis annis et perpetuo de molendino, quod vocatur Superius Molendinum et quibusdam aliis bonis ad idem molendinum nomine subpignoris pertinentibus, que predicta tria maldra legavit *Wernherus* dictus *Gans* et uxor sua legitima *Gerdrut* predictis religiosi viris in remedium animarum suarum nomine testamenti, qui videlicet *Wernherus* et *Gerdrut* predicti prefatos census tempore vite sue justo empcionis titulo, dum adhuc viverent, possiderunt. Acta sunt hec Anno Domini M^oCCC^o sexto, nono Kal. Martij (24. Martij.) presentibus testibus ad hoc datis *Cunrado de Domo lapidea*, *Friderico* Sculteto, *Bruningo* Seniore, *Godone* dicto *Kezzelring* et aliis pluribus fide dignis. In cujus rei testimonium sigillum nostre predictæ *Civitatis Nove* presentibus est appensum.

CXXXVI.

CXXXVI.

*Littere locationis prati et super uno
holtzreht in Gumersheim. 1306.*

Judices Curie Spirensis scire volumus universos presencium inspectores, quod constitutus coram Nobis in figura judicii anno Domini M^oCCC^o sexto feria tertia ante festum beati *Barnabe* Apostoli (7. Junij.) procurator religiosorum virorum Abbatis et Conventus Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyf. Spirens. Dyoc. nomine dictorum Dominorum suorum locavit et concessit ac locasse et concessisse presentibus recognoscit, *Engelfrido* dicto *Ackerscholle* de *Gumersheim* et *Gerlindi* ejus uxori legitime unum jugerum prati situm in terminis dicte ville in loco dicto *Morsfurt* pro tempore vite conjugum predictorum pro censu annuo octo Unciarum hallensium infra festa Assumptionis et Nativitatis beate *Marie* Virginis annis singulis persolvendis, Preterea prefati conjuges constituti similiter coram Nobis prefatis Abbati et Conventui dederunt et resignaverunt donatione inter vivos unum holtzreht, quod habent in terminis ville antedicte habent.

habendum post mortem ipsorum eo jure, quo ad ipsos conjuges dinoscitur pertinere pro suarum animarum remedio ac salute promiserunt quoque dicte partes hinc inde locationem et donaciones hujusmodi ratas habere et contra eas per se vel alios quovis modo non facere seu venire. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem dictarum parcium presentibus est appensum. Actum et Datum Anno Domini et die prenotatis.

CXXXVII.

Littere de domo Domine Stretzen super fillicidia et Canalem. 1306.

Nos Judices, Consules et Universi Cives Spirenses scire volumus Universos presencium inspectores, quod coram Nobis et *Ulrico* dicto *Cluphel* Sculteto nostre Civitatis in publico constituti *Elsa* filia dicte *Stretzin*, *Johannes Bernhohus Ernestus* et *Itida* liberi sui concives nostri confessi sunt et presentibus publice recognoscunt, quod inter Domum quam ipsa *Elsa* edificat ex nunc de novo dictam *der Stretzen hus* et domum eidem domui contiguam, que est
Mo

Monachorum de *Uzerstal* subtus et superius spacium unius pedis cum dimidio vacuum perpetuo esse debet, quodque ipsi *Elsa* et ejus pueri et omnes ejus heredes sive successores in eadem domo nec non possessores ejusdem quicunque, quos ad hoc obligant per presentes, filicidia ambarum dictarum domorum absque omni dampno dictorum Monachorum et omnium possessorum dicte domus ipsorum capere debent super dicto spacio in canalem, quem ipsi mater et pueri ac omnes eorum heredes, successores et possessores predicti ponere, struere et comparare debent suis laboribus et expensis, ita si in hoc essent negligentes, quod ad refusionem damnorum, si que dicti Monachi seu possessores dicte domus eorum ex hoc sustinerent, ipsis per omnia teneantur fraude et dolo penitus circumscriptis, super quibus dictus Scultetus hos dedit in testes scilicet *Johannem Fuhs* et *Wernherum* textorem Civium Magistros, *Cunradum ad Columbam*, *Cunradum Retscheln*, *Wernherum Sidenstanz*, *Gotzonem Lamesbuch*, *Ulricum de Rorhus*, *Sigelmannum Gunt-ram*, *Schaf de sine*, *Heinricum de Colonia*, *Cunradum Nettinger*, *Engelman-*
num

num de *Gummesheim*, *Jacobum* de *Lut-*
terburc, *Cunradum* *Griesen*, *H. de vico*
Salis, *Normannum*, *Sifridum* *Syden*,
Joannem *Langenbrucger*, *Hugonem*
de *Swebichenheim*, *H. öden*, *Frizonem*
pellificem, *Volzonem* futorem, *P. fa-*
brum, *Schullonem* piscatorem, *Bert. pil-*
leatorem et *Hol. Buntekin* Consules *Spirenses* et quam plures alios fide dignos.
Et Nos in testimonium eorundem Sigil-
lum nostre Civitatis appendimus huic
Scripto. Datum anno Domini M^oCCC^o
sexto, feria quarta ante festum beati Jo-
annis Baptiste. (22. Junij.)

Anno Domini M.CCC.VI. — Littere
super bonis in *Ulvensheim* nobis colla-
tis ex parte *Engelmanni* plebani in
Werde. l. c. p. 285.

CXXXVIII.

Littere super duas libras et V. Solidos
de domo retro dictum Syden. Ad py-
tanciam. 1307.

Nos Judices Curie Spirensis ad U-
niverforum tam presencium quam futu-
rorum noticiam deducimus per presen-
tes, quod sub Anno Domini M^oCCC^o
sep.

septimo feria quarta post Dominicam qua
cantatur *Reminiscere*, (22. Febr.) consti-
tuti in nostra presencia et iudicii figura
religiosus vir frater *Heinricus* dictus
Rote Sacerdos monachus Monasterii *U-*
terine Vallis Ord. Cysterc. Spir. Dyoc.
Procurator seu Syndicus Generalis ho-
norabilium Virorum Domini Abba-
tis et Conventus Monasterii predicti ex
una nec non *Cunradus* dictus *Rise* cau-
po Spirensis ex parte altera, predictus
fr. *Heinricus* Procurator nomine pro-
curatorio et pro ipso Monasterio nec
non dictis Dominis Abbate et Conven-
tu supradicto *Cunrado* ac ejus heredi-
bus presente domum sitam retro dic-
tum *Syden* civem Spirensensem que quon-
dam *Volzonis* mensuratoris concessit et
locavit in perpetuam emphyteosim pro
pensione duarum librarum et quinque
solidorum hall. solvenda singulis annis
dictis Dominis Abbati et Conventui se-
cundum jus et Consuetudinem Civitatis
Spirensis terminis infra scriptis videli-
cet in festo quatuor temporum proxime
sequentium ante Nativitatem Domini
quindecim solidos. Item in festo qua-
tuor temporum proxime sequenti vide-
licet in quadragesima septem solidos cum

Monast. T. III.

x

fex

sex hallensibus. Item in festo quatuor temporum proxime sequenti videlicet **Pentecostes** quindecim solidos. Item in festo quatuor temporum proxime sequenti septem solidos cum sex hallensibus videlicet in Auctumpno, quam concessionem seu locacionem prefatus *Cunradus* pro se et suis heredibus in se recepit et possessionem predictam secundum modum prescriptum solvere promisit, contradictione qualibet non obstante. Renunciantes partes predictae hinc inde omni excepcioni &c. *) In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem personarum predictarum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

*) Sequuntur clausulae usque ad verbum *cumscriptis*, ut in charta 1310. feria quarta proxima post Dominicam, qua cantatur: *Misericordia Domini*.

CXXXIX.

Littere super uncias de domo sita iuxta domum zume Rosenbaume. 1307.

Ne rerum gestarum memoria processu temporis evanescat et pereat, eam
folet

solet litterarum testimonio et Sigillorum munimine roborari. Notum sit igitur universis tam presentibus quam futuris presens scriptum intuentibus, quod coram Nobis iudicibus Curie Spirensis sub Anno Domini M^oCCC^oVII^o. Sabbato proximo ante Dominicam qua cantatur *Misericordia Domini* (8. Apr.) constituti in figura iudicii religiosus vir frater *Heinricus* dictus *Rode* Sacerdos monachus Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyf. Spir. Dyoc. ex una et *Johannes* dictus *Rosebaum* nec non *Methildis* dicta *Cruse* ejus uxor legitima ex parte altera, prefatus frater *H.* Procurator seu Syndicus Generalis religiosorum virorum Dominorum Abbatis et Conventus Monasterii supradicti procuratorio nomine et pro ipso Monasterio nec non dictis Domino Abbate et Conventu antedictis conjugibus dedit, tradidit atque permutavit jure proprio in perpetuum, domum sitam juxta domum suam zu *deme Rosenbaume* cum suis pertinentiis videlicet: orto et aliis quibuscunque pro censu annuo et perpetuo septem Unciarum hallens. bonorum et legalium singulis annis in festo Nativitatis beate *Marie Virginis* solvendo dictis Domi-

no Abbati et Conventui secundum jus et consuetudinem Civitatis Spirensis in loco dicto *in dem Mersche*, ex una parte juxta ortum *Petri* dicti *Zeissolf* et ex alia juxta ortum *Volmari* dicti *Zimmermann* civium Spirensium, promittentes ad invicem unus alteri hinc inde, quod nullam controversiam de rebus hujusmodi permutatis nullo tempore inferret, nec inferenti aliquatenus consentire. Renunciaverunt eciam hinc inde partes supradicte omni exceptioni doli mali &c. *) In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem parcium predictarum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno ei Die prenotatis.

*) Clausulæ salutares sequuntur usque ad verbum: *circumscriptis*, sicut in charta MCCC decimo, feria quarta proxima post Dominicam, qua cantatur *Misericordia Domini*.

CXL.

*Littere super unam libram hall. de
domo in der Drincgassen ex parte Do-
mini Alberti de Lachen. ad py-
tanciam. 1307.*

Noverint Universi presentes pariter
et futuri, quod coram Nobis Judicibus
Curie Spirensis sub Anno Domini
M^oCCC^oVII^o Sabbato proximo post fes-
tum beati *Marci* Evangeliste (29. April.)
Constitutus coram Nobis in figura judi-
cii discretus vir *Johannes* dictus *Brat-
tan* prebendarius Ecclesie Spirensis de-
dit, tradidit et assignavit viris religiosiis
Domino Abbati et Conventui Monas-
terii *Uterine Vallis* Cyft. Ord. Spir.
Dyoc. censum annum et perpetuum u-
nius libre hall. singulis annis in festo
beati *Jacobi* dictis Domino Abbati et
Conventui secundum jus et consuetudi-
nem Civitatis Spirensis de domo sita in
vico dicto *Trincgassen* juxta estuarium
in fine, quam *Ulricus* mensurator inha-
bitat persolvendum, ita videlicet quod
prefati Domini in vigilia beati *Lauren-
cij* Anniversarium quondam honorabi-
lis viri Magistri Alberti de *Lachen* Ca-
nonici Spirensis peragant secundum con-
sue-

fuetudinem ipſorum, et quod cum eadem libra hall. ſingulis annis videlicet in Vigilia beati *Laurentij* piſces comparentur pro refectione fratrum ibidem. Eſt eciam adjectum, quod quandocunque prefatus *Johannes* ſeu ſui heredes prefatis Dominis Abbati et Conventui ſedecim libras hall. dat, tradit ſeu aſſignabit, quod tunc à ſolutione cenſus libre hall. predicti liberabitur penitus et abſolvetur contradictione qualicunque non obſtante. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum anno et die predictis.

CXLI.

Littere ſuper mutacione agrorum in Weſtheim, ad pytanciam. 1307.

Nos Fr. *Cunradus* Abbas totuſque Conventus Monasterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. et Nos *Petrus* Prepoſitus Majoris Eccleſie Spirenſis recognoscimus publice per preſentes, quod ſollicite conſiderantes permutationem ſubſcriptam Nobis utrimque et Monasteriis ac Eccleſiis noſtris exiſtere multipliciter fructuoſam, idcirco permu-
tavi-

tavimus ad invicem agros seu jugera frugifera sita in terminis ville *Westheim* infra-scripta. Nos enim Abbas et Conventus predicti septem jugera nostra cum dimidio frugifera contigua pomerium seu ortum Dominorum Decani et Capituli Majoris Ecclesie Spirensis contingentia. Item ibidem III. jugera nostra frugifera et contigua sita inter duo jugera *Cunradi* Domicelli dicti *de Salenbach* de villa prenotata cum ipso Domino Preposito pro undecim jugeribus cum dimidio frugiferis contiguis tangentibus ex una parte viam publicam que vergit in *Lustat*, et ex altera parte pratum Dominorum Decani et Capituli predicti ad habendum, tenendum, possidendum et quidquid eidem Domino Preposito placuerit, faciendum. Nos vero Prepositus predictus e converso permutavimus et permutacionis titulo transtulimus jugera nostra predicta in ipsos et ad ipsos Dominos Abbatem et Conventum pro jugeribus eorum memoratis ad habendum, tenendum, possidendum et quidquid ipsis placuerit de eisdem jugeribus vel cum eisdem deinceps faciendum, unde si Dominus Abbas et Conventus de predictis undecim jugeribus

cum dimidio prata facere voluerint, aquam que per canalem seu aqueductum à ripa descendit, cum eis equaliter participemus omni dolo et fraude penitus procul pulsas, et ad Canalem et vallem per quas aqua descendit faciendam et purgandam, quando necessitas hoc exquirat, dimidietatem expensarum solvere non obmittent. Nos vero et nostri successores aliam medietatem solvemus expensarum ejusdem vallis usque ad undecim jugera cum dimidio supradicta. Notandum etiam, quod vallis, que sita est inter undecim jugera cum dimidio prescripta et prata Dominorum Canonicorum totaliter pertinet ad prata predicta, et nos nostrique successores habere debemus in perpetuum tres pedes in latitudine de predictis jugeribus cum dimidio juxta vallem memoratam, sed vallis, que per campum descendit, erit communis a ponte vie publice usque ad prata prenotata. Igitur Nos Abbas, Fratres et Conventus, Nosque Prepositus, predicti renunciamus omnino ad invicem exceptioni doli mali &c. &c. (sequuntur clausulæ sæpius citatæ.) In cujus rei testimonium Nos Abbas et Prepositus predicti sigilla nostra presentibus

tibus duximus appendenda. Datum
Anno Domini M^oCCC^oVII^o. crastino
Margarete virginis. (21. Julij.)

CXLII.

Littere super XVIII. uncias Wizen-
burgenses et super XVI. jugeribus
agrorum in Scheiden. 1307.

Quia hominum memoria labilis lap-
su temporis faciliter inmutatur, sepe
opus est facta humana scripturarum fi-
guracionibus commendari. Nos igitur
Judices Curie Spirensis ad Univerforum
noticiam presentibus cupimus perveni-
re, quod sub anno Domini M^oCCC^oVII.
feria tertia ante *Laurencij* (8. Aug.)
honesta matrona *Kristina* filia dicte *Ku-*
delmennin begina Wiszenburgensis sa-
na mente licet egro corpore, attendens
quod necessarium est diem messionis ex-
treme bonis operibus prevenire in re-
medium anime sue et progenitorum su-
orum dedit atque legavit religiosi vi-
ris Abbati et Conventui Monasterii *U-*
terine Vallis Ordin. Cyf. Spir. Dyoc.
XVI. jugera agri campestris sita in ter-
minis ville *Scheiden* in loco qui dicitur
nidenwindic der Kirchen videlicet VI,

ruten neben *Redekindes* morgen, It. III. ruten gegen *Hertwiges* hove. It. VII. ruten minus quatuor pedibus neben dem fron acker. Item censum annum XVIII. unciarum denariorum Wiszenburgensium que habet super domo, orto et duobus jugeribus prati, que nunc habet *Cunradus* dictus *Volkmar*, de quo censu idem C. singulis annis solvit ad vincula Sancti *Petri* XIII. uncias denariorum et in festo beati *Martini* III. uncias denariorum, ita tamen quod post mortem ipsius *Kristine* dicti Abbas et Conventus singulis annis bis dent et assignent fratribus Minoribus in Wizenburg qualibet vice tria quartalia vini clari et viginti pares albos in perpetuum fratribus pro refectione. It. quod dent et assignent singulis annis Predicatoribus in *Wiszenburg* semel in anno tria quartalia vini clari et viginti panes terminis ab ea statuendis. It. ordinavit, quod due partes de residuo singulis annis dentur fratribus in *Uzerstal* pro piscibus et tertia pars pro vino et albo pane in refectionem eorundem, terminis quos ipsa duxerit statuendos. Est etiam adjectum, quod si dicta *Kristina* religionem intraret vel ad tantam

tam inopiam deveniret, quod non haberet, unde commode sustentari posset, quod tunc licebit ei dicta bona vendere vel alienare pro sue libito voluntatis, contradictione quorumcunque non obstante. In quorum omnium testimonium sigillum nostrum duximus presentibus appendendum. Actum et datum anno et die prenotatis.

CXLIII.

Littere super decem tinis vini in Lensenwilre. ad pytanciam. 1307.

Officialis Domini Prepositi, Spirensis. Universi prefencium inspectores noverint, quod constitutis in nostra prefencia Abbate et Conventu Monasterii in *Uzerstal* ex una et *Frizone* Sculteti filio de *Lensenwilre* et *Hedewige* conjugue sua legitima ex parte altera anno Domini M^oCCC^oVII^o crastino beatorum *Symonis* et *Jude* Apostolorum (29. Oct.) prefati Abbas et Conventus antedictis conjugibus presentibus et conducentibus quinque jugera vinearum, domum et torcular sita in villa et terminis ville *Lensenwilre*, que erant quondam Domini *Johannis* plebani in *Wolmes-*

mesheim pro se et semper uno herede tantum post eorum decessum perpetuo pro indiviso habenda, tenenda et possidenda jure hereditario justo locacionis titulo locaverint pro decem urceis vini qui vulgariter *Zæbere* nuncupantur, ipsis Abbati et Conventui in eisdem vineis tempore autumpnali singulis annis et perpetuo dandis et solvendis, quod quidem vinum ipse Abbas et Conventus ante omnia in eodem torculari, si voluerint, torquere poterunt et preparare non obstante contradictione cujuscunque, debent etiam prefati conjuges et eorum in eisdem bonis successores solvere et expedire omnem censum debitum de ipsis bonis et ea in utili et consueta cultura et in edificiis debitis conservare, ut etiam prefati Abbas et Conventus de predictis decem urcijs singulis annis et perpetuo cerciores existant, prefati conjuges ipsis bona infra scripta pro subpignore constituerunt, videlicet, unum juger prati situm in terminis dicte ville in *Lensenwilre in thanwile* apud *phaffenbúrne* quod quondam fuit Scultetisse. It. dimidium juger vinee site in monte dicto *Súnninberg* inferius apud vineas Regis, hac adjecta

con-

condicione, quod quodocunque ipsi conjuges tres urceos vini annue et perpetue pensionis emant in terminis dicte ville *Lensenwilre* in loco certo et securo et eos dictis Abbati et Conventui ponant et constituent pro subpignore, predicta subpignora libera ad ipsos conjuges seu eorum heredes, qui hoc facerent, redeant, et ipsi Abbas et Conventus dictis tribus urcijs pro subpignore loco dictorum subpignorum sint contenti. Promittentes hinc inde omnia supradicta rata et firma inviolabiliter perpetuo observare. Renunciantes nichilominus omni auxilio juris Canonici et Civilis &c. (ut 22. Julij 1309.) quoquo modo. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad predictarum parcium preces duximus presentibus appendendum. Actum et datum anno et die prenotatis.

CXLIV.

Littere super duas libras hall. et novem Uncias in der Schickengasse ex parte Magistri Johannis Phisici.
ad pytanciam. 1307.

Quoniam omnium habere memoriam
et in nullo peccare potius Divinitatis
quam

quam humanitatis dinoscitur interesse. Ideo opus est facta temporalia ne in oblivionis foveam cum tempore incidunt, scripturarum testimonio roborari. Nos igitur Judices Curie Spirensis ad Univerforum notitiam tam presencium quam futurorum volumus presentibus pervenire, quod constituti in nostra presencia et judicii figura honesta Matrona *Helena* mater *Erlewini* dicti zu dem *Fleckenstein* Civis Spirensis, nec non idem *Erlewinus* heredes quondam Magistri *Johannis* Phisici Canonici Ecclesie *Sancti Petri* Argentinensis bone memorie recognoverunt et publice profitebantur, quod idem quondam Magister *Johannes* in agone mortis sue et in remedium anime ipsius nec non suorum parentum atque progenitorum Viris religiosis Dominis Abbati et Conventui monasterii *Uterine Vallis* dedit et legavit pensio- nem annuam duarum librarum hall. singulis annis in Anniversario ipsius *Johannis* dictis Domino Abbati et Conventui solvendam et pro refectione ipsorum equaliter pro piscibus et aliis necessariis convertendam atque distribuendam, que pensio datur et assignatur seu dabitur et assignabitur dictis Dominis de do-
mi-

mibus infra scriptis secundum jus et consuetudinem Civitatis Spirensis, videlicet una domus sita in vico dicto *Schiekengasse* dicta *des Baiers hus* hijs terminis scilicet in festo beati *Martini* decem solidos et decem hallenses in recompensam unius Capponis. Item in festo beati *Georij* decem solidos hall. Item de domo *Emerchonis* pellificis contigua domui predictæ decem uncie hall. de quibus singulis festis quatuor temporum dantur quatuor solidi et duo hallenses et in festo beati *Martini* decem hallenses in recompensam unius Capponis. Item de domo sita in eodem vico, que est *Hedewigis* Cellerarie dictæ *Winterin* begine Spirensis decem uncie hall. similiter in singulis festis quatuor temporum, quatuor solidi et duo hallenses dantur, de quibus decem unciis supradicti *Helena* et *Erlewinus* filius ejus confessi sunt et presentibus recognoscunt atque confitentur se justo vendicionis titulo vendidisse novem unciarum redditus sepedictis Dominis Abbati et Conventui pro precio tredecim librarum hall. quod quidem precium prefati *Helena* et *Erlewinus* filius ejus confessi sunt se recepisse traditum, numeratum atque solutum

lutum fuisse et in usus suos totaliter convertisse. Renunciantes *) In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem *Helene* et *Erlewini* predictorum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^o septimo, feria sexta ante festum beati *Martini*. (10. Nov.)

*) Memorantur clausulæ, sicut in charta MCCC decimo, feria quarta proxima post Dominicam qua cantatur: *Misericordia Domini*, usque ad verbum: *circumscriptis*.

CXLV.

Littere super Curiam dictam zume Zungelnhof. 1307.

Nos Judices Spirenses scire volumus universos presencium inspectores, quod coram Nobis in figura iudicii constitutus *Sigelmannus Guntram* Civis Spirensis confessus est et presentibus publice recognoscit, se sibi et suis heredibus à religiosis Dominis Abbate et Conventu Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. ex certo locatu pro censu emphyteotico sex librarum hallens. recepisse Curiam ipsorum sitam Spire in fine vici inferius dicti *Wobergasse*

gasse cum omnibus suis edificiis et attinentiis, quam Dominus *Johannes de Metis* Canonicus Ecclesie Spirensis ex nunc inhabitat, qui eam inhabitare debet temporibus vite sue et tamen tres libras hall. census nomine dare tenetur annuatim, quas tres libras hall. ipse *Sigelmannus* et ejus heredes recipient quolibet anno a dicto *Johanne* quoad vixerit, ex nunc autem et in posterum ipso Domino *Jo.* vivo vel mortuo dictus *Sigelmannus* ac ejus heredes censum predictum sex librarum hall. dictis Dominis dare debent de dicta curia et suis attinentiis singulis annis in festo beati *Martini* juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis, ad quam quidem curiam cum suis attinentiis predictus *Sigel* unum heredem nominare et designare debet Dominis antedictis, qui post mortem suam ipsam teneat et dictum censum sex librarum hall. in dictum modum ipsis solvat annuatim, post mortem autem heredis ejusdem, unus ejusdem heres senior semper post mortem alterius successive ipsam curiam cum suis attinentiis tenebit et expediet quemadmodum est predictum. Si autem ipse *Sigel.* nullum prefatis Dominis nomi-

Monast. T. III.

y

naret

naret heredem, ex tunc senior suus heres pro tempore sue vite et post mortem ejus semper senior heres suus post mortem alterius successivè ipsam curiam cum suis attinentiis tenebit et expediet, ut est dictum. Ad que omnia dictus *Sigelmannus* se obligat per presentes, fraude et dolo in hijs omnibus penitus circumscriptis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum appendimus huic scripto. Datum Anno Domini M^oCCC^o septimo.

CXLVI.

Littere super triginta maldra Siliginis in Otterbach. ad pitanciam.

1308.

Cum facta humana sepe lapsu temporis à memoria evanescant, opus est ea scripturarum memorie commendari. Igitur Nos Judices Curie Spirensis ad universorum tam presencium, quam futurorum volumus noticiam pervenire, quod sub Anno Domini M^oCCC^oVIII^o. feria quarta proxima post festum beate virginis *Agnetis* (23. Jan.) Constituti coram Nobis in figura judicii strenuus vir *Bertholdus miles* dictus de *Steinwilre*,

wilre, *Mya* ejus uxor legitima, *Margareta* soror *Mye* predictæ relicta quondam *Ottonis Armigeri* fratris predicti *Bertoldi* militis, *Gyzela* begina, *Demundis* et *Rudolfus* liberi *Margarete* antedictæ manibus coadunatis et unanimi consensu vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse justo venditionis titulo per presentes recognoscunt Religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. annuam et perpetuam pensionem triginta maldrorum filiginis bone et legalis persolvendam et presentandam dictis Domino Abbati et Conventui singulis annis in Nativitate beate *Marie Virginis* super domum in villa *Otterbach* inferiori, quamcunque dicti Abbas et Conventus seu procurator eorum ad hoc acceptaverit sub expensis, periculo et laboribus dictorum venditorum, non obstante grandine, exercitu, sterilitate, incendio seu alio quovis casu infortuito pro precio centum et triginta quinque librarum hall. bonorum et legalium ipsis numerato tradito et soluto super bonis infra specificatis, que quidem bona dicti venditores prefatis Abbati et Conventui pro subpignore constitu-

y 2

stituerunt et obligaverunt, ita videlicet, quod si iidem venditores aut eorum heredes in solucione hujusmodi pensionis aliquo anno negligentes extiterint, sepefati Abbas et Conventus vel procurator eorundem sibi attrahent, quod vulgariter dicitur *ufholn* secundum consuetudinem terre generalem. Preterea prefati venditores similiter recognoverunt expresse et publice confessi sunt se precium antedictum recepisse ac sibi numeratum, traditum et solutum fuisse et in usus suos integraliter convertisse, renunciantes expresse omni excepcioni non numerate &c. (cum reliquis clausulis ut ad an. 1307. 22. Febr. et alibi *circumscriptis*). Specificacio vero bonorum pro subpignore constitutorum et situs eorundem in terminis ejusdem ville *Otterbach inferioris* predictæ hec est, videlicet curia *Kunonis militis* dicti *Slasfer* sita juxta curiam *Rudolfi militis*. Item novem jugera agri campestris infima sita in loco, qui dicitur *der rone* apud agros *Rudolfi militis*. Item septem jugera agri sita ibidem. Item decem et octo jugera agri, que dicuntur *das eigen* sita ibidem. Item sex jugera agri sita in loco qui dicitur *fochslochern*

chern apud agros *Roberti*. It. V. jugera agrorum sita retro curiam *Hugonis* dicti *Wyfze*. It. decem et septem jugera agrorum sita *obenwendic der holn* juxta agros *Kunonis militis de Zeissenkeim*. It. quinque jugera agrorum sita retro curiam Domine dicte *de Crumenfurch*. Item tria et dimidium jugera agri sita *zu den Fochsenlochern* juxta agros *Roberti*. Item septem jugera tendencia versus fontem qui dicitur *Grundeloseburne*. It. sex jugera agrorum sita *an dem Sticwecke* juxta agros *Ritperti*. It. V. jugera agri sita retro nemus juxta agros *Kunonis militis de Zeissenkeim*. Item decem et octo jugera agrorum tendencia super vallem dictam *witdal* penes agros *Rudolfi militis*. It. decem jugera tendencia super locum dictum *Bachars*. It. unum jucer situm ibidem. Item unum jucer situm retro curiam *Ruperti*. It. septem jugera sita retro curiam *Rudolfi militis*. Item duo jugera sita retro curiam *Kunonis* predicti. Item duo et dimidium jugera pratorum sita juxta flumen, quod dicitur *die Lutern*. Item duo et dimidium jugera prati sita *an dem wade* juxta *Steinwelt*. Item quatuor jugera pratorum

sita in dem *widal*. Item quatuor jugera pratorum sita in pallude. Testes vero hujus contractus sunt *Johannes de Mulnhoven miles*, *Humfridus Advocatus*, *Hertelinus* frater suus, *Johannes filius Petri* cives in *Landowe*. In quorum omnium testimonium sigillum Judicum predictorum ad preces dictorum venditorum presentibus est appensum. Datum Anno et Die prenotatis. Et Nos Consules et Universitas opidi *Landowe* in testimonium omnium premissorum sigillum nostrum ad petitionem parcium predictarum presentibus duximus appendendum. Datum ut supra.

CXLVII.

Littere super XXI. uncias hall. et III. Cappones. 1308.

Nos Judices Curie Spirensis ad universorum noticiam deducimus per presentes, quod constitutus coram Nobis procurator religionum virorum *Abbatis et Conventus Monasterii Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dioc. nomine procuratorio et ipsorum nomine *Bertholdo dicto der hultzin* et *Berthe* ejus legitime nec non ipsorum hereditibus

bus domum sitam ante exteriorem portam Nove porte Spirensis cum particula orti ipsi domui adjacente, que eis adjecta fuit de vero orto, et curiam ad eandem domum pertinentem, que domus sita est inter curiam et domum dictam *der Grensen* et ex altera parte juxta curiam Domine que dicitur *Schultetissa de Gugelingen* concessit et locavit de censu annuo videlicet XX et I. uncia hall. et tribus Capponibus singulis annis dictis Abbati et Conventui seu eorundem procuratori presentandis terminis infra scriptis videlicet in festo natiuitatis beati *Johannis Baptiste* I. libr. hall. et in festo beati *Martini* reliquas novem uncias et tres Cappones. Promiserunt eciam prefati conjuges pro se et suis heredibus quod si aliquod dampnum per ipsorum aut eorum heredum negligenciam aut incuriam dictis Dominis in domo curia et orto predictis eveniret per vicinos ipsorum, quod hujusmodi dampnum dictis Dominis persolvant et emendabunt contradictione qualicunque non obstante. Renuñciaverunt eciam antedicti conjuges pro se et suis heredibus omnibus excepcionibus juris Canonici et Civilis et aliis ca-

villacionibus quibuscunque per que contra premissa vel aliquod premissorum venire possent quoquo modo pro se aut alium in iudicio vel extra, publice vel occulte, directe vel indirecte, fraude et dolo penitus circumscriptis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces predictorum conjugum presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oVIII^o feria VI. ante Dominicam Oculi. (15. Martij.)

CXLVIII.

Littere super sex jugera agrorum et unum juger vinearum in Merlheim.
1308.

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod coram Nobis iudicibus Curie Spirensis constitutus *Bertholdus* dictus *Wirt de Merlheim* motus pio affectu propter Deum et in remedium anime sue religiosus viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. sex jugera agrorum campestrium sita in terminis ville *Merlheim* et unum juger vinearum situm in terminis opidi *Landowe*, nec non omnia bona sua mobilia et immobilia, que nunc
habet

habet et in posterum habiturus est, quocunque nomine nuncupentur, vel in quibuscunque locis reperiantur simpliciter et expresse irrevocabiliter cessit, dedit, tradidit et resignavit, nec non donacione perfecta et inter vivos donavit, hac condicione adjecta, quod dictus *Bert.* usumfructum de vinea predicta ad dies vite sue integraliter percipiat, sed post obitum ipsius ad predictos Abbatem et Conventum dicta vinea libera devolvetur contradictione cujuslibet non obstante, antedicti vero Abbas et Conventus eidem *Bertoldo* ad dies vite sue in victualibus, vestimentis et aliis necessariis prout procurator dictorum Abbatis et Conventus nomine ipsorum et pro ipsis promisit coram Nobis, sufficienter providebunt. Predictus etiam *Bertoldus* opus converforum ibidem consuetum sollerter et diligenter pro suo posse adimplebit. In cujus rei testimonium figillum nostrum ad petitionem personarum predictarum Presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oVIII^o feria sexta ante Dominicam, qua cantatur *Judica*. (22. Martij.)

CXLIX.

Littere super duas libras hall. in Glifzenwilre et in Landowe. 1308.

In nomine Domini Amen. Nos Iudices Spirenses scire volumus universos presencium inspectores, quod constituta coram Nobis in figura iudicii *Demudis* begina filia quondam *Gernodi de Glifzenwilre* sub anno Domini M^oCCC^o octavo feria tertia post Urbani Pape et Martyris (28. Maji.) non immemor salutis anime sue nec non suorum progenitorum dedit donacione inter vivos, consignavit et resignavit religiosi Viri Monachis *Uterine Vallis* pure et simpliciter et irrevocabiliter duas libras hall. perpetuorum reddituum ita, ut post obitum suum et fratris *H. de Bubenwilre* Monachi Cenobii prenotati dies Anniversarius *Gernodi et Methildis* uxoris sue legitime dictorum progenitorum nec non *Demudis* et sororis sue *Guthe* in vigilia Nativitatis Domini semper fideliter ac memoriter in eodem cenobio peragatur et de dictis duabus libris Conventui in piscibus vel in aliis esilibilibus pitancia provideatur, dictas vero duas libras certis ac firmis ypothe-

thecis, prout inferius est specificatum, stabilivit, videlicet: quod in Landowe de domo ante portam beate Virginis *Heinrici* dicti *Welker de Gotramestein* juxta molendinum olei recipient dicti religiosi in festo *Martini* X solidos hall. It. de ortis retro novum Castrum, quos possidet *Nicolaus* filius dicti *Urluge* VI. solidos et III. hallenses. It. junior *Stephanus* ibidem XX. hall. It. *Gutha* filia dicti *Brauender* XX. hall. de orto ibidem. In *Gliszenwilre* vero percipient termino supradicto unam libram et III. hallenses de orto dicto *mit den Erlen* in der *Rusbach* et de XVI. hall. de vinea dicti *Eigel* ibidem et de quartali et dimidio agri jugere, prato et pomerio juxta fontem, qui dicitur *bike beines brunne* et de XXV. hallensibus de prato an dem *Vogelsange* filie *Eberhardi*, adicimus ordinationi superius expresse, quod si dicti *Demudis* decesserit, fr. *H.* predictus Monachus *Uterine Vallis* dictus de *Bubenwilre* de prefatis redditibus se intro-mittet et eosdem recipiet et ad velle suum ordinabit, post ejus obitum ad dictum Monasterium devolventur. Preterea Nos Judices *Spirenses* predicti dictum

tum remedium ad instanciam *Demudis* donatricis predicte pena tali vallamus et perpetuo volumus observari et si procuratores predicti Conventus in aliquo anno dictum remedium ad alios usus Monasterii, quam prescriptum est, disponent seu ordinarent, tunc eodem anno tantum juratis ville *Gliszewilre* integraliter tribuentur condicione seu contradictione qualibet non obstante et ad ecclesie ville predicte necessitates convertent. In horum omnium robur et evidenciam presentem litteram Curie Spirensis tradimus Sigillo communitam. Datum die et anno predictis.

CL.

Littere donacionis bonorum Elizabeth begine de Hohenstat. 1308.

Noverint universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis constituta in figura iudicii *Elizabeth* begina dicta *de Hohenstat* mota pio affectu et propter grata beneficia sibi impensa et in futurum impendenda a religiosis viris Abbate et Conventu Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. ac in remedium animarum sue et suorum progenitorum dictis

dictis Abbati et Conventui quinque jugera agri arabilis preter unum quartale et unum juger prati, quorum duo sita sunt in terminis ville *Hohenstat* in loco dicto *an der holzgewande* juxta *Hermanum* hospitem. It. ibidem dimidium juger juxta agros Dominorum de *Uzerstal* predictorum. Item ibidem dimidium juger situm inter agros dictorum Dominorum et Dominorum de *Heimbach*. It. unum juger situm in loco dicto *an der Hutelsnur*, juxta agros Dominorum de *Heimbach* predictorum. It. duale tendens versus parvam stradam apud agros Dominorum de *Heimbach*. It. unum juger prati tendens versus silvam juxta Dominam dictam *Lamesbuchen* ac omnia alia bona sua mobilia ac immobilia, que nunc habet et in posterum habitura est quocunque nomine censeantur et in quibuscunque locis ad presens vel in posterum reperiantur, cessit, dedit et tradidit, resignavit atque donacione perfecta et inter vivos donavit nec non cessisse, dedisse, tradidisse, resignasse ac donavisse simpliciter irrevocabiliter et expresse dicta bona prefatis religiosiis recognoscit per presentes, promittens fide bona et sollemp-

lempni stipulacione se contra predic-
tam cessionem, tradicionem, resignacio-
nem seu donacionem nunquam venire
per se vel per alium vel alios in iudicio
vel extra, publice vel occulte, directe
vel indirecte in posterum vel ad presens
quoquo modo, fraude et dolo in hijs
omnibus penitus circumscriptis. In cu-
jus rei testimonium sigillum nostrum ad
petitionem prefate *Elizabeth* presenti-
bus est appensum. Datum Anno Domini
M^oCCC^o octavo in die beati *Barnabe*
Apostoli. (11. Junij.)

CLI.

*Littere super unam libram hallensium
et super vineas in Winzingen ex parte
Domine Heile dicte Bertin. 1308.*

In Nomine Domini Amen. Anno In-
carnacionis ejusdem M^oCCC^o octavo
feria quarta proxima ante festum beate
Margarete virginis (17. Julij.) Consti-
tuta coram Nobis Judicibus Curie Spi-
rensis honesta matrona *Heila* dicta *Ber-
tin* Begina sana mente licet egra in cor-
pore nec vi, nec metu, nec aliqua cir-
cumvencione illecta memor existens hu-
mane condicionis, quam fragilitas imi-
tatur,

tatur, de bonis a Deo sibi collatis testamentum suum in remedium anime sue et animarum suorum progenitorum disposuit et ordinavit in hunc modum: In primis enim dat et legat dimidietatem curie, quam inhabitat ipsam contingentem post mortem *Elizabeth* filie sororis sue begine site ex una juxta domum dictam *zu dem bogen* et ex altera parte juxta Cimiterium Fratrum Minorum domus Spirensis, dictis Fratribus Minoribus, ita videlicet quod predicti Fratres Anniversarium ipsius *Heile*, *Elizabeth* sororis sue et *Heinrici* quondam dicti *Barht* de censu ipsius curie singulis annis et perpetuo per ipsos fratres celebretur terminis infra scriptis, videlicet, quod Anniversarium in die obitus ipsius *Heile*, *Elizabeth* quondam sororis sue predictæ in festo beati *Benedicti* et *Heinrici* quondam dicti *Barthe* in festo beati *Georij* et quod idem census dictis terminis et anniversariis detur pro piscibus pro refectioe fratrum antedictorum, hac condicione per ipsam *Hilam* adjecta, quod si predicti Fratres Minores aut ipsorum posterii seu succetores predictam medietatem curie vel censum, qui datur sive daretur de eadem curia alie-

alienare seu vendere vellent, præsumere-
rent sive attemptarent, quod ex tunc
omne jus, quod dictis fratribus in dimi-
diate dicte curie sive censu ipsius com-
petit seu in futurum competeret, ad re-
ligiosos viros Dominum Abbatem et
Conventum Monasterii *Uterine Vallis*
pleno jure devolvatur contradictione
qualibet non obstante. Item dat et le-
gat Conventui Fratrum Minorum præ-
dicte domus octo libras hallens. quas
Gardianus qui pro tempore fuerit, in
utilitatem dicte domus statim post obi-
tum ipsius *Heile* convertat. Item dat
et legat cuilibet Fratri Minorum dicte
domus quinque solidos hall. statim post
obitum ipsius *Heile* assignandos. Item
dat et legat Sororibus Sancte *Clare* ex-
tra muros Spirenses redditus quinque
maldrorum filiginis post mortem *Eliza-
bet* supradicte, ita videlicet, ut ipse so-
rores tria anniversaria predicta celebrent
terminis prenotatis, Item dat et legat
Capellario Capelle Sancti *Mauricij* Spi-
rensis post mortem prefate *Elizabeth* pen-
sionem unius maldri filiginis singulis an-
nis solvendam pro suo anniversario per
ipsum Capellarium qui pro tempore
fuerit, celebrando perpetuo. Item dat
et

et legat infirmis hospitalis Sancti *Georij* Spirensis post *Elizabet* sepedicte mortem redditus unius maldri filiginis, ita videlicet, quod infirmi in Anniversario ipsius *Heile*, cum ipsa sit, singulis annis consolentur et recreentur. Item dat et legat post mortem *Elizabet* predicte Commendatori et Fratribus domus in *Heimbach* pensionem annuam trium maldrorum filiginis pro Anniversario suo perpetuo celebrando. Item dat et Sororibus *ultra lutum leporis* pensionem annuam unius maldri filiginis post obitum *Else* predicte pro anniversario suo celebrando. Item dat et legat *Else* quondam filie *H.* dicti *Bart* duorum maldrorum filiginis pensionem et censum decem solidorum hall. post obitum *Else* prescripte ad dies vite ipsius pro necessariis ejusdem singulis annis percipiendam: post obitum vero ipsius eadem pensio et dictus census cedit Sororibus Sancte *Clare* prenotatis, Item dat et legat Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* redditus sive censum unius libre hall. qui redditus singulis annis pro piscibus dabuntur in anniversario ipsius *Heile* pro refectioe Abbatibus et Conventus predictorum. Item dat

et legat eisdem Abbati et Conventui medietatem domus et vinearum, quas habet in villa et terminis ville *Winzingen* post obitum *Else* supradicte. Item dat et legat Abbati et Conventui Monasterii in *Mulenbrunnen* post obitum *Elizabet* predicte censum decem solidorum hall. ut anniversarium ipsius celebretur in modum supradictum. Item dat et legat Fratribus Minoribus domus Spirensis post mortem *Elizabet* antedicte medietatem tocus vini, quod habet preter octo amas mensure Spirensis que debentur *Elizabet* memorate. Item dat et legat religiosis Dominabus Abbatisse et Conventui in *Ponte Salutis*, pensionem annuam duorum maldrorum filiginis post obitum *Elizabet* predicte pro anniversario ipsius perpetuo celebrando. Item dat et legat uni ex filiabus *Bermannii* dicti *Vonc* Civis Spirensis, si habitum Dominarum Sancte *Clare* extra muros Spirenses intraverit, censum decem solidorum hall. post obitum *Elizabet* predicte ad dies vite ipsius filie percipiendum, post obitum vero ipsius filie idem census ad Dominas de Sancta *Clara* predictas libere devolvetur. Si vero predicta filia predictum habitum
non

non intraverit sive aliam religionem in se non assumpserit, tunc dictus census immediate post mortem *Elisabet* predictæ ad predictas Dominas Sancte *Clare* pertinebit. Hec autem omnia et singula predicta prefata *Heila* ordinavit et disposuit atque legavit nomine testamenti seu ultime voluntatis sue de consensu et bona voluntate *Elizabet* filie sororis sue memorate. Preterea sepedicta *Elizabet* constituta in nostra presencia legavit pro remedio anime sue Fratribus Minoribus predictis reliquam medietatem curie, ipsam contingentem, quam ipse Begine inhabitant, hac potestate sibi retenta, quod quandocunque ei placuerit, dictam legacionem de parte curie ipsam contingentem libere valeat revocare, hanc autem ultimam suam voluntatem prefata *Heila* statuit, voluit et ordinavit, ut si jure testamenti non valeret, saltem jure Codicillorum aut etiam alias quomodocunque melius subsistere poterit et valere robur obtineat firmitatis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem *Heile* et *Elizabet* Beginarum predictarum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno et Die prenotatis.

*Littere super decem maldris filiginis
in Neuwilre. 1308.*

Que aguntur in tempore, ne simul
labantur cum tempore, opus est ut scrip-
turarum memorie perhennentur, hinc
est, quod nos Iudices Curie Spirensis ad
universorum tam presencium quam fu-
tutorum noticiam volumus pervenire,
quod sub Anno Domini M^oCCC^oVIII^o
in Vigilia Assumpcionis beate *Marie*
Virginis (14. Aug.) constitutus coram
Nobis in figura iudicii religiosus vir Fr.
Heinricus dictus *Walheimer* Cellerarius
et Procurator religiosorum virorum Ab-
batis et Conventus Monasterii *Uterine*
Vallis Ord. Cist. Spir. Dyoc. Suo dicto-
rum Abbatis, Conventus et Monasterii
nomine *Gerlaco* filio *Gerlaci* dicti
Münch de Neuwilre uxori sue legitti-
me ac ipsorum heredibus bona infra-
scripta sita in villa *Neuwilre* et termi-
nis ejusdem locavit et concessit et se ju-
re emphyteotico presentibus ipsis locasse
et concessisse recognoscit pro pensione
decem maldrorum filiginis boni et lega-
lis singulis annis ad oppidum *Wizzen-*
burg ad Curiam Dominorum Abbatis
et

et Conventus predictorum sub periculo, vectura laboribus et expensis dictorum conjugum sive heredum ipsorum presentanda non obstante grandine, exercitu, incendio, sterilitate seu alio quocunque casu fortuito in festo Nativitatis beate Virginis *Marie* hac condicione adjecta, quodsi predicti conjuges seu alter ipsorum aut eorum heredes aliquo anno in festo beate Virginis predicto in solutione pensionis antedictæ vel in parte ejusdem negligentes essent aut remissi, Abbas et Conventus supradicti sive procurator eorundem bona ipsis per eosdem locata et bona dictis Dominis per prefatos conjuges pro subpignore constituta sibi secundum consuetudinem terre generalem attrahent, quod volgariter dicitur *ufholn* et tam de bonis locatis, quam etiam pro subpignore constitutis pro sua voluntate ordinabunt contradictione qualibet non obstante. Preterea prefati conjuges constituti coram nobis in figura judicii recognoverunt et publice confessi sunt sibi bona predicta locata fuisse per fratrem *Heinricum* prenotatum et se ea ab eo nomine Monasterii predicti recepisse ac quedam bona que inferius specificabuntur,

pro subpignore constituisse sub modis et condicionibus omnibus prenotatis. Prefati eciam conjuges et ipsorum heredes singulis annis perpetuo de bonis sibi locatis hijs temporibus et personis infra scriptis ac ipsorum heredibus persolvent hos census videlicet in festo Nativitatis beate *Marie* quatuor uncias cum dimidia hallensium ad Curiam in *Matern*. It. decem hallenses pro jure quod dicitur *vogetreht*. Item duas uncias cum quinque hallensibus in festo Nativitatis predicte *Johanni* dicto *Salenbach*. Item in festo beati *Martini* tres libras olei ad Sanctum *Stephanum* in *Selsen*. Item duos denarios monete *Witzenburgensis* ad ecclesiam in *Neuwilre*. Renunciantes hinc inde simpliciter et expresse tam Frater *H.* suo et dicti Monasterii nomine quam eciam conjuges supradicti omni exceptioni doli mali &c. (sequuntur clausulæ sæpe dictæ presertim 22. Febr. 1307. circumscriptis.) Specificacio vero bonorum locatorum et situs eorundem est hec, videlicet domus et curia, que quondam fuerunt *Arnoldi de Neuwilre* sitas *uf der holn* juxta dictum *Phenningphant*. Item sex jugera agri campes-

tris

tris sita *uf dem Kirchvelde* juxta pratum *Cunzelini de Wizenburg*. Item ex altera parte prati novem jugera agri campestris que tendunt *uf Schibenhardter velt*. Item duo jugera *uf der holn* juxta C. dictum *Klobelauch* armigerum et ex altera parte *Gertrudis uf dem graben*, Item tria jugera agri *uf dem Kirchvelde*. Specificacio autem bonorum pro subpignore per predictos conjuges constitutorum hec est, videlicet tria jugera cum dimidio agri campestris sita *uf dem Augestberge* juxta dictam *Eckerten* viduam sita in terminis ville *Matern* estimata, ut asseruerunt ad valorem quinque librarum hall. In quorum omnium evidenciam et testimonium sigillum nostrum ad petitionem personarum predictarum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno et Die prenotatis.

CLIII.

Littere super dimidia urna olei ad lampadem juxta paralogium. 1308.

Noverint universi, quod ego C. dictus *Rorbecher de Lensenwilre* Anno Domini M^oCCC^oVIII^o. feria tertia ante

2 4

Mar-

Martini (5. Nov.) vendidi, dedi et tradidi justo vendicionis titulo religiosi viri Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* dimidiam urnam olei nucum boni et dativi pro certa summa hallensium bonorum et legalium presentandam singulis annis Custodi ad prefatum claustrum in die beati *Martini* meis laboribus et expensis, quod si non fecero nec a prefato die usque ad quartam decimam proximam occidente sole, ut predictum est, non presentavero, ex tunc pro pena ad ecclesiam in *Lensenwilre* sex talenta olei dare teneor, illo videlicet anno tantum, quo predictos redditus, ut dictum est, non presentavero et quotiens singulis annis neglexerit, tociens prefata sex talenta pro pena dabit. Hec omnia predicta cum subpignoribus infra scriptis resignavi et dedi ac promisi prefatis religiosi in manus Fratris *Frankonis* monachi prefati claustrum, qui predictos redditus emit nomine predictorum. Acta sunt hec Anno et Die ut supra coram Sculteto *Ulrico* in *Lensenwilre* et testibus subnotatis *Rerth. Hugone, C. Vaut* filiis predicti Sculteti, *Bert. huchenbecker, hartmud uf deme Teine, hartmut durre,*

durre, hugo dictus *Hoveman*, *Gerhar-*
do et *Merkelino Virgeger*. It. ad pe-
nam prefatam sex talentorum ad eccle-
siam *Lensenwilre* processu temporis me
obligavi coram testibus subnotatis vide-
licet *H. dicto Selle*, *H. dicto Brant*, *C.*
Wuste de Ramesbach, *C. dicto Renter-*
lin, *C. filio Herbordi*, *Rudolfo filio*, *C.*
an dem berge, *Bert. Geisebart de Si-*
beltingen et *Petro dicto Schreiber*, et
sciendum quod prefati redditus dabun-
tur de subpignoribus subnotatis: de
prato prope *Steinbuhel* sito inter *Bert.*
dictum *hucbecker* et *Fridericum* dictum
der ingenger, de III^{or} jugeribus agri,
sitis prope prefatum pratum *Steinbu-*
hel et de uno jugere vinearum *an der*
halte tendente super lacum et arbores
juxta eandem vineam. Ego plebanus
Dizzo in *Lensenwilre* ad preces *C. dic-*
ti rorbecher prefati sigillum meum du-
xi presentibus apponendum.

CLIV.

Littere donacionis Domini Petri Pre-
positi Spirensis, ad pytanciam. 1308.

Judices Curie Spirensis nec non Of-
ficialis Domini Prepositi ibidem. No-

verint Universi presentes pariter et futuri. Quod *Johannes* dictus *Glefer smunt* armiger et *Guta* ejus conjux legitima in presencia nostra et testium subscriptorum constituti vendiderunt et tradiderunt communicata manu et unanimi consensu et se iusto vendicionis titulo vendidisse et tradidisse religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii in *Uzerstal* pro quinquaginta et quinque libris hall. bonorum et legalium ipsis numerati precii traditi et soluti et in eorum usus conversi publice sunt confessi bona infra scripta, videlicet, curiam eorum cum suis edificiis sitam in villa *Westheim* juxta domum *Wernheri* pistoris et ortum situm ex opposito super ripam. Item in terminis ville *Westheim* duo jugera agrorum campestrium sita ex opposito curie Dominorum Ecclesie Spirensis ante silvam. Item tria jugera tendencia ultra viam dictam *Slidewec*. Item unum et dimidium que sunt *anewender* prope *Cunradum de Salenbach*. Item duale quod est eciam *anewender* juxta Canonicos Spirenses. Item unum juger apud dictum *Ryse*. Item quinque tendencia *uffe die hole*. Item unum apud predictum *Ryse*. Item
unum

unum tendens ultra *Lusteder Wec* apud
predictum *Ryse*. Item dimidium prope
Cunradum de Salenbach. Item inter-
minis ville *Lingenvelt* unum et dimi-
dium que sunt *anewender*. Item in
marka *Zusenkoven* duale juxta Domi-
nos de *Heimbach*. Item unum ibidem
tendens ultra *Zusinkower wec*. Item
duo ibidem prope *an der Osterlangen*
gewande cum censu viginti octo hallen-
sium in Craſtino beati *Remigii* episcopi
iu Curiam *Zusinkoven* et III. hall. ad
Ecclesiam in *Westheim* in die sancti
Mauricij de eisdem bonis singulis an-
nis solvendorum, constituentes ipsi Ab-
bati et Conventui pro Warandia eorum
bonorum eis per annum et diem secun-
dum consuetudinem patrie facienda, hos
videlicet *Johannem* Sacerdotem Deca-
num in *Westheim*, *Herburdum* Colonum
Decani Sancti *Widonis* Spirensis et
quemlibet eorum in solidum fidejusso-
res et nichilominus eandem *Gutdam* ad
cautelam corporali preſtito juramento
abjuravit omne jus, quod ei occasione
dotis vel alias ex quacunque causa in
dictis bonis competere possit quoquo
modo, promittens sub eodem juramento
ipsa bona nunquam repetere per se vel
per

per alium, nec ipsos Abbatem et Conventum seu quoscunque ipsorum bonorum possessores de cetero super eis impetere vel inquietare publice vel occulte. Renunciantes quoque tam ipsa *Gutda*, quam etiam *Johannes* maritus ejus predictus pro se et eorum heredibus excepcioni non numerate pecunie, non tradite nec solute, excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficio restitutionis in integrum et quo deceptis ultra dimidium justii precii solet subveniri et omni auxilio juris Canonici et Civilis, consuetudinarii vel statuti, etiam si de eo deberet fieri mencio specialis, quo contra premissa vel aliquod premissorum per se vel alios venire possent quoquo modo. In cujus rei testimonium sigilla nostra ad preces parcium predictarum duximus presentibus appendenda. Datum Anno Domini M^oCCC^oVIII^o. feria tertia post festum beati *Martini* Episcopi. (12. Nov.) Hujus rei testes sunt *Johannes* Decanus in *Westheim*, *Waltherus* Camerarius Domini Prepositi *Spirensis*, *Johannes de Dudensvelt* notarius ejusdem Domini Prepositi, *Cunradus* armiger dictus de *Salinbach*, *Waltherus* Scultetus de *Lingenvelt*,
We-

Wetzelo textor ibidem, *Burkardus* de eodem loco, *Herburdus* Colonus Decani Sancti *Widonis* et *Heinricus* de *Sweinheim* et alii quam plures fide digni.

CLV.

Littere super bonis in Steinwilre.
1308.

Noverint singuli et universi ad quos prefens Scriptum pervenerit, quod ego *Cunradus* dictus *Stapheler* Rector Ecclesie in *Nosdorf* vendidi justo vendicionis titulo omne jus quod competebat mihi in bonis, que dicuntur *daz gehever* in terminis *Steinwilre* sitis Domino Abbati et Conventui Ord. Cyst. Monasterii *Uterine Vallis* Spir, Dyoc. perpetuo possidendum pro viginti sex libris hall. cum dimidia bonorum et legalium, quos integraliter recepi a predictis Abbate et Conventu et in usus meos converti, que quidem bona in uno solido denariorum *Vizenburgensium* Domino Preposito *quatuor Turrium* apud *Wizzenburg* in festo beati *Martini* nomine Prepositure sunt censualia, a quo predicti Dominus Abbas et Conventus predicta

dicta bona in manus suas receperunt et possessionem eorundem, prout de jure poterant et debebant, inierunt. Renunciaverunt quoque partes hinc inde excepcioni doli mali, non numerate pecunie et omnibus excepcionibus juris Canonici et Civilis, quibus contra premissa posset aliquid fieri, vel aliquod premissorum, de quibus eciam deberet fieri mencio specialis. In cujus rei testimonium Nos *Johannes* Prepositus *quatuor Turrium* predictus ad preces predictarum parcium et roboris firmitatem sigillum nostrum presentibus litteris duximus appendendum. Datum feria secunda ante festum beati *Thome* Apostoli, (16. Dec.) Anno Domini M^oCCC^o VIII°.

CLVI.

Littere super unam libram hall. in Landove. ad vestiariam. 1308.

Nos Consules et Magister Civium in *Landowe* Universis ad quos presentes littere pervenerint, noticiam subscriptorum. Constituti coram Nobis *Jacobus* faber et *Demudis* uxor ejus legitima concives nostri manibus coadunatis vendide.

diderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse publice sunt confessi Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* censum annum unius libre hall. solvendam ac dandam in die Sancti *Martini* de domo seu fabrica ipsorum sita ex opposito domui dicte *zu der Rufen in Landowe* pro precio quatuordecim librarum hall. legalium, quos quidem hallenses iidem conjuges confessi sunt se recepisse et in utilitatem eorum convertisse integre et complete, renunciantes quoque tam ipse *Jacobus* quam etiam *Demudis* uxor ejus pro se et eorum heredibus in perpetuum exceptioni non numerate &c, (alias clausulas vide ad annum 1309. 22. Jul. quoquo modo.) Et notandum quod de dicta domo nisi sex hallenses censuales dantur ad censum Regis secundum assertionem conjugum prescriptorum, et in evidenciam omnium premissorum et memoriam valituram, Nos Consules de *Landowe* antedicti ad rogatum et petitionem *Jacobi* et *Demudis* conjugum predictorum prelibatis viris Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* presentes litteras tradidimus Sigilli Universitatis nostre munimine roboratas.

Da-

Datum Anno Domini M^oCCC^oVIII^o.
mense Decembri.

CLVII,

*Littere super domum sitam in vico
omnium Sanctorum. 1309.*

Judices Spirenſes ad cunctorum no-
ticiam deducimus per preſentes, quod
Heinricus nunc plebanus Sancte Crucis
in Ecclesia Sancte Trinitatis Spirenſis
in noſtra preſencia et figura judicii con-
ſtitutus publice et expreſſe eſt confeſ-
ſus ſe nomine locacionis ſeu conductio-
nis ſibi et duarum perſonarum videli-
cet *Catharine* et *Margarethe* ſororum
aſſumpſiſſe et acceptaſſe ab Abbate et
Conventu Monasterii *Uterine Vallis*
Cyſterc. Ord. predicte Dyoc. domum
ſubtus lapideam deſuper ligneam cum
omnibus ſuis attinentijs ſitam juxta do-
mum Domine dicte *Jemererin* et do-
mum Domine de *Linckenheim* in vico
omnium Sanctorum pro cenſu annuo
videlicet tribus cum dimidia libris hal-
lenſium bonorum et legalium terminis
inſcriptis ſine fraude et dolo perſol-
vendis, videlicet ſingulis quatuor tem-
poribus, quolibet tempore decem et ſep-
tem

tem solidos cum sex hallens. si vero termino terminorum predictorum negligens fuerit, dictus *H.* et duo persone antedictæ incident in solidum in penam statuti secundum consuetudinem Civitatis Spirensis et in se recipient jurisdictionem eorum, quibus de hoc cognoscere est concessum. Prefatis quoque *H.* et *Ka.* et *Mar.* sublati de medio, dicta domus cum suis pertinenciis ad prefatos viros religiosos rediet cum omni jure, contradictione cujuslibet non obstante. Datum Anno Domini M^oCCC^o nono feria sexta ante Dominicam *Invocavit.* (14. Febr.)

CLVIII.

Littere super sex libris de Curia et domo dicta zu deme Armbröste ex parte Methildis dicte Erbenheimern.

1309.

Noverint Universi presencium inspectores, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis sub anno Domini M^oCCC^onono in die beati *Mathie* Apostoli (24. Febr.) constituti in figura judicii religiosi viri *Heinricus* dictus *Bote* Sacerdos Monachus Monasterii *Ute*
Monast. T. III. *aa* *rine*

rine Vallis Ord. Cyster. Spir. Dyoc. et *Heinricus* Conversus ejusdem Monasterii frater quondam *Methildis* begine dicte *Erbenheimern* de *Nova Civitate* executores seu Manusfideles testamenti seu ultime voluntatis prefate quondam *Methildis* ordinaverunt, deputaverunt et statuerunt *Gotzoni* Clerico sive Scolari filio quondam *Gotzonis* dicti *Munczemeister* de *Nova Civitate* nepoti prefate *Methildis* singulis annis ad dies vite sue sex libras hall. sive habitum quemcunque introierit, sive non ipsi *Gotzoni* terminis infra scriptis de curia et domo dicta zu deme *Armbruste* in civitate Spirensi sita, solvendas, secundum jus et consuetudinem Civitatis Spirensis videlicet in festo beati *Georij* tres libras et in festo beati *Martini* tres libras contradictione qualibet non obstante. Post obitum vero prefati *Gotzonis* redditus sex librarum hall. predictarum sive in habitu fuerit sive non, ad religiosos viros Abbatem et Conventum Monasterii *Uterine Vallis* predicti in remedium anime predictae *Methildis* libere et pleno jure devolventur. In cujus rei testimonium Sigillum nostrum ad petitionem predictorum *Heinrici* et *Hein-*

Heinrici executorum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno et Die predictis.

Anno Domini M.CCC.IX. — Littere *Sybodonis* Episcopi Spirensis.. super incorporacionem Ecclesie in *Annewilre* l. c. p. 288.

Anno Domini M.CCC.IX. — Littere Domini *Heinrici* Rom. Imperatoris super confirmatione privilegiorum nostrorum super *Heingereide*. l. c. p. 286.

Anno Domini . M.CCC. nono. — *Heinrici* VIII. Imp. confirmatio super Ecclesia in *Annewilre*. l. c. p. 288.

CLIX.

Littere super unam libram hall. in Emphelingen, ad vestiarium. 1309.

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod coram Nobis iudicibus Curie Spirensis sub anno M^oCCC^oIX^o Sabbatho post *Barnabe* Apostoli (14. Jun.) in figura iudicii constituti *Hertwicus de Emphelingen* et *Bertha* uxor ejus legitima vendiderunt et se justo vendicionis titulo vendidisse presenti-

a a 2

bus

bus recognoscunt, religiosis viris Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis Spir. Dyoc.* pensionem annuam unius libre hall. boni et legalis singulis annis in festo beati *Martini* ad Curiam predictorum Dominorum, quam habent in civitate *Landowen* ipsis seu eorum procuratoribus solvendam et presentandam pro precio tredecim librarum hall. quod quidem precium predicti conjuges publice confessi sunt se recepisse ac sibi numeratum traditum et solutum fuisse, nec non in usus suos integre convertisse. Preterea ut predicti Abbas et Conventus cerciores existant de solucione pensionis antedictæ seu census unius libre predictæ, ipsi conjuges bona infra scripta dictis emptoribus pro subpignore constituerunt, que bona si iidem conjuges aut ipsorum heredes, in solucione pensionis seu census predictorum aliquo anno negligentes existerent, ipsi emptores sibi attrahent secundum consuetudinem terre generalem et de eisdem pro sua voluntate disponent, contradictione qualibet non obstante. Est etiam adjectum, quod bona pro subpignore constituta et infra specificata apud unum heredem seniore dictorum conjugum
rema-

remanere debent perpetuo indivisa. Renunciaverunt quoque prefati conjuges pro se et suis heredibus excepcioni doli mali &c. (clausulæ ut 22. Jul. 1309, quoquo modo) Specificacio vero bonorum et pro subpignore constitutorum et situs eorum in terminis ville Emphe-lingen est hec videlicet, primo tria jugera cum dimidio vinearum que dicitur *Glefersmunt*. It. duo jugera et unum quartale agri campestris sita in *deme Dytdelere*. Item unum juger tendens super *Mornesheimer velt*. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces predictorum conjugum presentibus est appensum. Datum Anno et Die prenotatis.

CLX.

Littere super duabus libris hall. in Budenkeim et in Bullenkeim, ad pitanciam. 1309.

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis sub anno Domini M^oCCC^o nono feria quinta ante *Margarete* virginis (17. Jul.) in figura judicii constituti *Heinricus* dictus *Darstein*

de Budenkeim et *Metza* ejus uxor legitima vendiderunt et se justo venditionis titulo vendidisse publice recognoscunt religiosis viris Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyft. Spir. Dyoc. pensionem annuam duarum librarum hall. bonorum et legalium singulis annis in festo beati *Martini* ipsis seu eorum procuratoribus solvendam et presentandam pro precio viginti sex librarum hall. bonorum, quod quidem precium dicti conjuges confessi sunt se recepisse ac sibi numeratum traditum et solutum fuisse, necnon in usus suos integre convertisse. Preterea ut predicti Abbas et Conventus cerciores existant de solucione pensionis seu census duarum librarum antedictarum ipsi conjuges bona infra scripta dictis emptoribus pro subpignore constituerunt, que bona si iidem conjuges aut ipsorum heredes in solucione pensionis seu census antedictis aliquo anno negligentes existerent, ipsi emptores sibi attrahent secundum consuetudinem terre generalem et de eisdem pro sua voluntate disponent contradictione qualibet non obstante. Est etiam adjectum quod bona pro subpignore constituta
et

et infra specificata apud unum heredem videlicet seniore[m] dictorum conjugum remanere debent perpetuo indivisa. Renunciaverunt quoque prefati conjuges pro se et suis heredibus exceptioni doli mali &c. (clausulæ sequuntur ut 22. Jul. 1309. et alibi quoquo modo.) Specificacio verò bonorum et pro subpignore constitutorum et situs eorum in terminis ville *Budenkeim* est hec, videlicet, primo dimidium juger prati tendens *uber die zyzeln* apud duo cum dimidio jugera *Vorstmanni*. Item quinque quartalia que nuncupantur *bruchnorgen* et duale *zu gerlaches burnen*. Item dimidium juger et tertia pars jugeris tendens *uber die Sizeln* juxta *Hugonem Darstein*. It. in terminis ville *Bullenkeim* septem jugera agri campensis sita *under dem reine*, que quondam fuerunt *Heinrici militis de Otterbach* juxta *Anshelmum militem de Durenkeim*. Item duo jugera que tendunt *durch den Grunt* apud septem jugera *neben der Müllenre vier morgen*. In cujus rei testimonium Sigillum nostrum ad preces predictorum conjugum presentibus est appensum. Datum Anno et Die prenotatis.

*Littere super Cappones in Schiverstat
ex parte Johannis Cerdonis de Spira.*

1309.

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis sub anno Domini M^oCCC^oIX^o feria tertia post festum beate *Margarete* (22. Julij.) in figura iudicii constituti *Methildis* relicta quondam *Heinrici Cerdonis* Spirensis suo et *Cunradi* filii sui nomine, nec non *Heinricus* Clericus ejusdem *Methildis* filius venderunt et resignarunt ac se justo vendicionis titulo vendidisse et resignasse presentibus recognoscunt Religiosis viris Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. Dyoc. censum annum septem sive novem Capponum, quam habebant super bonis quondam *Johannis Cerdonis* nepotis eorum sitis in villa *Schiverstat* et terminis ejusdem cum omni jure et pertinenciis quibus ipsi venditores eundem censum hactenus tenuerunt et possiderunt pro pretio trium librarum hallensium bonorum et legalium, quod precium dicti venditores publice confessi sunt
se

se recepisse ac sibi numeratum, traditum et solutum fuisse nec non in suos usus integre convertisse. Renunciaverunt quoque predicti venditores pro se et suis heredibus exceptioni doli mali *) In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces parcium antedictarum duximus appendendum. Datum Anno et Die prenotatis.

*) Clausulæ sequuntur usque ad verba: *quoquo modo.* ut in charta An. Domini M^oCCC^oXVI^o feria tertia post diem beati Barnabe Apostoli.

CLXII.

Littere super tres solidos hall. preter unum denarium. ad pytanciam.

1309.

Nos Decanus *Johannes in Westheim* ad universorum tam presencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod constituti coram Nobis *Cunradus Domicellus dictus de Salenbach* et *Dina* uxor ejus legitima subditi nostri de dicta villa manibus coadunatis cum bona voluntate filiorum suorum dicti *Eckeriches* et *Jacobi* vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse publice

a a 5

blice sunt confessi Domino Abbati et
Conventui Monasterii *Uterine Vallis*
tres solidos hall. preter unum denari-
um perpetui census pro duabus libris
hall. et duodecim solidis cum dimidio,
quem censum dicti viri religiosi teneban-
tur solvere singulis annis in festo sancti
Martini, predicto C. Domicello de no-
vem jugeribus ipsorum sitos ibidem in
campo versus *Lenginvelt*, et ipsos vi-
ros religiosos eundem censum remisisse
et eliberasse pro predicta pecunia pre-
fati conjuges sunt confessi et ipsam pe-
cuniam recepisse et in utilitatem eorum
convertisse integre et complete quittan-
tes et absolventes pro se et suis heredi-
bus dicta novem jugera de censu eo-
dem et pactum facientes de ulterius non
petendo. Hujus rei testes sunt Fr. *Jo-*
hannes dictus *Cerdo* Monachus predicti
Cenobii, *Albertus* dictus *Rotbart* et fi-
lius fratris sui *Holmannus* dictus *Rot-*
bart, *Cunradus* dictus *Mansenbecher*,
Cunradus dictus *Selose*. In cujus rei
testimonium Nos *Johannes* Decanus
predictus ad parcium predictarum pre-
ces sigillum Decanie nostre presentibus
duximus appendendum. Actum Anno
Domini M^oCCC^o nono, feria quinta an-
te

te Nativitatem beate virginis gloriose.
(4. Sept.)

CLXIII.

*Littere super permutatione agrorum
in Westheim. 1309.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis
ad univerforum tam presencium quam
futurorum noticiam cupimus pervenire,
quod constituti in nostra presencia reli-
giosus vir Fr. H. dictus *Rode* Sacerdos
et Monachus Monasterii *Uterine Vallis*
Ord. Cyst. Spir. Dyoc. procurator seu
Syndicus Generalis honorabilium viro-
rum Domini Abbatis et Conventus Mo-
nasterii predicti ex una nec non *Dithe-
rus* et *Riprehtus* fratres *armigeri de*
Lustat ex parte altera publice profi-
tentes permutationem subscriptam ipsis
utrobique fore acceptabilem ac existere
multipliciter fructuosam, idcirco Fr. H.
Procurator nomine procuratorio et pro
ipso Monasterio nec non ipsis Dominis
Abbati et Conventui mutuavit seu per-
mutavit octo jugera cum dimidio fru-
gifera sita in terminis ville *Westheim*,
videlicet tria jugera cum dimidio jux-
ta Decanum Sancti *Widonis*. Item
unum

unum ibidem, quod fuit *Johannis armigeri* dicti *Gleffersmunt*. It. I. juxta prefatos *armigeros*. It. II. juxta *H. militem de Lustat*. It. I. juxta Dominam dictam *Gyren de Spira*, cum prenotatis fratribus *Dithero* et *Riprehto armigeris* pro octo jugeribus ipsorum frugiferis sitis in Marchia dicte ville *Westheim* videlicet tribus jugeribus juxta Canonicos Majoris Ecclesie *Spirensis*. Item uno cum dimidio inter viam qua itur in *Swebechenheim*. It. duobus juxta Domicellum *de Salenbach*, ad habendum, tenendum, possidendum et quidquid predictis fratribus *armigeris* placuerit, faciendum, predicti vero fratres *Ditherus* et *Riprehtus* e converso permutaverunt et permutacionis titulo transtulerunt jugera ipsorum predicta in ipsos et ad ipsos Dominos Abbatem et Conventum pro jugeribus eorum memoratis ad habendum, tenendum, possidendum et quidquid ipsis placuerit, de eisdem jugeribus deinceps faciendum, profitebanturque prefati fratres *armigeri*, quod prescripta octo jugera, que in Abbatem seu Conventum prenotatos transtulerunt, quod omnino non sint feodalia, nec censualia, sed illam
Sum-

Summam censualem quam usque huc solvebant de omnibus jugeribus ipsorum sitis in *Lustat* et in *Westheim*, eandem summam et in posterum solvent, conjungentes predicta octo jugera cum dimidio jugeribus ipsorum loco prescriptorum octo jugerum tanquam veri possessores ac cultores. Renunciantes ad invicem excepcioni doli mali &c. (sequuntur plures clausulæ sæpius citatæ.) In cujus rei testimonium presentem cedulam dicto monasterio *Uterine Vallis* tradidimus sigilli nostri munimine communitam. Datum Anno Domini M^oCCC^oIX^o. Sabbato ante festum *Galli Confessoris*. (11. Oct.)

CXLIV.

Littere super IV. uncias ad pytanciam. 1309.

Ego *Gotfridus* plebanus in *Albrechtswilre* ad universorum tam presentium quam futurorum noticiam cupio pervenire, quod Constituti coram *Diderico* Sculteto ac *Heimone* Sculteto seu aliorum juratis ville in figura judicii *Petrus* filiaſter *H. Sculteti* et *Margareta* uxor ejus legitima vendiderunt
et

et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse recognoverunt Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* censum quatuor unciarum hall. singulis annis solvendarum in festo *S. Martini* secundum jus et consuetudinem terre de bonis eorum infra scriptis videlicet de dimidio jugere vinee sito *amme Rosenloche* attingente viam dictam *herwec*, de quo dabit possessor ipsius unam lagenam vini pro censu tempore vindemie ad custodiam Monasterii prenotati. Item de duali vinee *amme Hunzelloche* quod vulgariter dicitur *ame Scharke*. It. de dimidio jugere vinee ibidem sito juxta *Dyzonem*, de quo dabit possessor ipsius sex hallenses censuales ad Ecclesiam et ad judicium dicte ville pro precio quatuor librarum hall. cum dimidia, quam pecuniam confessi sunt se recepisse et in utilitatem ipsorum convertisse integre et complete Constituentes quoque prefati conjuges warandos seu fidejussores prelibatis viris religiosi per annum et diem, secundum quod est juris videlicet *Didericum Scultetum* et *Hermannum fratrem Frederici*, super quibus omnibus predicti Sculteti hos hubarios seu juratos ville dederunt

runt in testes *Cunradum* hospitem, *Sifridum* dictum *Flane*, *Fridericum* of dem *Beine*, *H.* dictum *Spitelre.* *Bertoldum* de *Hauwenstein* dictum *Nelde-ner*, *Fridericum* dictum *Kesseler* et plures alios fide dignos. Nomine autem claustrī aderant Fr. *Johannes* Supprior de *Spira* et Fr. *Wernherus* et *Falko* conversi ibidem, ne autem in predictum *Uterine Vallis* cenobium à quocunque hominum possit aut debeat in posterum aliqua calumpnia suboriri, presentem cedulam Ego *Gotfridus* plebanus predictus sigilli mei munimine roboratam. Actum Anno Domini M^oCCC^oIX^o. Dominica proxima ante festum Apostolorum *Symonis* et *Jude.* (26. Oct.)

Anno Domini M.CCC.X. — Littere super una urna olei ad infirmariam monachorum. l. c. p. 290.

CLXV.

Littere super XVI. uncias hall. de domo in Landowe ad pytanciam. 1310.

Officialis Domini Prepositi Spirensis
Universis, quibus presentes exhibite fuerint

rint, cupimus esse notum, quod constituta in nostra presencia *Katherina* begina filia quondam *Bertradis* dicte *Kenthemern* de *Landowe* vendidit et tradidit ac se vendidisse et tradidisse publice est confessa Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. censum sedecim unciarum hall. solvendarum singulis annis in festo sancti *Martini* de domo sita in *Landowe* juxta Curiam *Hunfridi* advocati tendente ex una parte ripam dictam *Queichen* pro precio decem et octo librarum hall. quam pecuniam professsa est se recepisse et ei numeratam esse atque in utilitatem suam integraliter convertisse, et notandum, quod nullus alius census datur de dicta domo, nisi unus solidus hall. ad censum Regis secundum consuetudinem Civitatis predictæ, qui census de predictis XVI. unciiis in festo sancti *Martini* singulis annis detur. Renuncians quoque prefata *Katharina* omni exceptioni doli &c. (vide alias clausulas ad an. 1307. 22. Febr. et 1309. 22. Jul.) In cujus rei testimonium presentes litteras dicto Monasterio *Uterine Vallis* tradidimus sigilli nostri munimine roboratas. Datum Anno Domi-

Domini M^oCCC^oX^o. feria quinta post
Invocavit. (12. Martii.)

CLXVI.

*Littere super partem Monachorum de
Hemmenrode in Estuario ante portam
veterem Spirenses, quam pro ipsis
compararunt monachi Uterine
Vallis. an. 1310.*

Quoniam secundum Apostolum incomprehensibilia sunt iudicia Dei & investigabiles viæ ejus, nihilque incertius vita & hora mortis, quæ nulli parciunt. Quare ego *Guta* dicta *Meisin* tenore presencium recognosco & profiteor aperte, quod cum Ego & *Elwinus* dictus *Berman* conjuges spirenses nostra quoque libera & matura deliberacione prehabita, dum vixit, communicata manu & pari voto ordinassemus, tradidissemus & deputassemus religiosis viris Abbati & Conventui Monasterii in *Hemmenrode* Ord. Cyst. Trev. Dyoc. septimanatim super estuario nostro sito ante veterem portam spirenses redditus, census & pensionem unius solidi hall. perpetuos nomine testamenti, usu fructu tamen ad dies vite nostre in hujusmodi

Monast. T. III.

b b

cen.

censu a nobis seu altero nostrum percipi-
piendo reservato & quod post mortem
nostram amborum eisdem census libe-
re percipere possent, ipsis Abbati &
Conventui dedimus & concessimus libe-
ram facultatem. Ego quoque *Guta* su-
perstes volens & intendens premissam
nostram ordinacionem testamentariam
ratam & firmam ob remedium anima-
rum nostrarum nostrorumque parentum
irrevocabiliter & inviolabiliter observa-
re, ita tamen, quod predicti Abbas &
Conventus Anniversaria quolibet anno-
rum videlicet quondam *Conradi* dicti
Meise primi mariti mei feria secunda
ante festum Pentecostes. Item *Heinrici*
dicti *Voget*. Item *Curdele* matris mee
feria secunda ante vigiliam beati *An-
dree* Apostoli, & *Elwini* dicti *Berman*
secundi mariti mei feria secunda ante
Omnium Sanctorum, nec non mee *Gute*
in die, qua viam universe carnis in-
grediar, nec non animarum omnium
illorum, quorum bona ego vel *Elwinus*
quondam Maritus meus predictus con-
tra justiciam percepimus, cum vigiliis
& missis in eorum Monasterio sollemp-
niter peragant & devotè, nisi per ali-
quod festum speciale impediatur, quod
eve-

evenire posset in aliquam feriarum supradictarum & tunc die proximo sequenti, quo fieri poterit, illa peragentur. Est eciam condictum & appositum ac specialiter per nos institutum & ordinatum, quod si aliquis vel aliqui de nostra linea & parentela procreatos & genitos desiderarent & intenderent, prefatos Dominos Abbatem & Conventum in hujus modi impedire vel ipsos census & legatum emere & comparare ille vel illi ipsis Abbati & Conventui dabunt sexaginta libras hall. in pecunia numerata & eadem in certos redditus, census & pensiones convertetur per eosdem Abbatem & Conventum in restaurationem, recompensam censuum venditorum ac nostri testamenti supradicti. In quorum omnium testimonium & probacionem ego *Guta* predicta tradidi presentes litteras prefatis Dominis Abbati & Conventui sigillo Curie Spirensis sigillatas, & Nos Judices Spirenses ad preces & rogatum *Gute* predictæ sigillum nostrum duximus presentibus appendendum in testimonium premisorum. Acta sunt hec Anno Domini M^oCCC^odecimo, Sabbato ante Dominicam *Judica* proximo. (4. Apr.)

b b 2

Acta

Acta sunt hec in presencia discretorum virorum Fratris *Theodorici* Magistri *Nove Curie*, Fratris *Theoderici* sub Magistri ibidem, Fr. *Hermani* quondam Magistri ibidem. *Conradi* Archipresbyteri *Spirensis*, Magistri *Cunradi* Notarii Civitatis *Spirensis*, *Heinrici* in vico *salis*, *Sydelmanni* Consulum *spirensium*, *Johannis* dicti *Syde*, *Cunradi* *Knobelauch*, *Thyrolsi* an der *Münczen*, *Wilhelmi* sororii ejus, *Volczonis* dicti zu deme *Rysen*, *Cunradi* dicti *Geizhorn*, *Johannis* *privinger*, *Brunonis* *pistoris*, *Heinrici* dicti *Kyfekorn*, *Johannis* dicti *Koppelin* & aliorum plurimorum fide dignorum testium ad hoc vocatorum & rogatorum.

CLXVII.

Littere super duo maldra Spelte in Bellenheim. 1310.

Nos Judices Curie *Spirensis* tenore presencium recognoscimus et in publicam deducimus noticiam, quod sub anno Domini M^oCCC^oX^o. feria tertia proxima ante festum beatorum *Philippi & Jacobi* (28. Apr.) Apostolorum constitutus coram Nobis in figura judicij *Henricus*
di.

dictus de *Leimersheim* miles recognovit et publice confessus se et suos heredes perpetuo teneri & obligatos pensionem duorum maldrorum spelte bone & equalis singulis annis in festo Assumptionis beate *Marie* virginis religiosi viri Abbati & Conventui Monasterij *Uterie Vallis* pro hostijs conficiendis, dandam & assignandam de quinque jugeribus agri campestris sitis in terminis ville *Bellenheim* in loco dicto super *Slictewec* ipsis Abbati & Conventui per quondam dictum *Hewener* militem & *Petrissam* ejus conjugem legatam & deputatam super bonis prenotatis. Item prefatus *Heinricus* miles confessus est se teneri et obligatum esse predictis Abbati et Conventui in quatuor maltris spelte de predictis bonis ratione pensionis predictae per duos annos neglecte, que ipsis usque ad festum Assumptionis cum predictis duobus maltrisolvere promisit, sub pena excommunicationis in ipsum ferende, ad que omnia & singula facienda & expedienda predictum militem et suos heredes ex confessione ipsius militis coram Nobis in jure facta sententialiter in hys scriptis condemnamus. Actum et Datum anno et die

b b 3

pre-

prenotatis et in eorum testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum.

CLXVIII.

*Littere super duo jugera vinearum pro
Uterina Valle. 1310.*

Nos Judices Curie Spirensis tenore prefencium recognoscimus & in publicam deducimus noticiam, quod sub anno Domini M^oCCC^o decimo feria quarta proxima post Dominicam qua cantatur : *Misericordia Domini* (6. Maji) constitutus coram Nobis in figura judicii discretus vir *Heinricus* dictus *Hezebolch* plebanus in *Mutterstat* celebrans vendidit & tradidit nec non vendidisse & tradidisse justo venditionis titulo presentibus recognoscit, religiosis viris Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cysterc. Ord. duo jugera vinearum sita in terminis ville *Didensheim* in loco dicto *Linen heilde* juxta tria jugera vinearum dictorum Abbatis & Conventus pro pretio triginta librarum hallensium minus quinque solidis hallens. legalium & bonorum, quod quidem precium prefatus *Heinricus* confessus est
publi-

publice se recepisse, ac sibi numeratum traditum & solutum fuisse nec non in usus suos integre convertisse, renuncians publice & expresse pro se suisque heredibus juri, si quod sibi aut suis heredibus in predictis vineis & nunc vel in futurum competere posset, ac etiam excepcioni doli mali, in factum actioni, beneficio restitutionis in integrum & quo deceptis ultra dimidium iusti precii aut alias aliququaliter solet subveniri, litteris & privilegiis impetratis vel impetrandis à quibuscunque nec non omnibus aliis defensionibus et excepcionibus juris canonici et civilis, consuetudinis et statuti, publici et privati, quibus contra premissum contractum seu formam ipsius venire posset ad presens vel in futurum per se vel per alium aut alios in iudicio vel extra publicè vel occulte, directe vel indirecte quoquo modo fraude et dolo in hiis omnibus penitus circumscriptis.

Preterea prefatus *Heinricus* promissit facere dictis Abbati et Conventui warandiam per annum et diem de vineis predictis, de quibus nomine census Decano et Capitulo Ecclesie sancti *Widonis* Spirensis in festo beati *Marti-*

bb 4

ni

ni singulis annis quinque hallenses solvuntur secundum consuetudinem terre generalem. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem parcium predictarum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum anno Domini et die prenotatis.

CLXIX.

Littere super XXX solidos, qui recepti sunt de curia zume Boten Lauwen, 1310.

Nos iudices curie Spirensis tenore presencium recognoscimus et in publicam deducimus noticiam, quod sub anno Domini M^oCCC^o decimo Sabbato proximo ante Dominicam qua cantatur: *Cantate* (16. Maji.) constituta coram Nobis in figura iudicii *Guta* relicta quondam *Heinrici de Geishorn* civis Spirensis vendidit et tradidit ac se iusto vendicionis titulo vendidisse et tradidisse presentibus recognoscit viris religiosi Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyocensum annuum & perpetuum triginta solidorum hall., quem ipsi Abbas et Conventus prefate *Gute* hactenus in festo

Ro beati *Johannis Baptiste* singulis annis de domo dicta zu deme *Boten Lauwen* sita apud Predicatores Spirensesolvere & assignare consueverunt pro precio triginta librarum minus triginta solidorum hall, legalium & bonorum, quod quidem precium predicta *Guta* publice est confessa se à predictis Abbate & Conventu recepisse, ac sibi numeratum, traditum & solutum fuisse atque in usus suos integre convertisse. Renuncians pro se & suis heredibus publice & expresse excepcioni doli mali *) In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem prefate *Gute* presentibus est appensum. Actum & Datum anno & die prenotatis.

- *) Clausulæ ut in charta de an. 1310. feria quarta proxima post Dominicam, qua cantatur: *Misericordia Domini*, usque ad verbum: *circumscriptis*.

CLXX.

Littere super XI libras hall. ad py-tanciam. 1310.

Nos Judices, Consules & Universi cives spirenses scire volumus Universos presencium inspectores, quod eoram

bb 5

No.

Nobis & *Luca* dicto *Fuhs* Sculteto nostre Civitatis in publico constitutus *C.* dictus *Veiffere* carpentarius noster concivis confessus est & presentibus publice recognoscit se & suos heredes teneri & obligatos esse in annuis redditibus sive censibus perpetuis quatuor librarum & decem solidorum hall. legalium de domibus, quas nunc inhabitant dictus *Herngeste* pistor, dictus *Ryese* caupo & dictus *Flache* caupo, nec non orreo lapideo contiguus sitis superius Curiam dictam *zur Sun*, retro et opposito Curie Monachorum de *Uzerstal*, *Rezeli*no filio *Ratzman* eidem *Retz* et suis heredibus dandis et solvendis per ipsum *C.* et suos heredes sive successores de dictis domibus et orreo hiis terminis annuatim scilicet in quolibet festo quatuor temporum unam libram et XXX. hall. juxta jus et consuetudinem civitatis Spirensis obligans dictos domos et orreum ac omne jus quod habet in eisdem pro dictis censibus, in subpignus etiam juxta jus & consuetudinem Civitatis spirensis. Recognoscens etiam ipse *C.* dictos redditus sive census quatuor librarum & decem solidorum super dictis domibus & orreo primum debere fore

ore censum, super quibus dictus scul-
etus hos dedit in testes, videlicet
Fritzonem dictum Eppe et Bert. dictum
Schulle civium Magistros, C. ad Colum-
nam C. Retscheln, Gotzonem Lames-
buch, Eigelm., Guntram Schaf de si-
re, Engeln de Gumersheim, H. de Co-
lonia, Joh. Fuhs, Bert. Fuhs, H. de
nico salis, Joh. Syden Fritzonem pel-
ificem, Hugonem de Swebichenheim,
Fritzonem Becker C. Gybeling, C. Ro-
eler, Johannem Fabrum, Wern. zum
Gilde. Wern. textorem & Heilm. Gun-
tekin consules spirenses & quam plures
alios fide dignos. Et nos in testimo-
nium eorundem sigillum nostre civita-
tis ad preces C. Veiszere predicti appen-
dimus huic scripto. Datum anno Do-
mini M^oCCC^oX^o. feria III. post Domi-
nicam Cantate. (20. Maji.)

CLXXI.

*Johannes de Franckenstein approbat
donationem à Friderico & Agnete
factam. 1310.*

Nos Judices Curie Spirensis ad per-
petuam rei memoriam. Tenore presen-
tium in publicam deducimus noticiam,
quod

quod constitutus coram Nobis in figura
judicii *Johannes* Clericus filius Domini
Johannis junioris nobilis de *Francken-*
stein & *Adelheidis* de *Lindenberg* con-
jugum publice recognovit, predictos
suos parentes unanimiter consensum
suum adhibuisse donacioni, tradicioni
& resignacioni facte inter vivos Religio-
sis viris Abbati & Conventui Monaste-
rii *Uterine Vallis* Cist. Ordinis *Spiren-*
sis Dyoc. per *Fridericum* de *Kunges-*
bach procuratorem rerum eorundem
nobilium & *Agnetem* uxorem ejus com-
municata manu pro salute animarum
suarum de bonis infra scriptis videlicet
curia cum domibus curie quam vel quas
habebant in *Kungesbach* cum attinen-
tiis omnibus predictæ curie & duode-
cim jugeribus vinearum & uno cum di-
midio pratorum, quas & que habebant
similiter in terminis vel in marchia aut
in confinio ville prenotate justoque pro-
prietatis titulo possidebant & similiter
in terminis ville *Ruprethsburg* septem
jugera vinearum cum dimidio. Porro
cum prefatus *Johannes* non solum bo-
norum parentum suorum predictorum,
successorem sed etiam morum ac libera-
litis imitorem se esse desideret, ip-
so

orum vestigiis inherendo suo consensu
expresso coram nobis eandem donacio-
nem, tradicionem & resignationem ap-
probavit, firmavit & roboravit pro se
& suis heredibus universis in futurum,
cavens & promittens coram nobis bona
ide, quod directe vel indirecte in pre-
dictis bonis Abbati & Conventui supra-
dictis nunquam aliquod ingeret impe-
limentum, & quod ipse rata habebit &
irma servabit omnia & singula supra-
dicta. In quorum testimonium sigillum
nostrum ad petitionem predicti Johan-
nis presentibus duximus appendendum.
Datum Anno Domini M^oCCC^oX^o cra-
tino Assumptionis beate virginis Ma-
rie. (16. Aug.)

CLXXII.

*Consensus Johannis & Adelheidis de
Franckenstein super donacione bono-
rum in Kungesbach & Rupertsburg
Mon. Uterine Vallis facta à Fri-
derico & Agnete, 1310.*

*Johannes junior nobilis de Fran-
ckenstein & Adelheidis de Lihtenberc
conjuges presencium inspectoribus uni-
versis salutem & indubitata[m] noticiam
sub.*

subscriptorum. Cum *Fridericus de Kungesbach* fidelis Officialis noster & procurator rerum nostrarum & *Agnes* uxor ejus communicata manu pro salute animarum suarum curiam cum domibus curie, quam & quas habebant in *Kungesbach* cum attinentiis omnibus predictæ curie & duodecim jugera vinearum & unum cum dimidio pratorum quas & que habebant similiter in terminis vel in marchia aut in confinio ville prenotate, iustoque proprietatis titulo possidebant & similiter in terminis ville *Rupretsburg* septem jugera vinearum cum dimidio donacione inter vivos donaverunt, tradiderunt atque resignaverunt religiosis viris Domino *Heinrico* Abbati & Conventui in *Uzelsthal* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. & resignaverint legitime in villis prelibatis utrobique in figura iudicii secularis, Nos ob devocionem & gratiam specialem, quam habemus ad monasterium memoratum donacionem prescriptam pro nobis & pro universis heredibus nostris seu coheredibus approbamus, nostrum consensum voluntarium & liberum adhibentes ipsum quoque presentibus, in quantum possumus roborantes & fideliter

pro nobis & pro omnibus heredibus
& coheredibus promittentes quod nun-
quam impediemus aut inquietabimus
oquo modo in possessione curie preno-
te domorum & vinearum prescripta-
m per nos vel per alios directè vel
directè Monasterium in *Uzerstal* pre-
statum in vita vel post mortem *Fri-
rici & Agnetis* conjugum prescripto-
rum. In cujus rei testimonium presen-
s litteras dedimus Monasterio sepe-
dico nostrorum sigillorum robore com-
munitas.

Super eadem Donacione.

Universis, ad quos presens scriptum
pervenit, *Johannes junior nobilis de
Tranckenstein & Adelheidis de Lihten-
erc* conjuges noticiam subscriptorum.
Notum sit omnibus tam presentibus
quam futuris, quod unanimiter & bona
deliberacione prehabita pro Nobis &
pro omnibus nostris heredibus seu co-
heredibus presentibus & futuris *Fride-
ricum de Kungesbach* nostrum fidelem
procuratorem & *Agnetem* ipsius conju-
gem ab omnibus impedimentis, molestiis
& vexacionibus corporum & rerum,
que ipsis à nobis vel à nostris heredi-
bus

bus seu coheredibus quocunque modo insurgere possent vel infligi ab eisdem, in omni loco, in quo residenciam habuerint dolo & fraude penitus remotis nunc & in futuro liberos facimus & liberos esse dicimus & securos. Ut ergo ista libertas predictis conjugibus *Fridrico & Agneti* a nobis & a posteris nostris heredibus concessa nunc & in perpetuum firma & inviolabilis observetur presentes litteras sepedictis dedimus nostris sigillis fideliter roboratas.

CLXXIII.

Littere donacionis duarum librarum ex parte Domine Herlindis. 1310.

Nos Iudices Curie Spirensis tenore presencium recognoscimus & in publicam deducimus noticiam, quod constituta coram nobis in figura iudicii *Herlindis* Begina spirensis soror quondam *Alhelini* clerici mota pro affectu pure & simpliciter propter Deum & pro remedio sue ac patris & matris ipsius nec non filiorum eorundem animarum dedit & tradidit donacione inter vivos & irrevocabiler religiosis viris Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* red.

edditus annuos & perpetuos duarum
librarum hall. ipsis religiosis singulis an-
nis terminis infrascriptis de domibus
inferius notatis secundum jus & consue-
tudinem Civitatis spirensis dandos &
persolvendos videlicet *Theodericus de*
Valisheim & ejus legitima ac ipsorum
heredes persolvent singulis annis unam
libram hall. in quolibet festo quatuor
temporum quinque solidos de domo ip-
sorum sita in vico dicto *Ernestes Gasse*.
Item *Nycolaus de Clingenauwe* & sui
heredes similiter singulis annis persol-
vent unam libram hall. videlicet in quo-
libet festo quatuor temporum quinque
solidos de domo dicta *zu deme spargol*
ita juxta domum *Burkardi* sartoris
apud pontem vini, Renunciavit quoque
prefata *Herlindis* beneficio restitucio-
nis *) In cujus rei testimonium sigillum
nostrum ad petitionem prefate *Herlin-*
dis presentibus est appensum. Datum
Anno Domini M^oCCC^oX^o Crastino *Mi-*
hàelis Archangeli. (30. Sept.)

*) Sequuntur clausulæ salvatoris usque ad
verba: *quoquo modo*. ut in charta An. Do-
mini M^oCCC^oXVI^o feria tertia post diem
beati *Barnabe* Apostoli.

Anno Domini M.CCC.XI. — Littere Domini *Heinrici pij* Imperatoris super Ecclesiam in *Ottersheim*. loc. cit. p. 291.

CLXXIV.

Littere super septem uncias, que dabantur annuatim de Curia Johannis Cerdonis. 1311.

Noverint universi presentes pariter & futuri, quod coram Nobis iudicibus Curie Spirensis constitutus *Merckelinus* filius *Gotzonis* dicti *Lamesbuch* civis spirensis vendidit & tradidit ac se iusto vendicionis titulo vendidisse & tradidisse presentibus publicè recognoscit viris honestis & religiosis Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ordinis Cysterc. censum annuum & perpetuum septem unciarum hall. bonorum & legalium, quas dicti Abbas & Conventus ipsi *Merckelino* actenus annis singulis in Nativitate beate *Marie* Virginis de curia & domo quondam *Johannis Cerdonis* sitis juxta domum Predicatorum Spirensium solvere consueverunt pro precio undecim cum dimidio librarum hallensium bonorum & legalium, quod quidem precium antedictus *Merckelinus*

ius recognovit se à procuratore dictorum Abbatis & Conventus accepisse ac ibi numeratum, traditum & solutum fuisse, nec non in usus suos evidentes integrè convertisse; renunciando quoque publicè et expresse pro se suisque successoribus omni juri, si quod sibi competit ad presens vel in futurum competere posset super censu memorato, ac omni alio auxilio juris canonici et civilis, consuetudinis et Statuti, publici et privati, litteris et privilegiis impetratis vel impetrandis a Sede Apostolica vel aliunde nec non omnibus exceptionibus et defensionibus, quibus contra premissam renditionem et traditionem ad presens vel in posterum per se vel alium aut alios in judicio vel extra, publice vel occulte, directè vel indirectè quoquo modo. In cujus rei testimonium fidei illud nostrum ad preces sepedicti *Merckelini* duximus presentibus appendendum. Datum anno Domini 1^oCCC^oundecimo, feria secunda post Dominicam *Letare* proximam. (22. Mart.)

CLXXV.

*Littere super V. solidis ad laxivam, de
duabus domibus in vico piscatorum,
& ortulo. 1311.*

Noverint Universi presencium Inspectores, quod coram nobis iudicibus Curie Spirensis constituta Domina *Methildis* relicta quondam *Heinrici Cerdonis* ac filii ejus, *Heinricus* et *Cunradus* Clerici vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse recognoverunt Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. censum quinque solidorum hall. singulis annis solvendorum in Nativitate beate Virginis secundum jus et consuetudinem civitatis spirensis de duabus domibus et ortulo *Philippi* sartoris sitis in vico piscatorum juxta fontem pro precio trium librarum hall. quam pecuniam confessi sunt se recepisse et habuisse et eis numeratam esse. Qui inquam census convertendus est in usus fratrum de Conventu videlicet famulo, qui singulis septimanis ipsis fratribus faciet laxivam pro necessitatibus eorum diebus, quibus ipsis videbitur expedire, renuntiaverunt etiam predicta Domina *Methil-*

vidis cum filiis suis *H.* et *C.* prescrip-
s omni exceptioni doli mali et actioni
i factum, beneficio restitutionis in in-
egrum, & quo deceptis ultra dimidium
ulti precii aut alias aliquallyter subve-
itur, nec non omnibus aliis defensionib-
us & exceptionibus juris canonici &
ivilis, consuetudinis & statuti, publi-
& privati, quibus contra premissam
endicionem seu aliquod premissorum
x nunc vel in futurum venire possent
rte vel ingenio, per se vel alium aut
lios in iudicio vel extra, publice vel
cculte, directe vel indirecte quoquo
modo. In cujus rei testimonium sigil-
um nostrum ad petitionem predicto-
um conjugum presentibus duximus
ppendendum. Datum Anno Domini
l^oCCC^oXI. in vigilia beati *Jacobi* Apo-
oli. (24. Jul.)

CLXXVI.

*ittere super XIII uncias de domo
in vico piscatorum juxta fontem.*

Ad pytanciam. 1311.

Nos Judices Curie Spirensis tenore
resencium recognoscimus & in publi-
um deducimus noticiam, quod in no-

stra prefencia constituti *Bachelmus* senior piscator civis spirensis & *Elizabeth* ejus uxor legitima pari voto manu communicata & consensu unanimi vendiderunt & tradiderunt ac se vendidisse iusto vendicionis titulo & tradidisse presentibus recognoscunt viris religiosis Dominis Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ordinis Cyst. Spir. Dyoc. censum annum et perpetuum quatuordecim unciarum hall. legalium et bonorum ipsis Dominis Abbati & Conventui ac eorum successoribus singulis annis et singulis festis quatuor temporum per predictos conjuges et eorum heredes videlicet tres uncias cum dimidia hall. secundum jus et consuetudinem Civitatis Spirensis de domo ipsarum, quam habent in vico piscatorum spirensi sita juxta fontem dandum et persolvendum pro precio sedecim librarum hall. legalium et bonorum, quod quidem precium predicti conjuges publice confessi sunt se recepisse ac sibi numeratum, traditum et solutum fuisse ex parte Dominorum Abbatis et Conventus predictorum, nec non in usus suos integre convertisse. Et ut predicti Domini Abbas et Conventus de solucione
cen-

ensus predicti cerciores et securiores
xistant, terminis supradictis, iidem con-
uges ipsis domum suam sitam in pre-
dicto vico piscatorum, quam inhabi-
ant pro subpignore, quod vulgariter
licitur ein Underphant cum domo pre-
notata constituerunt et obligaverunt,
ta videlicet, quod si domus predicta
le qua census antedictus solvitur, aliquo
casu infortuitu per incendium vel alio
modo quocunque devastaretur, quod ip-
si Domini ad domum, quam ipsi conju-
ges inhabitant, de solutione ipsius cen-
sus respectum habebunt. Renunciave-
runt quoque predicti conjuges publicè
et expresse pro se et suis heredibus ex-
ceptioni doli mali *) In cujus rei testi-
monium sigillum nostrum ad petitionem
predictorum conjugum presentibus du-
ximus appendendum. Datum anno
Domini M^oCCC^oXI^o. In vigilia beati
Jacobi Apostoli. (24. Jul.)

*) Clausulæ sequuntur usque ad verba:
quoquo modo. ut in charta An. Domini
M^oCCC^oXVI^o feria tertia post diem beati
Barnabe Apostoli.

CLXXVII.

*Littere super mutacione pratorum in
Clein Vischlingen. 1311.*

Nos *Egydius* Abbas Monasterii in *Wizenburg* Ord. Sancti *Benedicti* tenore presencium in publicam deducimus noticiam et memoriam. quod Nos cum religiosis viris Domino Abbate et Conventu Monasterii in *Uzerstal* Cist. Ord. permutacionem fecimus infra scriptam videlicet, quod pro sex jugeribus pratorum sitis in terminis *Odensheim* aliquando spectantibus ad *Erphonem militem de Wingarten* et suos predecessores, nunc autem ab eisdem Abbate et Conventu in *Uzerstal* possessis nobis traditis retradidimus eisdem quatuor jugera pratorum nostrorum sita in *Vischelingen* juxta Molendinum obnoxia sculteto nostro in Curiam nostram *Odinsheim* annuatim in festo *Martini* in censu sex denariorum, cui permutacioni mutue hoc pactum est adjectum, quod si alicui Abbatum successorum nostrorum in *Wizenburg* hujusmodi permutacionem ratam habere noluerit, ex tunc ipso facto predicta sex jugera ad Abbatem et Conventum in *Uzerstal* redient et libere devol-

solventur, ac si predicta permutacio facta non fuisset. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXI^o. In die *Bartholomei* Apostoli. (24. Aug.)

CLXXVIII.

Littere super XXI. uncias & XIII. hallenses in Frekenvelt & in Scheiden ad pytanciam. 1312.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam presencium quam futurorum noticiam deducimus per presentes, quod sub anno Domini M^oCCC^oXII^o. feria tertia ante Dominicam qua cantatur : *Judica* (7. Mart.) constituti in nostra presencia et judicii figura *Tringus* et *Fridericus* sororius suus de *Haunbuch* vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse recognoverunt Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. unam libram denariorum Wizenburgensium preter duos denarios in villa *Frekenvelt* de bonis quondam *Wernheri*, que vulgariter dicuntur *Abbotersvelt*, et decem uncias hall. preter IIII hallenses

cc 5

ses in villa *Schiden* de sex jugeribus pratorum que dicuntur vulgariter *Abbotessrot*, sita juxta prata Domine dicte *Scharphenbergern* perpetuorum reddituum singulis annis solvendorum in festo Sancti *Martini* a possessoribus bonorum predictorum pro precio viginti una librarum hall. quam pecuniam confessi sunt se recepisse et habuisse et eis numeratam esse. Renunciaverunt eciam *Tringus* et *Fridericus* predicti omni exceptioni doli mali, actioni in factum, beneficio restitutionis in integrum ac omni alii auxilio et beneficio juris Canonici vel Civilis, Consuetudinarii vel Statuti, constitutioni seu litteris in forma, ea que de bonis, quibuscunque aliis litteris, privilegiis et indulgentiis a Sede Apostolica vel aliunde impetratis vel impetrandis et generaliter universis et singulis exceptionibus, defensionibus et auxilio, de quo vel quibus eciam mencio deberet fieri specialis, quo vel quibus contra premissa venire possent quomodolibet in judicio vel extra, publice vel occulte. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum anno et die prenotatis.

CLXXIX.

CLXXIX.

*Littere super eliberacione V. unciarum
de domo dicta zume Engehufen in
Cimiterio Augustinensium. 1312.*

Noverint Universi presentes et futuri, quod coram nobis iudicibus Curie spirensis constituti *Heinricus* dictus *Nidecke* civis spirensis et *Heinricus* filius suus vendiderunt et tradiderunt ac se iusto vendicionis titulo vendidisse et tradidisse presentibus publice recognoscunt Viris honestis et religiosis Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. censum annuum et perpetuum quinque Unciarum hallen. bonorum et legalium, quem dicti Abbas et Conventus ipsis hactenus annis singulis in Nativitate et in Purificatione beate *Marie* virginis de domo dicta *zu deme Engehufe* sita in Cimiterio Augustinensium Fratrum solvere consueverunt pro precio septem librarum hall. cum dimidia bonorum et legalium, quod quidem precium antedicti *H.* et *H.* recognoverunt à procuratore dictorum Abbatis et Conventus se recepisse ac ipsis numeratum, traditum et solutum fuisse, nec non in usus suos evidentes integre converter-

vertisse. Renunciantes quoque publice et expresse pro ipsis, ipsorumque successoribus omni juri, si quod ipsis competit ad presens vel in futurum *) quoquo modo. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces predictorum *H.* et *H.* duximus presentibus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXII^o Sabbato ante festum beati *Gregorii* Pape. (11. Mart.)

Clausulæ sunt insertæ usque ad verba: *quoquo modo* ut in charta anni Domini M^oCCC^oXVI^o. feria tertia post diem beati *Barnabæ* Apostoli.

CLXXX.

Littere super domum & hortos in Westheim, ad pytanciam. 1312.

Nos *Waltherus* Decanus Sancte *Trinitatis* in Spira ad Univerforum tam presencium quam futurorum noticiam, quibus presens scriptum exhibitum fuerit, cupimus pervenire, quod constituti coram Nobis *Bertholdus* dictus *Phulse* filius *Diederici* quondam de *Westheim* et *Werndrudis* uxor sua nec non Domina *Gertrudis* soror predicti *Bertholdi* cum liberis suis sc. *Cunrado*, *Gezela*, *Hedewige* vendiderunt et tradiderunt

ac

ac se vendidisse et tradidisse publice confessi sunt Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* ortum ipsorum situm in *Westheim* retro ortum plebani dicte ville pro duabus libris hall. legalium et bonorum. Item constituti coram nobis *Petrus* de *Swebichenheim* et *Gezela* sua uxor. eciam vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse publice profitebantur, prefatis Dominis Abbati et Conventui *Uterine Vallis* domum et ortum sitis in dicta villa *Westheim* retro ortum *Diderici* tectoris pro novem libris et decem solidis hall., quam pecuniam confessi sunt prescripti omnes se recepisse et in utilitatem ipsorum convertisse integre et complete, et notandum, quod de prescriptis bonis dantur decem denarii cum obolo et quatuor cappones censuales in die Sancti *Martini* ad ecclesiam Sancti *Mauricii* in *Spira*. Ne autem in predictum Monasterium *Uterine Vallis* a quoquam hominum possit aut debeat in posterum aliqua calumpnia suboriri, presens scriptum Nos *Waltherus* Decanus predictus contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Datum anno Domini M^oCCC^oXII^o. feria exta ante *Jubilate*. (2. Juny)

CLXXXI.

Littere super unam libram hall. de duobus vivariis ante veterem portam, ad pitanc. 1312.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam presencium, quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod sub Anno Domini M^oCCC^oXII^o. In Dominica qua cantatur *Jubilate* (4. Juny.) constitutus coram Nobis *Richelinus* senior piscator Spirensis et *Elyzabeth* ejus uxor legitima manu communicata et unanimi consensu vendiderunt et tradiderunt ac se justo vendicionis titulo vendidisse et tradidisse presentibus recognoscunt, religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. censum annum et perpetuum unius libre hall. legalium et bonorum dictis Abbati et Conventui singulis annis per predictos conjuges et heredes eorum videlicet in festo beati *Georij* decem solidos et in festo beati *Martini* decem solidos de duobus Vivariis sitis ante Veterem portam Spirensensem juxta vivarium Dominorum de *Herde*, quod possidet dictus *Schulle* piscator Spirensis secundum

um jus et consuetudinem Civitatis Spi-
ensis perpetuo dandum et persolven-
um pro precio sedecim librarum hall.
onorum et legalium, quod quidem
recium dicti conjuges publicè confessi
int, se recepisse ac sibi ex parte dicto-
um Abbatis et Conventus numeratum,
raditum et solutum fuisse nec non in
sus suos integre convertisse; Renun-
tiantes quoque pro se suisque heredibus
xceptioni doli mali &c. *) In cujus
ei testimonium sigillum nostrum ad
preces antedictorum conjugum duximus
presentibus appendendum. Actum et
datum Anno et die prenotatis.

*) Clausulas reperies ad an. 1310. feria quarta
proxima post Dominicam, qua cantatur *Mi-
sericordia Domini*. usque ad verbum: *cir-
cumscriptis*.

CLXXXII.

*Littere super III. libris hall. in Utzin-
gen. 1312.*

Nos Judices Curie Spirensis ad uni-
versorum tam presentium quam futuro-
um noticiam cupimus pervenire, quod
ab Anno Domini M^oCCC^oXII^o. feria
tercia proxima post *Marcellini et Petri*
mar-

martirum (6 Jun.) constituti in nostra prefencia Domina *Susanna* relicta *Johannis* filii *Burkardi de Utzingen* et ejus liberi, quos habet de primo suo legitimo dicto *Hahs* milite scilicet *Katherina* et *Nycolaus* nec non *Hiltebrandus* dictus *Hopphe armiger* eorundem puerorum avunculus et tutor, pari voto et unanimiti consensu propter urgentem necessitatem debitorum suorum et evidentem utilitatem eorum vendiderunt et tradiderunt ac justo vendicionis titulo se vendidisse et tradidisse presentibus recognoscunt religiosi viri Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Cyst. Ord. duarum librarum cum dimidia hallensium redditus perpetui census dativorum pro precio triginta quinque librarum hallensium legalium et bonorum, quod quidem precium predicti videlicet *Susanna* et sui liberi quos habet a predicto milite dicto *Hahs* primo suo legitimo et dictus *Hopphe* nomine eorundem puerorum confessi sunt se recepisse ac sibi à predictis Dominis numeratum, traditum et solutum fuisse nec non in usus suos integraliter convertisse, quos etiam redditus duarum librarum hallensium cum dimidia predicti

Su-

Susanna, sui liberi et eorum heredes decesserint, dictis Dominis terminis abnotatis, videlicet, Dominica *Innovit*, que vulgariter dicitur *die Grofze Masnach* quindecim uncias et festo beati *Georij* postea subsequenti quindecim uncias in curiam eorum in *Landowe* reserentabunt annuatim et quod dicti *Susanna* et sui liberi, quos habet de dicto milite *Hash* primo suo marito et eorum heredes, si decesserint, dictis Dominis predictos redditus duarum librarum cum dimidia hallensium terminis persolvant antedictis, eisdem Dominis pignora eorum subscripta in subpignus locaverunt, ita videlicet, quod si ipsi vel eorum successores sive heredes in solutione dictorum reddituum aliquo anno terminis antedictis negligentes aut desistentes existerent in parte vel in toto, quod predicti Domini *Uterine Vallis* videlicet Dominus Abbas et Conventus dicta subpignora secundum consuetudinem terre in manus suas sequestrabunt prout est justum. Insuper prefati *Susanna* et eius liberi censum predictum de gratuita speciali eis ex parte Abbatis et Conventus predictorum facta, quodcumque voluerint, cum predictis triginta

Monast. T. III. dd quin-

quinque libris hallensium reemendi habebunt liberam facultatem, Renunciantes publice et expresse pro se suisque successoribus excepcioni doli mali &c. (cum reliquis clausulis ut in litteris 22. Febr. 1307.) usque *circumscriptis*. Predictorum subpignorum situs pro illis duabus libris hallensium reddituum predictorum. Primo in terminis ville *Utzingen* in superiori campo unum iuger *an der anegewanden* tendit super *die herstazse*. Item dimidium iuger *an Mulhuser velde an der anegewande*. Item unum iuger *an dem Mulewege*, quod dicitur *mantil morge*. Item in medio campo tria jugera *bi der Enpfehlinger holen* apud Dominam dictam *die Eberoltin*. Item in inferiori campo iuger cum dimidio *uf der Eben* ex latere *Burkardi bi der anegewander*. It. unum iuger quod dicitur *labin morge*. Item illorum decem solidorum subpignorum situs sunt quatuor jugera sita retro curiam dicte Domine *Susanne*, quam inhabitat in dicta villa *Utzingen*. In cujus rei testimonium nos predicti iudices ad predictarum parcium preces dicte Curie Spirensis sigillum presentibus duximus appendendum. Datum

im et Actum Anno et Die preno-
tis.

CLXXXIII.

*Littere super unam libram hall. in
Altdorf. 1312.*

Ego *Eberhardus miles*, dictus de
Altdorf Universis quibus presentes lit-
ere exhibite fuerint cupio declarare,
quod venerabilis Domina *Demudis* di-
cta de *Lichtenstein* uxor mea legitima
one memorie cum in extremis vite sue
aboraret, non immemor salutis anime
se legavit atque donavit de bona vo-
luntate mea Dominis ac viris religiosis
abbati et Conventui Monasterii *Uteri-
e Vallis* Cist. Ord. Spir. Dyoc. unam
libram hallensium perpetuorum reddi-
um singulis annis solvendam in festo
sancti *Martini* de bonis sitis in dicta
illa *Altdorf* videlicet decem uncias de
uabus domibus et duobus ortis insimul
tis juxta ortum Dominorum de *Hein-
zch* et duas uncias de domo et orto si-
s juxta curiam *Jacobi* dicti *Kobelman*
et remedium anime sue ac progenito-
um seu carorum suorum omnium, ut
universarium ipsius in dicto Conventu

dd 2

an.

annis singulis sollempniter celebretur. Ne autem in predictum cenobium à quoquam hominum possit aut debeat aliqua calumpnia suboriri, presentes litteras ipsi cenobio contuli sigilli mei munimine roboratas. Datum Anno Domini M^oCCC^oduodecimo in festo beate *Marie Magdalene*. (22. Juny.)

CLXXXIV.

Littere super V. jugera vinearum ex parte Magistri Waltheri Phisici de Spira. 1312.

Nos Judices curie spirensis ad Universorum tam presencium quam futurorum noticiam volumus pervenire, quod sub Anno Domini M^oCCC^oXII^o in vigilia *Bartholomei Apostoli* (23. Aug.) in nostra presencia constituti discreti viri *Albertus* dictus *de Oesteringen*, *Hugo* dictus *Craft* et *C.* dictus *de Gyllenheim* prebendatus Ecclesie Spirensis executores seu Manufideles testamenti sive ultime voluntatis quondam *Nycolai* dicti *Morzellini* prebendarii Ecclesie predictae habentes plenam liberam potestatem et facultatem ad infra scripta prout in instrumento nostro sigillo sigillato

lato super hoc confecto plenius continetur, vendiderunt et tradiderunt ac se iusto venditionis titulo vendidisse et tradidisse presentibus publice recognoscunt, quinque jugera vinearum sita in terminis ville *Dydinsheim*, tria videlicet in loco dicto *Wezelswingarten* prope vineas *Schellehorn* censualia in pensione annua et perpetua unius a me clari viri Religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii in *Otterburg* (fort. in Uterina Valle vel Uzerstale) et residua duo jugera in loco dicto *in der Lizen* iuxta vineas quondam *Heinrici* dicti *le Oedinsheim* Civis Spirensis discreto viro Magistro *Walthero* phisico spirensi eorum executori dicti testamenti sive ultime voluntatis et suis heredibus universis, aut illi vel illis, cui vel quibus ipsa jugera communiter vel divisim dederint legaverit vel alias deputaverit pro precio quadraginta quinque libris salensium legalium et bonorum, quod quidem precium prefati executores recognoverunt se à predicto Magistro *Walthero* recepisse ac sibi numeratum, tractatum et solutum fuisse integraliter et complete, transferentes nichilominus eodem executores in ipsum Magistrum

dd 3 Wal-

Waltherum dominium proprietatem et possessionem predictarum vinearum pleno jure per presentes, Renunciaverunt quoque antedicti executores publice et expresse exceptioni doli mali &c. *) In cujus rei testimonium sigillum nostrum duximus presentibus ad petitionem sepedictorum executorum appendendum. Datum anno & die prenotatis.

*) Eædem clausulæ sequuntur usque ad verbum : *circumscriptis*. sicut in charta M^oCCC^odecimo feria quarta proxima post Dominicam, qua cantatur : *Misericordia Domini*.

CLXXXV.

*Littere Domini Joannis dicti de Cornu
super domum ultra lutum leporis
in Spira. 1312.*

Nos Judices Curie Spirensis tenore prefencium recognoscimus & in publicam deducimus noticiam, quod sub anno Domini M^oCCC^oXII^o. feria quarta ante festum beatorum *Symonis & Jude Apostolorum* (25. Oct.) constitutus in nostra prefencia discretus vir Dominus *Johannes dictus de Cornu* prebendarius Ecclesie Spirensis sanus mente licet eger
in

in corpore inter cetera sua legata religiosi viri Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. dedit & legavit purè propter Deum & pro remedio anime sue nomine testamenti sive ultime voluntatis donum suam sitam *ultra lutum leporis* cum piscina adjacente ac omnibus ipsorum pertinentiis ita videlicet, ut ipsi anniversarium ejus singulis annis celebrent cum vigiliis, missis & aliis orationibus debitis & consuetis & quod ipsi cum censu de dictis domo & piscina ac eorum pertinentiis proveniente in dicto anniversario suo consolentur. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem predicti *Johannis* presentibus est appensum. Actum anno & die prenotatis.

CLXXXVI.

Littere super unam libram hallens. ex parte Bertholdi dicti Gans, ad pytanciam. 1312.

Nos Judices Curie Spirensis tenore presentium recognoscimus & in publicam deducimus noticiam, quod constituti coram Nobis in figura judicii *Berthol-*

tholdus dictus *Gans* Oppidanus *Nove civitatis* & dictus *Botelin* Sacerdos filius ejus recognoverunt & publice confessi sunt, se & suos heredes universos teneri & obligatos esse nec non in antea singulis annis soluturos perpetuo in festo beati *Martini* Episcopi unam libram hallenf. legalium & bonorum nomine census religiosi viri Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. Dyoc. de Curia ipsorum, quam habent in predicto opido *Nove Civitatis*. In cujus rei testimonium sigillum nostrum duximus presentibus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXII^o. Sabbato post *Andree* Apostoli proximo. (2. Dec.)

CLXXXVII.

Littere super Efluvario ante Veterem portam locato pro censu. 1313.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam presencium quam futurorum noticiam volumus pervenire, quod sub anno Domini M^oCCC^oXIII^o, feria tertia proxima ante festum beati *Anthonij* (16. Jan.) constituti in nostra presencia & judicii figura *Ernestus* Lapici-

icida & *Methildis* ejus uxor legitima
vires Spirenses recognoverunt & publi-
e confessi sunt, sibi & suis heredibus
estuarium ante veterem portam spiren-
em situm cum omni jure & suis perti-
nentiis in perpetuam emphiteosim per
eligiosos viros Abbatem & Conventum
Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord.
et non Abbatem & Conventum Mona-
sterii in *Othenheim* Ord. S. *Benedicti*,
Priorissam & Conventum Monialium
ultra lutum leporum ac *Gutam* reli-
tam quondam *Elwini* dicti *Meise* loca-
um esse pro censu annuo & perpetuo
novem librarum hall. legalium & bono-
rum, qui quidem census singulis annis
secundum jus & consuetudinem Civita-
is spirensis ad curiam predictorum Do-
minorum *Uterine Vallis* in civitate spi-
rensi sitam hijs terminis, videlicet, quo-
libet festo quatuor temporum due libre
rum quinque solidis hall. est solvendus
& presentandus per predictos conjuges
& eorum heredes preter censum perti-
nentem ad Abbatem & Conventum de
Othenheim prenotatos. Antedicti etiam
conjuges promiserunt bona fide quod
ipsi in structura & edificiis necessariis ip-
si estuario viginti libras hall. debent ex-
dd 5 pen-

pendere, & ut predicti locatores de expendendis XX libris predictis in modum premissum cerciores existant, dicti conjuges ipsis decem libras hall. super tribus domibus sitis apud pontem Lapideum ante portam predictam pro subpignore constituerunt & obligaverunt ita videlicet, quod si ipsi conjuges vel eorum heredes predictas viginti libras hall. in usus predictos non converterent, integraliter & complete aut in dicto censu negligentes existerent, tunc dicti locatores attrahere sibi poterunt decem libras hall. supradictas. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem predictorum conjugum duximus presentibus appendendum. Datum anno & die prenotatis.

Anno Domini M^oCCC^oXIII^o. — Littere super X. sol. hall. ad pitanciam. l. c. p. 293.

CLXXXVIII.

Littere super domum Johannis Cerdonis & Methildis retro Predicatores.

1313.

Noverint Universi presentes pariter & futuri, quod nos iudices curie Spiren-

ensis sub anno Domini M^oCCC^oXIII^o.
eria sexta post festum beatorum *Phi-*
ippi & Jacobi Apostolorum (4. Maji.)
itteras infra scriptas non abollas, non
afas, non cancellatas, non suspectas,
iec in aliqua sua parte viciatas, prout
rima facie apparebant, sub vero & in-
egro sigillo antiquo curie nostre spiren-
is predicte vidimus et legimus in hec
verba: *Judices Spirenses.* Noverint
niverfi presencium inspectores, quod
onstituti coram Nobis in figura judicii
Johannes dictus *Cerdo* civis spirensis &
Methildis uxor ejus unanimi consensu,
ommunicata manu curiam suam stan-
em retro Predicatores in Spira cum do-
no lapidea & una domo partim lapidea
& partim lignea tribusque domibus lig-
eis & omnibus aliis pertinenciis dona-
ione inter vivos liberaliter transtule-
unt in Abbatem & Conventum *Uterine*
allis Cyfterciensis Ordinis Spirensis
dyocesis vero ac perpetuo proprietatis
itulo possidenda, retento eis ambobus
su fructu in curia & domibus supra-
scriptis ad dies vite eorum tantum. Hac
djecta condicione, quod eis ambobus
mortuis Abbas & Conventus habeant
icta bona, ita quod de ipsis bonis per-
pe-

petuo singulis annis in anniversario utriusque eorundem pro elemosina & in remedium animarum suarum dabunt Fratribus Predicatoribus in Spira viginti duas symulas, quamlibet pro duabus hallensibus & quartale vini emptum pro XVI. hallensibus pro refectione ipsorum Fratrum. Item Fratribus Minoribus tantum, Fratribus Sancti *Augustini* tantum & Dominabus de Ordine Penitentium tantum, ut ipsi bis in anno cum hec eis fuerint presentata, anniversaria dictorum peragant donatorum, que omnia videlicet panem & vinum nuncii dictarum Ecclesiarum singulis diebus Anniversarii ipsorum donatorum requirant seu petant à Magistro vel familia Curie in Spira dictorum Abbatis & Conventus *Uterine Vallis*, & si illo die non fuerint eis collata, sequenti die iterum petant in curia modo prenotato, si verò tunc non obtinuerint & prescripti Abbas & Conventus in solvendis pane & vino etiam tunc fuerint negligentes, ipso facto prehabita curia cum suis pertinentiis nomine pene sine contradiccione dictorum Abbatis & Conventus & quorumlibet aliorum cedet jam dictis quatuor Ecclesiis, quibus hec ipsa remedia

lia fieri sunt statuta sub tali forma, quod
i qua predictarum Ecclesiarum suum re-
medium, ut prescriptum est, vendere
attemptaverit, ipso facto ab omni jure
suo in ipsis remediis perpetuo cadet &
insuper prelibatis Abbati & Conventui
sepedictam curiam vendere seu quocun-
que modo alienare penitus non licebit,
sub pena antedicta. Insuper ipse dona-
tor solus videlicet maritus habebit ple-
nam auctoritatem vendendi prefatam cu-
riam, cum ei videbitur oportunum.
Preterea quidquid residuum supra pre-
scripta remedia de ipsa curia in censi-
bus annuatim provenerit sine dampno
Ecclesie *Uterine Vallis* ad solatium Con-
ventus ipsius Ecclesie perpetuo conver-
tetur. In cujus rei perpetuum firma-
mentum ad rogatum dictorum Donato-
rum hoc publicum instrumentum sepe-
dictis Abbati & Conventui *Uterine Val-
lis* contulimus sigilli nostri munimine ro-
poratum. Actum an. Domini M^oCCC^oV^o.
in cujus visionis & lectionis testimonium
sigillum nostrum duximus presentibus
appendendam. Datum anno & die pre-
notatis.

CLXXXIX.

*Littere super sextam partem Estuarii
ex parte Domine Gute dictæ Meisen.*

1313.

Nos Judices Curie Spirensis tenore
presencium recognoscimus & in publi-
cam deducimus noticiam, quod Domi-
na *Guta* relicta quondam *Elwini* dicti
Meise Civis Spirensis in nostra pre-
sencia constituta sub Anno Domini
M^oCCC^oXIII^o. feria quarta post Octavam
Penthecosten (13. Jun.) recognovit pub-
licè & est confessa, quondam *Elwinum*
maritum suum predictum tam ob reme-
dium & salutem anime sue dedisse & le-
gasse religiosis viris Abbati & Conven-
tui Monasterii *Uterine Vallis* sextam
partem census debentis & cedentis de
estuário suo ante Veterem portam spi-
rensem super Valle, quam sextam par-
tem census ipsa & dictus maritus suus
de bonis eorum communibus ab *Ella*
filia quondam *Ebelini* dicti zu deme *Ha-
sel* civis spirensis pro viginti libris hall.
ut asserunt, compararunt, hac tamen
adjecta conditione, quod ipsa *Ella* vel
ejus heredes gratiam haberent reemen-
di eandem sextam partem census, cum
ex-

expedire videretur pro precio viginti librarum predicto, quam eciam gratiam eadem *Guta* vult erga heredes supralictos fieri & observari, contradiccione qualibet non obstante, quam eciam ex eo, quia predicti Abbas & Conventus omni juri sibi competenti super sexta parte census perpetui quatuordecim solidis hall. eis debita de domo dicte *Gute* sita juxta predictum Estuarium ex donatione eis ex parte quondam Fratris *Waltheri* filii predicti *Ebelini* eorum monachi facta liberaliter renuntiassent & ipsam domum ab eadem sexta parte census quatuordecim solidorum hall. liberassent. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem prefate *Gute* duximus presentibus appendendum. Actum & Datum anno & die prenotatis.

CXC.

*Littere super unam libram hall. in
Rusbach. 1313.*

Nos Consules & Magister civium in *Landowe* ad perpetuam rei memoriam in publicam deducimus noticiam, quod constituti in presencia nostra *Bertoldus*
dic-

dictus *Minner de Servelingen & Adelheit* conjux ejus recognoverunt se vendidisse unanimi consensu Domino Abbati & Conventui Monasterii in *Uzerstal* pro precio quatuordecim librarum hallen. redditus seu censum annum unius libre hall. quem *Heilmannus* dictus *Pluger & Adelheit* conjux ejus singulis annis solvere consueverunt in festo beati *Martini* de bonis sitis in terminis seu districtu ville *Rusbach* inferius specificatis ac etiam se resignasse coram sculteto & juratis in eadem villa censum supradictum; Prefata quoque conjux ejusdem *Bertoldi* juramento prestito coram Nobis corporaliter firmavit, quod eciam si predictus census ad ejusdem dotem pertineret, tamen nunquam contra eandem alienacionem veniret, quem censum *Heilmannus* et conjux sua predicti coram Nobis constituerunt et promiserunt se soluturos Domino Abbati et Conventui predictis annis singulis dicto termino ad hoc etiam suos successores seu heredes in perpetuum astringendo. In cujus rei testimonium et roboris firmitatem ad petitionem conjugum omnium predictorum sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Specificacio

acio autem bonorum est hec, Unum
 ugerum prati situm in *Flemirkeimer*
narc supra *Breide wec* et ibidem unum
 ugerum agri cum dimidio situm *an den*
7ren. It. dimidium jugerum agri situm
 superius *an der hauwisen*. Item dimi-
 lium jugerum agri situm inferius *ame*
Satzze, Item unum quartale *imme Grun-*
le. It. dimidium jugerum situm *imme*
Kumme. It. unam vineam de qua pre-
 dictus *Heilmannus* solvit tres lagenas.
 Datum Anno Domini M^oCCC^oXIII^o.
 Sabbato post festum beati *Nycolai* Epi-
 scopi (8. Dec.)

CXCI.

Littere locacionis Estuarii de ad an.
1313. (an. 1315.)

Nos Judices Curie Spirensis ad Uni-
 versorum tam presencium quam futuro-
 rum noticiam cupimus pervenire, quod
 constituti in nostra presencia et judicii
 figura *Ernestus* Lapidica et *Methildis*
 eius uxor legitima cives spirenses re-
 cognoverunt et publice confessi sunt si-
 bi et suis heredibus Estuarium ante Ve-
 terem portam spirensensem situm cum om-
 ni jure et suis pertinenciis in perpetuum

Monast. T. III. e e tuam

tuam emphiteosim per religiosos viros
Abbatem et Conventum Monasterii *U-
terine Vallis* Cyst. Ord. nec non Abba-
tem et Conventum Monasterii in *Othen-
heim* Ord. *S. Benedicti* Priorissam et
Conventum Monialium *ultra lutum le-
poris* ac Abbatissam et Conventum Mo-
nialium Sancte *Clare* extra muros spi-
renses locatum esse pro censu annuo &
perpetuo novem librarum hall. legalium
& bonorum, qui quidem census singulis
annis secundum jus & consuetudinem
civitatis spirensis eisdem locatoribus est
solvendus in hunc modum quod dicti
conjuges & eorum heredes solvent in
quolibet festo quatuor temporum de eo-
dem censu duas libras cum quinque so-
lidis hall., cujus census medietas Ab-
bati & Conventui Monasterii *Uterine
Vallis*, reliqua vero medietas aliis lo-
catoribus antedictis cedere debet equa-
li porcione, dictique conjuges & eorum
heredes censum predictum secundum
divisionem pretaxatam predictis loca-
toribus ad domos quas habent in civi-
tate & suburbijs civitatis spirensis offe-
rent & presentabunt. Et ut ipsi loca-
tores de censu suo predicto cerciores
existerent, dicti conjuges pro se & suis he-

heredibus decem libras hall., quas dicti conjuges se habere asseruerunt super
ribus domibus sitis apud pontem lapideum ante veterem portam antedictam
pro subpignore asseruerunt & obligaverunt ita videlicet, quod si dicti conjuges vel eorum heredes in solucione census supradicti existerent negligentes aliquo terminorum supradictorum, quod ex tunc ipsi locatores ipsas decem libras hall. secundum consuetudinem civitatis spirensis attrahere possent totaliter & complete. In cujus rei testimonium & evidenciam premissorum sigillum curie nostre predicte ad petitionem dictorum conjugum presentibus duximus appendendum. Actum & Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o.

Anno Domini M^oCCC^oXIII^o. — Littere Domini Episcopi, Capituli & Prepositi super incorporatione Ecclesie in Ottersheim. l. c. p. 294.

CXCII.

Littere super bonis emptis pro CCCLX. libris hall. in Gros-Vischelingen.

1314.

Nos Judices Curie Spirensis ad perpetuam rei memoriam tenore presentium
ee 2 cium

cium in publicam deducimus noticiam, quod constituta in nostra presencia *Anna* filia quondam *Clupphelonis* relicta *C. dicti Lambesbuch* quondam civis spirensis recognovit se vendidisse & tradidisse religiosis viris Domino Abbati & Conventui in *Uzerstal* quartam partem curie sue in Majori *Vischelingen* site & similiter quartam partem omnium bonorum eidem curie attinencium tam in agris quam in pratis, censibus, juribus consistentibus ad eam ex successione paterna devolutorum inferius specificatorum pro trecentis & sexaginta libris hall. sibi numeratis & solutis & in utilitatem ejusdem relicte & puerorum suorum conversis exhibens & producens in medium Instrumentum authenticum sub sigillo Civitatis spirensis per quod manifeste apparebat, ipsam habere potestatem alienandi bona supradicta, cujus instrumenti tenor de verbo ad verbum est inferius annotatus, que bona eadem relicta nec non *Ulricus* & *Merckelinus* filii ejusdem coram Nobis resignaverunt transferendo in Abbatem & Conventum predictos omne jus sibi competens in eisdem bonis, promisit quoque predicta relicta

wa-

warandiam debitam & consuetam & quod ceteri pueri ejus cum ad annos discretionis pervenirent, eadem bona cum omni jure sibi competenti seu competituro resignarent tam coram Nobis quam etiam in loco, ubi dicta bona sita sunt, sicut & ipsi & filii sui supradicti eadem bona se resignasse recognoverunt, & pro hujusmodi warandia ac resignatione puerorum facienda constituerunt coram Nobis fidejussores videlicet *Burkardum* dictum *Frunt* & *Ulricum* dictum *Clupphel* fratrem ipsius *Anne*, nec non *Ulricum* & *Merckelinum* predictos cives spirenses, qui fidejussores coram Nobis promiserunt, quod si in predictis aliquod impedimentum inderet, ipsi more fidejussorum moniti in uno hospicio facerent comessationes & si unus decederet, nisi alius idoneus infra mensem subrogaretur, similiter facerent comessationes, quousque alius subrogaretur. Tenor autem littere, de qua facta est mencio, est iste de verbo ad verbum; — Nos Judices, Consules ac universi cives spirenses scire volumus Universos presencium inspectores, quod coram Nobis & *Luca* dicto *huhs* Sculteto nostre Civitatis in publi-

co constituti *C.* dictus *Lamesbuch* & *Anna* ejus uxor, legitima filia quondam *H.* dict. *Clupphel* nostri concives, Idem *C.* donacione inter vivos irrevocabili & perpetuo valitura dedit & tradidit ac se tradidisse & dedisse presentibus recognoscit univēsa & singula bona sua mobilia & immobilia propria & hereditaria ubique locorum deposita atque sita que nunc habet & in posterum acquireret prefate *Anne* sue legitime, ita si ipsa eum supervixerit, quod ex tunc cum bonis eisdem omnibus & singulis possit facere, disponere & ordinare absque qualibet contradiccione pro sue libito voluntatis, vice versa vero dicta *Anna* consimili donacione dedit & tradidit ac se tradidisse & dedisse presentibus est confessā omnia bona sua mobilia & immobilia, propria & hereditaria, presenciam & futura ubicunque locorum deposita atque sita prefato *C.* suo legitimo, ita eciam, quod ipse *C.* bona hujusmodi univēsa & singula post mortem ipsius *Anne* si ipse eam supervixerit, recipiat & habeat ac cum ipsis faciat, ordinet & disponat juxta suum beneplacitum voluntatis, contradiccione qualibet non obstante, statuentes
am.

ambo iidem conjuges super se & alios
ios heredes quoscunque jus sive penam
ictam *Schultschacz* duarum milium
marcarum argenti puri & legalis pon-
eris spirensis, ita si quis dictorum bo-
orum proximior heres esse vellet & al-
erum ipforum post mortem alterius in
isdem bonis impediret in toto vel in
parte, quod si ei dictas duo milia mar-
as in penam det & solvat juxta jus &
consuetudinem Civitatis spirensis, super
quibus dictus Scultetus hos dedit in te-
stes, videlicet, *Wernherum Sydenswantz*
& *Bert. Schulle* civium Magistros, *C.*
d. Columbam, *C. Retscheln*, *Goczonem*
Lambesbuch, *Sigill. Guntram*, *Schaf-*
e Fine, *Engell. de Gumersheim*, *Friz-*
onem Eppe, *H. de Colonia*, *Johannem*
Fuhs, *Bert. Fuhs*, *H. de vico salis*. *F.*
ellificem Gydelmannum, *Hugonem*
e Swebechenheim, *Fritzonem Becker*
. Gibelinch, *C. Roseler* tutorem, *Johan-*
em fabrum, *Wernh. zu dem Silde*,
Vernh. textorem, *Bert. pileatorem* &
I. Guntekin consules spirenses & quam-
lures alios fide dignos, & Nos in te-
stimonium eorundem sigillum nostre
Civitatis ad preces dictorum conjugum
appendimus huic scripto. Datum An-

no Domini M^oCCC^oX^o. feria quarta ante *Agnetis* — — In quorum omnium testimonium & roboris firmitatem sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXIII^o. feria sexta ante festum beate *Margarete* virginis (19-Jul.)

CXCIII.

Littere donacionis H. dicti Danckrat & Methildis super terciam partem omnium bonorum suorum in Landowe.

1314.

Nos Consules & universi cives in *Landowe* ad perpetuam rei memoriam tenore presencium in publicam deducimus noticiam, quod constituti in nostra presencia *Heinricus* dictus *Danckrat* & *Metza* uxor ejus conjuges legitimi nostri concives dispensacionem, ordinacionem seu distribucionem rerum suarum omnium mobilium & immobilium, presencium & futurorum quas post mortem suam reliquerint, irrevocabiliter, inviolabiliter observandam & firmaverunt coram Nobis in hunc modum, videlicet, ut cum predicti conjuges non habeant liberos ex proprio corpore

ore progenitos, sed solummodo fororum suarum pueros, tertia pars preditorum bonorum conjugibus ambobus decedentibus, devolvetur ad religiosos viros Dominum Abbatem & Convenum Monasterii in *Usserstal* in remedium unime sue, recognoscentes, quod a Deo bona cuncta procedant, de bonis, que ipsis tribuit, merito retribuere se habere & ipsum Deum facere hereditatis participem. Alia vero pars tertia devolvatur similiter eisdem conjugibus ambobus decedentibus ad pueros fororis ipsius viri & reliqua tertia pars devolvatur similiter ad pueros fororis predictae uxoris & ad fratrem suum si vixerit, inter eos pro equalibus porcionibus dividenda, cui etiam ordinationi coram Nobis consensum benivolum adhibuerunt *Adelheit* mater predictae conjugis & pueri ambarum fororum predictarum huiusmodi ordinationi gratanter acceptando, videlicet *Heinricus, Johannes, Agnes, Metza & Gredula* pueri fororis mariti predicti, Item *Adelheit, Cristina & Gredela* filie fororis uxoris predictae. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Anno Domini
ni

ni M^oCCC^oXIII^o. In die ad vincula
Sancti Petri Apostoli. (1. Aug.)

CXCIV.

Littere super bonis concessis in Ar-
botsheim. 1314.

Nos Consules & Universitas Civium
in *Landowe* tenore presencium decla-
ramus , quod *Cunradus* dictus *Ruhe*
de *Arbotsheim* una cum uxore sua le-
gitima *Katharina* professi sunt coram
Nobis se olim suscepisse ab honorabili-
bus religiosiis viris Domino *Gerlaco* fe-
licis memorie quondam Abbate & Con-
ventu *Uterine Vallis* quinque jugera
vinearum , duo prati dicta vulgariter
an deme acker & unum vinee *an dem*
heiterberge in marchia predictæ ville
Arbotsheim jure hereditario sibi & suis
heredibus possidenda tali tamen inter-
posita condicione , quod predicta bona
ab invicem nunquam dividantur , sed
semper unus videlicet senior heredum
omnia indivisa & integraliter posside-
bit , de quibus bonis predicti conjuges
C. & K. obligaverunt & obligant se &
suos heredes in perpetuum daturos ad
hospitale pauperum *Uterine Vallis* duo-
de-

decim amas vini spirensis mensure sine addicione quod dicitur *Uberichen* singulis annis perpetui census absque omni impedimento tempore auctumpni de torculari suo in vasa predicti hospitalis assignandas, predicti quoque conjuges quinque quartalia agri sita juxta *Durrenbechers hecke* & unum juger juxta *Crauwels burne* ypotece titulo posuerunt, ut si ipsi vel eorum heredes predictos redditus non solverent tempore memorato, Dominus Abbas & Conventus vel Magister hospitalis bona predictis conjugibus concessa cum ypotece titulo assignatis & fructibus eorundem in suam possunt trahere potestatem contradictione qualibet non obstante & de eis tanquam de rebus propriis ordinare. In cujus rei testimonium ad preces Domini Abbatis & Conventus *Uterine Vallis* & predictorum conjugum *C. & Ka.* sigillum nostre Civitatis presentibus est appensum. Datum anno Domini M^oCCC^oXIII^o. feria quinta post festum beati *Martini*. (14. Nov.)

CXCV.

*Littere donacionis C. dicti Phifter &
Demudis super omnia bona sua in
Landowe. 1314.*

Nos Iudices Curie Spirensis ad perpetuam rei memoriam in publicam deducimus noticiam per presentes, quod coram discreto viro *Bertholdo* dicto de *Wormacia* clerico publico auctoritate Imperiali Notario, quem ad infra scripta nomine nostro audienda & per suum juramentum Nobis referenda specialiter misimus constituti discretus vir *Conradus* dictus *Pistor* et *Demudis* ejus uxor legitima cives opidi *Landowe* fani mente et corpore attendentes, quod nihil incircius vita et circius hora mortis, que nulli parcit etati, prout idem *Bertholdus* Nobis in juramentum suum retulit in salutem et remedium animarum suarum suorumque progenitorum ac beneficorum se et omnia bona sua mobilia et immobilia, quocunque nomine censeantur, que in presenti habent et in futurum habituri sunt in testamento dederunt, legaverunt et deputaverunt et presentibus dant, legant et deputant Religiosis viris Abbati et
Con-

Conventui Monasterii *Uterine Vallis*
Ord. Cyst. ut anniversaria dictorum con-
jugum, postquam de hac vita decesse-
rint, suorumque progenitorum ac bene-
factorum statutis temporibus perpetua
peragantur per fratres supradictos, usu-
fructu tamen eorundem bonorum dictis
conjugibus, quamdiu vixerint, reserva-
to, exceptum est etiam per conjuges
predictos, quod ipsi de bonis suis, que
habent seu habituri sunt, sexaginta li-
bras hall. specialiter dare seu legare
possint in remedium animarum suarum
locis aut personis quibuscunque volue-
rint, contradiccione predictorum Domi-
norum Abbatis et Conventus non ob-
stante, promittentes per fidem presti-
tam corporalem in manus dicti *Bertol-*
li nomine nostro recipientis firmiter se
legatum testamentum hujusmodi ratum
& firmum perpetuo habituros & non
contravenire unquam occasione aliqua
per se vel alium aut alios in judicio vel
extra publice vel occulte, & hec volue-
runt & constituerunt esse suam ultimam
voluntatem, & si nomine testamenti
non valeret, saltem valeret jure Codi-
cillorum seu cujuscunque alterius ulti-
me voluntatis. In quorum omnium te-
sti-

stimonium & relacionem *Bertoldi* predicti nec non ad petitionem & rogatum conjugum predictorum sigillum Curie spirensis presentibus est appensum, Actum & Datum Anno Domini M^oCCC^oXIII^o. feria quinta ante festum beati *Andree* Apostoli proximum. (28. Nov.)

CXCVI.

Littere super duas libras hall. ex parte Domini de Bebingen super domo Ekehardi Kannengisser. 1314.

In nomine Domini, Amen. *Cunradus de Wormacia* Officialis Prepositure Ecclesie Spirensis constare volumus Universis, quod coram Nobis sub Anno Domini M^oCCC^oXIII^o. feria secunda post Nativitatem ejusdem (30. Dec.) *Rudolfus* quondam plebanus in *Bebingen* constitutus, considerans nichil certius morte & incertius hora mortis per gratiam Ihesu Xpi sanus mentis sui et corporis licet languens corpore suarum rerum ac bonorum omnium dispositionem seu ultimam voluntatem fecit et ordinavit in hunc modum inprimis dedit et legavit Domino *Emichoni* Episcopo

copo Spirensi duas libras hall. Item *Else* de *Bebingen* et *Grethe* ejus filie ex maldra filiginis, que ipsis absque pſarum laboribus et expensis, grandie vel exercitu vel alio casu fortuito non obstante Abbas et monachi Monasterii in *Uzerstal* Ordinis Cyst. singulis annis in Nativitate beate *Marie* virginis ante quamcunque domum Civitatis spirensis ipse voluerint, de omnibus et singulis bonis suis sitis in villa *Bebingen* et ejus terminis dare et presentare tenebuntur. Item dedit et legavit ipsis duo maldra filiginis, que *Cunradus* dictus *Jeuch* et *Agnes* ejus uxor legitima de *Affenheim* eis solvere debent et ipsis ea ad civitatem spirensensem ante quamcunque domum voluerint absque omni dampno earum presentare. Item dedit et legavit ipsis duas libras hall. annui et perpetui census, quos *Eckehardus* dictus *Cannegieffer* dat de domo sua, quam inhabitat, sita juxta domum Magistri *Johannis Fabri* in vico Sancti *Johannis*. Item dedit et legavit eis duas libras hallensium, quas singulis annis Abbas et Monachi Monasterii predicti eis solvere debent pro feno in pratis suis sitis in terminis ville *Bebingen*

gen predictæ crescente. Item dedit et legavit eis sex vaccas quarum quatuor sunt in villa *Ginsssen*, relique verò due in villa *Bebingen* predicta. Item dedit et legavit eis mediam partem omnium suorum utensiliorum tam in vino, lectis, linteaminibus ac aliis rebus quocunque nomine nuncupentur, consistencium vel existencium, predicta omnia et singula dictis personis dedit et legavit quoad vixerint habenda et possidenda, et si una earum decesserit, quod ad alteram omnia devolvantur, contradiccione qualicunque non obstante, ita tamen, quod ambe castè vivere debeant et manere, si autem castè non vixerint vel permanferint, ac post ambarum decessum omnia et singula legata predicta ad dictum Monasterium *Uzerstal* liberè devolvuntur ac revertuntur. Voluit etiam et ordinavit dictus *Rudolfus*, quod *Heila* Begina ejus famula cum dictis *Else* et *Grethe* omnia & singula ipsis ab eo donata et legata, quamdiu vixerit, si voluerit, uti et frui debeat sicut ipse, contradiccione ipsarum omni procul pulsa, et si aliqua discordia inter ipsas fuerit suscitata, illam Cellerarius dicti Monasterii *Uzerstal*, qui pro tempore fuerit, de-

debet diffinire, cujus diffinitionem & pronunciacionem persone prefate ratam & firmam debent observare. Item dedit & legavit dicte *Heile* unam libram hall. in pecunia parata, quam ei dicti monachi dare debent de parte ad ipsos de utensilibus suis pertinente predictis. Item dedit & legavit dicte *Heile* unum lectum quem dicti monachi dare debent & assignare. Item dedit & legavit dictis tribus personis quatuor maldra sili-ginis, que eis solvere debent monachi prenotati. Item dedit eis & legavit duos panes, qui ei in Ecclesia Spirensi presentabuntur. Insuper etiam ordinavit dictus *Rudolphus*, quod Cellerarius dicti Monasterii *Else* & *Grethe* prenotatis unam domum ad inhabitandum, quamdiu vixerint, conducere debet expensis Monasterii prenotati. Item dedit & legavit premissis exceptis, omnia alia sua bona mobilia & immobilia que sita & inquesita Abbati & Conventui dicti Monasterii *Uzerstal*, qui inquam Abbas & Conventus omnia legata predicta juxta modum prescriptum personis prelibatis solvere habeant & expedire absque fraude, omni excepcioni & defensionis procul pulsa. Voluit etiam

Monast. T. III.

ff

pre-

predictus *Rudolfus*, ut si predicta non valeant jure testamenti, quod valeant jure Codicillorum seu cujuslibet alterius ultime voluntatis. Testes autem hujus Testamenti seu ultime voluntatis sunt Cellerarius dicti Monasterii *Uzerstal*, Dominus *Sigelo* plebanus Sancti *Mauricii* & *Nicolaus* dictus de *Muterstat* Spirensis clericus, & ut predicta adimpleantur, hujus Testamenti seu ultime voluntatis, hos videlicet constituit executores: Abbatem, Priorem, Cellerarium dictum *Roden* Monachos Monasterii *Uzerstal* prenominati. In cujus rei testimonium sigillum predictæ Prepositure presentibus est appensum. Actum & Datum Anno & die prenotatis.

CXCVII.

Littere super unam libram hall. in Mulnhusen, ad pytanciam. 1315.

Nos consules & jurati opidi in *Landowe* tenore presencium publice profitemur, quod constituti coram Nobis *Sifridus* et *Irmela* uxor sua legitima de *Mulnhusen* confessi sunt se vendidisse et tradidisse communicata manu et una-

ni-

nimi consensu et se justo vendicionis titulo vendidisse et tradidisse religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii in *Uzerstalcensum* annuum unius libre hall. singulis annis solvendum in die Sancti *Martini* de curia ipsorum cum suis edificiis sita in *Mulnhusen* et orto et agro insimul sitis, de quibus dantur III. hallenses censuales. Item de frusto orti ibidem sito, de quo dantur IIII. cappones et nullus alius census datur de prescriptis bonis nisi solummodo prenotatus pro quatuordecim libris hallensium bonorum et legalium, quam pecuniam confessi sunt se recepisse et in utilitatem ipsorum convertisse integre et complete. Renunciantes quoque prefati conjuges omni excepcioni et defensionis ac omni auxilio juris Canonici et Civilis per quam aut quod contra premissam vendicionem venire possent quomodo ibet per se vel per alium aut alios publice vel occulte in judicio vel extra nosterum vel ad presens. Hujus rei testes sunt Dominus *Hertelinus* Magister civium et *Johannes* dictus *zu der Zelden* et *Eberwinus* Scabini dicte Civitatis. Ne autem in predictum Monasterium *Uzerstal* a quoquam hominum
ff 2 possit

possit aut debeat in posterum aliqua calumpnia suboriri, presentem cedulam prelibatis viris religiosis contulimus sigilli nostri munimine roboratam. Datum Anno Domni M^oCCC^oXV^o. feria quinta ante Epiphaniam Domini. (2. Jan.)

CXCVIII.

Littere Elizabet dictæ Berthen super omnia bona sua in Winzingen & in Hart &c. 1315.

Nos Judices Curie Spirensis Universis presencium inspectoribus seu etiam auditoribus tam presentibus quam futuris sinceram in Domino Caritatem. Suspecta est omnis veritas, que non viva voce vel litterarum testimonio stabilitur, ea propter constare cupimus universis, quod constituta in nostra prefencia *Elizabet dictâ Berthen* honesta domicella Begina Spirensis sana mente et corpore attendens, quod inter universa animantia homo sit dignior creatura et in resolutione carnis suum debeat recognoscere Creatorem, volens salutis anime sue providere ac suorum parentum et progenitorum testamentum fecit

ecit et ordinavit in hunc modum vide-
icet : Ego *Elizabet* dicta *Berthen* be-
gina Spirensis in remedium anime mee
parentum meorum et progenitorum do-
et lego honorabilibus viris et religiosis
Abbati et Conventui Monasterii *Uteri-
e Vallis* Ordinis *Cylerc.* Spirens. Dyoc.
universa et singula bona mea, que ad
presens habeo et in posterum habitura
um in villis *Winzingen* et *uf der Hart*
et in earundem villarum terminis tam
n vineis, domibus, curiis, redditibus
eu quocunque alio vocabulo nuncupen-
ur et nuncupari possunt et quindecim
naldra filiginis perpetui redditus cum
quartali feni, que et quod sanctimonia-
es Ordinis Sancte *Clare* domus spiren-
is extra muros ibidem de bonis meis
n *Berghusen* in Civitate spirensi singu-
is annis presentare tenentur, ad ha-
bendum, tenendum et possidendum si-
cut in littera Civitatis spirensis super
hoc confecta continetur, et hoc volo et
ordino meam ultimam voluntatem esse,
et si nomine testamenti non valeret, vo-
o, quod saltem valeat jure Codicillo-
rum seu cujuslibet alterius ultime vo-
untatis. In quorum omnium testimo-
nium sigillum curie nostre ad ro-
ff 3 ga-

gatum et preces humiles prefate *Elisabeth* duximus presentibus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. Dominica qua cantatur; *Oculi mei.* (10. Martii.)

CXCIX.

Littere super unam tinam perpetui census in Bubenwilre. Ad infirmariam. 1315.

Noverint Universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Dominis iudicibus curie spirensis constitutus *Syfridus de Franckenwilre et Adelheidis* uxor sua legitima vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse presentibus publice recognoscunt, honorabilibus viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. censum annum et perpetuum unius tine vini pro precio quatuor librarum cum viginti hallensibus dandum et assignandum singulis annis tempore auctumpnali, dum vinum in vinea infra scripta colligitur. Quam pecuniam prefati conjuges confessi sunt se recepisse nec non in usus suos et utilitatem integre convertisse. Renunciantes

tes quoque predicti conjuges pro se et eorum heredibus universis exceptioni non numerate (clausulæ consuetæ sequuntur) ... quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti securiores sint de censu predicto, antedicti conjuges in subpignus dederunt et constituerunt bona infra scripta videlicet, unum juger vinearum situm *ame Stahelbuhel* apud *Cunzelmannum* et unum ortum situm *in deme loche*. Cujus rei testes sunt *Sigelmannus* de *Hambach*, *Sifridus* dictus *Bender* senior, dictus *Bitderolf* senior, *H.* sartor et quam plures alii fide digni. Census autem supradictus est solacium in perpetuum infirmorum Dominorum prelibati Monasterii deputatus. In quorum evidenciam pleniorum Nos Judices predicti sigillum curie spirensis ad preces et rogatum dictorum conjugum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria sexta post festum Sancte Trinitatis. (23. Maji.)

Littere super decem solidos hall.

1315.

Noverint universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Dominis Iudicibus Curie Spirensis constituti *Johannes de Franckenwilre* filius dicti *Bitderolff* et *Methildis* uxor sua legitima vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse publice recognoverunt Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. censum decem solidorum hall. legalium et bonorum solvendorum in festo Sancti *Martini* pro precio sex librarum hall. cum dimidia, quam pecuniam prefati conjuges confessi sunt se recepisse et habuisse et sibi numeratam esse integraliter et complete. Renunciantes quoque predicti conjuges pro se et eorum heredibus excepcioni non numerate etc. (sequuntur clausulæ aliæ) quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti securiores sint de censu prenotato, antedicti conjuges in subpignus dederunt et constituerunt bona infra scripta, videlicet: terciam partem duorum jugum vinearum preter quartale sitorum
ame

ame Stahelbuhel, que quondam fuerunt Domine dicte *Dirbechern*. It. dimidium iuger vinee eorundem *ame Kyse* juxta jugera Monachorum Monasterii *Uterine Vallis* titum, de quo fructo dantur quinque hallenses censuales et non plures. Cujus rei testes sunt *Sigelmanus de Hambach*, *Sifridus* dictus *Bitderolf* senior dictus *Bender* senior, *Heinzo* sartor et frater *Dytzo* conversus predicti Monasterii qui predictum censum annum et perpetuum emebat ex parte quondam *Cunradi* Rasoris prelibati Monasterii ad solacium in perpetuum infirmorum conversorum et alii plures fide digni, In quorum evidenciam plenior Nos Judices predicti sigillum Curie spirensis ad petitionem predictorum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^o quinto decimo feria quarta post *Urbani* (28. Maji.)

CCI.

Littere super unam libram hall. in Bubenwilre. 1315.

Noverint universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Dominis Judicibus Curie Spirensis constituti dictus

ff 5

Bitde-

Bitderolf de Franckenwilre et Katharina uxor sua legitima vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse publice recognoverunt Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. Dyoc. censum annuum et perpetuum unius libre hall. legalium et bonorum singulis annis solvendorum in festo Sancti *Martini* pro precio tredecim librarum hall. cum dimidia, quam pecuniam prefati conjuges confessi sunt se recepisse et habuisse et sibi numeratam esse integraliter et complete. Renuntiantes quoque predicti conjuges pro se et eorum heredibus exceptioni non numerate etc. (clausulæ consuetæ sunt adpositæ) quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti securiores sint de censu prenotato antedicti conjuges, in subpignus dederunt et constituerunt bona infra scripta, videlicet; duale vinee ipsorum situm *an deme flekhten wege* juxta *Syfridum*. It. unum juger vinee tendentes super viam *Gliszenwilre* juxta *phylmanum* Scultetum. It. dimidiam tinam vini perpetui census seu redditus, que datur de dimidio jugere vinee *ame haushorne* juxta *Heinzonem de Than*, de quibus bonis

nis supradictis dabantur prius quatuor hallenses solummodo censuales et non plures. Cujus rei testes sunt *Sigelmanus de Hambach*, *Sifridus* dictus *Bitderolf* senior dictus *Bender* senior, *Heinze* sartor et plures alii fide digni. In quorum evidenciam pleniorē Nos Judices predicti sigillum Curie Spirensis ad petitionem predictorum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria quarta post *Urbani*. (28. Maji.)

CCII.

Littere Officialis Wormatiensis pro Monasterio Uterine Vallis super aream juxta novam portam. 1315.

Officialis Domini Prepositi Ecclesie Wormatiensis ad perpetuam rei memoriam deducimus et presentibus cupimus pervenire, quod in nostra sub anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria secunda post festum Assumptionis Virginis gloriose (20. Aug.) constituti presencia *Cunradus* dictus *Mul* et *Agnes* uxor sua legitima cives Wormatienses recognoverunt et unanimi consensu recognoscunt, litteras publice per presentes, se omne
jus

jus ipsis in quadam area que quondam extitit *Gudele* dicte *Kortzrockin* prope portam dictam *Nuenburttir* situata ex quacunque etiam causa seu jure competens religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* dedisse plenaliter et donasse et memoratis Dominis eandem aream ac omne jus ipsis competens in eadem omni jure et modo quibus melius poterit et debeat valere manu communicata coram Nobis concorditer resignarunt, dolo et fraude ejectis penitus et semotis. In cujus rei testimonium presentem litteram sigillo Officialitatis curie nostre ad preces dictorum conjugum memoratis Dominis dedimus assignatam. Datum et actum Anno et die prenotatis. Testibus presentibus videlicet *Heinrico de Grindestat* fratre *Hellino* dicto *Gudeler*, *Joanne* famulo curie nostre ad premissa vocatis pariter et rogatis.

CCIII.

*Littere super sex maldra filiginis in
Hergerswilre. 1315.*

Noverint universi presencium Inspectores, quod constituta coram Nobis
bis

bis sub Anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria tertia ante Nativitatem beate Virginis proxima, (2. Sept.) *Juntta* filia quondam *Heintzonis* dicti *Heckeman de Hergerswilre* recognovit & publice est confessa se & ejus liberos & heredes teneri & obligatos esse annis singulis Religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* in pensione sex maldrorum siliginis danda & assignanda eisdem Abbati & Conventui singulis annis in Nativitate beate Virginis, grandine, exercitu aut quovis alio casu fortuito non obstante, ac presentanda in oppidum *Landowe* ad curiam Abbatis & Conventus predictorum suis vehiculis, laboribus & expensis de bonis infra scriptis in terminis ville predictæ situatis videlicet dictis *des Dechans Gut* scilicet octo jugeribus agri campestris sitis *zu Meinzewingarten* apud nucos & de prato sito retro molendinum, de orto sito *an der Mulengaszen* ac dimidio rubo sito apud pratum retro molendinum, nec non de quarta parte molendini ibidem situati, ut autem Abbas & Conventus predicti in solucione & assignacione dicte pensionis certi existant & securi, prefata *juntta* tria jugera agrorum

rum campestrium sita in *Meincewintgarten* juxta agros dicti *Swab heckeman* pro subpignore legitime obligavit tali videlicet condicione, quod si dicta *juntta* aut ejus heredes in solucione dicte pensionis negligentes aliquo annorum existerent aut remissi, ex tunc Abbas & Conventus predicti bona prefata tollere & confiscare poterunt juxta consuetudinem terre generalem & ea suis usibus applicare contradictione qualibet non obitante. Renunciavit quoque prefata *juntta* pro se suisque heredibus universis quo ad premissa exceptioni doli mali (clausulæ ut 22. Febr. 1307.) circumscriptis. Acta sunt testibus presentibus videlicet *Petro* filio *Zedelman*, *Agnete* begina sorore sculteti dicti *Hut*, *C.* dicto *Lauwerlin* procuratore Curie nostre & aliis quam pluribus fide dignis. In quorum omnium & singulorum testimonium sigillum nostrum ad preces dicte *juntte* duximus presentibus apponendum. Datum anno & die prenotatis.

CCIV.

Littere super IIII. uncias hall. in Bubenwilre. 1315.

Noverint Universi, quos nosse fuerit opportunum, quod coram Nobis Judicibus Curie spirensis, sub anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria tertia ante diem Nativitatis beate Virginis proxima (2. Sept.) constituti *Fridericus* dictus *Glockener* & *Wendelmudis* uxor ejus legitima conjuges de *Bubenwilre* manu communicata vendiderunt ac se justo vendicionis titulo vendidisse presentibus publice recognoscunt *Lucgardi* dictae *Walheimeren* begine spirensi & ejus heredibus census annuos & perpetuos quatuor unciarum hall. dando & assignando eidem annis singulis in festo beati *Martini* Episcopi pro quatuor libris hall. ipsis conjugibus numeratis, traditis & solutis, ut autem dicta *Lucgardis* in solucione dicti census certa existat & secura, prefati conjuges eidem *Lucgardi* & suis heredibus dimidium iuger vinearum situm *uf der alten heiden* juxta vineas dicti *Lammesbuch* & aream suam sitam apud fontem dictum *Etzenbrunnen* pro subpignore legitime

me obligarunt, tali videlicet condicione, quod si iidem conjuges aut eorum heredes in solucione dicti census aliquo annorum negligentes extiterint aut remissi, ex tunc dicta *Lucgardis* aut ejus heredes vineas predictas juxta jus & consuetudinem terre generalem tollere & confiscare poterunt & eas suis usibus applicare, contradictione qualibet non obitante. Renunciaverunt quoque conjuges predicti pro se suisque heredibus universis quoad premissa excepcioni doli mali &c. (sequuntur aliæ clausulæ superius allatæ) Acta sunt hec testibus presentibus videlicet *Sigelone apud fontem. Fritzzone dicto Kuffer, C. dicto Gewande, H. dicto Kercher* & aliis quam pluribus fide dignis ad hoc vocatis specialiter & rogatis. In quorum omnium testimonium sigillum nostrum duximus ad preces dictorum conjugum presentibus appendendum. Datum anno & die prenotatis.

CCV.

Littere super X. solidis hall. in Frankenwilre. 1315.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam presencium quam futuro-

ro-

rorum noticiam deducimus presenti-
bus publice profitentes, quod coram
Nobis constitutus sub Anno Domini
M^oCCC^oXV^o. in die Nativitatis beate
Marie Virginis (8. Sept.) *Volkerus*
dictus *Susenheimer* de *Frankenwilre*
vendidit ac se vendidisse presentibus
publice recognoscit honeste Matrone
Lucgardi dicte *Walheimern* begine spi-
rensi & ejus heredibus census annuos &
perpetuos decem solidorum hallen. le-
galium & bonorum dandos & solvendos
eidem *Lucgardi* & suis heredibus sin-
gulis annis in festo beati *Martini* hie-
malis pro sex libris hall. & triginta hal-
lensibus legalibus ipsi *Volker*o per pre-
fatam *Lucgardem* traditis & plenarie
persolutis. Ut autem eadem *Lucgar-*
dis & sui heredes in solucione dicti cen-
sus certi existant et securi, predictus
Volkerus bona infra-scripta eidem *Luc-*
gardi et suis heredibus pro subpignore
legittime obligavit, quorum bonorum
situs talis est, videlicet una vinea sita
in deme *Stahelbuhel phade*, It. dimi-
dium duale vinearum situm *offe der dis-*
sen Gaszen in terminis ville *Franken-*
wilre, ita videlicet, quod dictus *Volke-*
rus vel ejus heredes in solucione dicti

Monast. T. III.

gg

cen.

census aliquo annorum negligentes extiterint, ex tunc dicta *Lucgardis* vel ejus heredes, quibus dictum censum deputaverit, dicta bona occasione negligentie hujusmodi secundum jus et consuetudinem civitatis Spirensis tollere et confiscare poterunt in judicio seculari ville predictæ, contradiccione qualibet non obstante. Renunciavit quoque dictus *Volkerus* pro se suisque heredibus universis quo ad premissam vendicionem excepcioni doli mali etc. (sequuntur aliæ clausulæ) ... circumscriptis. In quorum omnium et singulorum testimonium sigillum nostrum ad preces dicti *Volkeri* Nobis factas duximus litteris presentibus appendendum. Actum et Datum anno Domini et die prenotatis.

CCVI.

Littere super I. libram hall. in Bubenwilre. 1315.

Nos Judices Curie Spirensis ad Univerforum tam presencium quam futurorum noticiam deducimus presentibus publice profitendo, quod coram Nobis constituti sub Anno Domini M^oCCC^oXV^o. in Nativitatis die beate
Ma.

Marię virginis (8. Sept.) *Heintzelinus*
de Bubenwilre et *Getzela* uxor ejus le-
gitima vendiderunt ac se justo vendi-
cionis titulo vendidisse presentibus pu-
blice recognoscunt *Lucgardi* dicte *Wal-*
heimerin begine *Spirensi* census annuos
& perpetuos decem solidorum hall. le-
galium & bonorum dandos & solvendos
singulis annis in festo beati *Martini* E-
piscopi hyemalis eidem *Luckardi*, &
si decesserit, heredibus ejusdem pro sex
libris & II. unciis hall. legalium & bo-
norum ipsis conjugibus numeratis, tra-
ditis & plenarie persolutis ac in usus
suos conversis, & ut dicta *Luckardis* &
sui heredes in solutione & presentacio-
ne dicti census certi existant & securi,
dicti conjuges infra scripta bona videli-
cet pratum ipsorum, ut asserunt, dictum
Guswise situm inferius villam *Buben-*
wilre. Item duo pomeria, unum situm
in loco dicto *in der wanden*, & unum
situm in loco dicto *Mulenbuhel* titulo
subpignoris legitime obligarunt, tali
condicione videlicet, quod si iidem con-
juges & sui heredes in solutione & pre-
sentacione aliquo annorum dicti census
negligentes existerent aut remissi, quod
ex tunc dicta *Luckardis* & sui heredes
gg 2 di.

dicta subpignora occasione negligencie hujusmodi secundum consuetudinem terre generalem tollere & confiscare poterunt & debebunt contradiccione dictorum conjugum aut suorum heredum qualibet non obstante. Item coram Nobis anno & die predictis constituti *Volzo de Bubenwilre & Guda* uxor ejus legitima vendiderunt ac se vendidisse presentibus publice recognoscunt, *Lucgardi* suprascripte similiter census annuos & perpetuos decem solidorum hall. dando & solvendo singulis annis in festo beati *Martini* supra dicto pro sex libris & duabus unciis hall. ipsis conjugibus traditis & solutis, pro qua quidem pecunia solvenda dicti conjuges bona infra scripta videlicet: unum juger pratorum & dictum *Roswize* & dimidium juger dictum *amme Lochborne* pro subpignore legitime obligarunt sub modo & forma suprascriptis. Renunciaverunt quoque tam *Heintzelinus & Getzela* uxor ejus quam *Volzo & Guda* conjuges venditores supra dicti pro se suisque heredibus universis excepcioni doli mali &c. (sequuntur clausulæ sæpedictæ) In quorum omnium & singulorum testimonium sigillum nostrum ad preces dicto.

clorum conjugum nobis factas duximus
litteris presentibus appendendum. Ac-
tum & Datum anno & die prenotatis.

CCVII.

*Littere super X. solidis hall. in Albrets-
wilre. 1315,*

Nos Judices Curie Spirensis tenore
presencium in publicam deducimus no-
ticiam, quod constituti coram Nobis in
figura judicii *Cunradus* dictus *Vasheyer*
& *Werndrudis* uxor ejus legitima de
Albretiswilre manu communicata & una-
nimi consensu vendiderunt ac se ven-
didisse recognoscunt presentibus publi-
ce censum annum X. solidorum hall. &
perpetuum *Agneti* dicte de *Wizzen-
burg* presente & sibi ac suis heredibus
ementem dandum & solvendum eidem ac
suis heredibus singulis annis perpetuo
in festo Sancti *Martini* hiemalis pro
precio VI. librarum hall., quod qui-
dem precium *Cunradus* & *Werndrudis*
predicti se à prefata *Agnete* in numera-
ta pecunia eis tradita & soluta recepisse
& in usus ac voluntatem ipsorum plene
& integre convertisse recognoverunt et
presentibus recognoscunt, ut autem *Ag-*

nes predicta et ejus heredes in solucione et assignacione hujusmodi census, ut prescriptum est, certi et securi existant, prefati conjuges memorate *Agneti* unum juger vinee situm in terminis ville predictæ in loco dicto *an dem hange zwysen Wysman et Spidelre* titulo subpignoris et ypothece nomine assignarunt, constituerunt et obligaverunt, ita videlicet, ut quocunque annorum conjuges predicti aut eorum heredes in solucione et assignacione hujusmodi census negligentes fuerint aut remissi, quod ex tunc memorata *Agnes* dictum juger secundum jus et consuetudinem loci, ubi idem juger seu subpignus situm est, pro censu sic neglecto tollere et confiscare poterit et suis usibus applicare ac de eo disponere pro suo libitu voluntatis, contradictione qualibet non obstante. Renunciaverunt etiam conjuges pro se et suis heredibus universis quo ad premissa publicè et expresse omni exceptioni doli mali etc. (cum reliquis clausulis) In quorum omnium testimonium presentes litteras sigillo Curie Spirensis ad rogatum et petitionem parcium predictarum duximus sigillandas. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. cra-
fti.

ftino Nativitatis beate *Marie* virginis
glorioſe. (9. Sept.)

CCVIII.

*Littere ſuper X. ſolidis hall. in Rames-
bach. Item ſuper X. ſolidis in Len-
ſenwilre. 1315.*

Noverint univerſi preſencium In-
ſpectores, quod coram Nobis Dominis
Judicibus Curie ſpirenſis conſtituti *Heil-
mannus de Ramesbach* et *Gertrudis*
uxor ſua legitima vendiderunt et tra-
diderunt et ſe vendidiſſe et tradidiſſe
publice recognoverunt religioſis viris
Abbati et Conventui Monafterii *Uteri-
ne Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. cen-
ſum annuum decem ſolidorum hall. lega-
lium et bonorum ſingulis annis ſolven-
dorum in die beati *Martini* pro precio
ſex librarum hallenſium, quam pecu-
niam preſati conjuges confeſſi ſunt ſe
recepſiſſe et habuiſſe et ſibi numeratam
eſſe integraliter et complete et pro dicto
cenſu bona ſua inſcripta predicto Ab-
bati et Conventui in ſubpignus dede-
runt et conſtituerunt videlicet dimidium
juger vinee ſitum *ame Haſenphade* jux-
ta *demme Fiſchebecher*. Item fruſtum
vi-

vinee situm *amme Goldelinge* juxta duo jugera antiqui sculteti de quibus vineis dantur tantummodo tres hallenses censuales ad ecclesiam in *Arbotsheim*, Testes quoque qui interfuerunt sunt *Eberhardus* filius ejus *Erlewinus* dictus *Smit* et frater *Heinricus* dictus *Hannebecher* submercator Monasterii *Uterine Vallis* predicti. Item constituti *Heinricus* de *Lensenwilre* dictus *offe deme Reine* et *Petrija* uxor sua legitima vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse publice recognoverunt Abbatu et Conventui supradictis censum annum decem solidorum hallensium legalium et bonorum singulis annis solvendorum in die beati *Martini* pro precio sex librarum hallensium, quam pecuniam predicti conthorales confessi sunt se recepisse et habuisse et sibi numeratam esse integraliter et complete et pro censu antedicto prenominati conjuges bona sua infra scripta predicto Abbati et Conventui pro subpignore dederunt et constituerunt videlicet dimidium juger agri campestris situm *an den Setzen* juxta *Bertoldum* dictum *Hochbecker*. It. frustum prati situm ex opposito *Bertoldi* predicti domus. Testes quo-

quoque qui interfuerunt, sunt *Heinricus* tutor, *Hugo* dictus *Noppe uffe deme Reine*, *Sifridus* filius *Heinrici* et *Petriffe* conjugum predictorum et frater *Heinricus* dictus *Hannebecher* submercator Monasterii *Uterine Vallis* sepedicti, qui hos census predicto Monasterio in anime sui patris ac aliorum suorum progenitorum remedium comparavit. Renunciantes quoque conjuges supradicti pro se et eorum heredibus exceptioni non numerate pecunie etc. (cum reliquis clausulis 22. Jul. 1309.) quoquo modo. In cujus rei testimonium et evidenciam pleniorum Nos Judices predicti sigillum curie spirensis ad petitionem predictorum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. in vigilia beatorum *Symonis et Jude* Apostolorum. (27. Oct.)

CCIX.

Littere super unam urnam olei in Huchelnheim. 1315.

Noverint Universi quos nosse fuerit oportuum et specialiter singuli quorum poterit interesse, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis constituti *Bur-*
gg 5. *char-*

chardus de Huchehilheim et Werndrudis uxor sua legitima vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse presentibus publice recognoscunt viris religiosiis Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyf. Spir. Dyoc. censum annum et perpetuum unius urne olei solucionem singulis annis in die beati *Martini* pro precio octo librarum et quinque solidorum hall. quam pecuniam prenominati conjuges confessi sunt se recepisse et habuisse et sibi numeratam esse integraliter et complete, renunciantes quod predicti conjuges pro se et suis heredibus exceptioni non numerate etc. (clausulas reliquas ad an. 1309. 22. Jul.) quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti securiores sint de censu olei prenotati, antedicti conjuges supradicto Abbati et Conventui in subpignus dederunt et constituerunt bona sua infra scripta videlicet pratum suum dictum *die breitwiese* juxta pratum Sancti *Michahelis*. Item unum juger agri campestris situm in superiori campo juxta duodecim jugera Sancti *Michahelis*. It. ortum suum consitum arboribus situm retro Dominam dictam *Beringerin*. It. ortum suum
con-

constitutum arboribus situm juxta curiam Domine dicte *Cleimennin*. Testes hujus rei sunt *Johannes* dictus *Stellengen*, *Cunradus* dictus *Nachgebur*, *Cunradus* dictus *Lauwerlin* Spir. et Fr. *Heinricus* dictus *Hanenbecher* unterkaufman Monasterii *Uterine Vallis* predicti, qui censum olei antedictum predicto Monasterio comparavit et quam plures alii fide digni, in quorum evidenciam plenior Nos Judices predicti sigillum nostrum ad petitionem predictarum personarum duximus presentibus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. in vigilia beatorum *Symonis* et *Jude* Apostolorum. (27. Oct.)

CCX.

Littere super uno jugere vinee in Bubenwilre. 1315.

Noverint universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Officiale Domini Prepositi Spirensis sub anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria quarta ante festum beati *Nicolai* Episcopi (3. Dec.) in jure et judicii figura constituti *H.* dictus *Kercher* et *Juta* uxor sua legitima
ma

ma de *Bubenwilre* Unanimi consensu et manu communicata vendiderunt, tradiderunt et resignaverunt honorabilibus et religiosis viris Abbati ei Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. Dyoc. unum juger vinearum situm in terminis ville *Bubenwilre* in loco dicto *Geizeberg* juxta unum juger *Hermanni* nati *Gotzonis* de *Lengenvelt* pro precio undecim librarum hall. bonorum et legalium eisdem conjugibus ex parte dictorum Abbatis et Conventus numerato, tradito et plenarie soluto et in usus suos integre converso, prout publice recognoverunt coram Nobis, transferentes nichilominus in eosdem Abbatem et Conventum, dominium, jus, proprietatem et possessionem jugeris predicti omni eo modo, quo melius valere poterit et debet. Renunciaverunt etiam prefati conjuges excepcioni non numerate etc... (clausulæ reliquæ sunt insertæ). In cujus rei testimonium sigillum nostrum duximus presentibus appendendum. Actum et Datum Anno Domini et feria quarta predicte.

Littere super decem solidis, ad Infirmariam. 1315.

Indices Curie Spirensis universis prefencium inspectoribus subscriptorum noticiam cum salute. Constituta coram Nobis in figura judicii honesta matrona Domina *Margareta* relicta quondam C. dicti *Munichover* de *Damheim* mota pio affectu religiosi viris Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* ob remedium anime sue et suorum progenitorum dedit et donavit post mortem ipsius et se dedisse et donasse publice recognovit irrevocabiliter penitus et in totum censum annum decem solidorum hallensium solvendorum singulis annis in festo Sancti *Martini* de tertia parte bonorum subscriptorum, sitis in terminis dicte ville *Damheim*, videlicet, de dimidio jugere agri *in der Sleiten*, Item inter jugera Dominorum *de Hornbach* dimidium juger agri. Item de dimidio jugere agri juxta domum *Alberti* propè jugera Dominorum *de Hornbach*. It. de dimidio jugere agri *ame Quecburne*. Item de II. jugere agri *ame Grine*.
It.

It. de septem quartalibus in *deme Baumgarten*, It. de quartali agri juxta *Domino de Hornbaco*, Item de duobus juribus lignorum in silvam rusticorum de *Burnheim*. It. de II. in silvam villanorum in *Knoringen*. Item de duobus juribus in silvam ville *Dameheim*, It. de sex libris hall. super curia ibidem sita dicta *Sweben* juxta curiam Domine dicte *Heilen* hospite, Adjectum est etiam quod si heredes prefate Domine *Margarete* post obitum ipsius sibi attrahere & possidere voluerint dicta bona, solvent ac dare tenentur prefatos decem solidos censuales predictis viris religiosi, secundum quod superius est expressum. Insuper eundem censum presentabunt ad infirmariam monachorum cenobii prenotati, ut de eodem censu consolentur infirmi post festum Omnium Sanctorum. Si autem prefati heredes dictum censum solvere neglexerint vel renuerint, infirmarius dicti cenobii, qui tunc pro tempore fuerit de tertia parte prescriptorum bonorum ordinet & disponat, quod suo officio videbitur melius expedire. Renunciansque prefata *Dominia Margareta* omni exceptioni & defensionis ac omni auxilio Juris Canonici

nici & Civilis, per quam aut quod contra premissam donacionem de dictis bonis factam venire posset quomodolibet per se vel alium aut alios publice vel occulte in iudicio vel extra in posterum vel ad presens. Datum Anno Domini M^oCCC^o quinto decimo.

CCXII.

Littere super VIII. uncias hall. ad hospitale & ad portam Monasterii Uterine Vallis. 1315.

Nos Consules & Universitas civium oppidi *Annewilre* tenore presencium declaramus, quod constitutus coram Nobis in figura iudicii *Hugo* dictus *Swertfeger* professus est se vendidisse Religiosis viris Domino Abbati & Conventui *Uterine Vallis* octo uncias hall. annui & perpetui census pro octo libris hall. & X. solidis, quos confessus est se recepisse & in usus proprios convertisse, quem censum annuatim dabit *Heinricus* dictus *Messrit* & sui heredes in festo beati *Martini* de domo & orto adjacente sita juxta Macellos versus portam cimiterii ultra viam, quam domum & ortum predicti videlicet *Hugo* & *Heinricus Messrit* prefatis religiosis affig.

assignaverunt coram Nobis titulo ypothece, hunc autem censum solverunt de pecunia *Gerhardi* futoris servi ipsorum tali interposita condicione, ut quatuor uncie dentur ad hospitale pauperum predicti Monasterii, ut de ipsis quantum extendi possunt, infra Pascha & Pentecosten in recentibus carnibus vel pullis infirmis ibidem decumbentibus ministretur; alie vero quatuor uncie ad portam, ut in die beati *Andree* Apostoli, excepta consueta elemosina quantum se extendere possunt, pauperibus illuc venientibus ad laudem Dei & remedium anime predicti *Gerhardi* ministretur. Hujus rei testes videlicet Dominus *Valko* plebanus supradicti *Opidi*, *C.* dictus *Heckin*, *Bronningus* dictus *bleysse*, *H. Meyger* futor, *Hugo* dictus *Spanwelder* & ceteri fide digni. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces predictarum personarum presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o.

ÖSTERREICHISCHE
NATIONALBIBLIOTHEK

ÖNB

+Z150704906

